

GASTON LEROUX

operadaki hayalet

karanlık kitaplık

GASTON LEROUX

operadaki hayalet

GASTON LEROUX

Fransız gazeteci ve polisiye yazarı Leroux 1868'de, Paris'te doğdu. 1907 yılında yayımlanan *Sarı Odanın Esrarı* romanı, kapalı oda polisyelerinin en çok sevilenleri arasındadır. Leroux en ünlü eseri *Operadaki Hayalet'i* Paris Operası'nın mahzenlerinde bir gezintinin ardından gelen ilhamla yazmaya başladı, roman 1911'de yayımlandı, pek çok defa müzikal ve sinemaya uyarlandı. Gaston Leroux 1927'de Nice'te hayatını kaybetti.

karanlık kitaplık

Gaston Leroux

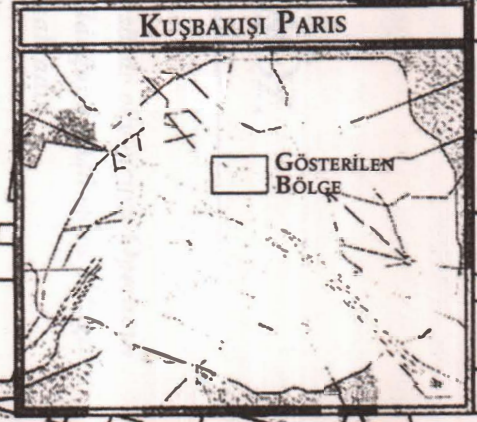
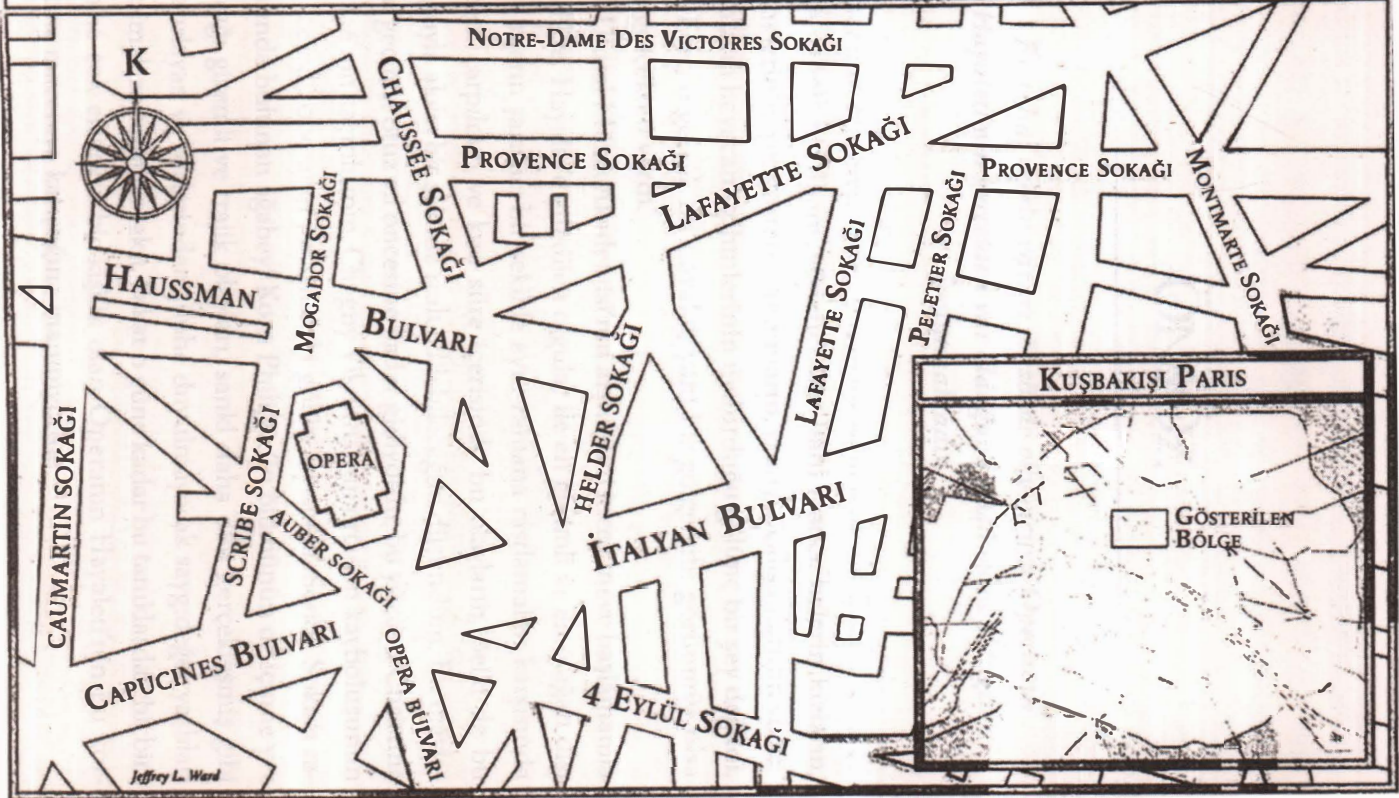
Operadaki Hayalet

Fransızcadan Çeviren
Can Erhan Kızmaz

Bir hayaletle ilgisi olmamasına rağmen,
Erik gibi, bir müzik meleşinden hiç geri kalmayan
eski dostum Jo'ya sevgilerimle.

Gaston Leroux

OPERADAKİ HAYALET'İN PARİS'İ

ÖNSÖZ

Bu tuhaf eserin yazarı, önsözde okuyucuya Operanın Hayaleti'nin gerçekten var olduğuna nasıl emin olduğunu anlatmaktadır.

Operanın Hayaleti vardı. Bu, uzun zaman sanıldığı gibi sanatçılara gelmiş bir ilham, yöneticilerin batıl inancı, balerin kızların, annelerinin, yer gösterici kadınların, vestiyer çalışanlarının ve kâpıcıların heyecanlı zihinlerinin uydurduğu gülünç bir şey değildi.

Evet, o gerçek bir hayalet, yani bir gölge gibi görünmüş olsa da gerçekten vardı.

Ulusal Müzik Akademisi'nin arşivlerini incelemeye başlamanımla birlikte, Hayalet'e atfedilen olgular ile en gizemli ve en olağan dışı dramların şaşırtıcı bir şekilde aynı zamana rastlamaları karşısında âdeta çarpıldım ve kısa süre içerisinde bu olayların, belki de bu olguyla akılcı bir şekilde izah edilebileceğini düşündüm. Bu olayların geçmişi otuz yıl öncesine kadar gidiyordu; bu yüzden Christine Daaé'nin kaçırılışının, Chagny Vikontu'nun ortadan kayboluşunun ve cesedi, operanın arkasındaki gölün kıyısında, Scribe Sokağı tarafında bulunan ağabeyi Kont Philippe'in ölümünün de içinde yer aldığı gizemli ve trajik olayları, sanki daha dün gerçekleşmiş gibi hatırlayan ve sözlerinden şüphe duyulmayacak saygıdeğer yaşlıları bulmak zor olmayacaktı. Fakat o güne kadar bu tanıklardan hiçbirisi, daha çok efsanevi bir kişilik olan Operanın Hayaleti'nin bu korkunç maceraya karıştığına inanmıyordu.

Her defasında, ilk bakışta doğaüstü değerlendirilebilecek olaylarla karşılaşmaktan bulanan zihnimde, gerçek çok yavaş şekillenmeye başlamıştı ve boş bir görüntünün peşinden —bir türlü ele geçiremeden— gitmekten yorgun düştüğüm için birkaç defa bu işten vazgeçmenin eşiğine geldim. En sonunda sezgilerimin beni yanıltmadığına kanaat getirdim ve bütün çabalarımın mükâfatını, Operanın Hayaleti'nin bir gölgeden ibaret olmadığına emin olduğum gün aldım.

O gün, *Bir Yöneticinin Anıları*'nı okuyarak uzun saatler geçirmiştim; operadaki görevi süresince Hayalet'in karanlık davranışından hiçbir şey anlamayan ve “gizemli zarf” sayesinde gerçekleşen tuhaf mali operasyonun ilk kurbanı olduğu anda bile açıkça dalga geçmeye devam eden, şu çok şüpheli Moncharmin'in pek önemli olmayan eseriymiş bu anılar.

Umudum kırılmış bir halde kütüphaneden yeni çıkmıştım ki merdivenlerde enerjik ve şık görünen ufak tefek yaşlı bir adamla sohbet eden Ulusal Akademi'nin yakışıklı müdürüne rastladım; beni bu yaşlı adama neşeyle takdim etti. Müdür benim araştırmamdan haberdardı ve meşhur Chagny olayının soruşturmasının savcısı Mösyö Faure'un neden emekli olduğunu, nasıl bir sabırsızlıkla öğrenmeye çalıştığımı ve sonuca varamadığımı biliyordu. Ona ne olduğu, sağ mı, ölü mü olduğu bilinmiyordu. İşte şimdi, on beş yıl geçirdiği Kanada'dan dönmüştü ve Paris'teki ilk işi, torpilli bir koltuk kapmak için Opera yönetimine gelmek olmuştu. Bu ufak tefek ihtiyar, Mösyö Faure'un ta kendisiydi.

Gecenin büyük bir bölümünü birlikte geçirdik ve bana Chagny olayının tamamını, zamanında nasıl anlamışsa öyle anlattı. Elde kanıt olmaması nedeniyle, Vikont'un deli olduğuna ve ağabeyinin de kaza eseri öldüğüne karar vermek zorunda kalmıştı fakat bu iki kardeş arasında, Christine Daaé nedeniyle korkunç bir dram yaşandığına ikna olmuştu. Sonrasında, Christine ve Vikont'a ne olduğunu bana söylemedi. Ona Hayalet'ten bah-

settiğimde, elbette sadece güldü. Operanın en gizemli köşelerini kendine mesken edinmiş olağandışı bir varlığa işaret eden tuhaf görüntülerden onun da haberi vardı ve “zarf” olayını öğrenmişti fakat bütün bu olanlarda, Chagny olayını soruşturmakla görevli bir savcının dikkatini çekecek bir şey görmemişti. Onu, Hayalet ile tanışma fırsatını bulmuş biri olarak tanıtan bir tanığın ifadesini neredeyse dinlememişti bile. Bu kişi –tanık– bütün Paris’in “Acem” ismiyle bildiği ve operanın bütün müdavimlerinin iyi tanıdığı kişiden başkası değildi. Savcı onun eksantrik biri olduğunu düşünmüştü.

Acem’in hikâyesiyle fazlasıyla ilgilendiğimi, hâlâ zaman varken bu değerli ve özgün tanığı bulmak istemiş olabileceğimi tahmin etmişsinizdir. Şansım yaver gitti ve onu, o zamandan beri terk etmediği Rivoli Sokağı’ndaki küçük dairesinde bulmayı başardım. Acem, benim ziyaretimden beş ay sonra orada öldü.

Önceleri kuşku duydum fakat Acem bana, Hayalet hakkında kişisel olarak bildiklerini bir çocuk saflığıyla anlatınca ve bana onun varlığının kanıtlarını, özellikle de Chiristine Daaé’nin korkunç kaderini göz kamaştırıcı bir şekilde aydınlatan ve Christine’in kendisi tarafından kaleme alınan tuhaf mektuplarını verince artık şüphe duymam imkânsızdı. Hayır! Hayır! Hayalet bir efsane değildi!

Bütün bu mektupların belki de özgün olmadığı ve hayal gücü, ilgi çekici masallarla beslenen bir adam tarafından tamamının uydurulmuş olabileceği söylendi fakat neyse ki Christine’in bu meşhur mektup paketinin dışında el yazısını bulmam ve bunun sonucu olarak bu yazıları karşılaştırarak bütün tereddütlerimi ortadan kaldıran bir çalışma yapmam mümkün oldu.

Ayrıca Acem hakkında da araştırma yaptım ve böylece onun yargıyı yanıltabilecek dalavereler çevirmeyecek kadar dürüst bir insan olduğunu gördüm.

Üstelik Chagny olayıyla uzaktan ya da yakından ilgilenmiş olan ve kendilerine bütün kanıtlarımı sunup bütün mantıksal çıkarımlarımı anlattığım ailenin yakın dostları, saygın kişilerin görüşü de bu yöndeydi. Ayrıca bu insanlar, yazmam konusunda beni asilce cesaretlendirdiler. Bu konu hakkında, bana General D... tarafından gönderilmiş olan birkaç satırı sunmak istiyorum.

Mösyö,

Araştırmamızın sonuçlarını yayınlamanızı çok isterim. Büyük şarkıcı Christine Daaé'nin kayboluşundan ve bütün Saint-Germain sakinlerini yasa boğan dramın yaşanmasından birkaç hafta önce, dans fuayesinde, Hayalet'ten çokça bahsedildiğini hatırlıyorum ve bütün zihinleri meşgul eden o olaydan sonra artık ondan bahsedilmez olduğuna inanıyorum, fakat sizi dinledikten sonra, Hayalet'in neden olduğu dramı açıklayabilmeniz mümkünse, bunu sizden rica ediyorum, mösyö. Bize Hayalet'ten yeniden bahsedin. Sizin hikâyeniz başta ne kadar gizemli görünürse görünsün, kötü niyetli kişilerin, hayatları boyunca birbirlerini çok seven iki kardeşin, ölünceye kadar birbirlerinin kuyularını kazmalarının hikâyesi olarak görmek istedikleri karanlık hikâyeden, her zaman çok daha anlaşılır bir hikâye olacaktır.

Lütfen bana inanın, vs.

Sonunda dosyam elimde, Hayalet'in geniş mekânını, imparatorluğu haline getirdiği o büyük binayı yeniden ziyaret ettim. Harika bir bulgu, çalışmalarımı kesin bir şekilde taçlandırdığında, gözlerimin gördüğü ve zihnimin keşfettiği her şey Acem'in belgelerini mükemmel bir şekilde desteklemiş olacaktı.

Geçtiğimiz dönemde, sanatçıların kaydedilen seslerini gömmek için operanın altı kazılırken işçilerin bir cesedi gün yüzüne çıkardığı

hatırlanacaktır; bunun üzerine, bu cesedin Operanın Hayaleti'ne ait olduğunu hemen kanıtladım! Müdür de bu kanıtı eliyle dokundu, şimdi gazetelerin, orada Komün zamanından bir kurbanının cesedinin bulunduğunu yazmaları umurumda bile değil.

Komün zamanında katledilen zavallılar, operanın mahzenlerinin bu tarafına gömülmemişlerdi. Onların iskeletlerinin nerede bulunabileceğini söyleyeyim size: Kuşatma döneminde her çeşit yiyecek ve içecek malzemelerinin depolandığı bu büyük mahzenin çok uzağında bulunan bir yere gömülmüştü onlar. Tam da Hayalet'in kalıntılarının izini ararken, yaşayan seslerin gömülmesi gibi olağanüstü bir tesadüf sayesinde, bu izin üzerinde buldum kendimi.

Fakat bu cesetten ve ona ne yapılması lazım geldiğinden daha sonra bahsedeceğiz; şimdi, benim için önemli olan bu çok gerekli önsözü, değerli yardımları sayesinde bu tertemiz aşk ve dehşet saatlerini okura en küçük detaylarıyla yeniden yaşatma imkânını bulduğum Polis Komiseri Mösyö Mifroid (Christine Daaé kaybolduğunda ilk incelemeyi yapması için çağrılmıştı), eski Sekreter Mösyö Rémy, eski Müdür Mösyö Mercier, eski Şan Bölümü Başkanı Gabriel ve özellikle de eskiden "Küçük Meg" olarak anılan (ve bundan da asla utanmayan), o harika bale bölümünün yıldızı, saygıdeğer Madam Giry'nin kızı —Hayalet'in locasının eski yer göstericisi— Castelot-Barbezac Baronesi gibi bu hikâyenin çok mütevazı figüranlarına teşekkürlerimi sunarak bitirmek istiyorum.*

Bu korkutucu ve gerçeğe uygun hikâyeyi anlatmaya başlamanın eşiğindeyken, bütün araştırmalarıma çok nazik bir şekilde destek veren operanın şimdiki yönetimine, özellikle de Mösyö Messenger'ye ve Charles Garnier'nin eserlerini, onları iade etmeyeceğimden neredeyse emin olmasına rağmen, bana ödünç veren ve binanın muhafaza edilmesine büyük özen gösteren bir mimar ve çok sıcakkanlı bir insan olan Müdür Mösyö Gabion'a aynı şekilde teşekkürlerimi sunmazsam nankörlük etmiş olurum. Son olarak, tiyatro üzerine harika kütüphanesini sonuna kadar benim kullanımına açan ve çok değer verdiği, baskısı bulunamayan yayınları ödünç almama izin veren dostum ve eski çalışma arkadaşım Mösyö J. L. Croze'un nasıl yüce gönüllü bir insan olduğunu herkesin bilmesini isterim. —G. L.

Birinci Bölüm

ERİK

I

Hayalet mi?

Operanın istifa eden yöneticileri Mösyö Debieenne ve Mösyö Poligny'nin görevden ayrılmaları münasebetiyle verdikleri son gala gecelesinde, dansın önde gelen isimlerinden biri olan la Sorelli'nin soyunma odası, *Polyeucte* operasında “dans ettikten” sonra sahneden inen bale topluluğundan beş altı genç kadın tarafından aniden işgal edildi. Kimi yüksek bir sesle yapmacık kahkahalar kimi ise korku çığlıkları atarak soyunma odasına büyük bir telaşla doluştular.

Fuayede Mösyö Debieenne ve Mösyö Poligny'nin önünde yapacağı övgü konuşmasını “prova etmek” için bir süre yalnız kalmak isteyen la Sorelli, arkasından düşüncesizce odaya dalan bu kalabalığa hoşnutsuz gözlerle baktı. Arkadaşlarına döndü ve bu kadar gürültü patırtıya neyin neden olduğunu öğrenmek istedi. Küçük Jammes –Grevin'in balmumu heykellerine yaraşan bir burna, unutmabenî çiçeğine benzeyen gözlere, gül rengi yanaklara ve zambak beyazlığında bir boyuna sahip olan bir kızdı— bu durumun nedenini, kaygısını boğan titrek sessiyle bir sözcükle açıkladı:

“Hayalet!”

Ardından kapıyı kilitledi. La Sorelli'nin soyunma odası resmi ve sıradan bir şıklığa sahipti. İçeride boy aynası, divan ve makyaj masası gibi gerekli olan eşyalar yer alıyordu. Duvarlara ise Le

Peletier Sokağı'ndaki eski operanın güzel günlerine şahitlik etmiş, annesinin anısı olan gravürler asılmıştı. Bunlar Vestris'nin, Gardel'in, Dupont'un ve Bigottini'nin portreleriydiler. Bale topluluğunun çömezleri zamanlarını ortaklaşa kullandıkları odalarında şarkı söyleyerek, tartışarak, kuaför ve kostümcülere vurarak ve sahne için uyarı zili duyulana kadar küçük bardaklarda böğürtlen likörü ya da bira ve hatta rom içerek geçirdikleri için, bu oda onlara bir saray gibi görünüyordu.

La Sorelli batıl inançları olan biriydi. Küçük Jammes, Hayalet'ten bahsedince, la Sorelli ürperdi.

"Küçük budala!" dedi.

Ama genel olarak hayaletlere, özellikle de Operanın Hayaleti'ne inananların başında geldiği için hemen neler olduğunu öğrenmek istedi.

"Onu gördünüz mü?" diye sordu.

"Sizi gördüğüm gibil" diye yanıtladı küçük Jammes inler gibi bir ses çıkararak. Ardından da ayaklarının üzerinde daha fazla duramayarak bir sandalyeye yığıldı kaldı.

Küçük Giry —kapkara gözleri, simsiyah saçları olan, esmer tenli, bir deri bir kemik kalmış, sıska bir kızdı— hemen ekledi:

"Eğer bu oysa çok çirkin biril"

"Ahl Evet," dedi dansçı kızlar koro halinde.

Hep bir ağızdan konuşmaya başlamışlardı. Koridorda, nereden çıktığı belli olmadan karşılarında beliren Hayalet, onlara siyahlar giyinmiş bir adam olarak görünmüştü. O kadar ani belirmişti ki duvarın içinden çıktığı sanılabilirdi.

"Öff! Her yerde hayalet görüyorsunuz," dedi soğukkanlılığını iyi kötü muhafaza etmiş kızlardan biri.

Oysa birkaç aydan beri operada, alt katlardan üst katlara kadar her yerde bir gölge gibi dolaşan siyahlar giyinmiş bu Hayalet'ten başka bir mesele konuşulmuyordu. Kimseyle konuşmuyordu ve kimse de ona bir söz söylemeye cesaret edemiyordu; hem zaten

görölür görölmez, nereye gittiği ve nasıl gittiği anlaşılamadan ortadan kayboluyordu. Yürürken hiç gürültü çıkarmıyordu ve böylece gerçek bir hayalete yakışan hareketler sergiliyordu. Başta, bir salon beyefendisi ya da bir cenaze kaldırıcı gibi giyinmiş olan bu hortlağa gülünmüş ve onunla dalga geçilmişti fakat hayalet efsanesi balerinler arasında kısa sürede olağanüstü bir boyuta erişmişti. Hepsi bu doğaüstü yaratıkla, öyle ya da böyle karşılaştıklarını ya da onun kötücül bakışlarının kurbanı olduklarını öne sürüyorlardı. Ayrıca ona en çok gülenler de içi en rahat olanlar değildi. Hayalet, kendisini göstermediği zamanlarda da varlığını ya da oradan geçtiğini öyle tuhaf ve hayra alamet olmayan olaylarla hissettiriyordu ki neredeyse yaygın olan batıl inanç, bunların onun varlığına yorulmasına neden oluyordu. Üzülecek bir kaza mı gerçekleşti? Bir arkadaşları bale topluluğundaki kızlara bir muziplik yapıp bir pudra fırçasını ortadan mı kaldırdı? Bunların hepsi Hayalet'in suçuydu, Operanın Hayaleti'nin!

Aslına bakılırsa, onu gören kim vardı? Operada siyahlar giyinmiş pek çok insana rastlanabilirdi ve bunlar hayalet değillerdi. Fakat bu hayalet, siyah giyinenlerde olmayan bir özelliğe sahipti. Onun bu giysisi bir iskeleti örtüyordu.

En azından bu küçükhanımlar böyle söylüyorlardı.

Üstelik bir de, gayet doğal olarak, kafası bir kurukafa gibiymiş.

Bütün bunlar ciddi miydi? Gerçek şu ki iskelet düşüncesi, onu gerçekten görmüş olan baş makinist Joseph Buquet'nin betimlemesinden doğmuştu. Rampanın yanında, doğrudan "zeminin altındaki" katlara inen küçük merdivende bu gizemli kişiyle çarpışmıştı (burun buruna çarpışmışlar diyemiyoruz zira Hayalet'in burnu yoktu). Joseph Buquet, bir saniyeliğine de olsa onu görmüştü —Hayalet hemen kaçmıştı— ve bu görüntünün silinemez bir anısını muhafaza etmişti.

İşte, duymak isteyenlere Joseph Buquet'nin Hayalet hakkında söyledikleri:

“Olağanüstü zayıf, siyah giysisi iskeletten oluşan bir vücudun üzerinde dalgalanıyor. Gözleri öyle derinde ki hareketsiz duran gözbebekleri ayırt edilmiyor. Sonuçta, ölümlerin kafataslarındaki-ne benzeyen iki büyük siyah delik görülüyor. İskeletin üzerine gerilmiş bir davul derisi gibi duran ve beyaz renkte olmayan teni, iğrenç bir sarılığa sahip. Burnunun olduğu yerde o kadar az bir şey var ki yandan bakıldığında görülmüyor bile ve burnunun olmaması onu bakılamayacak kadar korkunç kılıyor. Saçları ise, alnına ve kulaklarının arkasına düşen uzun, koyu renkli üç ya da dört saç tutamından oluşuyor.”

Joseph Buquet bu tuhaf hayaleti boşuna takip etmişti çünkü sanki büyü yapılmış gibi ortadan kaybolmuştu ve Buquet onun izini bulamamıştı.

Bu baş makinist ciddi, düzenli bir adamdı; yavaş işleyen bir zihni olmakla beraber ölçülü davranan biriydi. Onun bu anlat-tıkları ilgi ve şaşkınlıkla karşılandı ve hemen akabinde, siyah giy-siler içinde bir kafatası olan birine rastladıklarını söyleyen başka insanlar da çıktı ortaya.

Bu hikâyeyi öğrenen sağduyulu insanlar başta, Joseph Buquet’nin kendi emrinde çalışanların bir şakasının kurbanı olduğun-u öne sürdüler. Daha sonra öyle tuhaf ve açıklanamaz olaylar üst üste gelmeye başladı ki en zekileri bile endişelenmeye başladılar.

Bir itfaiye teğmeni cesurdur! Hiçbir şeyden korkmaz, özellikle de ateşten korkmaz, değil mi?

İşte buyurun, inceleme amacıyla zeminin altındaki katları ko-laçan etmeye giden söz konusu itfaiye eri*, öyle görünüyor ki her zamankinden biraz daha uzağa gitme cesaretini göstermişti; Ha-yalet, Opera’nın sahnesinde birdenbire yeniden ortaya çıktığın-da beti benzi atmış, gözleri yuvalarından fırlamıştı. Dehşet içinde titreyerek kendisini yarı baygın bir halde Küçük Jammes’in asil

Yine bu özgün anekdotu da operanın eski yöneticisi olan Mösyö Pedro Gailhard’dan aldım. —G.L.

annesinin kollarına bıraktı. Peki, ne olmuştu? Bedeni olmayan ateşten bir başın, tam göz hizasında kendisine doğru ilerlediğini görmüştü! Yine tekrar ediyorum, bir itfaiye erini korkutmaz ateş!

Bu itfaiye erinin ismi Papin'di.

Bale topluluğu dehşete kapılmış haldeydi. Öncelikle, bu ateşten baş, Joseph Buquet'nin yaptığı hayalet tarifine hiç uymuyordu. İtfaiyeci titizlikle sorgulandı, baş makiniste de yeniden sorular soruldu ve bütün bunların sonucunda bu genç kızlar, Hayalet'in dilediği gibi değiştirdiği birkaç başa sahip olduğuna ikna oldular. Kızlar, doğal olarak, hemen büyük bir tehlikeyle karşı karşıya kaldıklarını düşündüler. Bir itfaiye eri bile bayıldı-ğına göre, tecrübeli balerinlerin ve çömezlerin, yarı aydınlık bir koridorun karanlık bir köşesinden geçerken minik adımlarla kaçmak için bahaneleri vardı.

La Sorelli, yanında balerinler ve dans mayolarını giymiş alt sınıflardan veletlerle birlikte, korkunç bir büyü'nün etkisi altındaki bu binayı mümkün olduğunca koruyabilmek için yönetim ofisine komşu holdeki kapıcı masasının üzerine, kendi elleriyle bir at nalı koydu. Seyirciler dışında operaya giren herkes, merdivenin ilk basamağına daha adımını atmadan, bu at nalına dokunmak zorundaydı; aksi takdirde, binayı mahzenlerinden çatı katına kadar ele geçirmiş bu gizli gücün kurbanı olacaktı.

Bu hikâyenin kendisini olduğu gibi, bu at nalı hikâyesini de maalesef ben uydurmadım! Operaya yönetim ofisi kapısından girildiğinde bu at nalı bugün hâlâ giriş holünde, kapıcı dairesinin önünde duran masanın üzerinde görülebilir.

İşte, la Sorelli'nin locasına bu genç kızlarla birlikte girdiğimiz akşam, onların ruh hali genellikle böyleydi!

"Hayalet!" diye bağırıyordu işte küçük Jammes.

Sonuçta dansçıların endişeleri daha da artmıştı. Şimdi locada endişe verici bir sessizlik hüküm sürüyordu. Heyecan nedeniyle hızla alıp verilen nefeslerin sesleri duyuluyordu sadece.

“Dinleyin!” diye mırıldandı korkudan kendini duvarın en dip köşesine atmış olan Jammes sonunda.

Aslında herkese kapının ardında bir hışırtı sesi var gibi geliyordu. Hiçbir ayak sesi duyulmuyordu. Sanki hafif bir ipekli kumaş, döşeme taşlarının üzerinde kayarak ilerliyordu. Sonra ses kesildi. La Sorelli arkadaşlarından daha az korkmuş gibi görünmeye çalıştı. Kapıya doğru ilerledi.

“Kim var orada?” diye sordu tınısız, düz bir sesle.

Fakat kimse yanıt vermedi.

La Sorelli, en küçük hareketini bile dikkatle izleyen gözleri üzerinde hissedince daha cesur görünmek için kendisini zorlayarak, daha güçlü bir şekilde seslendi:

“Kapının arkasında kimse var mı?”

“Ahl Evet, kapının arkasında kesinlikle biri var!” diye tekrar etti ufak tefek ve esmer Meg Giry, la Sorelli’nin tül eteğini kahramanca çekiştirerek... “Ne olur, açmayın! Aman Tanrım, açmayın!”

Fakat la Sorelli, yanından hiç ayırmadığı küçük hançeri ile kapının kilidindeki anahtarı döndürme cesaretini gösterdi ve kapıyı açtı. Bu arada dansçılar makyaj odasının olduğu bölüme doğru kaçmışlardı.

“Annel Annel” diye inliyordu Meg Giry kısık bir sesle.

La Sorelli koridora cesaretle göz attı. Kimse yoktu. Camdan muhafazası içinde parıldayan bir gaz lambasının alevi, donuk kırmızı ışığını koyu karanlığın içine gönderiyordu ama karanlığı dağıtmaya yetmiyordu bu. Bunun üzerine dansçı kadın, kapıyı derin bir şekilde iç çekerek kapadı.

“Hayır, kimse yok,” dedi.

“Ama biz onu kendi gözlerimizle gördük!” diye iddia etti yine Jammes, minik, ürkek adımlarıyla la Sorelli’nin yanına yaklaşırken. “Oralarda bir yerlerde dolanıyor olmalı. Ben üzerimi değiştirmek için dönmeyeceğim. Övgü konuşmasını dinlemek için hemen hep beraber fuayeye inmeliyiz, yine hep beraber yukarı çıkarız.”

Bunun üzerine genç kız, kötü talihi uzaklaştırmak amacıyla taşıdığı mercana sofuca dokundu. La Sorelli de sağ elinin başparmağının pembe tırnağıyla, sol elinin yüzük parmağını çevreleyen tahta yüzüğün üzerine, çaktırmadan, bir Aziz Andreas haçı çizdi.

“La Sorelli büyük bir dansçıdır,” diye yazmıştı ünlü bir köşe yazarı. “Ciddiyet ve şehvet okunan bir yüze, söğüt dalı gibi esnek bir bele sahiptir. Ondan genellikle ‘güzel bir yaratık’ olarak bahsedilir. Onun saf altın gibi sarı saçları, birer zümrüde benzeyen gözlerinin üzerindeki donuk alnını taçlandırmaktadır. Başı, uzun boynunun üzerinde, zarafetin eşlik ettiği gururla, bir balıkçılınki gibi yumuşakça dalgalanmaktadır. Dans ettiği zaman tarrifi imkânsız bir kalça hareketi yapar ve bu hareket, onun bütün vücudunda anlatılması zor, melankoli duygusuna neden olan bir titreme meydana getirir. Parmak uçlarında dönmeye başlarken, kollarını kaldırıp da eğildiğinde korsesi bütün hatlarıyla ortaya çıkar ve vücudunun eğimi bu zarif kadının geriye doğru uzanan kalçasını belirgin hale getirir ki bu da insanı çıldırtacak kadar hoş bir görüntü oluşturur.”

Aklı ise kıt gibi görünüyordu fakat kimse onu bu konuda kınamıyordu.

La Sorelli, küçük dansçılara hâlâ şöyle diyordu:

“Evlatlarım, kendinize gelin! Hayalet mi? Kimse bugüne kadar onu görmedil”

“Hayır, hayır, onu gördük biz! Daha biraz önce gördük!” diye hep bir ağızdan başladılar küçükler. “Kurukafa gibiydi başı, giysisi de Joseph Buquet’ye görüldüğü gece olduğu gibiydi!”

“Üstelik Gabriel de daha dün gördü onu! Dün öğleden sonra, güpegündüz hem del” dedi Jammes.

“Gabriel mi? Şan hocası mı?”

“Evet... Nasıl yani! Bunu bilmiyor muydunuz?”

“Güpegündüz o giysiyi mi giymiş?”

“Kim? Gabriel mi?”

“Hayır! Hayalet.”

“Elbette, giysileri varmış üzerinde,” diye iddia etti Jammes. “Bunu bana Gabriel’in kendisi söyledi... Hatta onu giysilerinden tanımış. Bakın nasıl olmuş. Gabriel rejisörün odasındaymış. Birdenbire kapı açılmış. İçeri giren Acem’miş. Acem’in bakışlarında nazar olduğunu biliyorsunuz.”

“Ahl Evet!” diye yanıtladı küçük dansçılar koro halinde ve Acem’i gözlerinde canlandırdıklarında, kötü nazarı yok etmek için orta ve yüzükparmaklarını avuçlarının içinde katlayıp başparmaklarıyla tutarlarken, işaret ve serçeparmaklarını uzatarak boynuz işareti yaptılar.

“Gabriel batıl inançları olan biridir,” diye devam etti Jammes, “her zaman kibar biri olmuştur, Acem’i gördüğünde elini sakince cebine sokarak anahtarlarına dokunur... İşte, Gabriel açılan kapının önünde Acem’i görür görmez, demire dokunmak için oturduğu koltuktan dolabın kilidine kadar sıçramış! Bu hareketi yaparken, paltosunu bir çiviye takarak yırtmış. Kurtulmaya çalışırken de alnını elbise askısına çarpmış ve büyük bir şişlik oluşmuş; daha sonra, hızlıca geri giderken, kolu piyanonun yanındaki paravana takılmış, piyanoya yaslanmak istemiş ama ne yazık ki piyanonun kapağı ellerinin üzerine düşmüş ve parmaklarını ezmiş. Odadan dışarıya deli gibi fırlamış. Çıldırılmış gibi koşarken, birinci katın merdivenlerinden yuvarlanmış ve sırtüstü düşmüş. Ben de tam bu esnada annemle oradan geçiyordum. Onu kaldırmak için koştuk. Her yanı çürük içindeydi ve kan revan içinde kalan yüzünü görünce korktuk. Fakat o, hemen gülmeye başlayıp, ‘Tanrım şükürler olsun! Bu kadarıyla kurtuldum!’ diye bağırırdı. Ona, ne olduğunu sorduğumuzda, bize yaşadığı korkuyu anlattı. Acem’in arkasında gördüğü şeyden korkmuştu. Hayalet’i görmüş. Joseph Buquet’nin tarif ettiği gibi kurukafaya sahip olan hayalet!”

Sanki Hayalet tarafından takip ediliyormuş gibi hızlı hızlı anlattığı için nefes nefese kalan Jammes'in hikâyesinin sonunda korku dolu bir mırıltı yükseldi. Sonra, çok heyecanlanmış olan la Sorelli tırnaklarını törpülerken, küçük Giry'nin fısıltısıyla bölünen bir sessizlik oldu.

"Joseph Buquet dilini tutsaymış iyi olurmuş," dedi esmer kız.

"Neden dilini tutacaktı?" diye sordular.

"Bu annemin düşüncesi," diye yanıt verdi Meg, bu defa tamamen alçak bir sesle ve sanki orada bulunanlar dışında başka kulakların da kendisini duymasından korkuyormuş gibi etrafına bakınarak.

"Peki, annen neden böyle düşünüyor?"

"Şiişt! Annem Hayalet'in rahatsız edilmeyi sevmediğini söyledi."

"E peki, annen neden bunu söyledi?"

"Çünkü... Çünkü... Yok bir şey..."

Söyleyeceği şeyi söylemekten vazgeçmesi, küçük Giry'nin etrafına toplanan bu küçükhanımların merakını kabarttı ve anlatması için ona yalvardılar. Korkmuş ve dua eder gibi eğilmişlerdi; dirsekleri birbirine değecek şekilde bir arada duruyorlardı. Kanlarını donduran keskin bir zevk duyarak, korkularını birbirlerine bulaştırıyorlardı.

"Hiçbir şey söylemeyeceğime yemin ettim," dedi yine Meg bir solukta.

Fakat ona rahat vermiyorlardı, hep birlikte söz verdiler ve sonunda, bildiğini anlatmak için yanıp tutuşan Meg, gözlerini kapıya dikmiş bir halde bildiklerini anlatmaya başladı:

"İşte... Bunun nedeni loca..."

"Hangi loca?"

"Hayalet'in locası!"

"Hayalet'in locası mı var?"

Hayalet'in locasının olması düşüncesi karşısında dansçılar,

duydukları şaşkınlığın neticesi oluşan uğursuz neşelerine hâkim olamadılar.

“Aman Tanrım, anlat, anlat...” dediler küçük iç çekişler eşliğinde.

“Sessiz olun!” diye uyardı Meg. “Bu, hepinizin iyi bildiği 5 numaralı ilk loca. Sahnenin ön tarafının sol yanındaki ilk loca işte.”

“Bu mümkün değil!”

“Size söylediğim gibi... Annem, o locanın yer göstericisi... Hiçbir şey anlatmayacağınıza dair bana söz vereceksiniz.”

“Tamam ama devam et!”

“Pekâlâ, orası Hayalet’in locası... Oraya bir aydan beri Hayalet dışında kimse gitmedi; doğal olarak, yönetime orayı artık kiralamama emri verilmiş.”

“Peki, Hayalet’in oraya geldiği doğru mu?”

“Evet.”

“Başka gelen biri var mı?”

“Hayır! Sadece Hayalet geliyor, başka kimse yok.”

Küçük dansçılar birbirlerine baktılar. Eğer Hayalet locaya geliyor olsaydı, siyah bir giysi giydiği ve başı kurukafaya benzediği için onu görürlerdi. Meg’e bunu söylediler. “Haklısınız,” diye yanıt verdi. “Ama Hayalet gözle görünmüyor! Ayrıca onun ne giysisi ne de başıl Başının kurukafaya benzediğine, ateşten bir kafası olduğuna dair anlatılanların hepsi yalan! O, hiçbir şeye sahip değil! Locadayken onu sadece duyarsınız. Annem onu hiç görmedi ama duydu. Annem bunu iyi biliyor çünkü ona programı veren annem!”

La Sorelli müdahale etmesi gerektiğini düşündü:

“Küçük Griy, sen bizimle dalga mı geçiyorsun?” Bunun üzerine küçük Griy ağlamaya başladı:

“Dilimi tutmalıydım... Annem bunu bir öğrenirse... Fakat Joseph Buquet, üzerine vazife olmayan şeylerle ilgilenerek yanlış yapıyor. Bu ona uğursuzluk getirecek. Annem daha dün akşam böyle söylüyordu.”

Tam o anda, koridordan gürültülü bir şekilde koşturan birin adımları duyuldu. Biri nefes nefese bağıırıyordu:

“Cecile! Cecile! Orada mısın?”

“Bu annemin sesil” dedi Jammes. “Ne oluyor?”

Jammes kapıyı açtı. Pomeranyalı bir topçu askeri gibi iri yapılı, saygıdeğer bir kadın odaya daldı ve kendisini, inleyerek bir koltuğun üzerine bıraktı. Korkudan yuvalarından fırlamış gözleri, pişmiş tuğla rengindeki yüzünü aydınlatıyordu.

“Ne felaket! Ne felaket!” diyordu.

“Ne oldu? Ne oldu?”

“Joseph Buquet...”

“Joseph Buquet’ye ne oldu?”

“Jospeh Buquet öldül”

Soyunma odasından haykırışlar, şaşkınlık ifadesi yüklü itirazlar ve korku dolu izahat istekleri yükseldi.

“Evet... Onu zeminin altındaki üçüncü katta asılı bulmuşlar! Fakat en korkuncu,” diye devam etti zavallı saygıdeğer hanımefendi nefes nefese, “en korkuncu, onu bulan makinistlerin, cese-din etrafında ölülerin şarkısına benzeyen bir gürültü duyduklarını iddia etmeleri.”

“Hayalet bul” Kendisine hâkim olamayan küçük Griy’nin ağzından bu sözler döküldü fakat hemen kendisini toparlayıp yumruklarını ağzına götürdü. “Hayır... Hayır... Ben bir şey demedim! Ben bir şey demedim!”

Etrafına toplanmış olan arkadaşları korku içinde ve alçak bir sesle tekrar etmeye başladılar:

“Kesinlikle Hayalet bul”

La Sorelli’nin beti benzi atmıştı.

“Övgü konuşmamı asla yapamayacağım,” dedi.

Jammes’in annesi, masanın üzerinde birilerinden kalmış olan küçük bir içki kadehini kafasına dikerken fikrini söyledi: Orada, aşağılarda bir yerlerde bir hayalet olmalıydı.

Gerçek şu ki Joseph Buquet'nin nasıl öldüğü asla bilinemedi. Yürütülen kısa inceleme sonucunda, sıradan bir intihar vakası olduğu sonucundan başka sonuca ulaşamadı. Mösyö Debieenne ve Mösyö Poligny'nin yerine gelen iki kişiden biri olan Mösyö Moncharmin'in anılarında asılma olayı şöyle anlatılmaktadır:

“Mösyö Debieenne ve Mösyö Poligny'nin görevden ayrılışları nedeniyle verdikleri küçük davete üzücü bir olayın gölgesi düştü. Mercier –müdür– birdenbire içeriye girdiğinde yönetim odasındaydım. Bana, sahnenin altındaki üçüncü katta, bir çiftlik dekoru ve *Lahor Kralı* dekoru arasında, bir makinistin bedeninin asılmış halde bulunduğunu söylerken çıldırmış gibiydi. ‘Gidip onu indirelim!’ diye bağırdım. Merdivenleri yuvarlanırcasına inip el merdivenini yerleştirmeye kadar cesedin asılı olduğu ip ortadan kaybolmuştu.”

İşte Mösyö Moncharmin'in sıradan bulduğu olay bu. Bir adam bir ipin ucunda asılı bulunuyor, onu oradan indirmek üzereyken ip ortadan kayboluyor. Ah! Ama Mösyö Moncharmin basit bir açıklama buldu. Onu dinleyelim: Dans saatiydi ve usta dansçılar ile çömezler uğursuzluğa karşı önlemlerini çok çabuk almışlardı. Nokta. Hepsi bu kadardı. Görüyorsunuz, değil mi? El merdivenini yerleştirip asılı bulunan adamın ipini göz açıp kapayıncaya kadar parçalayıp aralarında paylaşan bale grubunu gözünüzün önüne getirebiliyorsunuz, değil mi?

Ciddiyetten uzak bir şey bu. Tam tersine, cesedin tam olarak bulunduğu yeri düşündüğümde –sahnenin altındaki üçüncü kat– görevini yerine getirdikten sonra bu ipin ortadan kaybolmasının birilerinin çıkarına olabileceğini düşünüyorum ve böyle düşünmekte haksız olup olmadığımı yakında göreceğiz.

Bu uğursuz olay, Joseph Buquet'nin çok sevildiği operanın her tarafında kısa sürede duyuldu. Localar boşaldı ve çobanın etrafında toplanan korkmuş koyunlar gibi la Sorelli'nin etrafına toplanan küçük dansçılar, loş koridorlardan ve merdivenlerden geçerek, küçük ve hızlı adımlarla fuayenin yolunu tuttular.

II

Yeni Marguerite

Birinci katın merdiven sahanlığında la Sorelli, yukarı çıkmakta olan Kont Chagny ile çarpıştı. Genellikle çok sakın olan Kont, büyük bir coşku içindeydi.

“Ben de yanınıza geliyordum,” dedi Kont, genç kadını çapkın bir ifadeyle selamlayarak. “Ah! La Sorelli ne güzel bir gece! Ve Christine Daaé’ninki ne büyük bir başarı!”

“Bu mümkün değil” diye karşı çıktı Meg Giry. “Altı ay önce, şarkı söylerken sesi karga gibi çıkıyordu. Ama izin verin de geçelim, sevgili Kont,” dedi velet küstahça bir reverans yaparak, “asılı halde bulunmuş zavallı bir adamın başına ne geldiğini öğrenmeye gidiyoruz.”

O sırada, telaşla oradan geçmekte olan yönetici konuşmayı duyunca aniden durdu.

“Bunu nereden öğrendiniz, hanımlar?” dedi oldukça sert bir tonda. “Pekâlâ, bu konudan bahsetmeyin. Özellikle de Mösyö Debienne ve Mösyö Poligny bunu öğrenmesinler! Son günlerinde bu onları çok üzer.”

Herkes çoktan dolmuş olan dans fuayesine doğru yöneldi.

Kont Chagny haklıydı, hiçbir gala performansı bununla boy ölçüşemezdi. Onu izleme ayrıcalığına sahip olanlar, hâlâ çocuklarına ve torunlarına heyecan duydukları bir anı olarak anlatıyorlardı. Düşünün ki Gounod, Reyer, Saint-Saëns, Massenet, Guiraud ve Delibes şef kürsüsüne çıkıp kendi eserlerini yöneti-

yorlar. Diğer yorumcular arasında Matmazel Faure ve Matmazel la Krauss da bulunuyordu. İşte o gece, size bu eserde gizemli yazgısını anlatmak istediğim Christine Daaé, şaşkın ve mest olmuş Paris sosyetesine kendisini gösterdi.

Gounod *La marche funèbre d'une Marionnette*'i, Reyer *Sigurd*'un güzel açılış bölümünü, Saint-Saëns *La Danse macabre* ve *une Rêverie orientale*'i, Massenet daha önce hiç icra edilmemiş olan *Marche hongroise*'i, Guiraud *Carnaval*'ını; Delibes *La Valse lente de Sylvia*'yı ve *Coppélia*'daki pizzicati'yi icra ettiler. Matmazel Krauss ve Matmazel Denise Bloch ilk önce *Vêpres siciliennes* boléro'sunu, ikinci olarak da *Lucrece Borgia* brindisi'sini söylediler.

Fakat en parlak başarının sahibi, önce *Romeo ve Juliet*'te birkaç bölümle sesini duyuran Christine Daaé oldu. Genç sanatçı Gounod'nun bu eserini ilk defa söylüyordu, üstelik bu eser henüz operaya uyarlanmamıştı ve eski Théâtre-Lyrique'de Madam Carvalho tarafından bestelendikten uzun süre sonra bu parça l'Opéra-Comique'te yeniden icra edilmişti. Ah! Christine Daaé'yi Juliette rolünde dinlememiş, onun naif zarafetini tanımamış, onun meleklerle özgü sesinin tınısıyla ürpermemiş, ruhları onun ruhuyla birlikte Vérone âşıkalarının mezarları üzerinde uçmamış olanlara insan ancak üzülür.

"Tanrım! Tanrım! Tanrım! Bizi affet!"

Elbette, bütün bunlar onun, hasta olan la Carlotta'nın yerini

Charles Gounod ile Lyn Murray, *La marche funèbre d'une Marionnette* [Bir Marionnette'in Cenaze Marşı], (1872). Sigurd, Ernest Reyer (1884). Camille Saint-Saëns, *La Danse macabre* [Ölüm Dansı], (1874), *une Rêverie orientale* [Bir Doğu Rüyası], (1879). Hector Berlioz, *Marche hongroise* [Macar Marşı], (1846). Ernest Guiraud, *Carnaval*, (1876). Leo Delibes, *La Valse lente de Sylvia* [Sylvia'nın Yavaş Valsi], (1876), *Coppélia* (1870). Giuseppe Verdi, *Vêpres siciliennes* [Sicilya Vesperleri], (1855). Gaetano Donizetti, *Lucrece Borgia* (1833). -yhn.

alarak, Faust'un hapisane sahnesinde ve final üçlemesinde duyurduğu sesinin insanüstü tınısı yanında hiçbir şeydi. Böyle bir şey ne görülmüş ne de işitilmişti

İşte bu, Daaé'de cisimleşen "yeni Marguerite"* idi; ihtişama ve o güne kadar görülmedik bir parılıya sahip olan bir Marguerite'ti.

Bütün salon, arkadaşlarının kollarında kendinden geçen Christine'i bağrışlarla ve tarifsiz bir heyecanla selamlamıştı. Onu soyunma odasına götürmek zorunda kaldılar. Ruhunu teslim etmiş gibiydi. Ünlü eleştirmen P. De St-V. bu unutulmaz muhteşem ânı, başlığını isabetli olarak Yeni Marguerite olarak koyduğu bir makaleyle ölümsüzleştirdi. Eleştirmenin kendisi de büyük bir sanatçı olduğu için, bu güzel ve hoş çocuğun o akşam operanın sahnesine sanatından biraz daha fazlasını, yani yüreğini taşımış olduğunu keşfetmişti. Operadaki arkadaşlarının hepsi Christine'in kalbinin on beş yaşındaki gibi saf kaldığını biliyorlardı. P. de St-V, "Daaé'nin ne yaşadığını anlamak için, ilk defa âşık olan bir genç kızın hangi duyguları yaşadığını tahayyül etmek zorunda olduğumuzu" belirtiyordu. "Belki biraz saygısızlık edeceğim ama," diye ekliyordu, "böyle bir mucizeyi ve böyle baş döndürücü dönüşümü gerçekleştirmeye bir tek aşk kadirdir. Christine Daaé'yi iki yıl önce konservatuar giriş sınavlarında dinlemiştik ve bizde güzel bir umut yaratmıştı. Bugünkü bu yüceliğin kaynağı ne peki? Eğer göklerden aşkın kanatlarını takmış olarak inmiyorsa, geriye bir tek, Christine'in usta şarkıcı Ofterdingen, gibi, şeytanla bir anlaşma imzaladığı cehennemden çıktığını düşünmek kalıyor! Christine'i *Faust*'un final üçlemesini söylerken duymayan biri, *Faust*'u bilmiyor demektir. Bir sesin sahip olduğu coşkunluk ve saf bir ruhun kendini kaybetmesi bunun ötesine geçemez!"

Charles Gounod tarafından yazılan *Faust* operasında baş kadın karakter. —yhn

Bu arada, birkaç izleyici şiddetle itiraz ediyordu. Böyle bir ha-zine, bu kadar uzun bir süre nasıl gizlenebilirdi? O zamana kadar Christine Daaé, Marguerite'i biraz fazla göz kamaştırıcı bir şekil-de ete kemiğe büründüren Carlotta'nın yanına uygun bir Siebel olarak kalmıştı. Carlotta, o gala gecesinde anlaşılamaz ve izah edilemez bir şekilde bulunmuyor olmasaydı, İspanyol Divası'na ait olan program son dakikada verilen bir kararla küçük Daaé'ye verilmeyecek ve o da bütün kapasitesini ortaya koyamayacaktı. Peki, Carlotta'dan mahrum kaldıklarında, Mösyö Debienné ve Mösyö Poligny, Daaé'yi nasıl onun yerine geçirmişlerdi? Bu du-rumda, onun gizli dehasını önceden biliyorlar mıydı? Eğer bili-yorlarsa, neden bunu gizliyorlardı? Ve tabii, Daaé bunu neden gizliyordu? Onun gerçek hocasının kim olduğu bilinmiyordu. Daha önce, pek çok kez tek başına çalıştığını söylemişti. Bütün bunların izahı çok zordu.

Chagny Kontu bu coşkuya locasında ayakta şahitlik etmiş ve ara ara patlattığı bravolarıyla eşlik etmişti.

Chagny Kontu (Philippe – Georges – Marie) o zamanlar tam olarak kırk yaşındaydı. Büyük bir toprak sahibi ve yakışıklı bir adamdı. Ortalamanın üzerinde boynuna, geniş alnına ve biraz soğuk bakan gözlerine rağmen hoş bir yüzü vardı. Kadınlara kar-şı ince bir kibarlık sergilerken onun sosyetedeki başarılarını hiç çekemeyen erkeklere biraz tepeden bakardı. İyi kalpli ve temiz vicdanlıydı. Yaşlı Kont Philibert'in ölümüyle, Fransa'nın kökleri X. Louis'ye dayanan en tanınmış ve en eski ailelerinden birinin başına geçmişti. Chagny'ler hatırı sayılır bir servete sahiptiler. Dul olan yaşlı kont öldüğünde, babasından kalan böyle büyük mirası yönetmek Philip için azımsanmayacak bir görev haline gelmişti. İki kız kardeşi ve erkek kardeşi Raoul bir paylaşımı ko-nuşmak bile istemediler ve sanki büyük çocuğun miras hakkı ku-ralı devam ediyormuş gibi, her şeyi Philip'in kararına bırakarak mal ortaklığını kabul ettiler. Kız kardeşler evlendiklerinde –ikisi

de aynı gün— kendi hakları olan mirası ağabeylerinden, kendilerine ait bir şey olarak değil fakat ağabeylerine minnettarlıklarını ifade ettikleri bir drahome olarak geri aldılar.

Chagny Kontesi —Moerogis de la Martyniere'in kızıydı— ağabeyinden yirmi yıl sonra dünyaya gelen Raoul'ü doğururken ölmüştü. Yaşlı kont öldüğünde Raoul on iki yaşındaydı. Philippe çocuğun eğitimiyle yakından ilgilendi. Üstelendiği bu işte Philippe'i öncelikle kız kardeşleri, sonra da Raoul'e denizle ilgili şeylerin zevkini aşılayan, Brest'te yaşayan ve bir denizciden dul kalmış olan yaşlı bir hala mükemmel bir şekilde destekledi. Genç adam *Borda* isimli eğitim gemisine kaydoldu ve birincilikle mezun olduktan sonra sorunsuz bir dünya turu gerçekleştirdi. Üç yıl önce yaptığı bir sefer esnasında kaybolan *Artois* isimli gemiden sağ kalanları aramak için *Requin* isimli geminin Kuzey Kutbu buzullarına yapacağı resmi sefere katılacaklar arasına, güçlü kişilerin desteğiyle seçildi. Bu arada o, altı ay sürecek bir iznin tadını çıkarırken, bu asil ailenin dul kadınları, hassas bir yapıya sahipmiş gibi görünen bu güzel çocuğa baktıkça, onu bekleyen zor işler nedeniyle üzüntü duyuyorlardı.

Bu denizcinin utangaçlığı, neredeyse masumiyeti demek geliyor içimden, dikkate şayandı. Sanki kadınların dizinin dibinden daha dün ayrılmıştı. Aslında iki kız kardeşi ve halası tarafından el bebek gül bebek yetiştirilmişti ve kadınlardan aldığı bu eğitimden ona kalan, o güne kadar hiçbir şeyin solduramadığı bir çekiciliğin izlerini taşıyan neredeyse safça tavır ve davranışları olmuştu. O zamanlar, yirmi iki yaşından gün almıştı ama on sekiz yaşında görünüyordu. İnce sarı bir bıyığı, güzel mavi gözleri ve genç kızlara özgü bir teni vardı.

Philippe, Raoul'ü çok şımartıyordu. Önce onunla gurur duymuştu ve bir zamanlar, atalarından birinin, meşhur Chagny de La Roche'un da amiral rütbesiyle görev yapmış olduğu donanmada kardeşini parlak bir meslek yaşamının beklediğini görerek mut-

luluk duyuyordu. Raoul'e Paris'i gezdirmek için bu izin dönemi onun için bir fırsat olmuştu çünkü genç adam, bu şehrin ona sunabileceği şatafattan ve sanatsal zevkten neredeyse bihaberdi.

Kont, Raoul'un yaşında biri için bu kadar akıllı başında olmanın hiç de akıllıca bir davranış olmadığını düşünüyordu. Philippe'in çok dengeli bir kişiliği vardı. Hem yaptığı işlerde hem de peşinden koştuğu zevklerde ölçülüydü. Her zaman mükemmel bir davranış sergilerdi ve bu yüzden de kardeşine kötü örnek olmaktan uzaktı. Gittiği her yere kardeşini de götürürdü. Onu operaya götüren de o olmuştu. Kont'un la Sorelli ile çok iyi arkadaş olduklarının anlatıldığını iyi biliyorum. Fakat bunda ne var! Hiç evlenmemiş olan ve özellikle de kız kardeşleri evlenip kendi yollarına gittikten sonra çokça boş zamanı olan bu beyefendi, akşam yemeğinden sonra bir iki saatini, çok zeki olmadığı belli olan ama dünyanın en güzel gözlerine sahip bir dansçıyla geçirdiği için kınanabilir mi? Üstelik gerçek bir Parislinin, hele bir de Chagny Kontu unvanına sahipse, kendisini göstermek zorunda olduğu yerler vardır ve o devirde, operanın dans fuayesi bu yerlerden biriydi.

Sonuçta, Kont'un daha sonra hatırlayacağı gibi, ilk gitme teklifi kardeşinden gelmeseydi ve pek çok kez de bu teklifinde yumuşak bir ısrarcılık göstermeseydi, Philippe belki de kardeşini Ulusal Müzik Akademisi'nin kulislerine taşımayacaktı.

O akşam Philippe, Daaé'yi alkışladıktan sonra, Raoul'e baktığında onu öyle bir beti benzi atmış halde görmüştü ki korkuya kapıldı.

"Bu kadının, kendisini iyi hissetmediğini görmüyor musun?" dedi Raoul.

Gerçekten de sahnedekiler, Christine Daaé'yi tutmak zorunda kalmışlardı.

"Asıl bayılacak gibi duran sensin," dedi Kont, Raoul'e doğru eğilerek, "neyin var?"

Fakat Raoul çoktan ayağa kalkmıştı.

“Gidelim,” dedi titreyen bir sesle.

“Nereye gitmek istiyorsun, Raoul?” diye sordu Kont, kardeşinin heyecanı karşısında şaşırılmıştı.

“Hadi, gidip bakalım! İlk defa böyle seslendirdi!”

Kont merakla gözlerini kardeşine dikti ve dudaklarının köşesinde, eğlendiğini belli eden hafif bir gülümseme belirdi.

“Off!” diye devam etti Raoul. “Hadi gidelim!” Büyülenmiş bir hali vardı.

Kısa sürede, tıklım tıklım dolu olan seyirci girişine ulaştılar. Sahneye ulaşmaya gayret ederken, Raoul bilinçsiz bir hareketle eldivenlerini parçalıyordu. Tamamen kendinde olan Philippe onun bu sabırsızlığıyla dalga geçmedi. Fakat Raoul’le konuştuğunda, onun neden bu kadar dalgın olduğunu ve yaptıkları sohbetleri dönüp dolaşıp operaya getirmekten neden böyle keskin bir zevk aldığını şimdi anlamıştı.

Sahneye çıkabildiler.

Siyah giysili insanlardan oluşan bir kalabalık, sanatçıların soyunma odalarına çıkan dans fuayesine hücum ediyordu. Makinistlerin bağrıışlarına, servis şeflerinin ateşli ikazları karışıyordu. Son sahnede rol alan ve aceleyle gitmekte olan erkek figüranlar, size çarparak geçip giden kadın figüranlar, taşınan bir dekor ayaklığı, tavandan indirilen bir fon resmi, sahnenin bir yerinden gelen güçlü çekiç darbelerinin sesleri, kuklalarınızda başınıza gelecek yeni bir felaketin ya da böğrünüze girecek bir şeyin habercisi gibi durmadan cınlayan “tiyatro çalışanlarına yer açın” bağrıışları... İşte, üzerinde Christine Daaé başarısını sergilerken, altında Joseph Buquet’nin son nefesini verdiği sahneyi kalabalığın izin verdiği ölçüde hızlıca geçmeye çalışan ince sarı bıyıklı, güzel mavi gözlü ve kızlarıinki gibi hoş bir tene sahip delikanlı gibi bir aceminin şaşırıp kalmasına neden olan ve perde aralarında yaşanan her zamanki manzara böyleydi.

O akşam, görülmedik bir karmaşa yaşıyordu fakat Raoul'ün de hiç bu kadar utangaçlığından sıyrıldığı görülmemişti. Önüne bir engel olarak çıkan her şeyi sağlam bir omuz darbesiyle kenara itiyor, ona söylenen sözlere kulak asmıyor ve makinistlerin ürkümüş hallerini anlamazdan geliyordu. Büyülü sesiyle kalbini çalan kadını görmek arzusuyla yanıp tutuşuyordu sadece. Evet, zavallı kalbinin artık kendisine ait olmadığını hissediyordu, tanıdığı anda henüz bir çocuk olan Christine'in tekrar karşısına çıktığı andan itibaren buna engel olmaya çalışmıştı. Onun karşısında çok tatlı bir heyecan hissetmişti fakat bunu içinden söküp atmak istemişti çünkü kendisine saygısı ve inancı o kadar yüksekti ki sadece karısı olacak kadını seveceğine dair yemin etmişti ve doğal olarak, bir şarkıcıyla evlenmeyi bir saniyeliğine bile düşünmemişti. Ama işte, o tatlı heyecanın yerini tüyler ürpertici bir duygu almıştı. Heyecan mı? Duygu mu? Hem fiziksel hem de ahlaki bir yanı vardı bunun. Sanki kalbini yerinden söküp almak için yarımlar gibi göğsü ağrıyordu. Orada artık sadece bir başkasının kalbiyle doldurulabilecek korkutucu bir çukur, gerçek bir boşluk hissediyordu. Öyle görünüyor ki bunlar sadece âşık olanlar, halk dilinde "ilk görüşte aşk" denilen bu tuhaf vurgunu yaşayanlar tarafından anlaşılabilecek, farklı bir ruh halinin belirtileriydi.

Kont Philippe, arkasından yetişmişti. Gülümsemeye devam ediyordu.

Fuayeye giden basamaklara ve zemin katın sol yanındaki localara açılan çift kapıyı geçtikten sonra, sahnenin dip tarafında, o anda çatı katından inen ve onun gitmek istediği yönü tıkayan çömezlerden oluşan küçük grubun önünde durmak zorunda kaldı Raoul. Kızların makyajlı dudaklarından tek bir güzel söz dökülmedi ve Raoul de zaten bunlara yanıt vermedi. En sonunda onları geçebildi ve coşkulu hayranlardan yükselen bağırış seslerinin doldurduğu loş bir koridora daldı. Bütün bu uğultudan tek bir isim yükseliyordu: "Daaél Daaél" Raoul'ü takip eden Kont

içinden, “Kerata yolu biliyor,” dedi ve onun yolu nasıl öğrendiğini merak etti. Raoul’ü Christine’in soyunma odasına kendisi götürmemişti. Sahneye çıkacağı zamana kadar Kont’un yanında kalmasını rica eden ve bazen de soyunma odasından inerken saten ayakkabılarının parlak ve ten rengi mayosunun temiz kalması için giydiği tozlukları buyurgan bir şımarıklıkla ona emanet eden la Sorelli —bir mazereti vardı, annesini kaybetmişti— ile her zamanki gibi fuayede gevezelik ederken, Raoul oraya tek başına gitmiş olmalıydı.

La Sorelli’yi ziyaretini birkaç dakika erteleyen Kont, Daaé’nin soyunma odasına giden koridoru takip etti ve bu koridorun hiçbir zaman, bütün tiyatronun sanatçının başarısı ve tabii bayılmasıyla altüst olduğu o akşamki kadar işlek olmadığını fark etti. Zira güzel yavrucak hâlâ kendine gelememiş ve tiyatronun doktoruna haber verilmişti. Doktor önüne çıkan kalabalığı yarararak hemen gelmişti, hemen arkasında ise kendisini takip eden Raoul vardı.

Böylece doktor ve Christine’e âşık olan adam, aynı anda Christine’in başına gelmişlerdi. Doktorun tıbbi müdahalesi neticesinde Christine gözlerini Raoul’ün kollarında açtı. Kont diğerleriyle birlikte, nefes alınamayacak kadar kalabalık olan kapının eşiğinde kalmıştı.

“Bu beyefendilerin soyunma odasından biraz uzaklaşmaları gerektiğini düşünmüyor musunuz, doktor?” diye sordu Raoul inanılmaz bir cesaretle. “Burada nefes almak imkansız.”

“Kesinlikle haklısınız,” diye yanıtladı doktor ve Raoul ile oda da hizmet eden kadın dışında herkesi kapının dışına çıkardı.

Christine, Raoul’e şaşkınlıktan irileşmiş gözbebekleriyle bakıyordu. Bu adamı daha önce hiç görmemişti.

Bununla birlikte, yine de ona kim olduğunu sormaya cesaret edemedi.

Doktor ise, Raoul’ün bu kadar yakından ilgilenme hakkına sahip biri olduğunu düşünmüştü; öyle ki genç adam soyunma

odasında kendine gelmekte olan Daaé'nin başında dururken, oyuncularına hayranlıklarını ifade etmek için gelmiş olan opera'nın iki yöneticisi Mösyö Debienné ve Mösyö Poligny, koridora, siyah giysililerin yanına gönderilmişlerdi. Diğerleri gibi koridora atılmış olan Chagny Kontu kahkahalarla gülüyordu.

"Seni kerata senil" diyordu.

"Gel de küçük kız havalarıyla ortalıkta dolanan bu yeni yetmelere güven!" diye ekliyordu içinden de.

Kont mutluluktan uçuyordu. "Raoul de bir Chagny'dil" ne de olsa. Kont, la Sorelli'nin soyunma odasına yöneldi. Fakat la Sorelli, korkudan titreyen küçük grubuyla fuayeye iniyordu. Onunla, sanki sözleşmişler gibi yolda karşılaştı.

Soyunma odasında Christine Daaé derin bir şekilde iç geçirince, buna bir inleme yanıt verdi. Başını çevirince Raoul'ü gördü ve irkildi. Gülümseyerek doktora baktı, sonra oda hizmetçisine ve sonra bir kez daha Raoul'e baktı.

"Mösyöl Siz kimsiniz?" diye sordu Raoul'e, hâlâ fısıltıyla çıkan bir sesle.

"Matmazel," diye yanıt verdi genç adam dizlerinin üzerine çöküp Diva'nın eline ateşli bir öpücük kondurarak, "Matmazel, ben, sizin eşarbnızı denizden alıp getiren o küçük çocuğum."

Christine yine doktora ve oda hizmetçisine baktı ve hep birlikte gülmeye başladılar. Raoul, yüzü kıpkırmızı bir halde ayağa kalktı.

"Matmazel, madem beni tanımamak hoşunuza gitti, size özel bir şey söylemek istiyorum. Çok önemli bir şey..."

"Kendimi daha iyi hissettiğim bir zaman, mösyö, olur mu?" Sesi titriyordu. "Çok nazıksınız."

"Fakat şimdi gitmeniz gerekiyor," dedi doktor en sevimli gülümsemesini takınarak. "İzin verin matmazel ile ilgileneyim."

"Ben hasta değilim," dedi Christine, kendisinden hiç beklenilmeyen büyük bir enerjiyle.

Sonra, gözkapaklarını hızlı bir el hareketiyle ovarak ayağa kalktı.

“Teşekkür ederim, doktor! Yalnız kalarak dinlenmeye ihtiyacım var. Hepiniz çıkın! Rica ediyorum. Beni rahat bırakın... Bu akşam çok asabiyim...”

Doktor itiraz etmek istedi fakat genç kadının asabiyeti karşısında böyle bir durumun en iyi ilacının hiç zıtlaşmamak olduğuna karar verdi. Doktor, Raoul ile birlikte çıktı. Koridora çıkınca Raoul, kendisini çok umutsuz hissetmeye başladı.

“Bu akşam onu tanıyamadım. Genellikle o kadar yumuşaktır ki...” dedi doktor ona ve yanından ayrıldı.

Raoul yalnız kalmıştı. Tiyatronun bu bölümünde şimdi kimse kalmamıştı. Herkes dans fuayesinde gerçekleşecek veda törenine gitmiş olmalıydı. Raoul, Daaé’nin de belki oraya gidebileceğini düşündü ve sessizce beklemeye başladı. Hatta kapının karanlıkta kalan bir köşesine saklandı. Kalbinin olduğu yerdeki o korkunç acı hâlâ geçmemişti. Daaé’ye hiç vakit kaybetmeden bahsetmek istediği şey de buydu işte. Soyunma odasının kapısı aniden açıldı ve Raoul, oda hizmetçisinin ellerinde paketlerle tek başına çıktı-ğın gördü. Yanından geçerken onu durdurdu ve hanımının nasıl olduğunu sordu. Kadın ona gülerek, hanımının tamamen düzeldiğini fakat yalnız kalmayı arzu ettiği için rahatsız edilmemesi gerektiğini söyledi ve hızla oradan uzaklaştı. Raoul’un yanıp tutuşmakta olan beyninden bir düşünce geçti: Daaé, elbette, onun için yalnız kalmak istemişti. Raoul, ona kendisiyle özel olarak görüşmek istediğini söylememiş miydi ve işte bundan dolayı Christine de odayı boşaltmamış mıydı? Raoul heyecandan nefesini tutarak soyunma odasına yöneldi ve kendisine verilecek cevabı duymak için kulağını kapıya yaklaştırdı. Tam kapıyı vurmaya hazırlanıyordu ki eli birdenbire geri gitti ve yanına düştü. Odadan bir erkek sesi geldiğini fark etti, bu ses çok otoriterdi ve şöyle diyordu: “Christinel Beni sevmelisiniz!”

Bunun üzerine üzgün olduğu anlaşılan Christine, gözyaşları-
nın eşlik ettiğini düşündürten titrek bir sesle yanıt verdi:

“Bana bunu nasıl söyleyebilirsiniz? Sadece sizin için şarkı
söyleyen birinel”

Raoul kapıya yaslandı, ne kadar da acı çekiyordu. Kendisini
sonsuz kadar terk etmiş olduğunu düşündüğü kalbi, göğsüne
geri dönmüştü ve güçlü darbelerle göğsünü dövüyordu. Bütün
koridor kalbinin sesiyle çınlarken Raoul’un kulakları da bu sesle
sağır olacak gibiydi. Kalbi böyle gürültülü bir şekilde atmaya de-
vam ederse, hiç şüphesiz onu duyacaklar, kapı açılacak ve genç
adam utanç içinde oradan kovulacaktı. Kapıyı dinlemek! Bir
Chagny için ne kadar da kötü bir durumdu bu! Susturmak için
kalbini âdeta iki eliyle avuçladı. Fakat kalp, bir köpeğin ağzı gibi
değildi; hem dayanılmaz bir şekilde havlayan bir köpeğin ağzı
kapatılsa bile inleme sesleri duyulmaya devam ederdi.

Adamın sesi tekrar duyuldu:

“Çok yorgun olmalısınız, değil mi?”

“Ahl Bu akşam size ruhumu verdim ve ben şu an bir ölüyüm.”

“Çok güzel bir ruhun var, evladım,” diye yanıt verdi adamın
ciddi sesi, “sana teşekkür ederim. Böyle bir hediye alan bir impa-
rator olmamıştır! Bu gece melekler ağladı.”

“Melekler ağladı” sözünden sonra başka bir şey duymadı Ra-
oul.

Bu arada, soyunma odasından çıkacak adamı beklemeye ka-
rarlı olduğu için yerini terk etmedi fakat görölmekten korktuğu
için kapının karanlıkta kalan köşesine daha da sokuldu. Aşk ve
nefreti aynı anda tanımişti. Kime âşık olduğunu biliyordu ama
nefret ettiği adamı da görmek istiyordu. Kapı açıldığında büyük
bir şaşkınlık yaşadı. Kürklere sarınmış ve yüzünü bir tülün gerisi-
ne gizlemiş olan Christine Daaé tek başına çıktı ve kapıyı arkasın-
dan çekti fakat Raoul, onun kapıyı kilitlemediğini fark etti. Chris-
tine yanından geçerken, Raoul, onu gözlerinin ucuyla bile takip

etmedi çünkü gözleri kapalı duran kapının üzerindeydi. Koridor tekrar ıssızlaşınca Raoul, koridorun diğer tarafına geçti. Soyunma odasının kapısını açıp içeri girdi ve kapıyı da ardından kapattı. Koyu bir karanlığın içindeydi, gaz lambası söndürülmüştü.

“Kimse var mı?” diye sordu Raoul titreyen bir sesle. “Niçin saklanıyor?”

Bu sözleri söylerken, sırtını kapalı olan kapıya dayamıştı.

Gece ve sessizlik... Raoul, sadece kendi nefesinin sesini duyuyordu. Akla gelebilecek her şeyin ötesinde olan bu davranışının uygunsuzluğunun kesinlikle farkında değildi.

“Buradan ancak ben izin verdiğimde çıkacaksınız!” diye bağırdı genç adam. “Eğer bana yanıt vermezseniz, alçaksınız demektir! Fakat ben sizin maskenizi düşürmeyi iyi bilirim!”

Daha sonra bir kibrit çaktı. Kibritin alevi soyunma odasını aydınlattı. Odada kimse yoktu! Kapıyı kilitledikten sonra lambaları yaktı. Makyaj odasına geçti ve çekmeceleri açtı, içlerine baktı ve terli elleriyle duvarları yokladı. Hiçbir şey yoktu!

“Ahl Bu da nedir böyle!” dedi duyulur bir sesle. “Deliriyor muyum yoksa?”

Yanan gazın çıkardığı ısıklık sesini dinleyerek, terk edilmiş soyunma odasının sessizliğinde öylece on dakika bekledi. Âşıktı ama sevdiği kadının kokusunu ona taşıyan bir kurdeleyi gizlice almayı aklından bile geçirmedi. Ne yapacağını ya da nereye gideceğini bilmez bir halde dışarı çıktı. Kendini bilmez bir halde dolanırken, yüzüne çok soğuk bir rüzgâr çarptı. Arkasında beyaz çarşafı örtülü sedyeye benzer bir şey taşıyan bir grup işçinin indiği dar bir merdivenin aşağısındaydı.

“Çıkış ne tarafta?” diye sordu bu adamlardan birine.

“İşte görüyorsunuz! Tam karşınızda,” diye yanıt verdi adam. “Kapı açık ama geçmemize müsaade edin!”

“Bu nedir böyle?” diye sordu mekanik bir hareketle sedyeyi göstererek.

“Zeminin altındaki üçüncü katta, bir dekor desteği ile *Lahor Kralı* dekorunun arasında asılı halde bulunan Joseph Buquet’nin cesedi,” diye yanıt verdi işçi.

Grubun önünden çekildi, onları selamlayarak dışarı çıktı.

III

Mösyö Debienne ve Mösyö Poligny, Operanın Yeni Yöneticileri Mösyö Armand Moncharmin ve Firmin Richard'a Ulusal Müzik Akademisi'nden Ayrılımlarının Gerçek ve Gizemli Sebebinin İlk Defa, Gizlilik İçinde Açıklıyorlar.

Bütün bunlar olurken veda töreni gerçekleşmişti.

Bu muhteşem tören, bugün bizim huzur içinde ölmek diye adlandırdığımız şekilde ölmeyi arzulayan Mösyö Debienne ve Mösyö Poligny'nin ayrılışları onuruna gerçekleştirilmişti.

Mükemmelliğine ölümün ağırlığını da katmış olan bu programın gerçekleştirilmesinde, o döneminin Paris'inin hem sosyetesinden hem de sanat dünyasından önde gelen kişilerin de katkısı olmuştu.

Herkes birbirine, la Sorelli'nin elinde şampanya kadehi ve hazırladığı kısa konuşmasıyla, istifa eden yöneticileri beklediği dans fuayesinde buluşma sözü vermişti. La Sorelli'nin arkasından bale topluluğundan genç ve yaşlı arkadaşları toplanmışlardı. Bunlardan bazıları alçak bir sesle günün olaylarını anlatırken,

diğerleri de onları anladıklarını ima ederek belli belirsiz başlarını sallıyorlardı. Bu kalabalık, Mösyö Boulenger'in "Savaşçının Dansı" ve "Kır Dansı" eserleri arasında, eğimli bir platformun üzerine kurulan büfenin etrafına toplanıp gevezelik etmeye çoktan başlamıştı.

Birkaç dansçı gündelik kıyafetlerini çoktan üzerlerine geçirmişlerdi ama pek çoğu hâlâ ince tül eteklerinin içindeydiler. Fakat hepsi yüzlerine ciddi bir ifade takınmaları gerektiğine inanmışlardı. On beş yaşının baharında olmanın verdiği tasasızlıkla, bir tek küçük Jammes, Hayalet'i ve Joseph Buquet'nin ölümünü unutmuşa benziyordu. Küçük Jammes, sağda solda gevezelik ediyor, zıp zıp zıplıyor, birilerine şaka yollu takılıyordu; öyle ki Mösyö Debienné ve Mösyö Poligny dans fuayesinin basamaklarında görüldüklerinde, sabırsızlıkla bekleyen la Sorelli tarafından, kendisine çekidüzen vermesi yönünde ciddi bir şekilde uyarıldı.

Herkes istifa eden yöneticilerin neşeli olduklarını fark etmişti. Bu durum taşrada kimseye doğal görünmezdi fakat Paris'tekiler bu durumu sosyal kurallara uygun görürdü. Acılarının üzerine neşe maskesini ve içten gelen sevincinin üzerine üzüntü, sıkıntı ve ilgisizlik maskesini takmayı öğrenmeyen biri asla bir Parisli olamazdı. Bir arkadaşınızın acı çektiğini biliyorsanız, onu asla teselli etmemeliydiniz çünkü size zaten acı çekmediğini söyleyecektir. Fakat bu arkadaşınızın başına mutluluk yaratan bir olay gelmişse, bu sefer de onu tebrik etmekten sakınmalıydınız çünkü o bu durumu o kadar doğal görür ki sizin bundan bahsetmeniz karşısında şaşkınlığa düşer. Paris'teyseniz her zaman bir maskeli balodasınız demektir. Bu yüzden dans fuayesinde bütün bunların farkında olan Mösyö Debienné ve Mösyö Poligny gerçek üzüntülerini gösterme hatasına asla düşmediler; dolayısıyla övgü konuşmasına başlayan la Sorelli'ye bol bol gülücük gönderdiler. Fakat tam bu esnada, şu küçük aptal Jammes korku içinde bağırarak yöneticilerin yüzündeki gülümsemenin bir anda yok olma-

sına neden oldu. Bu o kadar ani olmuştu ki onların maskelerinin altında yatan üzüntü ve korku ifadesi bütün herkes tarafından görülebilmşti.

“Operanın Hayaletil”

Jammes bu cümleyi bağıarak söylerken sesinde anlatılmaz bir korku vardı ve siyahlar giyinmiş kalabalığın arasında öyle solgun, öyle ölüyü andıran ve öyle çirkin bir yüzü parmağıyla işaret ediyordu ki kapkara ve derin göz çukurlarına sahip olan bu kuru kafa, hemen herkesin delice ilgisini üzerine çekti.

“Operanın Hayaletil Operanın Hayaletil” diye bağıyordu herkes.

İnsanlar hep bir ağızdan gülerek ve birbirleriyle itişerek Operanın Hayaleti’ne bir içki ikram etmek için yarışıyorlardı. Fakat o çoktan gözden kaybolmuştu. Kalabalığın içine karışarak yok olmuştu. Onu boşuna arıyorlardı. Yaşlı beyler küçük Jammes’i sakinleştirmeye çalışırken, küçük Giry de tavus kuşunun çıkardığı seslere benzer çığlıklar atıyordu.

La Sorelli öfkeden kudurmuştu çünkü konuşmasını bitirememişti. Mösyö Debienn ve Poligny ona sarılmışlar, teşekkür etmişler ve Hayalet’in yaptığı gibi oradan hızlıca uzaklaşmışlardı. Kimse bu duruma şaşırmadı çünkü aynı törene şan fuayesinde, yani bir üst katta devam edeceklerini biliyorlardı. Yakın arkadaşları, hafif atıştırmalıklardan oluşan mükemmel bir büfenin kendilerini beklediği yönetim ofisinin girişindeki büyük holde son bir defa onların misafiri olacaklardı.

İşte yeni yöneticiler Mösyö Armand Moncharmin ve Mösyö Firmin Richard’a da orada rastlıyoruz. Eski ve yeni yöneticiler birbirlerini neredeyse hiç tanımıyorlardı. Fakat eski yöneticiler yeni yöneticilere büyük bir dostluk gösterisinde bulundular ve onlar da bu dostluk gösterisine övgü sözleriyle karşılık verdiler. Öyle ki davetlilerden gecenin biraz kasvetli geçtiğini düşünenlerin yüzleri hemen gülmeye başladı. Yemek neşeli geçiyordu ve

her fırsatta kadeh kaldırıldı. Bu konuda hükümet yetkilisi özellikle çok maharetliydi, geçmişin görkemini ve geleceğin başarılarını birlikte anmayı iyi biliyordu ve davetliler arasında kısa süre içinde sıcak ve samimi bir hava oluştu. Yönetim yetkilerinin devri, olabilecek en basit şekilde, bir önceki gün gerçekleşmişti. Eski ve yeni yönetim arasında halledilmeyi bekleyen sorunlar hükümet yetkilisinin başkanlığında, her iki tarafın da gösterdiği anlayışın hüküm sürdüğü bir ortamda çözüme kavuşturulmuştu. Bu nedenle, bu unutulmaz gecede her dört yöneticinin de güler yüzlü görünmelerinde şaşılacak bir şey yoktu aslında.

Mösyö Debieenne ve Mösyö Poligny, Mösyö Arman Moncharmin ile Mösyö Firmin Richard'a Ulusal Müzik Akademisi'nin bütün kapılarının kilitlerini açan iki anahtardan oluşan anahtarlıklarını çoktan teslim etmişlerdi. Herkesin merakını cezbeden bu küçük anahtarlar, hızlıca elden ele dolaşmaya başladı. İşte tam bu esnada, bazılarının dikkati masanın en ucunda keşfettikleri kişiye yöneldi. Göz çukurları boş olan bu tuhaf, solgun ve doğaüstü bir görünüme sahip yüz, dans fuayesinde daha önce görülen ve küçük Jammes'in, "Operanın Hayaletil" diye bağırmasıyla selamlanan yüzdü.

Diğer davetliler gibi o da doğal bir halde orada yerini almıştı fakat bir şey yiyip içmeden öylece duruyordu.

Ona gülümseyerek bakmaya başlayanlar en sonunda başlarını çeviriyorlardı çünkü bu görüntü hemen ölümü çağırıyordu. Kimse fuayede yapılmış şakaları yapmadı ve "Operanın Hayaletil" diye bağırmadı.

Bu kişi tek bir söz etmemişti ve yanında oturanlar da onun oraya ne zaman gelip oturduğunu tam olarak bilemiyorlardı. Fakat her biri, eğer ölüler ara sıra gelip de yaşayanların masalarına oturuyorsa, ölümü ancak bu kadar çağırıştıran bir yüzle geliyordur diye düşündü. Mösyö Firmin Richard ve Mösyö Armand Moncharmin'in dostları, etlerinden sıyrılmış gibi duran

bu davetlinin Mösyö Debieenne ve Mösyö Poligny'nin yakın bir arkadaşı olduğunu düşündüler; Mösyö Debieenne ve Mösyö Poligny'nin arkadaşları da, bu cesedin Mösyö Firmin Richard ve Mösyö Armand Moncharmin'in sevenlerinden biri olduğunu düşündüler. Öyle ki kimse bir izahatta bulunulmasını istemedi. Hiçbir kötü ikazda bulunulmadı ve mezardan çıkmış gelmiş gibi duran bu konuğun kaşlarının çatılmasına neden olacak tek bir kaba saba şaka bile yapılmadı. Hayalet efsanesinden haberdar olan ve baş makinistin onu nasıl tarif etmiş olduğunu bilen birkaç davetli –ki bunlar Joseph Buquet'nin öldüğünü bilmiyorlardı– masanın uç tarafında yer alan kişinin, opera çalışanlarının iflah olmaz batıl inançlarıyla uydurdukları kişiliğin ete kemiğe bürünmüş hali olduğunu geçirdiler içlerinden. Bu arada, efsaneye göre Hayalet'in burnu yoktu ama masadaki bu kişinin bir burnu vardı. Fakat Mösyö Moncharmin anılarında, davetlinin burnunun saydam görüldüğünden bahsetmektedir. “Burnu uzun, sivri ve saydamdı,” demektedir. “Bu sahte bir burun da olabilir,” diye de eklemektedir. Mösyö Moncharmin ışık yaymayı saydamlık olarak algılamış olabilir. Bilimin doğal yollarla ya da geçirilen ameliyatlar neticesinde burunlarını kaybedenler için harika yapma burunlar ürettiğini herkes bilir. Peki, Hayalet o akşam yöneticilerin ziyafetine, oraya davet edilmeksizin mi gelip oturmuştu ve bu kişinin Operanın Hayaleti olduğundan emin olabilir miydik? Bunu söylemeye kim cesaret edebilir? Burada bu olaydan, okuru Hayalet'in bu kadar cesur olabildiğine ikinci bir defa inandırmak ya da onu inandırmaya zorlamak için bahsetmedim; sonuçta Hayalet'in böyle şeyler yapabilecek cesarete sahip olduğu zaten ortada.

İşte alın size yeterli bir kanıt. Mösyö Armand Moncharmin yine anılarında kelimesi kelimesine şöyle demektedir: Bölüm XI – “Bu ilk geceyi düşündüğümde, ofislerinde Mösyö Debieenne ve Mösyö Poligny'nin bize itiraf ettiği kişi ile o gece yemekte bu-

lunan ve kimsenin tanımadığı bu hayaletimsi kişi arasında bir ayrım yapamıyorum.”

İşte tam olarak şunlar olup bitmişti:

Masanın orta kısmında yerlerini almış olan Mösyö Debienné ve Mösyö Poligny bir ölünün kafasına sahip olan adamı, adam konuşmaya başlayınca kadar fark etmemişlerdi.

“Çömezlerin hakkı var, zavallı Buquet’nin ölümü belki de sanıldığı kadar doğal değildir,” dedi.

Debienné ve Poligny irkildiler. “Buquet öldü mü?” diye bağırdılar aynı anda.

“Evet,” diye yanıt verdi adam ya da bir adamın gölgesine benzeyen şey sakince. “Bu akşam, zemininin altındaki üçüncü katta, bir çiftlik ve bir *Lahor Kralı* dekoru arasında asılı halde bulundu.”

İki yönetici, ya da daha doğrusu iki eski yönetici, bakışlarını muhataplarına tuhaf bir şekilde dikerek, hemen ayağa fırladılar. Baş makinistin asılmış halde bulunduğunu duyunca mantık dışı bir tepki göstermişlerdi. Birbirlerine baktılar. Masa örtüsünün rengi yüzlerinin aldığı renk yanında solgun kalıyordu. Sonunda Debienné, Mösyö Moncharmin ve Mösyö Richard’a işaret etti. Poligny davetlilerden birkaç kelime ile özür diledi ve dördü birden yönetim odasına geçtiler. Sözü burada Mösyö Moncharmin’e bırakıyorum:

“Mösyö Debienné ve Mösyö Poligny’nin heyecanı sanki gittikçe artıyordu,” diye yazar anılarında. “Sanki bize söylemeleri gereken ve bundan sıkıntı duydukları bir şeyler vardı.

“Önce bize, masanın ucunda oturan ve Joseph Buquet’nin ölüm haberini veren kişiyi tanıyıp tanımadığımızı sordular. Olumsuz yanıtımızın üzerine daha da huzursuzlandılar. Anaharlıkları elimizden alıp bir süre incelediler. Başlarını salladılar ve sonra da daireler, localar ve kilit altında tutmak istediğimiz eşyalarımız için, büyük bir gizlilik içinde, yeni kilitler yaptırmamızı

önerdiler. Bunları söylerken o kadar komik görünüyorlardı ki, yoksa operayı hırsızlar mı bastı, diye onlara sorarken bizi bir gülme tuttu. Bunun üzerine, daha da kötüsü olduğunu, bir hayaletin olduğu yanıtını verdiler. Bu samimi kutlamayı taçlandırmak için bize şaka yaptıklarını düşünerek gülmeye başladık. Sonra ricaları üzerine tekrar ciddiyetimizi takındık ve onları hoşnut etmek için bu oyuna katılmaya karar verdik. Eğer Hayalet tarafından bize onu hoş tutmanız ve ona her istediğini vermenizi iletmemizi isteyen bir emir verilmemiş olsaydı, size ondan asla bahsetmeyecektik, dediler. Bu arada, görünmeyen bir baskının hâkimiyetinin hüküm sürdüğü bir mekânı terk ediyor olmanın verdiği rahatlatma hissiyle ve bu baskıdan kurtulmaktan duydukları mutlulukla, şüpheli zihinlerimizin hazır olmadığını düşündükleri böyle bir konu hakkında bizi haberdar etmekten son âna kadar sakınmışlardı. Fakat Joseph Buquet'nin ölümü onlara, Hayalet'in arzularına her itaat edilmediğinde, tuhaf ya da uğursuz birkaç olayın onları hizaya getireceğini sarsıcı bir şekilde öğretmişti.

“Bu beklenmedik konuşma, gizli ve önemli bir sırrı verir gibi gerçekleştirilirken, ben de Richard'a bakıyordum. Richard öğrenciliğinde şakacı olmasıyla tanınırdı, yani biriyle dalga geçmenin yolunu yöntemini iyi bilirdi ve Saint-Michel Bulvarı'nın kapıcıları onun bu oyununa çok gelmişlerdi. Şimdi acı lokmayı yutma sırası ona gelmişti. Buquet'nin ölümü nedeniyle çeşnisi biraz ölüm koksa da bu yemeğin her lokmasını yutuyordu şimdi. Başını üzüntüyle sallıyor ve diğerleri konuştukça, içinde bir hayaletin olduğunu öğrendiği operanın yöneticiliğini kabul etmenin acı pişmanlığıyla yüzü ağlamaklı bir ifadeye bürünüyordu. Benim de elimden onun bu mutsuz ifadesini körü körüne taklit etmekten başka bir şey gelmiyordu. Bu arada, bütün çabalarımıza rağmen, en sonunda, kendimizi daha fazla tutamayarak Mösyö Debienne ve Mösyö Poligny'nin sakallarına doğru kahkahayı bastık. Büyük bir karamsarlıktan küstahlığın doruğundaki bir

neşe haline, bu iki ruh hali arasındaki geçişi açığa vuran hiçbir emare göstermeden geçişimiz karşısında Mösyö Debieenne ve Mösyö Poligny, delirdiğimizi düşünüyorlarmış gibi bir ifadeyle bakıyorlardı bize.

“Peki, sonuçta bu hayaletin istediği nedir?” diye sordu şaka biraz fazla uzayınca Richard, yarı memnun yarı memnuniyetsiz bir şekilde.

“Mösyö Poligny masasına doğru yöneldi ve bir yükümlülük defteriyle geri döndü.

“Yükümlülük defterinin başında şu sözler yer almaktaydı: ‘Opera yönetimi, Ulusal Müzik Akademisi’nde gerçekleştirilen gösterilerde Fransız Lirik Tiyatrosu’nun sergilediği ilk oyundaki ihtişamı yaratmaktan sorumludur.’ Defter içeriği aşağıda yazılı olan 98. madde ile son buluyordu:

“Halihazırdaki ayrıcalık, aşağıdaki durumlarda geri alınabilir: Eğer yönetici, yükümlülük defterinde zikredilen maddelere karşı davranışlarda bulunursa.’

“Ardından da maddeler devam ediyordu.

“Bu defter siyah mürekkepli kalemle tutulmuştu ve tamamen bizim defterlerimize benziyordu,” diyor Mösyö Moncharmin anılarında.

“Bu arada Mösyö Poligny’nin önümüze koyduğu yükümlülük defterinin sonunda kırmızı mürekkeple kaleme alınmış bir paragrafın yer aldığını gördük. Sanki kibrit çöpleriyle yazılmış gibi tuhaf ve kargacık burgacık bir yazıydı bu. Defterine hâlâ düz çizgiler çizmeyi öğrenen ve harfleri birleştiremeyen bir çocuğun yazısına benziyordu. Bu paragraf 98. maddeyi tuhaf bir şekilde uzatıyordu ve kelimesi kelimesine şunlar yazılıydı:

“Madde 5: Eğer yönetici Operanın Hayaleti’ne ödemek zorunda olduğu aylığı on beş gün geciktirirse bu aylığın tutarı, ikinci bir emre kadar, aylık 20000 frank – yıllık 24000 olarak belirlenecektir.

“Mösyö Poligny titremekte olan parmağıyla, gerçekten de hiç tahmin etmediğimiz bu maddeyi bize gösteriyordu.

“‘Hepsi bu mu? Başka bir şey istemiyor mu?’ diye sordu Richard büyük bir soğukkanlılıkla.

“‘İstiyor!’ diye yanıt verdi Poligny ve yükümlülük defterinin sayfalarını karıştırarak okudu:

“Madde 63: Büyük sahnenin sağ tarafındaki 1 numaralı loca bütün gösterilerde devlet başkanı için ayrılacak.

“Zemin kattaki 20 numaralı loca pazartesi günleri ve 30 numaralı ilk loca çarşamba ve perşembe günleri bakana tahsis edilecek.

“27 numaralı ikinci loca her gün Seine bölgesi yetkilileri ve polis müdürüne tahsis edilecek.

“Yine bu maddenin sonunda Mösyö Poligny, oraya kırmızı mürekkeple eklenmiş bir satırı gösterdi bize.

“5 numaralı ilk loca bütün gösterilerde Operanın Hayaleti’ne tahsis edilecektir.

“Bardağı taşıran bu son damladan sonra hep birlikte ayağa kalktık ve eski Fransız mizah anlayışının özelliklerini asla kaybetmediğini ispatlayan bu hoş şakayı düşündükleri için selef-lerimizi tebrik ederek, ellerini büyük bir içtenlikle sıktık. Hatta Richard, Mösyö Debiene ve Mösyö Poligny’nin Ulusal Müzik Akademisi’nin yönetiminden neden ayrıldıklarını şimdi daha iyi anladığını ifade etmek ihtiyacı duydu. Bu kadar doyumsuz bir hayaletle işleri yürütmek artık mümkün değildi anlaşılan.

“‘Kesinlikle,’ diye yanıt verdi Mösyö Poligny gözlerini bile kırpmadan. ‘240000 frankı sokaktan toplamıyoruz. Ayrıca bütün gösterilerde Hayalet’e ayrılan 5 numaralı ilk locanın kiralanan-
mamasının bize ne kadara mal olduğunu hesapladınız mı? Bu locanın aylık kirasını ona ödediğimizi hesaba katmıyorum bile, korkunç bir durum bul Gerçekten de hayaletleri beslemek için çalışmıyoruz burada. Bu yüzden de ayrılmayı tercih ediyoruz.’

“‘Evet,’ diye onayladı Mösyö Debienne, ‘Ayrılmayı tercih ediyoruz. Hadi gidelim artık biz.’

“Debienne ayağa kalktı. Richard şunları söyledi:

“‘Fakat sonuç olarak, bana öyle geliyor ki bu hayaletle aranız gayet iyi. Eğer bu kadar can sıkıcı bir hayaletim olsaydı, onu tutuklatmakta bir an bile tereddüt etmezdim.’

“‘Fakat nerede? Ve nasıl?’ diye bağırdı eski iki yönetici hep bir ağızdan. Onu hiç görmedik!

“‘Locasına geldiğinde de mi görmediniz?’

“‘Onu locasında da hiç görmedik.’

“‘O halde locayı başkasına kiralayın.’

“‘Operanın Hayaleti’nin locasını kiraya vermek mi! Pekâlâ beyler, deneyin de görün!’

“Bunun üzerine dördümüz de yönetim ofisinden çıktık. Richard ve ben hiç bu kadar gülmemiştik.”

IV

5 Numaralı Loca

Arman Moncharmin, özellikle operanın yönetiminde bulunduğu o uzun döneme ait anılarını öyle detaylı yazdı ki orada olup bitenleri anlatmak dışında opera ile ilgilenecek zamanı nereden bulduğunu insan kendisine sormadan edemiyor. Tek bir müzik notası bile bilmeyen Mösyö Moncharmin'in Milli Eğitim ve Güzel Sanatlar Bakanı ile senli benli bir ilişkisi vardı. Ayrıca, bulvar tiyatrolarında biraz gazetecilik yapmıştı ve oldukça büyük bir servetin de keyfini sürmekteydi. Sonuçta, çekici bir adamdı ve oldukça da zekiydi. Operaya sponsor olmaya karar vermişti ve işi bilen bir yöneticiyi nerde bulacağını iyi bildiği için doğrudan Firmin Richard'ın kapısını çalmıştı.

Kibar bir adam olan Firmin Richard seçkin bir müzisyendi. Yönetimi devraldığı sırada Tiyatro Dergisi'nin onun hakkında çizdiği portre şöyleydi: "Mösyö Firmin Richard ellilerinde, uzun boylu, sağlam ve atletik yapılı bir beyefendidir. Görünümü heybetli olsa da çok kibar biridir. Esmer tenlidir ve alabros kesimli saçlarıyla sakalı iyi bir uyum sergiler. Biraz üzgün görünen bir yüz ifadesine sahip olmakla birlikte, çekici bir gülümsemenin eşlik ettiği samimi ve dürüst bakışlarıyla karşılaştığınızda yüzündeki bu ifade de silinir gibi olur.

"Firmin Richard seçkin bir müzisyendir; yetenekli bir besteci, derin bilgiye sahip olan bir kompozitördür. Uyandırdığı saygın-

lık onun bestelerinin önde gelen özelliğidir. Meraklıları tarafından çok takdir edilen oda müziği eserleri, piyano için sonatlar ya da tamamen orijinal olan seyirlik oyunlar ile bir ezgi derlemesi onun ürettiği eserler arsında yer alır. Konservatuardaki konserlerde icra edilen *Herkül'ün Ölümü*, Mösyö Firmin Richard'ın büyük saygı duyduğu ustalardan biri olan Gluck'ı akla getiren epik bir ruha sahiptir. Piccini'ye olan sevgisinin Gluck'a olan hayranlığından aşağı kalır yanı yoktur; Mösyö Richard, Piccini'yi her dinlediğinde büyük bir keyif alır. Piccini hayranlığı Meyerbeer'in önünde saygıyla eğilmesine engel değildir; Cimarosa'dan büyük keyif alırken, Weber'in taklit edilemez dehasını ondan başka hiç kimse daha iyi takdir edemez. Son olarak da, Wagner söz konusu olduğunda, Fransa'da onu anlayan ilk ve tek kişi olduğunu iddia etmekten geri durmaz.”

Alıntıma burada son veriyorum. Bu alıntıdan da açıkça anlaşılacağı gibi, bana öyle geliyor ki Mösyö Firmin Richard müziğin hemen hemen her çeşidini ve bütün müzisyenleri seviyordu ve buna karşılık, bütün müzisyenlerin görevi de Mösyö Firmin Richard'ı sevmekti. Mösyö Richard'ın hızlıca çizdiğimiz bu portresini tamamlarken, onun otoriter bir kişiliğe sahip olduğunu da hatırlatmadan geçmeyelim; başka bir deyişle, oldukça kötü bir kişiliği vardı.

İki iş arkadaşının operada geçirdikleri ilk günler, böyle büyük ve güzel bir işletmenin patronları olmanın verdiği neşeyle doluydu ve hiç şüphesiz, bu tuhaf ve merak uyandırıcı hayalet hikâyesini unutmışlardı ki onlara bu şakanın —eğer ortada bir şaka varsa tabii— devam etmekte olduğunu ispat eden bir olay gerçekleşti.

Mösyö Firmin Richard, ofisine o sabah saat on birde geldi. Sekreteri Mösyö Rémy ona, üzerlerinde “kişiye özel” ibaresi bulunduğu için açmadığı yarım düzine kadar mektubu gösterdi. Bu mektuplardan biri, sadece zarfın üzerindeki yazı kırmızı mürek-

keple yazıldığı için değil fakat bu yazıyı bir yerlerden tanıdığını düşündüğü için de hemen Richard'ın dikkatini çekti. Nerede görmüş olduğunu hatırlaması çok zamanını almadı. Yükümlülük defterinin sonunu tuhaf bir şekilde bitiren, kırmızı mürekkeple yazılmış yazıyla aynı yazıydı bu. Yazıyı sopa gibi çizimli harf çizgilerinden ve çocuksu tarzından tanıdı. Zarfı açtı ve okumaya başladı:

Sayın Yönetici, önemli sözleşmeleri yenileyerek ve yeni sözleşmeler yaparak operanın en iyi sanatçılarının kaderleri hakkında karar aldığınız bu çok değerli zamanlarda sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim. Bütün bunları öyle yanılmaz bir gözle, tiyatroya yönelik bir anlayışla, halkı tanıma ve zevklerinden haberdar olma hali ve öyle bir yetkinlikle gerçekleştiriyorsunuz ki bütün bunlar geçmişte yaşamış olduğum deneyime neredeyse ters düşüyor. Sizin la Carlotta, la Sorelli ve küçük Jammes ile hayranlık duyulacak yeteneklerini keşfettiğiniz diğer birkaç kişi için yaptıklarınızın farkındayım (bu sözcükleri yazarken kimi kastettiğimi iyi biliyorsunuz. Ne l'Ambassadeurs'de ya da Kafe Jacquin'de şarkı söylemeye devam etse daha iyi olacakmış olan la Carlotta'dan ne güzelliğiyle öne çıkan la Sorelli'den ne de çayırdaki buzağılar gibi dans eden küçük Jammes'den bahsediyorum; büyük bir yeteneğe sahip olan fakat büyük bir kıskançlıkla bütün önemli rollerin uzağında tuttuğunuz Christine Daaé'den de bahsetmiyorum.) Sonuçta küçük işinizi istediğiniz gibi yönetmekte özgürsünüz, öyle değil mi? Bununla birlikte, Christine Daaé'yi kapının önüne koymamış olmanızdan istifade ederek, madem geçen akşam büyük bir başarı gösterdiği Marguerite rolü elinden alındı, onu bu akşam Siebel rolünde dinlemeyi arzu ederdim. Ayrıca locamı ne bugün ne de sonraki günlerde kullanmamanızı

rica ediyorum çünkü mektubumu, son zamanlarda operaya geldiğimde, ilgili birimden locamın sizin emirleriniz üzerine kiralanmış olduğunu duyunca ne kadar kötü bir sürpriz yaşadığımı itiraf etmeden bitirmek istemiyorum.

Bu duruma hiç ses çıkarmadım çünkü öncelikle, olay çıkarmaktan nefret ederim; ikinci olarak da selefleriniz Mösyö Debienné ve Mösyö Poligny'nin, ki bana karşı her zaman nazik olmuşlardır, operadan ayrılmalarından önce size benim küçük takıntılarımdan bahsetmeyi unutmuş olduklarını düşündüm fakat izahat istemem üzerine Mösyö Debienné'nin ve Mösyö Poligny'nin verdikleri yanıtta anlıyorum ki yükümlülük defterinden haberdarsınız ve dolayısıyla benimle hakaret edercesine dalga geçiyorsunuz. Eğer huzur içinde yaşamamızı istiyorsanız, locamı benden almayarak ilk adımı atabilirsiniz! Bu küçük ikazlara uyduğunuz takdirde, Mösyö Richard, beni alçakgönüllü ve uysal bir hizmetkârınız olarak görebilirsiniz.

İmza: Operanın Hayaleti

Bu mektuba Tiyatro Dergisi'nin okuyucu köşesinden alıntılanmış küçük bir yazı eklenmişti ve şunlar yazıyordu: "O. H.: R ve M'nin affedilmeleri mümkün değil. Onları uyarmış ve yükümlülük defterinizi onlara teslim etmiştik. Selamlar."

Mösyö Firmin Richard mektubu okumayı bitirmişti ki odasının kapısı açıldı ve karşısında Mösyö Armand Moncharmin'i gördü. Onun da elinde kendisine gelmiş olanla tamamen aynı olan bir mektup vardı. Birbirlerine bakıp kahkahayı bastılar.

"Şaka devam ediyor," dedi Mösyö Richard. "Fakat artık komik bir yanı kalmadı."

"Bu ne anlama geliyor?" diye sordu Mösyö Moncharmin. "Zamanında operanın yöneticiliğini yaptıkları için onlara süresiz olarak bir loca tahsis edeceğimizi mi düşünüyorlar?"

Kendilerine gelen bu iki mektubun da seleflerinin şakacı iş-birliklerinin ürünleri olduğuna hiç şüphe yoktu.

“Benimle bu kadar uzun süre dalga geçilmesine izin verecek bir ruh halinde değilim,” dedi Richard.

“Zararsız bir şaka,” dedi Armand Moncharmin.

“Peki, ne istiyorlar? Bu akşam için bir loca mı?”

Mösyö Firmin Richard sekreterine, eğer kiralanmadıysa 5 numaralı locayı Mösyö Debienne ve Mösyö Poligny’ye ayırması talimatını verdi.

Loca kiralanmamıştı ve locanın biletleri derhal gönderildi. Mösyö Debienne’nin evi Scribe Sokağı ve Capucines Bulvarı’nın kesiştiği noktadaydı; Mösyö Poligny ise Auber Sokağı’nda oturuyordu. Operanın Hayaleti’nin gönderdiği iki mektup da Capucines Bulvarı’nda bulunan posta ofisinden gönderilmişti. Moncharmin zarfları incelerken bunu fark etmişti.

“Görüyorsun, değil mi?” dedi Richard.

İkisi de omuz silkerek, bu yaştaki insanların hâlâ böyle çocukça şakalar yaparak eğlenmelerinden duydukları rahatsızlığı ifade ettiler.

“Yine de kibar davranabilirlerdi,” dedi Moncharmin. “La Carlotta, la Sorelli ve Küçük Jammes konusunda bize nasıl davranışlarını gördün, değil mi?”

“Azizim, bu insanlar kıskançlıktan deliye dönmüşler. Baksana, tiyatro dergisine yazı göndermeye kadar vardırırmışlar işil Yapacak başka işleri yok demek kil”

“Yeri gelmişken,” dedi Moncharmin, “küçük Christine Daaé ile çok ilgileniyor gibi bir halleri var.”

“Benim kadar iyi biliyorsun ki o kız yumuşak başlı olmasıyla tanınıyor,” dedi Richard.

“İnsanlar böyle nitelikleri sıklıkla hak etmeden elde ederler,” dedi Moncharmin, “örneğin ben müzik konusunda çok bilgili olmakla tanınıyorum fakat sol ve fa notaları arasındaki farkı bile bilmem.”

“Sen hiç de öyle bir üne sahip olmadın zaten,” dedi Richard, “için rahat olsun!”

Aralarındaki bu kısa sohbetten sonra Firmin Richard, iki saatten beri koridorda turlayarak yönetim odasının kapısının açılmasını bekleyen sanatçıları içeri alması için odacıya talimat verdi. Bu kapının ardında onları şöhret, para ya da işten atılma bekliyordu.

O günün tamamı tartışmalarla, görüşmelerle, kontratların imzalanmasıyla ya da feshiyle geçti. Öfke, entrikalar, iltimas girişimleri, tehditler, aşk ilanları ya da nefret gösterileriyle dolu bir gün geçirdikten sonra iki yöneticimiz o akşam, yani 25 Ocak akşamı, Mösyö Debienné ve Mösyö Poligny’nin gösteriyi beğenip beğenmediklerini merak edip 5 numaralı locaya bile gitmeden, erkenden yattılar. Eski yönetimin ayrılışından beri operada işler hiç durmamıştı ve Mösyö Richard gösterilerin akışına engel olmaksızın yapılması gerekli olan birkaç işe başlanması emrini vermişti.

Ertesi sabah Mösyö Richard ve Mösyö Moncharmin posta kutularında, bir yandan, Hayalet’ten gelen bir teşekkür kartı bulmuşlardı:

Değerli Yönetici,

Teşekkürler. Çok güzel bir geceydi. Daaé harikaydı. Koro’ya özen gösterin. La Carlotta harika olmakla birlikte sıradan bir enstrümandı. Yakında, 240000 franklık bir çek yazacaksınız —tam olarak 233424 frank 70 kuruş— Mösyö Debienné ve Mösyö Poligny bu yılki alacağımın ilk on gününe tekabül eden 6575 frank 30 kuruşu bana ulaştırmışlardı; onlara tanıdığım ayrıcalık ayın 10’nun akşamı bitiyor.

Hizmetkârınız

O. H.

Diğer yandan da, Mösyö Debieenne ve Mösyö Poligny'den gelen mektubu görmüşlerdi:

Beyler, nazik ilginiz için teşekkür ederiz; fakat biz, operanın eski yöneticileri olarak, Faust'u yeniden dinlemekten çok büyük bir keyif almış olsak da 5 numaralı loca üzerinde hiçbir hakka sahip olmadığımızı size hatırlatmak isteriz. Bu loca, yükümlülük defterinde yazılı olan 63. maddenin son paragrafını sizinle son defa okurken bahsetme fırsatı bulduğumuz şahsa aittir sadece.

En içten selamlarımızla...

"Ah! Bu insanlar artık benim canımı sıkmaya başladılar!" dedi sertçe Firmin Richard, Mösyö Debieenne ve Mösyö Poligny'nin mektuplarını yırtarak.

O akşam, 5 numaralı ilk loca kiraya verildi.

Ertesi gün ofislerine geldiklerinde Mösyö Richard ve Mösyö Moncharmin, bir önceki gece 5 numaralı locada meydana gelen olaylarla ilgili bir müfettiş raporunu masalarında buldular.

Raporun esasına dair özet şöyledir:

"5 numaralı locayı boşaltmak için bu akşam —müfettiş, raporunu bir önceki akşam yazmıştı— biri temsilin başında, diğeri de ikinci sahnenin ortasında olmak üzere iki kez polis çağırmak zorunda kaldım. Locada bulunanlar —ikinci sahne başlarken gelmişlerdi— gülüşmeleri ve düşüncesizce davranışlarıyla gerçek bir skandala neden oluyorlardı. Salonun her tarafından onları susturmak için 'Şşşt!' sesleri yükseliyordu. Yer gösterici kız benim yanıma geldiğinde, bütün salondan çoktan protesto sesleri yükselmeye başlamıştı. Locaya girdim ve onları ikaz ettim. Bu insanlar akliselimden tamamen uzaklaşmış gibiydiler ve bana saçma sapan sözler ettiler. Onlara, benzer bir skandal bir daha tekrarlanırsa, locayı boşlatmak zorunda kalacağımı söyledim.

Henüz oradan ayrılmamıştım ki locadan gelen gülme seslerini ve salondan yükselen protesto bağırışlarını duydum. Onları oradan çıkaran bir polis memuruyla geri döndüm. Yine gülmeye devam ederek, paraları iade edilmediği takdirde gitmeyeceklerini söylediler; sonunda sakinleştiler ve ben de locaya tekrar girmelerine izin verdim. Gülüşmeler yeniden başlar başlamaz onları, bu defa, oradan kesin bir şekilde attırdım.”

“Müfettişi çağırın banal” diye bağırdı Richard sekreterine. Raporu ilk okuyan kişi sekreter olmuştu ve üzerine mavi kalemle notlar almıştı.

Sekreter Rémy yirmi dört yaşında, kaytan bıyıklı, kibar, seçkin, iyi giyimli (o devirde, gün içinde redingot giymek zorunluydu) ve zeki biriydi. Müdürün önündeyken mahcup bir tavır takınan Rémy’nin yıllık 2400 frank olan maaşı, müdür tarafından ödeniyordu. Sekreterin görevleri arasında gazeteleri incelemek, mektuplara yanıt vermek, hatırlı kişilere loca tahsis edip biletlerini göndermek, randevuları ayarlamak, bekleme odasında bulunanlarla sohbet etmek, hastalanan sanatçıların evlerine ziyaretlerde bulunmak, dublörleri bulmak, servis şefleriyle yazışmak ve her şeyden önce de yönetim biriminin temel taşı olmak geliyordu. Kimse tazminatı ödenmeden kapının önüne konmamıştı çünkü yönetim böyle bir şeyi kabul etmiyordu. Müfettişi çağırtmış olan sekreter ona içeri girmesini söyledi.

Müfettiş biraz endişeli bir şekilde içeriye girdi.

“Neler oldu anlatın bize,” dedi Richard konuya hemen girerek.

Müfettiş ağzında bir şeyler gevelemeye başladı ve sunduğu raporu tekrarladı kısaca.

“Sonuçta bu kişiler niçin gülüyorlardı?” diye sordu Moncharmin.

“Mösyö Moncharmin, öyle görünüyor ki iyi bir akşam yemeğinden sonra şakalaşmayı kaliteli bir müziğe tercih etmişlerdi.

Locaya henüz girmişlerken hemen dışarı çıkıp yer gösterici kadını çağırmışlar ve kız da onlara ne olduğunu sormuş. ‘Locanın içine bakın, kimse yok, değil mi?’ diye sormuşlar; kadın da, ‘Hayır, kimse yok!’ diye yanıt vermiş. Bunun üzerine, ‘İçeri girdiğimizde burada birinin olduğunu gösteren bir ses duyduk,’ demişler.”

Mösyö Moncharmin, Richard’a bakıp gülümsemeden edemedi fakat Mösyö Richard gülümsemiyordu. Müfettişin çok sıradan bir olaymış gibi anlattığı bu hikâyede, kurbanlarını önce eğlendiren sonra da sinirden deli eden öğeleri hemen tanıyacak kadar iyi biliyordu bu geri planı.

Moncharmin’e yaltaklanmak için müfettiş de gülümsemesi gerektiğini düşünmüştü. Ama ne talihsiz bir gülümsemeydi bu! Mösyö Moncharmin’in bakışları müfettişi yıldırım gibi çarptı ve adamın yüzünü bir anda korkunç bir üzüntü ifadesi kapladı.

“Sonuçta bu insanlar locaya geldiklerinde orada kimse yok muydu?” diye sordu Richard, homurdanarak.

“Kimse yoktu, Mösyö Richard! Kimse! Ne sağdaki ne de soldaki locada biri vardı, size yemin ederim! Başım üzerine yemin ederim! Bu durum da bütün bunların bir şaka olduğunu gösteriyor zaten.”

“Peki, yer gösterici kadın ne dedi?”

“Ahl Zavallı kadın! Onun oldukça basit bir açıklaması var; bunun Operanın Hayaleti olduğunu söylüyor.”

Bunları söyledikten sonra müfettiş alaycı bir şekilde güldü. Fakat bu şekilde gülmekle iyi yapmadığını anladı çünkü “yer gösterici kadın bunun Operanın Hayaleti olduğunu söyledi” sözleri ağzından dökülür dökülmez, Mösyö Richard’ın yüzündeki ciddi ifade yerini vahşi bir ifadeye bıraktı.

“Bana yer gösterici kadını çağırın!” diye talimat verdi hemen... “Hemen! Onu bana getirin! Herkesi kapının dışına çıkarın!” dedi Richard.

Müfettiş itiraz etmek istedi fakat Richard’ın “Kesin sesinizi!”

sözleriyle ağzını kapatmak zorunda kaldı. Daha sonra, adam ağzını sonsuza kadar kapalı tutacakmış gibi dururken, Mösyö Richard ağzını yeniden açması emrini verdi.

“Operanın Hayaleti de nedir?” diye sordu Mösyö Richard homurdanarak ona.

Fakat şimdi müfettişin ağzını bıçak açmıyordu. Yüzündeki üzüntülü ifade bu konuda bir şey bilmediğini ya da daha ziyade, bir şey bilmek istemediğini söylüyordu.

“Siz onu gördünüz mü? Yani Operanın Hayaleti’ni?”

Müfettiş, heyecanlı bir baş hareketiyle onu görmediğini ifade etti.

“Ne kadar kötül” dedi Mösyö Richard soğuk bir ifadeyle.

Müfettiş, gözlerini yuvalarından fırlayacakmış gibi açarak, Mösyö Richard’a, “ne kadar kötü” sözleriyle neyi kastettiğini sordu.

“Çünkü onu görmemiş olan herkesten hesap soracağım! Madem bu hayalet her yerde dolanıyor, onu hiçbir yerde görmemiş olmak kabul edilemez bir mazeret. Ben işini yapan insanları severim!”

V

“5 Numaralı Loca”nın Devamı

Bunları söyledikten sonra Mösyö Richard, müfettişle hiç ilgilenmedi ve o sırada odaya giren opera müdürüyle değişik konuları ele almaya başladı. Odadan çıkabileceğini düşünen müfettiş, kapıya doğru geri geri, yavaş adımlarla yaklaşıyordu ki Mösyö Richard onun bu hareketini fark etti ve “Kıpırdamayın!” diye gürleyerek, adamı olduğu yere çiviledi.

Mösyö Rémy’nin araya girmesiyle, operadan iki adım ötede bulunan Provence Sokağı’nda kapıcılık yapmakta olan yer gösterici kadının çağırılması için birileri gönderildi. Kadın kısa süre sonra yöneticinin odasında idi.

“İsminiz nedir?”

“Madam Giry. Beni iyi tanıyorsunuz, Mösyö Richard; küçük Giry’nin, küçük Meg de derler, onun annesiyim, hatırladınız mı?”

Kadının sert ve ciddi ses tonu, Mösyö Richard’ı bir anlığına etkiledi. Madam Giry’ye baktı (kadının üzerinde rengi solmuş bir şal, ayağında yıpranmış ayakkabılar vardı; tafta kumaştan dikilmiş eski bir elbise giymişti ve sis rengi bir şapka takmıştı). Yöneticinin tavrından, onun ne Madam Giry’yi ne küçük Giry’yi ve hatta ne de küçük Meg’i tanıdığı belliydi. Fakat Madam Giry’de öyle bir kibir vardı ki kendisini herkesin tanıdığını sanıyordu (sanırım kulis argosunda çok kullanılan “afra tafra” sözcüğü onun isminden

Yazar Fransızcadaki *girie* sözcüğüyle Giry sözcükleri arasındaki ses benzerliğine vurgu yapıyor. *Girie*, naz, cilve, afra tafra anlamına geliyor. —çn

türetilmişti. Örneğin bir sanatçı bir arkadaşını dedikoduları ya da gevezeliği nedeniyle azarlıyorsa, ona “afra tavra” yapma derdi.

“Hatırlamadım... Fakat Madam Giry, bu durum dün akşam sizin ve müfettişin başına gelenleri öğrenmeme engel teşkil etmiyor; öyle ki polisten yardım istemek zorunda kalmışsınız,” dedi Mösyö Richard.

“Mösyö Debieenne ve Poligy’nin yaşadığı sıkıntıların aynılarını siz de yaşamayın diye bu konu hakkında konuşmak için ben de sizi görmek istiyordum, Mösyö Richard. Onlar da başlangıçta beni dinlemek istememişlerdi.”

“Size bunları sormuyorum. Dün akşam başınıza gelenleri soruyorum.”

Madam Giry öfkeden kıpkırmızı kesildi. Onunla bu şekilde konuşulduğu daha önce hiç görülmemiştir. Eteğini toplayarak ve saygınlığını ifade eden bir tarzda is rengi şapkasının tüylerini sallayarak orayı terk edecekmiş gibi ayağa kalktı fakat sonra fikrini değiştirerek tekrar yerine oturdu.

“Hayalet’in yine canını sıktılar,” dedi boğuk bir sesle.

Bu sözler üzerine Mösyö Richard neredeyse kahkahayı patlatacaktı fakat Moncharmin araya girerek sorguya devam etti. Bu sorgudan da, Madam Giry’nin, içinde kimsenin bulunmadığı bir locadan sanki içeride insanlar varmış gibi sesler gelmesini çok doğal bulduğu, kendisi için yeni olmayan bu olayı işin içinde bir hayaletin olmasıyla açıklayabildiği, bu hayaleti kimsenin locada görmediği fakat herkesin onu duyabildiği sonucu çıktı. Madam Giry de bu sesleri sık sık duymuştu ve kendisine inanılabileceğini öne sürüyordu çünkü hiç yalan söylememesi ile tanınıyordu. Onun hiç yalan söyleyip söylemediği Mösyö Debieenne’e ve Mösyö Poligny’ye, onu tanıyan diğer insanlara ve ayrıca Hayalet’in bir bacağı kırıldığı Mösyö Isidore’a sorulabilirdi!

“Hadi yal” diye araya girdi Moncharmin. “Hayalet, zavallı Isidore Saack’ın bacağı mı kırıdı?”

Bu cehalet karşısında duyduğu şaşkınlıkla Madam Giry gözlerini kocaman açtı ve ardından bu iki bahtsız masumu bilgilendirmeye karar verdi. Olay, Mösyö Debienné ve Mösyö Poligny zamanında, yine 5 numaralı locada ve bir *Faust* gösterisi sırasında gerçekleşmişti.

Madam Giry öksürerek sesine ahenk verdi. Anlatmaya başladı. Sanki Gounod'nun partiyonunun tamamını söylemeye hazırlanıyordu.

"İşte, mösyö, o akşam ön sırada, Mogador Sokağı'nda kuyumculuk yapan Mösyö Maniera ve karısı oturuyordu; Madam Maniera'nın arkasında ise yakın dostları Mösyö Isidore Saack oturuyordu. Mefistopheles söylüyordu (Madam Giry şarkıyı söyler): 'Siz uyuklayanlar', ve Mösyö Maniera sağ kulağında (karısı solunda oturuyordu) 'Ahl Ah! Julie uyuklamıyor ama!' sözlerini duyar (karsının ismi Julie'dir). Mösyö Maniera kimin konuştuğunu görmek için sağ tarafına döner. Kimse yoktur; kulağını ovuşturur ve kendi kendine, 'Rüya mı görüyorum acaba?' der. Mephistopheles şarkıya devam eder... Belki de canınızı sıkıyordumdur, beyler?"

"Hayır! Hayır! Devam edin!"

"Beyler, çok iyi kalplisiniz! (Madam Giry, hafifçe yüzünü gözünü oynatarak sahte bir nezaket gösterisinde bulundu.) Mephistopheles şarkısına devam ediyordu (Madam Giry şarkıyı söyler): 'Taptığım Catherine, sizden küçücük bir öpücük isteyen âşışınızı neden reddediyorsunuz?' ve Mösyö Maniera yine sağ kulağında ona hemen şu sözleri söyleyen sesi duyar: 'Ahl Ah! Julie, Isidore'a bir öpücüğü çok görmezdi oysa! Bunun üzerine Mösyö Maniera karısının ve Isidore'un olduğu tarafa döner ve bir de ne görsün... Arkadan uzanan Isidore, karısının eldivenli elinin avucuna öpücükler kondurmaktadır... İşte böyle, saygıdeğer beyler. (Madam Giry ipekli eldiveninin elinde açıkta bıraktığı yere öpücükler kondurmaya başlar.) Bu durumun tatlıya bağlan-

diğını mı düşünöyörsünüz? Pata kütel Sizin gibi iri ve güçlü olan Mösyö Maniera, Mösyö Moncharmin gibi ince ve zayıf olan Mösyö Isodore Saack'a, haşa huzurdan, bir çift tokat attı. Bu tam bir skandaldı. Salondan 'Yeterl Yeterl Onu öldürecek!' bağırışları yükseliyordu. En sonunda Mösyö Isodore Saack kaçabildi."

"Hayalet onun bacağına kırmamış mıydı?" diye sordu Mösyö Moncharmin, fiziksel görünümünün Madam Giry üzerinde böyle küçük bir etki yaratmış olmasına biraz içerlemiş bir halde.

"Bacağına elbette kırdı, mösyö," diye yanıt verdi Madam Giry tepeden bakarak (zira Moncharmin'in onun gururunu incitmeye çalıştığını anlamıştı). "Onun bacağına hızlıca inmeye çalıştığı büyük merdivende kırdı, mösyöl Yemin ederim, zavallı o merdiveni bir daha hızlı adımlarla çıkamayacak."

"Mösyö Maniera'nın sağ kulağına fısıldadığı sözleri size Hayalet mi söyledi?" diye sordu savcı Moncharmin, zannettiğinden daha da komik görünen bir ciddiyetle.

"Hayırl Bunu anlatan Mösyö Maniera'nın kendisiydi. Böylece..."

"Fakat siz Hayalet ile daha önce hiç konuştunuz mu, cesur kadın?"

"Şu anda sizinle konuştuğum gibi, benim yiğit beyim..."

"Peki, Hayalet sizinle ne zaman konuşuyor? Size neler söylüyor?"

"Küçük bir ayak sehpası getirmemi söylüyor."

Bu sözleri ciddiyetle söyledikten sonra, Madam Giry'nin yüzü, büyük merdivenin sütunlarının yapıldığı sarrancolin* mermeri gibi kırmızı damarlı sarı bir mermer halini aldı.

Bu defa Richard da, Moncharmin ve sekreter Rémy ile birlikte kahkahayı patlamıştı fakat başına gelenden ders almış olan müfettiş artık gülmüyordu. Duvara yaslanmış bir halde, çaktır-

Fransa'nın güney batısında yer alan bir yerleşim bölgesi. —çn

madan cebindeki anahtarlarla oynayarak bu hikâyenin nasıl sonlanacağını düşünüyordu ve Madam Giry'nin gittikçe küstahlaşan ses tonu karşısında yöneticinin öfkesinin yeniden kabarmasından korkuyordu. Yönetim kadrosunun neşeli hali karşısında Madam Giry, tehditkâr bir tavır takınmaya başladı. Gerçekten de tehditkârdı!

“Hayalet’e güleceğinize,” diye bağırdı öfkeyle Madam Giry, “gerçekle yüzleşen Mösyö Poligny gibi davransanız daha iyi olurdu.”

“Hangi gerçekle?” diye sordu hiç bu kadar eğlenmemiş olan Moncharmin.

“Hayalet’le! Madem öğrenmek istiyorsunuz... İşte buyurun! (kadın birden sakın bir tavır takındı zira durumun ciddi olduğunu düşünüyordu) Buyurun! Daha dünmüş gibi hatırlıyorum. O zamanlar *La Juive* oynanıyordu. Mösyö Poligny gösteriyi Hayalet’in locasında tek başına izlemeyi istedi. Madam Krauss büyük bir başarı elde etmişti. İkinci sahnedeki en önemli şarkıyı söylemişti (Madam Giry bu şarkıyı alçak bir sesle söylemeye başladı).”

Sevdiğimin yanında yaşamak
Ve ölmek istiyorum.
Ölüm bizi ayıramayacak.

“Pekil Pekil Anladım,” dedi alaycı bir gülümsemeyle Mösyö Moncharmin.

Fakat Madam Giry, is rengi şapkasının tüylerinin sallandırarak, alçak bir sesle şarkıyı söylemeye devam etti:

“Gidelim! Gidelim! Buraları alçakta kalıyor, göklere çıkalım.
Artık ikimizi bekleyen kader aynıl”

“Tamam! Tamam! Anladık,” diye araya girdi Richard, sabırsızlıkla. “Sonra ne oldu? Ne oldu?”

“İşte tam o anda, Leopold’un bağıışı duyuldu: ‘Kaçalıml’ Eleazar onları durdurdu ve ‘Nereye koşuyorsunuz?’ diye sordu. Yandaki boş bir locadan kendisini izlediğim Mösyö Poligny gerili bir yay gibi ayağa fırladı ve bir heykel gibi dimdik yürümeye başladı; ona Eleazar’ın diğerlerine sorduğu soruyu sorma fırsatını buldum ve ‘Nereye gidiyorsunuz?’ dedim fakat soruma yanıt vermedi, bir ölü gibi solgun görünüyordu. Merdivenleri inişini seyrettim fakat Isodore Saack’ın akıbetine uğrayıp bacağı kırılmadı. Sanki kötü bir rüyanın içindeymiş gibi yürüyordu; operayı avucunun içi gibi bilen ve çekip çevirmesi için para ödenen biri olarak yolunu bile bulamıyordu.”

Madam Giry, kendisini bu şekilde ifade ettikten sonra yarattığı etkiyi görmek için sustu. Poligny’nin hikâyesi, Moncharmin’in başını iki yana sallamasına neden olmuştu.

“Bütün bu anlattıklarınızdan, Operanın Hayaleti’nin sizden neden bir ayak sehpası getirmenizi istediğini hiç anlamadım,” dedi Moncharmin kocaman açtığı gözlerini Madam Giry’ye dikerek.

“Fakat o akşamdan itibaren Hayalet bir daha rahatsız edilmedi çünkü o akşamdan sonra onunla uğraşmayı bıraktılar. Locasını elinden almaktan vazgeçtiler. Mösyö Debienne ve Mösyö Poligny, bütün gösterilerde bu locanın ona tahsis edilmesi emrini verdiler. Hayalet, her gelişinde benden, küçük ayak sehpasını getirmemi istiyordu.”

“Vahl Vahl Ayak sehpası isteyen bir hayalet! Öyleyse sizin bu hayaletiniz bir kadın olmalı,” dedi Momcharmin.

“Hayır, Hayalet bir erkek.”

“Nereden biliyorsunuz?”

“Sesi erkek sesi. Ah! Çok tatlı bir erkek sesi! Nasıl olduğunu anlatayım size: Operaya genellikle birinci sahnenin ortalarında

gelir ve geldiğinde 5 numaralı locanın kapısına üç kere sertçe vurur. Kapiya üç kere vurulduğunu ilk duyduğumda içeride kimse olmadığını biliyordum, ne kadar şaşırdığımı bir düşünün. Kapiyı açtım, dinledim, içeriye baktım... Kimse yoktu! Sonra birden bana, 'Madam Jules (rahmetli kocamın soyadıydı bu), küçük bir ayak sehpası getirin lütfen,' diyen bir ses duydum. Beyler, korkudan elim ayağım tutmaz oldu fakat ses konuşmaya devam etti ve 'Korkmayın, Madam Jules, Operanın Hayaleti'yim ben!' dedi. Böyle yumuşak ve davetkâr bir sesin ne taraftan geldiğini anlamak için etrafıma bakındım. Bu sestten artık korkmuyordum. Beyler, ses sağdaki ilk sıranın ilk koltuğundan geliyordu ama orada oturan kimse yoktu. Yine de, sanki orada çok kibar bir sesle konuşan biri oturuyor gibiydi, yemin ederim."

"Peki, 5 numaralı locanın sağındaki locada birileri var mıydı?" diye sordu Moncharmin.

"Hayır, 7 numaralı loca da soldaki 3 numaralı loca gibi boştu. Gösterinin başındaydık henüz."

"Peki, siz ne yaptınız?"

"Küçük sehpayı getirdim. Bu ayak sehpasını kendisi için değil de yanındaki kadın için istediği çok belliydi fakat bu kadını ne gördüm ne de sesini duydum."

"Nasıl yani? Şimdi de Hayalet'in bir karısı olduğunu mu söylüyorsunuz?" Mösyö Moncharmin ve Mösyö Richard'ın bakışları, yer gösterici kadının arkasında duran ve dikkatleri kendi üzerine çekmek için kollarını hareket ettiren müfettişe yöneldi. Adam onlara, anne Jules'ün kesinlikle bir deli olduğunu ifade etmek için işaretparmağıyla alına vuruyordu; onun bu hareketi üzerine Mösyö Richard, böyle deli bir kadının hizmetinden yararlanmaya devam eden müfettişle de yolunu ayırmaya karar verdi. Tuhaf kadın, Hayalet'in ne kadar bonkör olduğunu belirterek konuşmaya devam ediyordu.

"Gösterinin sonunda elime her zaman birkaç kuruş tutuştu-

rurdu. Bazı kereler yüz kuruş, hatta uzun süre ortalarda görünmemişse on frank verdiği bile oldu. Fakat onun canını sıkırmaya başladıklarından bu yana bana artık hiçbir şey vermiyor.”

“Pardon, yiğit kadın... (kadının is rengi şapkasının tüyleri böyle ısrarcı bir samimiyet karşısında yeniden dikeldiler) Pardon! Hayalet bu paraları size nasıl veriyor?” diye sordu Moncharmin meraklı bir ifadeyle.

“Aman canım! Locadaki küçük masanın üzerine bırakıyor. Ona ne zaman programı götürsem, paraları da masanın üzerinde görüyorum; bazı geceler locada çiçekler de görüyorum, bunlar onun kadınının korsesinden düşen çiçekler olmalı... Çünkü locaya ara ara bir kadınla geliyor olmalı. Bir gün, orada unutulmuş bir yelpaze bulmuştum.”

“Vay bel Hayalet yelpazesini unuttu, öyle mi?”

“O yelpazeyi ne yaptınız?”

“Bir sonraki gösteride ona götürdüm.”

Tam burada, müfettişin sesi duyuldu:

“Yönetmeliğe uymamışsınız, Madam Giry, size ceza vereceğim.”

“Kes sesini, budalal!” (Mösyö Firmin Richard, alçak bir sesle söyledi bu sözleri).

“Yelpazeyi götürdünüz, peki sonra ne oldu?”

“Sonra, Mösyö Moncharmin, yelpazeyi alıp götürmüşler çünkü gösterinin sonunda yelpaze artık bıraktığım yerde bulunmuyordu fakat onun yerine içinde benim çok sevdiğim İngiliz şekerlerinin olduğu bir kutu bırakmışlardı. Hayalet’in inceliklerinden biriydi bu da.”

“Peki, Madam Giry, çıkabilirsiniz.”

Gururu biraz incinmiş olmakla birlikte, Madam Giry, iki yöneticiyi de saygıyla selamladı. O çıktıktan sonra yöneticiler, müfettişe bu yaşlı kaçıkla artık çalışmak istemediklerini söylediler ve müfettişi de gönderdiler.

Operaya olan sadakatini ifade ettikten sonra odadan çıkan müfettişin ardından yöneticiler, opera müdürüne, müfettişin de hesabını kesmesini söylediler. Başbaşa kaldıklarında iki yöneticinin de aklına aynı düşünce geldi. Gidip 5 numaralı locayı şöyle bir kolaçan edeceklerdi.

Birazdan onlarla, orada birlikte olacağız.

VI

Sihirli Keman

Daha sonra bahsedeceğimiz entrikaların kurbanı olan Christine Daaé, o meşhur gala gecesindeki başarıyı bir daha hemen yakalayamadı. Bununla birlikte, o tarihten itibaren Zürih Düşesi'nin evinde, repertuarından en güzel şarkıları söyleyerek şehirde sesini dinletme fırsatı yakalamıştı. Seçkin davetliler arasında yer alan büyük eleştirmen X.Y.Z. bu konudaki görüşlerini bakın nasıl ifade ediyor:

“Onu Hamlet'i söylerken dinlediğimizde, Shakspeare'in onu çalıştırmak için Champs-Elysees'ye gelip gelmediğini sormadan edemiyoruz kendimize. Gece, Ren Nehri'ne yansıyan yıldızlardan yapılmış tacını başına taktığında, Mozart onu dinlemek için mezarından kalkıp gelmiş olmalıydı. Fakat hayır, Mozart'ın zahmete etmesine gerek kalmadı çünkü Sihirli Flüt'ün büyülü yorumcusunun tiz ve titreşen sesi, Skotelof Köyü'nün damları saman kaplı evlerinin üzerinden aşarak, Mösyö Garnier tarafından inşa edilen altın ve mermer kaplı saraya zahmetsizce ulaşması gibi, göğe zahmetsizce yükselerek ona, cennette ulaştı.”

Fakat Zürih Düşesi'nin evindeki geceden sonra Christine, sosyete mensup olanlara bir daha şarkı söylemedi. Gerçek şu ki o dönemde bütün davetleri ve sahneye çıkması için teklif edilen paraları geri çevirdi. Makul bir mazeret öne sürmeden, daha önce katkıda bulunacağına söz vermiş olduğu bir hayır işi için düzenlenen toplantıda şarkı söylemeyi de reddetti. Sanki kaderi

artık kendi ellerinde değilmiş ve yeni bir başarıdan korkuyormuş gibi davranıyordu.

Christine, Chagny Kontu'nun, kardeşini hoşnut etmek için Mösyö Richard nezdinde onun adına girişimlerde bulunduğunu öğrendi ve bunun üzerine, hem Kont'a teşekkür etmek hem de yöneticileriyle onun hakkında konuşmamasını rica etmek için bir mektup yazdı. Peki, bu kadar tuhaf bir tutumun nedenleri ne olabilirdi? Bazıları bu tutumda ölçüsüz bir kibrin izlerini görürlerken, diğerleri de ilahi bir alçak gönüllülüğü dile getirdiler. Eğer tiyatro camiasındaysanız bu kadar alçak gönüllü olamazsınız; aslında bu sözcüğü yazıp yazmamak konusunda tereddüt yaşıyorum ama bu kadar "korkamazsınız". Evet, Christine Daa'nin başına gelmiş olan bir şeyden korktuğuna ve etrafında bulunan herkes kadar şaşkın olduğuna inanıyorum. şaşkın mı? Hadi ama! Elimde Christine'in o dönemdeki olayları anlatan bir mektubu (Acem'in arşivinden) var. Bu mektubu yeniden okuduktan sonra, Christine Daa'nin şaşkın ya da başarılı olmaktan korktuğunu yazmayacağım çünkü o dehşet içindeydi. Evet, yanlış okumadınız, dehşete kapılmıştı! "şarkı söylerken artık kendimi tanıyamıyorum," diyordu.

Zavallı, temiz, hoş ocuk! Artık hiçbir yerde kendisini göstermek istemiyordu ve Chagny Vikontu onun yoluna çıkmak için boşuna uğraşıyordu. Vikont, yanına gelmesine izin vermesi için ona bir mektup yazdı ve bir yanıt almaktan umudunu kesmek üzereyken, bir sabah kendisine, Christine'in aşağıda yer alan şu yanıtını ileten bir mektup getirildi:

"Mösyö, denizden eşarbımı alıp getiren çocuğu hiç unuttumdım. Kutsal bir görevi ifa etmek için Perros'a hareket edeceğim bugün, size bu mektubu yazmadan edemedim. Yarın babamın ölüm yıldönümü; onu siz de tanımış ve sevmiştiniz. Kilisenin bahçesinde yer alan, çocukken hep oynadığımız o mezarlıkta kemaniyla birlikte yatıyor. Küçükken hep koşturduğumuz tepe-

ceğin alt tarafında, biraz daha büyüdüğümüzde birbirimize son defa veda ettiğimiz o yolun kenarındaki mezarlıkta.”

Christine Daaé’nin bu mesajını okuyan Chagny Vikontu, hemen bir tren tarifi buldu, aceleyle giyindi ve birkaç satır bir şey yazıp ağabeyine iletmesi için hizmetçesine verdikten sonra, sabah kalkan trene yetişmek umuduyla hemen bir arabaya atlayıp Montparnasse Garı’na gitti fakat geç kalmıştı.

Raoul tatsız bir gün geçirdi ve ancak akşama doğru vagonuna yerleştikten sonra hayattan yeniden zevk almaya başladı. Bütün yolculuk boyunca Christine’in mektubunu okudu, kokusunu içine çekti, çocukluk yıllarının tatlı görüntülerini gözünde canlandırdı. Trende geçirdiği bu kötü geceyi, Christine Daaé ile başlayıp yine onunla biten sıkıntılı bir rüyanın içinde geçirdi. Lannion’a indiğinde gün ağarmaya başlamıştı. Atlı bir arabaya atlayıp Perros-Guirec’e koşturdu. Arabadaki tek yolcu oydu. Sürücüyü yokladı. Ondan, bir önceki akşam Parislilere benzeyen bir kadının arabayla Perros’a gittiğini ve Batan Güneş Hanı’na indiğini öğrendi. Bu kişi Christine’den başkası olamazdı. Tek başına gelmişti. Raoul rahatlayarak derin bir nefes verdi. Etrafta kimse olmadan, Christine ile başa başa görüşebilecekti. Onu uğrunda ölecek kadar çok seviyordu. Dünyayı turlamış olan bu koca oğlan, annesinin dizinin dibinden ayrılmamış bir bakire kadar saf ve temiz biriydi.

Ona yaklaştıkça, bu İsveçli küçük şarkıcının hikâyesini daha detaylı bir şekilde hatırlamaya başladı. Bu detayların çoğunu insanlar henüz bilmiyorlardı.

Bir zamanlar, Upsala civarlarında küçük bir kasabada ailesiyle yaşayan bir köylü vardı; haftanın altı günü toprağıyla uğraşır, pazar günleri ise kilise korosunda ilahiler söylerdi. Bu köylünün, henüz okumayı bile sökmemişken müzik notalarını öğrettiği küçük bir kızı vardı. Baba Daaé büyük bir müzisyendi ve belki kendisi de bunun farkındaydı. Keman çalıyordu ve bütün

İskandinavya'nın en iyi köy kemancısı olarak tanınıyordu. Ünü etrafta gittikçe yayılırken, sürekli düğünlere ve ziyafetlere çağırılarak dans edecek çiftlere eşlik etmesi isteniyordu. Christine'in kötürüm annesi, Christine altı yaşına girerken ölmüştü. Annesi ölünce, gözü kızından ve müzikten başka bir şey görmeyen babası küçük toprağını sattı ve şöhreti yakalamak için Upsala'ya gitti. Fakat orada sefaletten başka bir şeyle karşılaşmadı.

Bunun üzerine köyüne döndü ve panayır panayır gezip İskandinav ezgilerini söylemeye başladı yeniden. Yanından asla ayırmadığı kızı, o şarkı söylerken ya onu huşu içinde dinliyor ya da ona eşlik ediyordu. Bir gün, Limby'deki bir panayırda onları dinleyen Profesör Valérius, onları alıp Göteborg'a götürdü. Profesör, babanın dünyanın en iyi kemancısı olduğunu, kızının ise gelecekte büyük bir sanatçı olacağını öne sürüyordu. Çocuğun eğitim ve öğretim masraflarını üstlendi. Çocuk gittiği her yerde güzelliği, nezaketi, güzel konuşma ve davranmaya yönelik büyük isteğiyle herkesi büyülüyor ve çok hızlı bir ilerleme kaydediyordu. Bu arada Profesör Valérius ve karısı Fransa'ya yerleşmek zorunda kaldılar ve baba ile kızını da yanlarında götürdüler. Anne Valérius, Christine'e kızı gibi davranıyordu. Kızın babasının sağlığı ise memleket hasretiyle günden güne bozuluyordu. Paris'teyken evden hiç çıkmıyordu ve kemanıyla beslediği bir tür hayal dünyasında yaşıyordu. Kızıyla birlikte saatlerce odasında kapalı kalıyordu ve odadan çok güzel keman ve şarkı sesleri duyuluyordu. Bazen, anne Valérius onları dinlemek için kapının arkasına geliyor, derin bir iç geçirdikten sonra gözyaşlarını silip parmak uçlarına basarak oradan uzaklaşıyordu; o da İskandinav gökyüzünü özlüyordu.

Baba Daaé, Perros-Guirec'e sayfiyeye gittiklerinde, bir tek yaz aylarında gücünü tekrar toparlıyor gibi oluyordu. Perros-Guirec, Bretonya bölgesinin bir köşesinde yer alan ve o devirlerde Parisliler tarafından pek bilinmeyen bir köydü. Baba Daaé, buraların

denizini çok seviyordu çünkü bu denizde memleketinin denizinin rengini gördüğünü söylüyordu ve kumsalda sık sık, en yürek sızlatıcı parçalarını çalarken denizin sustuğunu öne sürüyordu. Baba Daaé, anne Valérius’a öyle çok yalvardı ki kadın en sonunda bu eski köy kemancısının yeni bir macera yaşamasına izin verdi.

Adam kızını da sekiz gün boyunca yanında gezdirme izni alarak, “af dileme” zamanında, köy festivalleri ve düğünler olduğunda, iki hasat arasında eğlenceler tertiplendiğinde, geçmişte olduğu gibi kemanını alıp yolara düştü. İnsanlar onları dinlemeden bırakmıyorlardı. Sanatlarını en ücra köylerde icra ediyorlardı ve han yataklarını ellerinin tersiyle iterek, geceyi tıpkı geçmişte İsveç’te yaşarlarken çok fakir oldukları dönemlerde olduğu gibi tahıl ambarlarında, samanların üzerinde birbirlerine sokulup uyuyarak geçiriyorlardı. Bununla birlikte, güzel giyiniyorlar, kendilerine verilen paraları geri çeviriyorlar, asla para toplamıyorlardı. Etraftaki insanlar, yanında bu güzel çocukla yollar kateden kemancının davranışına bir anlam veremiyorlardı, çocuk o kadar güzel şarkı söylüyordu ki dinleyenler cennetteki melekleri dinlediklerini sanıyorlardı. İnsanlar bir köyden diğerine onların peşinden gidiyorlardı.

Bir gün, şehirli bir oğlan çocuğu kendisine eşlik eden dadısına uzun bir yol katettirdi çünkü yumuşak ve berrak sesiyle kendisini sanki zincire vurmuş olan bu küçük kızı asla terk etmek istemiyordu. Christine ve babası, bugün hâlâ Trestraou olarak bilenen küçük bir koyun kıyısına geldiler. O mevsimde orada gökyüzü, deniz ve altın renkli bir kumsal ile güçlü bir rüzgârdan başka bir şey bulunmuyordu ve rüzgâr, Christine’in eşarbını denize uçurdu. Christine bir çığlık atarak kollarını uzattı fakat eşarp çoktan dalgaların arasında uzaklaşmaya başlamıştı.

“Siz zahmet etmeyin, matmazel, eşarbınızı denizden alıp getireceğim,” diyen bir ses duydu Christine kendisine.

Christine, siyahlar giymiş, ciddi görünümlü bir kadının bağı-
rış ve itirazlarına rağmen koşan küçük bir çocuk gördü. Çocuk,
üzerindeki kıyafetlerle denize girdi ve ona eşarbını getirdi. Çocuk
da eşarp da iyi durumdaydı ama siyahlı kadın bir türlü sakin-
leşemiyordu. Bütün içtenliğiyle gülen Christine, küçük çocuğa
sarıldı. Bu çocuk Vikont Raoul de Chagny idi. O zamanlar tey-
zesiyle Lannion'da yaşıyordu. O mevsim boyunca neredeyse her
gün birbirlerini gördüler ve birlikte oynadılar. Çocuğun teyzesin-
den gelen istek üzerine, Profesör Valérius'un da aracılık etmesiyle,
baba Daaé, genç Vikont'a keman dersleri vermeye razı oldu.
Böylece Raoul, Christine'in çocukluğunu da büyülemiş olan aynı
ezgileri sevmeyi öğrendi.

Christine ve Raoul, hemen hemen aynı hayalci ve sakin ruha
sahiptiler. Sadece hikâyelerden ve eski Breton masallarından
zevk alıyorlardı ve başlıca oyunları, dilenciler gibi kapı kapı dola-
şıp bu masalları toplamaktı. "Madam ya da mösyö bize anlatacak
bir hikâyeniz var mı?" diye sorarlardı ve nadiren elleri boş döner-
lerdi. Hayatında bir kere olsun kötü cinlerin sisin içinde ya da ay
ışığında dans ettiğini görmemiş olan yaşlı bir Breton annesi var
mıydı ki?

Fakat en büyük zevkleri, güneş denizin üzerinde battıktan
sonra, alacakaranlıkta, akşamın huzuru hüküm sürmeye başlar-
ken baba Daaé'nin, yolun kenarında onların yanına oturup sanki
hayaletlerin ismini anarak onları ürkütmekten korkar gibi, alçak
bir sesle anlattığı kuzey ülkesinin güzel, tatlı ve korkunç efsanele-
rini dinlemektir. Bunlar, kâh Andersen'in masalları gibi güzel kâh
büyük şair Runeberg'in şarkıları gibi hüznüydü. Adam sustu-
ğunda ise çocukla, "Bir tana daha!" diye bağırırdı.

Şöyle başlayan bir hikâyeye vardı:

"Kralın biri Norveç dağlarının ortasında parlak bir göz gibi
açılan sakin ve derin sulardan birinin üzerinde küçük bir kayığa
yerleşmişti."

Ve diğ er bir hikâye:

“Küçük gelincik balığı hem her Şeyi düşünüyor hem de hiçbir Şey d   nm yordu. Sarı buklelerinin üzerine ilkbahar tacını takmı  olan yaz ku u ise güneşin altın ışıkları arasında süzülüyordu. Küçük gelincik balığının ruhu da bakışları kadar berrak ve maviydi. Annesini ok ayıp severdi ve oyuncak bebeğine d    nd ; giysisine, kırmızı ayakkabılarına ve kemanına çok  zen gösterirdi fakat her Şeyin ötesinde, uykuya dalarken müzik meleğini dinlemeyi severdi.”

Baba Daa  bunları anlatırken Raoul, Christine’in mavi gözlerine ve altın sarısı saçlarına dalar giderdi. Christine ise, uykuya dalarken müzik perisini dinlemekten mutlu olan küçük gelincik balığını d   n rd . Baba Daa ’nin, içinde müzik meleğinin yer almadığı bir hikâyesi yoktu ve çocuklar ona sürekli bu melek hakkında sorular sorar, ondan bahsetmekten hiç sıkılmazdı. Baba Daa  bütün büyük müzisyenlerin, bütün büyük sanatçıların hayatlarında en az bir kere müzik meleği tarafından ziyaret edildiklerini söylerdi. Bu melek, tıpkı küçük gelincik balığına yaptığı gibi, be ikleri üzerine eğilmi ti ve bunun sonucunda da daha altı yaşındayken elli ya ına gelmiş adamlardan daha güzel keman çalan çocuklar ortaya çıkmıştı; elbette bunlar çok sıradışı olaylardı. Bazen melek çok geç gelirdi çünkü bazı çocuklar uslu durmazlar, metotlarına  alı mazlar ve gamları öğrenmeyi ihmal ederlerdi. Melek saf bir kalbi ve temiz bir vicdanı olmayanlara hiç gelmezdi. Meleği kimse görmezdi; fakat o kendisini, yazgısı önceden belirlenmiş olan ruhlara duyururdu ve bu da onların cesaretlerini kaybedip en  zg n oldukları ve onu duymayı hiç ummadıkları zamanlarda ger ekle irdi. Kulak, göksel ezgileri, ilahi bir sesi birdenbire duymaya ba lar ve bunları bütün bir ömür boyunca hatırlardı. Melek tarafından ziyaret edilen kişiler bu co kuyu bütün ömürleri boyunca yaşarlar; diğ r fanilerin hiç bilmedikleri bir ürpertiyle titrerlerdi. Onlar, güzelliğiyle diğ r

tüm insan seslerini utandıran sesleri duyurmadan, şarkı söylemek için bir müzik aletine dokunmama ya da ağızlarını açmama ayrıcalığına sahiptiler.

Bu insanların melek tarafından ziyaret edildiğini bilmeyenler, onların dahi olduklarını söylerlerdi.

Küçük Christine, babasına onun da meleği görüp görmediğini sorardı. Fakat baba Daaé başını üzgünce sallar, sonra da evladına gözleri parlayarak bakar ve şu sözleri söylerdi:

“Evladım, sen onu bir gün duyacaksın! Ben gökyüzüne yükseldiğimde, onu sana göndereceğim, sana söz veriyorum!”

Baba Daaé, o dönemde öksürük nöbetleri yaşamaya başladı. Sonbahar geldiğinde Raoul ve Christine ayrıldılar.

Bir daha, üç yıl sonra görüştüler. Artık genç insanlar olmuşlardı. Bu görüşme de Perros'ta gerçekleşti ve Raoul bu görüşmeden, kendisini ömür boyu terk etmeyecek bir izlenimle ayrıldı. Profesör Valérius ölmüştü; fakat anne Valérius Fransa'da kalmıştı. Christine ve babası şarkılar söyleyip keman çalarak, hayatında artık müzikten başka bir şey yokmuş gibi yaşayan sevgili hamilerini öyle güzel bir rüyanın içinde yaşıyorlardı ki yaşlı kadın, Daaé ve kızının kendisiyle yaşamaya devam etmelerini istedi. Genç adam Perros'a tesadüfen gelmişti, eskiden küçük arkadaşının oturmuş olduğu eve gitti. Önce, oturduğu yerden gözünde yaşlarla kalkıp ona sarılan yaşlı Daaé'yi gördü; adam ona hem kızının hem de kendisinin onunla ilgili güzel anıları olduğunu söyledi. Aslında Christine'in Raoul'den bahsetmediği tek bir gün olmamıştı. Kapı açılıp da elindeki tepsiyle dumanı tüten çayları getiren çekici ve telaşlı genç kız içeriye girdiğinde, yaşlı adam konuşmasına devam ediyordu. Kız, Raoul'ü hemen tanıdı ve elindeki tepsiyi bıraktı. Güzel yüzünü hafif bir sıcaklık kaplamıştı. Ne diyeceğini bilemediği için susuyordu. Bu arada, baba Daaé ikisini gözleriyle takip ediyordu. Raoul, genç kızın yanına yaklaştı ve kendisine engel olamayarak bir öpücük kon-

durdu. Christine, Raoul'e birkaç soru sorduktan sonra, ev sahibi görevine yeniden neşeyle döndü ve tepsiyi alarak odadan çıktı. Genç kadın oturduğu bankta şimdi bahçenin yalnızlığına sığınmıştı ve genç kalbinde ilk defa kıpırdanan duyguları hissediyordu. Raoul gidip yanına oturdu ve akşam saatlerine kadar karşılıklı bir mahcubiyet içinde sohbet ettiler. Çocukluklarından bu yana çok değişmişlerdi; artık birbirlerini tanımıyorlardı. Diplomatlar gibi temkinli davranıyorlar ve içlerinde yeşermekte olan duyguyla alakası olmayan konulardan bahsediyorlardı. Yolun kenarında birbirlerinden ayrılırırken Raoul, Christine'in titreyen elini öperek, "Matmazel, sizi asla unutmayacağımı!" dedi. Raoul, oradan ayrılırken bu kadar cesur sözler sarf ettiği için pişmanlık yaşadı çünkü Christine Daaé'nin Chagny Vikontu'nun karısı olmayacağını biliyordu.

Babasının yanına dönen Christine ise ona şunları söyledi:

"Raoul'ün eskisi kadar kibar olmadığını düşünüyor musun sen de? Onu artık sevmiyorum!"

Christine artık Raoul'ü düşünmemeye gayret etti. Ama bunu gerçekleştirmekte zorluk çekiyordu, bunun üzerine kendisini, bütün zamanını alan sanatına verdi. Harika bir ilerleme kaydediyordu. Onu dinleyenler, onun dünyanın en önde gelen sanatçılarından biri olacağını söylüyorlardı. Fakat bu arada, babası aniden öldü ve Christine babasıyla birlikte sanki sesini, ruhunu ve dehasını da kaybetti ama yine de konservatuara girecek kadar bir şeyler kalmıştı geriye. Sahip olduğu yetenek, onun konservatuara girmesine yetecek kadardı sadece, yoksa diğer öğrencilerden onu farklı kılan hiçbir özelliği yoktu artık. Derslerini öylesine takip ediyordu ama yine de, birlikte yaşamaya devam ettiği yaşlı Valérius'u memnun edecek bir derece elde etti. Christine'i daha sonra ilk defa operada gören Raoul, genç kızın güzelliğiyle büyüldü ve geçmişin güzel görüntüleri canlandı gözünde, fakat diğer yandan onun sanatının nasıl böyle eksik kaldığına

da şaşırırdı. Christine'in her şeyden kopmuş bir hali vardı. Raoul onu dinlemek için sık sık operaya gidiyor ve kulislerde onu takip ediyordu. Bir dekorun arkasında onu bekliyor ve dikkatini çekmek için çabalıyordu. Birkaç kez soyunma odasının kapısına kadar Christine'i takip etti fakat kız onu görmüyordu bile. Hatta Christine'in kimseyi görmüyor gibi bir hali vardı ve bu ilgisizliğin de ötesinde bir durumdu. Raoul acı çekiyordu çünkü Christine çok güzel bir kadındı. Ama Raoul, onu sevdiğini kendisine bile itiraf edemeyecek kadar utangaç biriydi. İşte gala gecesindeki o çarpıcı olay yaşandı sonra. Gökyüzü yarıldı ve insanları kendisine hayran bırakan meleğin sesi en sonunda yeryüzüne ulaşırken, Christine de yüreğinde var olan her şeyi ortaya koyarak tükendi.

Sonra, kapının ardından, "Beni sevmen gerekl" diyen erkek sesini duymuştu Raoul, oysa soyunma odasında kimse yoktu.

Christine gözlerini açıp da Raoul, "Eşarbinizi denizden alıp getiren o küçük çocuk bendim," dediğinde Christine neden gül-müştü. Onu neden tanımamıştı? Ve sonradan neden ona yaz-mıştı?

Ahl Yol ne kadar da uzadı! İşte üç yolun kesiştiği kavşak, ıssız fundalık, değişmeden kalmış olan çalılık... Sanki bütün manzara beyaz gökyüzünün altında donup kalmıştı. Şingirdayan camlar sanki kırılarak kulaklarının içine doluyordu. Yavaş ilerleyen bu atlı araba, ne kadar da çok gürültü çıkarıyordu böyle! Damları saman kaplı evleri, çitle çevrili toprak parçalarını, bayırları ve yol kenarındaki ağaçları tanıdı hemen. İşte yolun son dönemecine de ulaşmıştı araba, ondan sonra denize doğru bayır aşağı hızla inecekti ve Perros'un büyük koyu görünecekti.

Demek ki Christine, Batan Güneş Hanı'nda inmişti. Zaten, başka bir han da yoktu. Hem bu handa çok rahat edilirdi. Eski-den orada güzel hikâyeler anlatıldığını hatırladı Raoul.

Kalbi nasıl da çarpıyordu! Onu görünce Christine acaba ne diyecekti?

Duman altı, eski salona girdiğinde, dikkatini çeken ilk insan Madam Tricard oldu. Kadın onu tanıdı ve iltifatlarda bulunmaya başladı. Onu buraya hangi rüzgârın atığını sordu. Yüzü kızaran Raoul, Lannion'a bir iş için geldiğini ve gelmişken buralara kadar gelip ona bir merhaba demek istediğini söyledi. Kadın Raoul'ü öğle yemeğine davet etti fakat adam, "Daha sonra," diyerek bu daveti reddetti çünkü bir şeyi ya da birini bekler gibi bir hali vardı. Kapı açıldı. Raoul ayağa kalktı. Yanılmamıştı, bu oydu! Raoul önce konuşmak istedi fakat sonra vazgeçti. Christine onun karşısında, hiç şaşırmamış bir halde, gülümseyerek duruyordu. Taptaze görünen yüzünde çilek pembeliği vardı. Hiç şüphesiz, genç kız hızlı adımlarla yürüdüğü için yüzü bu renge almıştı. Samimi bir kalbi içinde barındıran göğsü, yumuşak bir şekilde inip kalkıyordu. Hareketsiz bir şekilde, sanki kuzey ülkelerinin bulunduğu istikamete bakıyormuş gibi duran ve solgun gökyüzünün altındaki durgun göllerin rengini yansıtan gözlerinde Raoul, ruhunun saflığını okudu. Önünü iliklemeden giydiği kürk mantosunun açıkta bıraktığı yerden, zarif, genç vücudunun yumuşak ve uyumlu hatları görünüyordu. Raoul ve Christine uzun uzun bakiştılar. Bu durumu gülümseyerek izleyen Madam Tricard sessizce yanlarından ayrıldı. Söze ilk başlayan Christine oldu:

"Buraya gelmenize şaşırmadım. Kilisedeki ayinden dönerken sizi burada, bu handa bulacağımı biliyordum çünkü biri bana geldiğinizi söyledi."

"Kim söyledi peki?" diye sorarken Raoul, Christine'in küçük elini avuçlarının içine aldı ve Christine de elini geri çekmedi.

"Ölmüş olan babam," dedi Christine.

İki gencin arasında bir sessizlik oldu.

Sonra Raoul yeniden konuşmaya başladı:

"Babanız sizi sevdiğimi ve sızsiz yaşayamayacağımı da söyledi mi, Christine?"

Christine saç diplerine kadar kızardı ve başını çevirdi. Titreyen bir sesle şunları söyledi:

“Beni sevmek mi? Siz delisiniz, dostum.”

Sonra da şaşkınlığını gizlemek için bir kahkaha attı.

“Gülmeyin, Christine, ben çok ciddiym.”

Christine ciddi bir ses tonuyla:

“Sizi buraya bana bu tür şeyler söylemeniz için çağırmadım.”

“Beni çağırdınız, Christine, çünkü mektubunuza karşı ilgisiz kalamayacağımı ve hemen Perros’a koşacağımı tahmin ettiniz. Sizi sevmediğime inansaydınız, bunu yapabileceğim nasıl gelirdi aklınıza?”

“Babamın da sık sık bize katıldığı, çocukken oynadığımız oyunları hatırlayacağınızı düşünmüştüm. Aslında ne düşündüğümü ben de bilmiyorum. Belki de size yazmakla hata ettim. Siz geçen akşam soyunma odamda öyle aniden belirince, geçmişe, çok uzak bir geçmişe gittim ve sonrasında, üzüntü ve yalnızlık ânında küçük arkadaşını yanında görmekten mutlu olan o zamanki küçük kızın duygularıyla yazdım size.”

Bir anlığına ikisi de sessizce beklediler. Raoul, Christine’in düşüncelerini tam olarak okuyamasa da onun tavrında doğal olmayan bir şeyler olduğunu sezdi. Bununla birlikte onun kendisine karşı düşmanca duygular beslemediğini hissetti; Christine’in gözlerindeki şefkat dolu hüzünlü ifade, ona bu konuda yeteri kadar bilgi vermişti. Fakat bu şefkatle bakan gözler, neden bu kadar üzgün görünüyorlardı? İşte, belki de bilinmesi gereken ve genç adamı da rahatsız eden şey buydu.

“Beni ilk defa soyunma odanıza geldiğimde mi fark ettiniz, Christine?”

Christine yalan söylemeyi bilmezdi.

“Hayırlı Sizi ağabeyinizin locasında da daha önce defalarca görmüştüm. Ayrıca sahnenin olduğu bölümde de görmüştüm.”

“Bundan şüpheliyim!” dedi Raoul dudaklarını ısırarak. “Peki

o halde, odanızda sizin önünüzde diz çöküp denizden eşarbınızı alıp getiren çocuk olduğumu size hatırlatırken, neden beni hiç tanıımıyormuşsunuz gibi davrandınız ve güldünüz?”

Raoul bu soruları öyle sert bir ses tonuyla sordu ki Christine, Raoul’e baktı ve ona yanıt vermedi. Christine’e ona olan aşkı ve bağlılığı ile ilgili güzel sözler söylemeyi planlamış olan Raoul, aralarında durup dururken bir tatsızlık yaşanması karşısında şaşkıındı. Bu tür bir konuşmayı kendisine hakarete bulunmuş olan karısına ya da sevgilisine, ona karşı bazı haklara sahip olan bir koca ya da âşık olan bir erkek yapabilirdi ancak. Fakat Christine’in ona yaptığı haksızlığı bir saçmalık olarak değerlendiren Raoul, düşmüş olduğu komik durumdan çıkış yolu olarak böyle itici davranmak dışında başka bir seçenek görememişti.

“Bana yanıt vermiyorsunuz!” dedi öfkeli ve üzgün bir halde. “Pekâlâ, sizin yerinize yanıtı ben vereceğim! Soyunma odanızda canınızı sıkan biri vardı, Christine ve siz, kendisinden başka biriyle ilgilenebileceğinize onun şahit olmasını istemiyordunuz!”

“Eğer canımı sıkan biri olduysa, dostum,” diye araya girdi Christine buz gibi bir sesle. “Eğer o gece benim canımı sıkan biri olduysa, kapının önüne koyduğum kişi siz olduğunuza göre bu kişi de siz olmalıydınız!”

“Evet... Diğeri ile baş başa kalmak için!”

“Siz ne diyorsunuz, mösyö?” dedi genç kadın nefes nefese... “Bu bahsettiğiniz diğeri kişi kimdir?”

“Sadece sizin için şarkı söylüyorum! Size bu akşam ruhumu verdim ve ben bir ölüyüm artık!” dediğiniz kişiden bahsediyorum!”

Christine, Raoul’ün kolunu yakaladı ve böyle kırılgan bir insandan beklenmeyecek bir güçle sıktı onun kolunu.

“Demek ki kapıyı dinliyordunuz!”

“Evet! Çünkü sizi seviyorum... Ve her şeyi duydum.”

“Neyi duydunuz?” Genç kadın birdenbire sakinleşerek Raoul’ün kolunu bıraktı.

“Size, ‘Beni sevmelisiniz!’ dedi.”

Bu sözler üzerine, Christine’in yüzü, bir ölününkü gibi solgun bir göründü. Gözleri kısıldı ve olduğu yerde sallanmaya başladı. Yere düşmek üzereydi ki Raoul hemen atılıp kollarını uzattı fakat Christine bu baygınlık halini çoktan atlatmıştı.

“Söyleyin! Bir daha söyleyin! Duyduğunuz her şeyi söyleyin!” dedi boğulacakmış gibi, neredeyse duyulmayan bir sesle.

Ne olup bittiğini anlayamayan Raoul, ne yapacağını bilmez bir halde bakıyordu ona.

“Hadi ama söyleyin! Görüyorsunuz ki yüreğime indireceksiniz!”

“Siz ona ruhunuzu verdiğinizi söylediğinizde onun size, ‘Çok güzel bir ruhun var, evladım, sana teşekkür ederim. Böyle güzel bir hediye almış olan bir imparator yoktur yeryüzündel Melekler ağladı bu gecel!’ dediğini duydum.”

Christine elini kalbinin üzerine götürdü. Gözlerini Raoul’e tarif edilemez bir heyecanla dikti. Bakışları o kadar keskin ve sabit ki sanki bir delinin bakışlarıydı bunlar. Raoul dehşete kapıldı. Fakat şimdi Christine’in gözleri nemlendi ve fildişi beyazlığındaki yanaklarının üzerinde inci taneleri gibi iki damla gözyaşı süzüldü.

“Christinel!”

“Raoul!”

Genç adam onu yakalamak istedi fakat genç kadın ellerinin arasında kayarak büyük bir telaşla oradan uzaklaştı.

Christine odasına kapanırken, Raoul de yaptığı kabalıktan binlerce kez pişmanlık duymuştu fakat diğer yandan da kıskançlık, damarlarını tutuşturuyordu. Sırrının öğrenildiğini duyduğunda genç kadın böyle bir heyecan yaşadığına göre, bu sır çok önemli olmalıydı. Yine de Raoul, duymuş olduğu şeylere rağmen Christine’in saflığından en ufak bir şüphe duymuyordu. Onun tertemiz bir üne sahip olduğunu biliyordu, sanatçıların zaman

zaman kendilerine aşk sözcükleri söylenmesinden kaçamayacaklarını bilmeyecek kadar toy biri değildi. Christine, ruhunu verdiğini söyleyerek yanıt vermişti bu sözlere ama burada söz konusu olan şeyin şarkı ve müzik olduğu çok aşikârdı. O halde, biraz önce sergilediği bu heyecanlı tutumun nedeni neydi? Tanrım, Raoul ne kadar da mutsuzdu! Raoul eğer o akşam o sesin sahibini yakalayabilseydi, ondan daha net açıklamalar almış olacaktı.

Christine neden kaçmıştı? Aşağıya neden inmiyordu?

Raoul'un içinden öğle yemeği yemek gelmedi. Canı fena halde sikkındı. Çok güzel geçeceğini umduğu bu saatlerin, genç İsveçli kadından uzakta geçip gittiğini görmek ona büyük acı veriyordu. Christine neden aşağıya inip de ortak anılarının olduğu bu yerde onunla birlikte dolaşmıyordu? En önemlisi de Christine'in Perros'da yapacak bir işi yok gibi görünüyordu ve aslında bir şey de yapmıyordu; peki o halde neden hemen Paris'e dönmüyordu? Raoul, babasının ruhunun huzura kavuşması için Christine'in sabah kilisede dua okuttuğunu ve hem kilisede hem de babasının mezarı başında dualar ederek uzun saatler geçirdiğini öğrenmişti.

Raoul üzgün ve morali bozuk bir halde kilisenin arkasındaki mezarlığa gitti. Kapıyı itti. Mezarların arasında, mezar taşlarının üzerlerindeki yazıları okuyarak tek başına dolaştı, fakat sunağın arkasında yer alan bölüme geldiğinde, granit mezar taşının üzerinden beyaz taş zemine taşan çiçeklerin kokusunu aldı hemen. Çiçekler, Bretonya kışının dondurduğu bu ıssız köşeyi güzel kokularıyla doldurmuşlardı. Bu çiçekler karda, sabahları açan mucizevi kırmızı güllerdendi. Ölülerin dünyasına biraz yaşam katıyorlardı; burada ölüm her yerdeydi. Ölüm kendisine fazla gelen kadavraları dışarıya kusmuş olan topraktan yükseliyordu. Yüzlerce iskelet ve kafatası, kilise duvarı önüne yığılmıştı ve dehşet verici bu yığılı sadece telden bir ağ basitçe bir arada tutuyordu. Üst üste konulmuş olan kafatasları tuğlalar gibi yan yana dizil-

mişti; bu yapıyı sağlamlaştırmak için de aralarındaki boşluklara sert, beyaz kemikler yerleştirilmişti ve bütün bu yapı, ayın eşyalarının saklandığı binanın duvarlarının üzerine inşa edildiği zemini oluşturuyordu sanki. Ayın eşyalarının saklandığı binanın kapısı, eski Breton kiliselerinin pek çoğunda olduğu gibi, bu kemik yığınının ortasına açılıyordu.

Raoul, baba Daaé için dua etti ve kafataslarının sonsuza kadar gülümseyeceklermiş gibi duran ağızlarındaki ifadeden acı bir şekilde etkilenererek mezarlıktan çıktı; tepeye tırmandı ve denizi gören geniş fundalığın kenarında oturdu. Rüzgâr, artık aydınlığını yitirmekte olan gün ışığının ardından uğuldayarak esiyordu. Kaybolmakta olan gün ışığının yerini, şimdi ufukta solgun bir ışık huzmesi almıştı ve işte o an rüzgâr sustu, artık akşam olmuştu. Raoul'un etrafını buz kesmiş gölgeler sarmıştı fakat soğuğu hissetmiyordu. Bütün düşüncesi bu ıssız ve تنها fundalıktaki anılarının üzerinde dolanıyordu. Günbatımlarında, tam ayın yükseldiği anda, dans eden kötü cinleri görmek için küçük Christine ile sık sık geldikleri bir yerdi burası. Raoul gözleri iyi görmesine rağmen onları hiç görememişti fakat gözleri miyop olan Christine, Raoul'un aksine, onların pek çoğunu gördüğünü iddia ederdi. Raoul bunları düşününce gülümsedi ve sonra aniden ürperdi. Hiç gürültü etmeden ortaya çıkan bir karaltı yanı başında ayakta duruyordu; Raoul bu karaltının böyle birdenbire yanında nasıl belirdiğini anlayamıyordu.

"Kötü cinlerin bu gece geleceklerine inanıyor musunuz?" dedi karaltı ona.

Christine'di bu. Raoul konuşmak istedi fakat Christine eldivenli elini onun ağzına götürdü.

"Dinleyin beni, Raoul, size çok önemli ama çok önemli bir şey söylemeye karar verdim."

Christine'in sesi titriyordu. Raoul bekledi ve Christine konuşmasına devam etti, nefesi kesilecek gibiydi.

“Müzık Meleği efsanesini hatırlıyor musunuz, Raoul?”

“Evet, hatırlıyorum!” dedi Raoul. “Sanırım babanız bize onu ilk defa burada anlatmıştı.

“Yine burada babam, ‘Göğes yükseldiğim zaman, evladım, onu sana göndereceğim,’ demişti. Babam şimdi göklerde ve Müzik Meleği beni ziyaret etti.”

“Bundan hiç şüphem yok,” diye yanıt verdi genç adam ciddiyetle çünkü arkadaşının, sofuca bir düşünceyle, son başarısını babasının anısıyla özdeşleştirdiğini düşünüyordu.

Christine, Müzik Meleği’nin kendisini ziyaret ettiğini söylediğinde Chagny Kontu’nun sergilediğı soğukkanlılık karşısında hafifçe şaşırdı.

“Bunu nasıl fark ettiniz, Raoul?” diye sordu Christine, solgun yüzünü genç adamın yüzüne yaklaştırarak ve Raoul, onun kendisini öpeceğini sandı fakat Christine, karanlığa rağmen onun gözlerinin içini okumak istiyordu.

“Fark ettim çünkü bir mucize gerçekleşmeden, Tanrı’nın eli değmeksizin, bir insan geçen akşam sizin söylediğiniz gibi şarkı söyleyemez. Öyle vurgular yapmayı size öğretecek bir hoca yer yüzünde mevcut değil. Bunu size Müzik Meleği öğretmiş olmalı, Christine.”

“Evet,” dedi Christine ciddi bir havaya bürünerek, “soyunma odamda öğretti. Bana ders vermek için her gün oraya geliyor.”

Bunu söylerken Christine’in ses tonu o kadar etkileyici ve tuhaftı ki Raoul saçmalayan ya da hasta zihninin ürünü olan sanrılar yaşayan birine bakar gibi endişeyle baktı ona. Fakat biraz geri çekilen Christine, hiç kıpırdamadan gecenin içindeki gölgelerden biri haline geldi.

“Soyunma odanızda mı?” diye yineledi Raoul.

“Evet, onu orada duydum ve onu duyan tek kişi de ben değilim.”

“Başka kim duydu, Christine?”

“Siz, dostum.”

“Ben mi? Müzik Meleği’ni mi duydum?”

“Evet, geçen gece, locamın kapısını dinlediğinizde duyduğunuz ses onun sesiydi. ‘Beni sevmelisiniz!’ diyen oydu bana. Oysa onun sesini tek duyan kişinin ben olduğumu sanıyordum. Bu yüzden, bu sabah onun sesini sizin de duyduğunuzu öğrendiğimde yaşadığım şaşkınlığı düşünün.”

Raoul kahkahayı bastı. Hemen ardından, ıssız fundalığın üzerindeki akşam karanlığı dağılmaya başladı ve iki gencin etrafı ayın ilk ışıklarıyla aydınlandı. Christine, Raoul’e öfkeyle döndü. Genellikle çok yumuşak bir ifadeye sahip olan gözlerinde, şimdi şimşekler çakıyordu.

“Neden gülüyorsunuz? Belki de bir erkek sesi duyduğunuzu düşünüyorsunuz?”

“Neden olmasın!” diye yanıt verdi genç adam; Christine’in bu kavgacı tutumu karşısında kafası karışmaya başlamıştı.

“Bunu söyleyen siz misiniz, Raoul? Çocukluk arkadaşım! Babamın dostu! Sizi artık tanıyamıyorum. Ne zannediyorsunuz? Ben namuslu bir kızım, Mösyö Chagny Vikontu; benim soyunma odamdan hiçbir zaman erkek sesleri duyulmaz. Eğer kapıyı açsaydınız içeride kimsenin olmadığını görürdünüz!”

“Doğru! Siz çıktıktan sonra kapıyı açtım ve odada kimseyi bulamadım.”

“Görüyorsunuz, değil mi?” Vikont bütün cesaretini topladı. “Christine, bu durumda, sizinle dalga geçildiğini düşünüyorum.”

Christine bir çılgılık attı ve oradan hızla uzaklaştı. Raoul peşinden koştu fakat vahşi bir öfke yaşayan kadın, “Bırakın beni! Bırakın beni!” diye bağıırıyordu.

Christine gözden kayboldu. Raoul hana çok yorgun, çok moralsiz ve üzgün bir halde döndü.

Raoul, Christine’in odasına çıktığını ve akşam yemeği için inmeyeceğini söylediğini öğrendi. Genç adam, onun hasta olup

olmadığını sordu hancı kadına. Kadın, ikircikli bir yanıt verdi. Christine hasta olsa bile rahatsızlığı çok ciddi olmamalıydı zira hancı kadın iki âşığın arasında bir tatsızlık yaşandığını anlamıştı ve Tanrı'nın kendilerine yeryüzünde geçirmeleri için bağışladığı saatleri incir çekirdeğini doldurmayacak kavgalarla harcayan gençlere acıdığını üstü kapalı bir şekilde ifade etikten sonra, omuz silkerek oradan uzaklaştı. Raoul, akşam yemeğini şöminenin yan tarafında tek başına yedi ve tahmin edeceğiniz gibi canı çok sıkındı. Daha sonra odasına çıkıp yatağında biraz kitap okumaya çalıştı, uyuyamıyordu. Yandaki odadan hiç ses gelmiyordu. Christine ne yapıyordu acaba? Uyuyor muydu? Eğer uyumuyorsa şu anda aklından neler geçiyordu? Ya Raoul'ün aklından geçenler nelerdi? Keşke Raoul bunları ifade edebilseydi. Christine ile aralarında geçen tuhaf konuşma Raoul'ün aklını iyice karıştırmıştı. Christine'den çok, onun çevresinde olup bitenleri düşünüyordu. Bu olup biten şeyler o kadar dağınık, o kadar sisli, o kadar anlaşılmazdı ki Raoul, bu durumdan çok tuhaf ve çok kaygı verici bir rahatsızlık duyuyordu.

Saatler yavaş akıyordu; yandaki odadan belli belirsiz ayak seslerini duyduğunda, gece on bir buçuk olabilirdi. Hafif ve kaçamak adımların çıkardığı seslerdi bunlar. O halde, Christine yatmamıştı. Genç adam ne yaptığının çok da farkında olmadan, en ufak bir gürültü çıkarmamaya gayret ederek aceleyle giyindi ve her şeye hazır bir halde beklemeye başladı. Peki, neye hazırdı? Acaba bunu biliyor muydu? Christine'in yavaşça açılan kapısının menteşelerinden gelen sesi duyduğunda yüreği ağzına geldi. Bütün Perros'un uykuda olduğu bu saatte, o acaba nereye gidiyordu? Raoul odasının kapısını yavaşça araladı ve ay ışığında Christine'in beyaz silüetinin koridorda ihtiyatlı bir şekilde, âdeta kayarak ilerlediğini gördü. Christine merdivenin başına ulaştı, merdivenleri indi. Raoul tırabzanın üzerinden eğilerek baktı. Birden, karşılıklı konuşan iki ses geldi kulağına. Hızlıca bir şeyler

konuşuyorlardı. “Anahtarı kaybetmeyin,” diyordu bu seslerden biri. Bu hancı kadının sesiydi. Aşağıda kayıkhaneye açılan kapının sesini duydu. Kapı açılıp kapandı ve her yer yeniden sessizliğe büründü. Raoul odasına döndü ve koşup pencereyi açtı. Christine’in beyazlar içindeki silueti ıssız iskelede bekliyordu.

Batan Güneş Hanı’nın ilk katı yüksek değildi ve binanın duvarının yakınındaki bir ağaç, dallarını Raoul’un sabırsız kollarına uzatmıştı. Raoul bu ağaç sayesinde hancı kadına görünmeden dışarı çıkabilirdi. Ertesi sabah, genç adamı neredeyse donmak üzereyken bulup yarı ölü bir halde hana getirdiler. Hancı kadına onu Perros’un küçük kilisesinin girişindeki basmıklarda boylu boyunca uzanmış halde yataarken bulduklarını söylediklerinde, kadın bu duruma şaşırmadı ve hemen Christine’e haber vermek için koşturdu. Aceleyle aşağıya inen Christine, hancı kadının da yardımıyla genç adamı kendine getirmeye çalıştı. Gözlerini açtığı anda Christine’in güzel yüzünü başının üzerinde gören Raoul tamamen kendine gelmişti.

Peki, ne olmuştu? Operada yaşanan dram, birkaç hafta sonra, İçişleri Bakanlığı’nın harekete geçmesine neden olunca, Komiser Mifroid, Perros’da o akşam yaşanan olaylarla ilgili olarak Chagny Vikontu’nu sorgulama fırsatı buldu. Sorgu dosyasındaki sayfalarda şunlar yer alıyordu (Dosya no. 150):

Soru: Ağacı kullanarak odanızdan çıktığınızda Matmazel Daaé sizi fark etmedi mi?

Yanıt: Hayır, mösyö, hayır! Üstelik onun arkasından ayak seslerim duyulmasın diye hiçbir çaba harcamadan gidiyordum. Tek istediğim şey, arkasını dönmesi ve beni görüp tanımasıydı. Aslında onun takip etmemin doğru bir davranış olmadığını, bu şekilde ajanlık yapmanın bana yakışmadığını söylüyordum kendime. Fakat o, benim ayak seslerimi duymuyor gibiydi ve sanki ben orda değilmişim gibi davranıyordu. İskeleden sakince ayrıldı ve sonra aniden hızlıca yukarı çıkan yola yöneldi. Kilisenin saati

gece yarısına on beş dakika kala çalmaya başladı ve bana öyle geldi ki saatin sesi onun adımlarını hızlandırmasına neden oldu çünkü neredeyse koşmaya başlamıştı. Böylece, mezarlığın kapısına ulaştı.

S: Mezarlığın kapısı açık mıydı?

Y: Evet, mösyö ve bu durum beni şaşırttı fakat Matmazel Daaé, hiç şaşırmış görünmüyordu.

S: Mezarlıkta kimse var mıydı?

Y: Kimseyi görmedim. Eğer biri olsaydı görürdüm. Ay ışığı çok parlaktı ve yerdeki kar bu ışığı yansıtarak geceyi daha da aydınlatıyordu.

S: Mezar taşlarının arkasına saklanmış birileri olamaz mıydı?

Y: Hayır, mösyö. Bunlar, görkemli bir tarzda yapılmamış ve zaten karın altında kalmış mezar taşlarıydı. Üzerlerindeki haçlar yer seviyesindeydi. Bu haçların gölgeleri dışında, bir tek Christine'in gölgesi ve benim gölgem görünüyordu. Kilise de bu aydınlığın içinde göz kamaştırıcı bir şekilde parlıyordu. Geceleri böyle bir ışığı olduğunu hayatımda görmedim. Çok güzel, çok saydam ve çok soğuktu. Mezarlıklara gece gitmek gibi bir âdetim hiç olmadı, bu yüzden geceleri mezarlıklarda böyle bir ışıkla karşılaşılabilceğini bilmiyordum, o ışık çok özel bir ışıktı.

S: Batıl inançlarınız var mıdır?

Y: Hayır, mösyö, ben inançlı biriyim.

S: O gece, nasıl bir ruh hali içerisindeydiniz?

Y: Yemin ederim çok akli başında ve sakindim. Elbette Matmazel Daaé'nin gecenin o saatinde dışarı çıkması aklımı önce karıştırmıştı fakat genç kızın mezarlığa girdiğini görünce, onun, babasının mezarı başında dua etmeye gittiğini düşündüm ve bu durumu çok doğal görerek tekrar sakinleştim. Şaşırdığım tek şey, arkasından yürüyor olduğumu hâlâ fark etmemesiydi çünkü ayaklarımın karda çıkardığı ses, duyulmayacak gibi değildi. Fakat hiç şüphesiz, babasının mezarı başına gidiyor olması nedeniyle

vecde kapılmıştı ve ben de ona rahatsızlık vermek istemedim. Babasının mezarına ulaştığında onun birkaç adım gerisinde kaldım. Karın üzerinde diz çöktü ve istavroz çıkararak dua etmeye başladı. Tam bu anda, saat gece yarısını vurdu. Saat tam ikiyi vurduğunda çıkan ses hâlâ kulaklarımda çınlıyor. Genç kız tam o anda başını kaldırdı, bakışlarını gökyüzüne dikerken kollarını yıldızlara doğru uzattı. Christine bana sanki kendinden geçmiş gibi göründü ve ben de başımı kaldırırken onun böyle kendinden geçmesine neden olan şeyin ne olabileceğini düşündüm. Etrafıma şöyle bir göz atarken, o anda, bütün varlığımla nereden geldiği belli olmayan bir müziğin içine çekildim. Ama ne müziktil! Bu bildiğimiz bir müzikti. Gençliğimizde Christine'in babası çalardı bu parçayı bize ama baba Daaé'nin kemanı bu parçayı hiç böyle ilahi bir sanatla icra etmemişti. O anda aklıma birden, Christine'in Müzik Meleği ile ilgili anlattığı şeyler geldi. Eğer gökyüzünden inmiyorlarsa, yeryüzündeki kaynaklarını da asla keşfedemeyeceğimiz bu sesleri düşünebildim sadece. Ortada ne bir keman ne de bu kemanı çalan bir el görünüyordu. Ah! O harika melodiyi hâlâ hatırlıyorum. Üzgün olduğu ve inancına sarıldığı zamanlarda baba Daaé'nin bizlere çaldığı "Lazarus'un Dirilişi" isimli parçaydı bu. Eğer Christine'in meleği olsaydı, merhum köy kemancısının kemanıyla bu parçayı bundan daha iyi çalamazdı. İsa'ya yakarış ayaklarımızı yerden kesiyordu; size yemin ederim ki Christine'in babasının mezar taşının da havaya doğru yükseleceğini görmeyi bekler gibi bir ruh hali içine girmiştim. Aklıma hemen babasının kemanıyla birlikte gömüldüğü düşüncesi geldi. O kasvetli ve ışıltılı anda, bu ıssız taşra mezarlığının ücra bir yerinde hareketsiz çeneleriyle bize gülümseyerek bakan bu kafataslarının yanındayken hayal gücümün sınırlarını kestiremiyordum. Fakat müzik sustu ve ben de kendime geldim. Kemik yığınının bulunduğu taraftan gelen bir gürültü duyar gibi oldum.

S: Vay! Vay! Kemik yığını tarafından gelen bir gürültü mü duyduunuz?

Y: Evet! Kafatasları sanki alaycı bir şekilde gülüyorlardı ve bu durum karşısında ürperdim.

S: Sizi o derece büyüleyen müzisyenin, kemik yığınının arkasında saklanıyor olabileceği aklınıza gelmedi mi?

Y: Bunu düşündüm ve o zamandan beri de sadece bunu düşünüyorum, Komiser Bey. Bu arada, ayağa kalkıp sakince mezarlığın kapısına doğru ilerleyen Matmazel Daaé'yi takip etmeyi unuttum. Christine o kadar dalgın bir haldeydi ki beni fark etmemiş olmasında şaşılacak bir yan yoktu. Gözlerimi kemik yığına dikmiş öylece duruyordum; bu inanılmaz maceranın sonuna kadar gitmek ve son sözün ne olacağını öğrenmek konusunda kararlıyım.

S: Peki, ne oldu da sabah kilisenin basamaklarında sizi yarı ölü bir halde yatar buldular?

Y: Ah! Çok çabuk gerçekleşti. Bir kafatası ayaklarımın altına yuvarlandı... Sonra diğeri... Sonra bir diğeri daha... Ölülerin oynadığı bir bilme oyununun hedefi bendim sanki. Yanlış bir hareketin, arkasında bizim görünmeyen müzisyenimizin saklandığı bu yığının düzenini bozacağı düşüncesi geldi aklıma. Ayın eşyalarının saklandığı binanın duvarının üzerinden bir gölgenin kayarak uzaklaştığını gördüğümde bu hipotezim bana daha da makul göründü. Hemen harekete geçtim. Gölge, kapıyı iterek çoktan kilisenin içine girmişti. Kanatlanmış gibi koşuyordum. Gölgenin üzerinde bir palto vardı ve paltosunun bir ucunu yakalayacak kadar hızlı hareket edebildim. O esnada, gölge ve ben sunağın önündeydik ve apsisin büyük vitrayından süzülerek gelen ay ışığı doğrudan üzerimize düşüyordu. Paltosunun ucunu bırakmadığım için gölge geriye döndü ve paltosu açıldı; işte o zaman, cehennemin ateşiyle yanan bakışlarını bana yöneltmiş korkunç bir kafatasını, sizi şu anda gördüğüm gibi gördüm, Sayın Yargıç.

Bizzat şeytanla mücadele ettiğimi düşündüm. Ne kadar cesur olursam olayım, mezar ötesinden gelen bu görüntü karşısında yüreğim daha fazla dayanamadı ve Batan Güneş Hanı'ndaki küçük odamda tekrar kendime geldiğim âna kadar ne olup bittiği konusunda hiçbir şey hatırlamıyorum.

VII

5 Numaralı Locayı Ziyaret

Mösyö Firmin Richard ve Mösyö Arman Moncharmin 5 numaralı locaya bir ziyarette bulunmaya karar verdiklerinde yanlarından ayrılmıştık.

Yönetimin bulunduğu giriş koridorundan sahneye ve müştemilatına giden geniş merdiveni arkalarında bıraktılar; sahneyi geçtiler ve seyirci kapısından tiyatroya girdiler. Sonra da, soldaki ilk koridoru kullanarak salona ulaştılar. Orkestranın ilk sırada yer alan koltuklarının arasından geçtiler ve 5 numaralı locaya girdiler. Locanın içi yarı karanlık olduğu ve kırmızı kadife ile kaplı koltukların üzerlerine büyük örtüler serilmiş olduğu için içeriği iyi göremediler.

O anda, sessizliğin hâkim olduğu geniş ve karanlık locada yalnızdılar. Makinistlerin içki içmeye gittikleri saatlerdi bunlar.

Ekip, bir dekoru yarı kurulu bir halde bırakarak sahneyi geçici olarak terk etmişti. Hangi açıklıktan girdiği belli olmayan bir ışık huzmesi (ölmekte olan bir yıldızdan geliyormuş gibi solgun ve meşum bir ışıktı bu) sahne üzerindeki eski bir kulenin kartondan yapılma mazgallarına kadar ulaşıyordu; bu yapay gecenin ya da daha doğrusu yanıltıcı gün ışığının içinde eşyalar tuhaf şekiller alıyordu. Orkestranın koltukları üzerine serili olan örtünün görüntüsü, fırtına devi Adamastor'un gizli emriyle ânında donup kalmış gibi duran öfkeli bir denizin yeşil renkli dalgalarını andırıyordu. Moncharmin ve Richard ise bu boyalı örtüden yapılmış

hareketsiz azgın denizden kurtulan kazazedelerdi. Filikalarını terk edip kıyıya ulaşmaya çalışan denizciler gibi geniş kulaçlar atarak soldaki localara doğru ilerliyorlardı. Parlak mermerden yapılmış sekiz adet sütun ise birinci, ikinci ve üçüncü locaların dairesel, paralel ve bombeli bir şekilde sıralanmış balkonlarının altında, çökecekmiş gibi gözüken bir falezi ayakta tutan kocaman kazıklara benziyordu. Falezin en tepesinde yer alan ve Mösyö Lenepveu'nün bakırdan yaptığı gökyüzü temsilinin içinde kaybolmuş olan figürler, Moncharmin ve Richard'ın endişeli hallerine burun kıvrıyorlar, gülüyorlar ve dalga geçiyorlardı. Oysa bunlar normalde çok ciddi duran figürlerdi ve isimleri, Isis, Amphitrite, Hebe, Flora, Pandora, Psike, Tetis, Pomona, Dafne, Clytie, Galatea, Arethusa'ydı. Evet, Arethusa ve kutusu nedeniyle herkesin bildiği Pandora en sonunda birkaç enkaz parçasına tutunmayı başaran ve oradan sessizce 5 numaralı ilk locayı seyreden operanın iki yeni yöneticisine bakıyorlardı. Bu yöneticilerin endişeli olduklarını söylemiştim. En azından öyle olduklarını tahmin ediyorum. Mösyö Morcharmin her şekilde etkilendiğini itiraf etmişti. Kelimesi kelimesine şunları söylemişti: "Operanın Hayaleti'nin, Mösyö Poligny ve Mösyö Debienné'in yerlerini aldığımız günden itibaren, bizi üzerine çok kibarca çıkardığı bu tahterevallili hiç şüphesiz düşünme yetilerimi ve sonuçta görme yetimi bozdu zira (acaba bu inanılmaz sessizliğin ortasında, içinde yer aldığımız bu olağanüstü dekor mu bizi bu şekilde etkiledi? Yoksa salonun ve 5 numaralı locanın yarı karanlıkta olmasının neden olduğu bir çeşit halüsinasyonun kurbanı mı olduk?) ben ve Richard, aynı anda, 5 numaralı locada birini gördük.

"Richard da, ben de tek kelime etmedik. Fakat aynı anda el ele tutuştuk ve birkaç dakika kıpırdamadan öylece kaldık, gözlerimiz aynı yere kenetlenmişti. Fakat gördüğümüz şekil ortadan yok oldu. Biz de hemen koridora çıktık, birbirimize izlenimlerimizi anlatıp gördüğümüz şekilden bahsettik. Talihsizlik şurada ki

benim gördüğüm şekil Richard'ın gördüğüne hiç benzemiyordu. Ben, locanın pervazının üzerinde duran ölü kafası gibi bir şey gördüm, halbuki Richard, Giry Ana'ya benzeyen yaşlı bir kadın görmüştü. Aslında bir göz yanılmasının oyuncağı olduğumuzu anlayınca, deliler gibi gülerek hemen 5 numaralı locaya koştuk ve içeride hiç kimseyi göremedik.”

İşte, şimdi 5 numaralı locadayız.

Diğer ilk localar gibi bir loca bu da. Aslında bu locayı komşusu olan localardan farklı kılan hiçbir şey yoktu.

Mösyö Moncharmin ve Mösyö Richard şen şakrak eğlenerek ve birbirlerine gülerek locanın mobilyalarını ileri geri itiyorlar, örtüleri ve koltukları kaldırıyorlar ve özellikle de sesin genellikle oturduğu koltuğu inceliyorlardı. Fakat bunun, büyümlü bir tarafı olmayan sıradan bir koltuk olduğunu gördüler. Sonuçta bu loca, kırmızı renkteki duvar halıları, koltukları ve halısıyla, kırmızı kaideli kaplı kol dayanaklarıyla locaların en sıradan görüneniydi. Halıyı elleriyle iyice yokladıktan sonra ve burada da diğer yerlerdeki gibi sıradışı bir şey bulamayınca, 5 numaralı locaya bağlanan zemin kattaki locaya indiler. Orkestra koltuklarının soldaki ilk çıkışının tam karşısında bulunan zemin kattaki 5 numaralı locada da dikkate değer bir şey bulamadılar.

“Bütün bu insanlar bizimle alay ediyorlar,” dedi Firmin Richard en sonunda. “Cumartesi günü *Faust* oynanacak, gösteriyi ikimiz de 5 numaralı ilk locadan izleyeceğiz.”

VIII

Mösyö Firmin Richard'ın ve Armand Moncharmin'in *Faust*'u Oynatma Cesarefini Gösterdikleri "Lanetli" Salon ve Bunun Sonucunda Meydana Gelen Korkunç Olay Hakkında

Cumartesi sabahı yöneticiler ofislerine geldiklerine O. H.'den gelen iki mektup buldular. Mektuplarda şunlar yazıyordu:

"Sayın Yöneticiler,

Bu bir savaş artık herhalde...

Eğer hâlâ barış istiyorsanız, işte size aşağıdaki dört koldan oluşan ultimatoomum:

- 1. Bana locamı iade edeceksiniz. Bu loca dilediğim gibi kullanacağım şekilde bana tahsis edilecek ve bunu şu andan itibaren yapacaksınız.*
- 2. "Marguerite" rolü bu akşam Christine Daaé'nin olacak. Hastalanacak olan la Carlotta ile ilgilenmeyeceksiniz.*
- 3. İyi ve fedakârca hizmet eden yer göstericim Madam Girý'yi görevine hemen iade etmenizi kesinlikle istiyorum.*
- 4. Madam Girý'ye vereceğiniz ve onun da bana ulaştıracığı bir mektupla, seleflerinizi gibi sizler de, yükümlülük*

*defterinde de yer alan, bana yapılacak aylık tazminatı
ödemeyi kabul ettiğinizi beyan edeceksiniz. Bunu bana
ne şekilde ödeyeceğinizi size daha sonra bildireceğim.*

*Aksi halde, Faust'u bu gece lanetlenmiş bir salonda oy-
natacaksınız.*

Anlayana sivrisinek saz, anlamayana davul zurna az!"

O. H.

"Pekâlâ, bu adam canımı sıkıyor benim! Canımı sıkıyor!" diye
bağırdı Richard, yumruklarını intikam için sıkıp masasının üze-
rine gürültüyle vurarak.

Bunlar yaşanırken, müdür Mercier içeriye girdi.

"Lachenal sizlerden biriyle görüşmek istiyor. Öyle görünüyor
ki durum acil; yaşlı adamın kafası allak bullak olmuş gibi geldi
bana," dedi.

"Kim bu Lachenal?" diye sordu Richard.

"Baş seyisiniz."

"Nasıl? Benim baş seyisim mi var?"

"Evet, mösyö," dedi Mercier. "Operada pek çok seyis bulun-
maktadır ve Mösyö Lachenal de onların şefidir."

"Ne iş yapar bu seyis?"

"At ahırlarının sorumlusu odur."

"Hangi ahırlar?"

"Fakat mösyö, sizinki yani operanın ahırları!"

"Operada ahır mı var? Yemin ederim, bunu bilmiyordum! Ne-
rede bu ahırlar?"

"Alt katlarda, kubbeli hangarın olduğu tarafta. Bu, çok önemli
bir iş. On iki adet atımız var."

"On iki at mı? Ne için bu atlar, Tanrı aşkına?"

"*La Juive* operası için, peygamberin atı falan var oyunda.
'Sahneyi tanıyan' eğitilmiş atlar gerekli. Seyislerin görevi atları bu

konularda eğitmek. Mösyö Lachenal bu alanda çok yetenekli biridir. Franconi'nin ahırlarının eski yöneticisidir."

"Çok iyi... Peki, ne istiyor benden?"

"Hiç bilmiyorum. Onu böyle hiç görmemiştim."

"İçeri gelsin!"

Mösyö Lachenal içeri girdi. Elinde bir kamçı bulunuyordu ve bu kamçıyı asabi bir halde çizmelerine vuruyordu.

"İyi günler, Mösyö Lachenal," dedi Richard şaşkın bir halde. "Ziyaretinizi neye borçluyuz?"

"Mösyö Richard, ahırlardakilerin hepsini kapının önüne koymanızı istemeye geldim sizden."

"Nasıl yani! Atlarımızı kapının önüne koymak mı istiyorsunuz?"

"Atlardan değil, seyis yardımcılarından bahsediyorum."

"Kaç tane seyis yardımcısı var, Mösyö Lachenal?"

"Altı!"

"Altı seyis yardımcısı! En az iki tanesi fazla!"

"Bu kadroları," diye araya girdi Mercier, "Güzel Sanatlar Müsteşarı oluşturdu ve bize dayattı; ayrıca belirtmek zorundayım ki bu kadroları hükümetten torpilli olanlar işgal ediyor."

"Hükümet umurumda değil!" dedi Richard heyecanla. "On iki at için dört seyis yardımcısından fazlasına ihtiyacımız yok!"

"On bir!" diye düzeltti baş seyis.

"On ikil!" diye tekrar etti Richard.

"On bir!" dedi Lachenal.

"Ama Müdür Bey bana on iki atınız olduğunu söyledi!"

"On iki tane vardı fakat César çalındığı için on bir atımız kaldı."

Bunu söyledikten sonra Mösyö Lachenal elindeki kamçıyla çizmesine sertçe vurdu.

"César çalındı mı?" diye bağırdı müdür, "César, peygamberin kır atı?"

“İki tane César yok!” dedi baş seyis soğuk bir sesle. “Franconi’nin yanında on yıl çalıştım ve ne atlar gördüm ama César’dan iki tane yok! Ve onu bizden çaldılar!”

“Nasıl oldu bu?”

“Hiç bilmiyorum! Kimse bir şey bilmiyor! İşte, ahırdakilerin hepsini kapının önüne koymanızı bunun için istiyorum.”

“Seyis yardımcılarınız ne diyorlar?”

“Saçma sapan şeyler... Bir kısmı figüranları suçluyor... Diğerleri yönetim bölümünün kapıcısının bu işi yaptığını söylüyorlar.”

“Yönetim bölümünün kapıcısı mı? Ona her konuda kefil olurum!” diye itiraz etti Mercier.

“Fakat baş seyis,” diye bağırdı Richard, “sizin de bir fikriniz olmalı!”

“Pekâlâ bir fikrim var! Bir fikrim var!” dedi birden Mösyö Lachanel. “Size bunu söyleyeceğim. Benim hiç şüphem yok...”

Baş seyis, yöneticilerin yanlarına yaklaştı ve kulaklarına şu sözcükleri fısıldadı:

“Hayalet’in işi bul!”

Richard irkilip sıçradı.

“Ahl Siz de mil Siz de mil!”

“Nasıl yani? Ben de mi? Bu en doğal şey!”

“Fakat nasıl olur? Mösyö Lachenal! Fakat nasıl olur!”

“Gördüğüm şeyden sonra, size fikrimi söyleyeyim...”

“Peki, ne gördünüz, Mösyö Lachenal?”

“Kapkara bir gölgenin, tıpkı şu an sizi gördüğüm gibi, César’a tıpatıp benzeyen kır bir atın üzerinde olduğunu gördüm!”

“Peki, bu kır atın ve o kapkara gölgenin peşinden koşmadınız mı?”

“Koştum ve bağırdım, Mösyö Richard, fakat baş döndürücü bir hızla kaçtılar, galerinin karanlığında gözden kayboldular.”

Mösyö Richard ayağa kalktı:

“Pekâlâ, Mösyö Lachenal. Çıkabilirsiniz. Hayalet hakkında şikâyet başvurusu yapacağız.”

“Ve ahırımıda çalışanları kapının önüne koyacaksınız!”

“Anlaşıldı! Güle güle, mösyöl!”

Mösyö Lachenal selam verdi ve çıktı.

Richard ağzından köpükler saçıyordu.

“Bu salağın hesabını kesin!”

“Kendisi Hükümet Komiseri’nin arkadaşı!” demek cesaretini gösterdi Mercier.

“Aperatifini Tortoni’de, Lagréné, Scholl ve aslan avcısı Pertuiset ile birlikte içer,” diye ekledi Moncharmin. “Bütün basını peşimize takarız! Sağda solda hayalet hikâyesini anlatır, sonra herkes bizimle eğlenir! Eğer komik duruma düşersek, bittik demektir!”

“Neyse, daha fazla konuşmayalım...” dedi çoktan başka bir şey düşünmeye başlamış olan Richard.

Tam bu sırada kapı açıldı. Demek ki her zaman orada bulunan kapıcı yerinde değildi çünkü Madam Gry elinde bir mektupla, doğrudan içeriye daldı ve hemen söze girdi:

“Pardon beyler, affedersiniz, fakat bu sabah Operanın Hayaleti’nden bir mektup aldım. Sizin yanınıza uğramamı yazmış, bana vereceğiniz bir şey varmış...”

Firmin Richard’ın korkunç görünen yüzüyle karşılaşınca sözlerini bitiremedi. Operanın saygıdeğer yöneticisi patlamak üzeriydi. Onu köpürten bu öfke, yüzünün aldığı kırmızı renkten ve çıkmak çıkmak bakan gözlerindeki parıltıdan okunuyordu. Hiçbir şey söylemedi. Nutku tutulmuştu. Fakat bir anda harekete geçti. Önce sol eliyle Madam Gry’yi yakaladı ve ona yarım tur attırdı, bu baledeki pruet hareketine benzeyen dönüş o kadar ani gerçekleşmişti ki kadın ancak umutsuzca çığlık atabildi. Sonra da bu saygıdeğer yöneticinin sağ ayağı devreye girdi ve ayakkabısının pençe izi kadının siyah tafta eteğinin üzerine izini bıraktı; hiç şüphesiz kadın böyle bir hakarete daha önce hiç uğramamıştı.

Bu olay o kadar hızlıca gerçekleşmişti ki kendisini galeride bulan Madam Gry hâlâ sersem haldeydi ve ne olup bittiğini

anlamıyor gibi bir hali vardı. Fakat birden, olayın farkına vardı ve bütün opera onun kırılan gururunun çığlıklarıyla, öfke dolu itirazlarıyla ve ölüm tehditleriyle yankılandı. Üç delikanlı onu yönetim bölümünün avlusuna güçlkle indirirken, iki polis memura da onu oradan alıp sokağa çıkarmakta zorlanmıştı.

Hemen hemen aynı saatte, Faubourg-Saint-Honoré Sokağı'nda küçük bir otelde kalan la Carlotta, oda hizmetçisi olan kadının ziline basarak mektuplarını yatağına getirtiyordu.

Bu mektuplar arasında anonim bir mektup da bulunuyordu ve bu mektupta şunlar yazıyordu:

“Eğer bu gece şarkı söylerseniz, şarkı söylediğiniz anda başınıza kötü bir şey gelecek olmasından korkun... Ölümünden de kötü bir şey.”

Bu tehdit yazısı kırmızı mürekkeple, titrek bir el yazısıyla ve sopa gibi çizgileri olan harflerle yazılmıştı.

Mektubu okuyan la Carlotta'nın öğle yemeği için iştahı kaçtı. Oda hizmetçisi kadının getirdiği ve üzerinde dumanı tüten sıcak çikolata bulunan tepsiyi elinin tersiyle itti. Yatağına oturup derin düşüncelere daldı. Böyle yazılmış bir mektubu ilk defa almıyordu fakat bu kadar tehditkâr olanını hiç almamıştı.

La Carlotta kıskançlıktan kaynaklanan bin türlü entrikaya maruz kaldığına inanıyordu ve onu mahvetmeye yemin etmiş gizli bir düşmanı olduğunu anlatıyordu sık sık. Bu düşmanının ona yönelik birkaç kötü komplo, yakınlarda ortaya çıkacak birkaç entrika tasarladığını öne sürüyordu fakat gözü öyle kolayca korkutulacak kadınlardan olmadığını da ilave ediyordu.

Gerçek şuydu ki eğer ortada bir entrika varsa, bu la Carlotta tarafından zavallı Christine'e karşı tezgâhlanan bir entrikaydı. La Carlotta, son anda onun yerini alıp sahneye çıkarak elde ettiği başarı yüzünden Christine'i asla affetmemişti.

Yerine geçen kişinin çok beğenildiği bilgisi kendisine ulaştığında la Carlotta'nın bronşit başlangıcı ve yönetime karşı so-

murtkan tavrı çok çabuk geçmiş ve bundan böyle içinden uzak kalmayı aklından geçirmemişti. Üstelik Christine’e yeni bir başarı fırsatı vermemek amacıyla yöneticilerin etrafındaki güçlü dostlarını araya sokarak, rakibini boğmak için bütün gücüyle seferber olmuştu. Christine’in yeteneğini dillendirmeye başlamış olan bazı gazeteler, la Carlotta’nın başarılarıyla artık ilgilenmiyorlardı. Meşhur diva tiyatroda da Christine hakkında en onur kırıcı sözleri sarf ediyor ve onun ufak tefek bir sürü sıkıntı yaşamasına neden oluyordu.

La Carlotta’nın ne kalbi ne de ruhu vardı. O sadece bir aletti! Ama elbette harika bir aletti. Repertuvarında yer alan eserler, Almanlar, İtalyanlar ya da Fransızlar arasında olsun, büyük bir sanatçının hırsını kabartacak türdendi. O güne kadar, la Carlotta’nın bir eseri ne hatalı söylediğı ne de geniş repertuvarında yer alan eserlerden birinin bir yerini söylerken sesinin detone olduğı duyulmuştu. Kısacası, geniş bir alanda faaliyet gösteren, güçlü ve hayranlık uyandıran bir hassasiyete sahip bir aletti. Fakat “Karanlık Ormanları” söyledikten sonra Rossini’nin la Krauss’a söylediğı, “Ruhunuzla söylüyorsunuz, kızım ve sizin çok güzel bir ruhunuz var,” sözünü hiç kimse Carlotta için söyleyemezdi.

Barcelona’nın batakhanelerinde dans ederken ruhun neredeydi, ey Carlotta? Ve daha sonra Paris’te, mzikhollerde Bakhus’un edepsiz dizelerini söylerken neredeydi o ruhun? şıklarından birinin evinde toplanmış olan güçlü beyler karşısında, en yüce aşk ve en aşağılık sefahat lemi olsun hiç fark etmeden aynı mkem-meliyetlikle görevini harika bir şekilde yerine getiren o yumuşak sesini ınlatırken neredeydi ruhun? Ey Carlotta, senin hiç ruhun oldu mu ki şimdi onu kaybedesin ve Juliette rolüne büründüğünde, Elvire ve Ofelya olduğunda yeniden bulasın! Diğerkleri senin kadar yükseklere çıkamadılar da, aşkın yardımıyla, senin sanatın mı daha saf hale geldi!

Aslında o devirde Christine Daaé'nin maruz kaldığı ve Carlotta'nın eseri olan bütün o basitlikleri ve alçaklıkları düşündüğümde öfkeme hâkim olamıyorum ve bu öfkemi Carlotta'nın hayranlarının hiç şüphesiz hoşlarına gitmeyecek bir şekilde, genel olarak sanat üzerine ve özel olarak da şan sanatı üzerine biraz geniş tespitlerle ifade etmeme hiç şaşırmıyorum.

La Carlotta aldığı tuhaf mektuptaki tehdit üzerine düşündükten sonra ayağa kalktı.

"Göreceğiz," dedi. Çok kararlı bir halde, İspanyolca yemin etti.

Pencereden baktığında gördüğü ilk şey bir cenaze arabasıydı. Cenaze arabası ve mektup, onu o akşam çok ciddi tehlikelere maruz kalacağına ikna etti. Tandığı herkesi evine topladı ve onlara gösteri gecesini Christine Daaé tarafından organize edilen bir grup tarafından tehdit edildiğini ve bu yumurcağı hizaya getirmek için o akşam, bütün salonu kendi hayranlarıyla yani la Carlotta'nın hayranlarıyla doldurmaları gerektiğini söyledi. Çok hayranı vardı, değil mi? Her türlü kötü olasılık karşısında ve korktuğu gibi olay çıkaracak olurlarsa, bozguncuların sesini kesmek için bu hayranlarına güveniyordu.

Mösyö Richard'ın Özel Kalem Müdürü Diva'nın sağlığı hakkında bilgi almaya gelmişti ve Carlotta'nın sağlığının harika olduğu ve iki eli kanda olsa o akşam yine de Marguerite rolüne çıkacağı bilgisini şefine güvence vererek bildirdi. Özel Kalem Müdürü, şefi tarafından verilen, Carlotta'nın dikkatsizlik etmemesi, dışarı çıkmaması ve cereyanda kalmaması yönündeki talimatları ona iletip gittikten sonra, Carlotta mektupta yazılı olan tehditlerle bu sıradışı ve beklenmedik talimatlar arasında bağlantı kurmadan edemedi.

İlk mektuptaki yazıyı yazan el tarafından yazılmış ikinci bir anonim mektup aldığı anda saat beşti. Bu mektup kısaydı ve şöyle yazıyordu: "Nezle oldunuz. Eğer sağduyulu davranıyor olsaydı-

nız, bu akşam şarkı söylemek istemenizin bir çılgınlık olduğunu anladınız.”

Carlotta güldü, o harika omuzlarını silkti ve içini rahatlatan birkaç nota söyledi.

Arkadaşları sözlerine sadık kaldılar. Hepsi, o akşam operadaydılar fakat gözleri, savaşmak zorunda oldukları o komplocuları etraflarında boşuna aradı. Çok uzun zamandır beğendikleri bir müziği dinleme isteğinden başka bir ifadeyi yansıtmayan sakin tipler ve müzikten pek anlamayan birkaç burjuvayı saymazsak, her zamanki şık, sakin ve düzgün tavırlarıyla müdavimler dışında kimse yoktu etrafta ve bu da her türlü protesto düşüncesini ihtimal dışı bırakıyordu. Anormal görünen tek şey, Mösyö Richard ve Mösyö Moncharmin’in 5 numaralı locada bulunuyor olmasıydı. Carlotta’nın dostları, yöneticilerin de olası skandaldan haberdar olduklarını ve böyle bir olay patlar patlamaz hemen müdahale edebilmek için salonda bulunmak istediklerini düşündüler fakat bu doğrulanmış bir hipotez değildi. Bildiğiniz gibi, bu iki yöneticinin aklında Hayalet’ten başka bir şey yoktu.

Hiçbir şey yok... Büyük bir uyanıklık içinde sorguluyorum
Doğayı ve yaratıcıyı
Kulağıma tek bir söz gelmiyor
Teselli veren tek bir sözcük...

Meşhur bariton seslerden biri olan Carolus Fonta, Doktor Faust’un cehennemin güçlerine yönelik ilk çağrısını henüz seslendirmişti ki Hayalet’in koltuğunda oturmakta olan –ilk sırada sağdaki koltuk– Mösyö Firmin Richard, neşeli bir halde, meslektaşının kulağına eğildi ve şunları söyledi:

“Senin de kulağına bir ses geldi mi?”

“Bekleyelim! Çok acele etmeyelim,” diye yanıt verdi aynı ke-

yifli ses tonuyla Mösyö Armand Moncharmin. “Gösteri daha yeni başladı ve Hayalet’in genellikle ilk sahnenin ortalarına doğru geldiğini biliyorsun.”

İlk perde olaysız bitti. Carlotta’nın arkadaşları buna şaşırmadılar çünkü Marguerite bu sahnede şarkı söylememişti. İki yönetici ise perde inerken birbirlerine gülümseyerek bakıyorlardı.

“Birinci perde bittil” dedi Moncharmin.

“Evet, Hayalet gecikti,” dedi Firmin Richard.

“Bu akşam salonun da hiç öyle lanetli bir hali yok,” dedi neşesi yerinde olan Moncharmin.

Richard gülmek lütfunda bulundu. Arkadaşına, salonun ortasındaki bir koltukta oturan ve üzerinde oldukça sade siyah bir giysi bulunan şişman bir kadını işaret etti. Kadının yanında kaba saba tavırlı ve yünlü kumaştan yapılmış redingotlar giymiş olan iki adam vardı.

“Bu insanlar da kim böyle?” diye sordu Moncharmin.

“Kapıcım, erkek kardeşi ve kocası, aziz dostum.”

“Onlara bilet mi verdin?”

“Evet, kapıcım operaya hiç gitmemişti. Bu ilk gelişi ve şimdi her akşam gelmek zorunda olacağı için, başkalarını yerlerine yerleştirmekle geçireceği zaman öncesinde kendisi şöyle yerleşip seyretsin istedim.”

Moncharmin arkadaşından bu konuda izahat isteyince, Richard ona, büyük bir güven duyduğu kapıcısının Madam Giry’nin yerini almasını bir süreden beri düşündüğünü söyledi.

“Biliyorsun, değil mi? Madam Giry senin hakkında şikâyetle bulunacak.”

“Kime şikâyet edecek? Hayalet’e mi? Hayalet!” Moncharmin onu neredeyse unutmuştu.

Üstelik bu gizemli şahsiyet, kendini yöneticilere hatırlatmak için hiçbir şey yapmıyordu.

Localarının kapısı birdenbire açıldı ve korkudan ödü kopmuş rejisörü gördüler.

“Ne var?” diye sordu ikisi de, rejisörü bu saate orada görmekten şaşkınlardı.

“Christine Daaé’nin arkadaşları tarafından la Carlotta’ya kurulmuş bir komplo var, la Carlotta öfkeden köpürüyor.

“Bu da nereden çıktı?” dedi Richard kaşlarını çatarak.

Fakat perde açılıyordu. *Faust*’un Kermesse sahnesi başlamak üzereydi. Yönetici rejisöre çıkmasını işaret etti.

Rejisör çıktıktan sonra Moncharmin, Richard’ın kulağına eğildi.

“Daaé’nin dostları mı var?” diye sordu.

“Evet,” dedi Richard, “var.”

“Kimler?”

Richard, gözleriyle iki adamın bulunduğu ilk localardan birini işaret etti.

“Chagny Kontu mu?”

“Evet, Daaé’yi bana o önerdi. O kadar hararetle önerdi ki onun la Sorelli’nin dostu olduğunu bilmesem...”

“Bak sen şu işel!” diye mırıldandı Moncharmin. “Peki, onun yanında oturan şu solgun duran genç kim?”

“Kardeşi, Vikont.”

“Evine gidip yatsaymış daha iyi edermiş. Hasta gibi bir hali var.”

Sahne neşeli şarkılarla çınılıyordu. Müziğin sarhoşluğu sarmıştı salonu. Kadehin zaferi okunuyordu:

Şarap ya da bira,

Bira ya da şarap,

Kadehim hiç boş kalmasın.

Öğrenciler, burjuvalar, askerler, genç kızlar ve yaşlı hanımefendiler tanrı Bakhus'un bayrağının bulunduğu kabarenin önünde toplaşmışlardı. Siebel sahneye girdi.

Erkek kılığına girmiş olan Christine Daaé çok çekiciydi. Gençliği ve melankolik zarafeti daha ilk görüşte baştan çıkarıyordu.

Carlotta'nın yandaşları, onun, dostlarının niyetini ortaya koyacak olan bir alkış tufanına tutulacağını düşündüler. Fakat bu yersiz tezahürat dikkat çekici bir densizlik olacaktı, gerçekleşmedi.

Tam tersine, Marguerite bu ikinci bölümde sahneyi katedip rolüne ait olan şu iki dizeyi söylediğinde:

Hayır, beyler, ben ne güzel bir kadını

Ne de birilerinin bana elini uzatmasına ihtiyacım var!

Kulakları sağır eden bravolar selamladı la Carlotta'yı. Bu o kadar hesapta olmayan ve o kadar gereksiz bir durumdu ki hiçbir şeyden haberi olmayanlar birbirlerine neler olup bittiğini soran gözlerle bakıyorlardı ve bu perde de olaysız bitti. "Gelecek sahnede olacak belli ki" diyordu herkes. Diğerlerinden daha fazla bilgiye sahip olan bazıları, şamatanın "Thule Kralı" bölümü başladığında kopacağını öne sürüyorlardı ve la Carlotta'ya haber vermek için seyirci girişine doğru koşuşturdular.

Ara verildiğinde yöneticiler, rejisörün bahsettiği komplo hakkında bilgi almak için locayı terk ettiler fakat bu olayın aptallıktan ibaret olduğunu düşünüp omuz silkerek kısa süre sonra yerlerine döndüler. İçeri girdiklerinde dikkatlerini çeken ilk şey, koltuğun kenarına bırakılmış olan İngiliz şekerlemeleri oldu. Bunu buraya kim getirmişti? Yer göstericileri sorguladılar. Fakat kimse onlara bu konuda bilgi veremedi. Geri döndüklerinde, koltuğun kenarında, İngiliz şekerlemeleri kutusunun yanında bir cep dürbününün durduğunu gördüler. Birbirlerine baktılar. İşlemlerinden gülmek gelmiyordu. Madam Giry'nin onlara anlattıkları

geliyordu akıllarına ve sonra, etraflarında tuhaf bir hava akımının varlığını hisseder gibi oldular. Sessizce oturdular, gerçekten etkilenmişlerdi bu sefer.

Sahne Marguerite'in bahçesini temsil ediyordu...

Ona onu sevdiğimi söyleyiniz, aşkımı ona götürünüz...

Christine, elinde gül ve leylak buketleriyle bu iki dizeyi söylerken, başını kaldırdığında locasında oturan Chagny Vikontu'nu fark etti ve o andan itibaren sesi güvenini, saflığını ve her zamanki berraklığını yitirdi. Ne olduğu bilinmeyen bir şey, şarkısını ağırlaştırıyor ve sesini kısıyordu. Aşağılarda bir yerlerde bir sarsıntının ve korkunun varlığı hissediliyordu.

"Tuhaf kız," dedi Carlotta'nın orkestrada yer alan arkadaşlarından biri yüksek bir sesle... "Geçen gece ilahi bir sesi vardı, şimdi ise titrek titrek söylüyor. Sanki ne deneyimi var ne de müzik metodundan haberdar!"

İnandığım kişi sizsiniz,

Konuşun benimle.

Vikont başını avucunun içine aldı. Ağlıyordu. Arkasında oturan Kont tedirgin bir halde bıyıklarının uçlarını kemiriyor, kaşlarını çatarak, gerginlikten kasılmış bir halde omuzlarını yukarı kaldırıyor. Genellikle renk vermeyen ve serinkanlı olan Kont, hissettiklerini dışarıya böyle hareketlerle vurduğuna göre çok sinirlenmiş olmalıydı. Öyleydi de. Kısa süren gizemli bir seyahatten kardeşinin sağlığının kaygı verici derecede bozulmuş olarak döndüğünü görmüştü. Bu konuda yapılan açıklamalar Kont'u hiç sakinleştirmemişti ve neler olup bittiğini öğrenmek arzusuyla Christine Daaé'den randevu istemişti. Christine ise ne onu ne de kardeşini kabul edebileceğini söyleme cesaretinde bulunmuştu

ona. Kont iğrenç bir planın varlığına inandı. Raoul'e acı çektiirdiği için Christine'i affetmiyordu fakat özellikle de Raoul'ü Christine için acı çekmesinden dolayı affetmiyordu. Ah! Bir gecelik başarısı herkes için bir sır olarak kalan bu yumurcakla ilgilenmekle çok hata etmişti Raoul

Dudaklarına götürdüğü çiçek
En azından yumuşak bir öpücük
Kondurabilse.

"Küçük düzenbaz, defol git," diye mırıldandı Kont. Christine'in istediği şeyin ne olabileceğini düşündü... Ne umuyor olabilirdi? Saf, temiz, arkadaşı ya da ne türden olursa olsun bir hamisi olmayan biri olarak tanıyordu onu ama bu Kuzeyli Melek sinsinin teki olmalıydı!

Başını avucuna gömmüş olan Raoul, çocuksu gözyaşlarını saklıyordu. Paris'e döndükten sonra aldığı mektubu düşünüyordu sadece. Perros'tan bir hırsız gibi kaçan Christine, Paris'e ondan önce dönmüştü. "Değerli eski arkadaşım, beni bir daha görmemeli ve benimle konuşmamalısınız... Eğer beni biraz seviyorsanız, bunu benim için, sizi asla unutmayacak biri için yapın... Değerli dostum Raoul. Özellikle de soyunma odama bir daha asla girmeyin. Benim hayatım söz konusu. Sizin hayatınız söz konusu... Küçük Christine'iniz."

Bir alkış tufanı koptu... La Carlotta sahneye çıkıyordu. Bahçe sahnesi, bilinen gelişmeleriyle devam ediyordu.

Marguerite, "Thule Kralı" şarkısını bitirdiğinde alkışlandı, sonra mücevherler şarkısını bitirdiğinde bir daha alkışlandı:

Ah! Kendimi bu aynada bu kadar güzel görünce
Gülüyorum...

Artık, kendinden, salondaki arkadaşlarından, sesinden ve başarısından emin olan la Carlotta hiçbir şeyden çekinmeden kendisini şevkle, tutkuyla ve kendinden geçercesine ortaya koydu. Performansı artık ne sınır ne de ölçü tanıyordu. O artık Marguerite değil, Carmen'di. Daha çok alkışlanıyordu ve Faust ile yaptığı düet onu yeni bir başarıya hazırlıyor gibiydi ki birdenbire korkunç bir şey gerçekleşti.

Faust diz çökmüştü:

Yüzünü seyretmeme izin ver, izin ver
Gecenin yıldızının, bir sisin içinde duran
Solgun ışığı
Güzelliğini okşasın.

Marguerite de yanıt veriyordu:

Ah! Sessizlik! Ah! Mutluluk!
İfade edilemeyen gizem!
Sarhoş eden uyusukluk!
Kalbimin içinde şarkı söyleyen
Bu yalnız sesi dinliyorum!
Onu anlıyorum!

Tam o anda bir şey oldu. Korkunç bir şey oldu.

Bütün salon bir anda ayağa kalktı. Localarında bulunan iki yönetici korkuyla haykırdılar. Seyirciler birbirlerine, bu hiç beklenmedik olayın nedenini soran gözlerle bakıyorlardı. Carlotta'nın yüzünde korkunç bir acı ifadesi okunuyor, gözleri bir delinin gözleri gibi bakıyordu. Zavallı kadın doğruldu, "Kalbimin içinde şarkı söyleyen yalnız ses..." dizeleri ağzından çıktıktan sonra, ağzı açık kalmaya devam etti fakat ağzından artık şarkının dizeleri duyulmuyordu... Tek bir sözcük, tek bir ses bile çıkmıyordu ağ-

zından. Zira müzik için yaratılmış bu ağız, asla hata yapmamış olan bu maharetli alet, harika organ, en güzel seslerin, en zor akordların, en yumuşak perdelerin, en coşkulu ritimlerin çıktığı yer, büyük bir heyecan yaratıp ruhları coşturmaya muktedir tek güç olan Tanrı'nın ateşinin değmesiyle ilahi bir hale kavuşan bu ağız açık kalmıştı ve sanki içinden dışarı bir şey fırlamıştı!

Bu bir kurbağaydı!

Ahl Korkunç, iğrenç, pullu, zehirli, vıcık vıcık, çığlıklar atan bir kurbağa idi bul

Nereden girmişti? Dilin üzerine nasıl yerleşmişti? Daha yükseğe ve daha uzağa zıplamak için arka ayaklarını sinsice katlamıştı. Gırtlaktan çıkmıştı... Virak!

Virak! Virak! Ahl Korkunç bir vıraklama!

Kurbağadan mecazi anlamda bahsettiğimi anlamışsınızdır. Kurbağa görülmüyordu ama sesi cehennemden geliyormuş gibi duyuluyordu. Virak!

Bütün salon bu sesle inliyordu. Bataklıkların kenarlarında yaşayan kurbağaların sesi geceyi böyle korkunç bir vıraklamayla hiçbir zaman yırtmamıştır!

Üstelik hiç kimse böyle bir şeyi beklemiyordu. La Carlotta, hâlâ ne gırtlığına ne de kulaklarına inanıyordu. Ayaklarının dibine yıldırım düşmesi, ağzından vıraklayarak çıkan bu kurbağadan daha az şaşırtırdı onu. Ama o istifini hiç bozmadı. Bir şarkıcının sesi kurbağa sesi gibi çıkmaya başladığında bu şarkıcının onurunun yara aldığı iyi bilinir. Bu yüzden ölenler bile olmuştur.

Aman Tanrım! Buna kim inanır? O kadar sakince söylüyordu ki şarkısını. "Kalbimin içinde şarkı söyleyen yalnız sesi anlıyorum!" Zorlanmadan, "İyi günler, madam, nasılsınız?" der gibi, her zamanki rahatlıkla söylüyordu şarkısını.

Yeteneklerinin sınırlarının farkında olmayan, büyük bir kibir içinde, Tanrı'nın onlara verdiği o zayıf sesle büyük etkiler yaratmanın ve daha dünyaya geldikleri anda onlara yasaklanmış olan

notaları çıkarmanın peşinde olan kasıntı şarkıcıların var olduğu iyi bilinen bir şeydir. İşte Tanrı bu durumda, onların ağızlarının içine, haberleri olmaksızın, vıraklayan bir kurbağa gönderir! Bunu herkes bilir. Fakat en azından iki oktavlık bir sese sahip olan la Carlotta'nın da ağzında bir kurbağa olacağını kimse hayata kabul etmezdi.

Kulak tırmalayan kontr-fa'ları, *Sihirli Flüt*'teki olağanüstü staccato'ları unutulmazdı. Elivre rolünde çıktığı Don Juan'ı hatırlıyordu insanlar; bazı akşamlar arkadaşı Dona Anna'nın çıkaramadığı si bemolü tek başına çıkararak nasıl da büyük bir başarı sağlamıştı. Peki, bu durumda, "Kalbinin içinde şarkı söyleyen bu küçücük yalnız ses" sakın ve yumuşak başlı bir şekilde susarken, bu vıraklama da neyin nesi oluyordu?

Bu doğal değildi. Bu işin içinde büyü vardı. Bu kurbağadan kötü kokular geliyordu. Zavallı, acınası, umutsuz ve yıkılmış la Carlotta!

Salondan gelen uğultu artıyordu. Başına böyle bir olay gelen kişi Carlotta'dan başkası olsaydı yuhalanırdı fakat onun kusursuz sesi bilindiği için kimse ona kızmıyordu, insanlar dehşete kapılmış bir halde sadece üzüntü duyuyorlardı. Böyle bir dehşeti insanlar, sadece Venus de Milo heykelinin kollarının kırılması felaketine şahit olduklarında yaşayabilirlerdi! Peki, inen bu darbeyi gören ve ne olduğunu anlayan var mıydı?

Şu kurbağa olayı anlaşılır şey değildi!

Birkaç saniye geçtikten sonra Carlotta, ağzından böyle bir notanın —bu ses bir nota mıydı?— gerçekten çıkıp çıkmadığını sormaya başladı kendine. Buna bir ses denilebilir miydi? Ses müziğe ait bir kavramdır fakat bu, cehennemden gelen bir gürültüydü. Böyle bir şey gerçekleşmediğine, bir anlık bir kulak yanılsaması yaşadığına ve sesinin ona böyle canice bir ihanette bulunmadığına kendisini ikna etmeye çalıştı.

Etrafına, bir sığınak ya da daha ziyade sesinin bu işte bir ka-

bahati olmadığını ona gösterecek bir güvence arar gibi, çılgına dönmüş gözleriyle bakındı. Parmakları, bir savunma ve itiraz duygusunu ifade eder şekilde, kendi boğazına kilitlenip kalmıştı! Hayır! Hayır! Bu vıraklama ona ait değildi! Öyle görünüyordu ki çocukların yaşadıklarına benzer çok büyük ve anlatılmaz bir şaşkınlık geçiren Carolus Fonta da aynı düşüncedeydi. Carlotta'nın yanındaydı, onu terk etmemişti. Belki Carlotta'ya, başına böyle bir şeyin nasıl geldiğini anlatabilirdi! Hayır, yapamazdı! Hokkabazın şapkasına bakan küçük çocuklar gibi, alıkça Carlotta'nın ağzına dikmişti gözlerini. Böyle minik bir ağızdan bu kadar kocaman bir vıraklama nasıl çıkabilirdi?

Kurbağa, vıraklama, heyecan, dehşet, salonun uğultusu, sahnedeki ve kulislerdeki karışıklık —ne idiği belirsiz birkaç kişi korku dolu bakışlarla ortalıkta dolanıyordu— size anlattığım bütün bu şeyler sadece birkaç dakika sürdü.

Yukarıda 5 numaralı locada oturan iki yönetici için bitmek bilmeyen korkunç birkaç dakikaydı bu geçen zaman. Moncharmin ve Richard'ın beti benzi atmıştı. Nasıl gerçekleştiği izah edilemeyen bu görülmemiş olay, şimdi, Hayalet'in doğrudan etkisi altında oldukları için onları daha da kaygılandırıyordu.

Onun soluğunu hissetmişlerdi. Moncharmin'in saç tellerinden birkaçı bu soluğun etkisiyle havaya kalkmıştı. Richard mendiliyle terlemiş olan alnını sildi. Evet, o oradaydı... Onların etrafında... Arkalarında, yanlarında; görmeseler de onu hissediyorlardı! Nefes alıp verişini duyuyorlardı ve o, onlara o kadar yakın, o kadar yakındı ki... Birinin varlığı bilinir... İşte, onlar da bunu biliyorlardı şimdi. Locanın içinde üç kişi olduklarından emindiler. Korkudan titriyorlardı, içlerinden oradan kaçıp gitmek geliyordu ama buna cesaret edemiyorlardı. Hareket etmeye, orada olduğunu bildiklerini Hayalet'in duymasına neden olacak tek bir söz söylemeye cesaret edemiyorlardı. Başlarına ne gelecekti? Nasıl bir olay yaşanacaktı?

Viraklama sesi duyulduğunda, salondan gelen uğultuya üst taraftan duyulan iki korku çığlığı eşlik etmişti. Hayalet'in saldırısı altında olduklarını hissediyorlardı. Locadan eğilmiş, sanki artık tanımıyorlarmış gibi Carlotta'ya bakıyorlardı. Cehennemden gelen bu kız, yaşanacak birkaç felaketin işaretini vermiş olmalıydı. Ah! Felaketler, bunları bekliyorlardı! Hayalet onlara bunun sözünü vermişti. Salon lanetliydi! İki yöneticinin de göğüsleri, felaketlerin ağırlığı altında şimdiden sıkışmaya başlamıştı. Carlotta'ya seslenen Richard'ın boğuk sesi duyuldu: "Hadi! Devam edin!"

Hayır! Carlotta devam etmedi... Sonra, sonunda viraklama sesinin duyulduğu dizeye cesurca, kahramanca yeniden başladı.

Salondaki uğultuyu korkunç bir sessizlik takip etti. Salonu yeniden, sadece Carlotta'nın sesi doldurdu.

"Dinliyorum! –Salon da dinliyordu– Ve kalbimde, virak! Şarkı söyleyen bu yalnız sesi (virak!) virak! Anlıyorum!"

Viraklama yeniden başlamıştı.

Salonda görülmemiş bir karmaşa yaşanıyordu. Koltuklarından düşen iki yönetici yerlerine dönmeye cesaret bile edemiyorlardı; buna yetecek güçleri yoktu. Hayalet onlara gülüyordu! En sonunda, sağ kulaklarında belli belirsiz bir ses duyular, nereden geldiği ve kimin ağzından çıktığı belli olmayan bir ses... Şunları söylüyordu bu ses:

"Bu akşam tavandaki avizeleri yerinden sökecek gibi söylüyor!"

İki yönetici de, başlarını aynı anda yukarı kaldırdılar ve korkunç bir çığlık attılar. Avize, koskocaman avize, bu şeytani sesin çağrısına uyarak yerinden çıkmış, onlara doğru geliyordu. Kopan avize bağrıışlar arasında, salonun tepesinden orkestranın tam ortasına düştü. Korkunç bir can pazarı yaşandı. Amacım, burada böyle tarihi bir ânı yeniden canlandırmak değil. Merak edenler, o dönemin gazetelerini inceleyebilirler. Çok sayıda yaralı ve bir ölü vardı.

Avize, o akşam hayatında ilk kez operaya gelen ve Mös-yö Richard'ın, Hayalet'in locasının yer göstericisi olan Madam Girı'nın yerini alacağını söylediği zavallı kadının başına düştü. Oracıkta ölmüştü ve ertesi gün bir gazetede şu başlık atıldı: Bir kapıcının başına 200 kilo ağırlık düştü! Bu başlık cenaze konuş-ması yerine geçti.

IX

İki Kapılı Gizemli Araba

O trajik akşam herkes için kötü oldu. La Carlotta hastalandı. Christine Daaé ise gösteriden sonra ortadan kayboldu. On beş gün boyunca kimse onu tiyatroda ve tiyatro dışında görmedi. Onun olaysız geçen bu ortadan ilk kayboluşunu, bir süre sonra hiç izah edilemeyen ve çok trajik şartlarda gerçekleşecek olan o meşhur kaçırılışıyla karıştırmamak gerekir.

Şarkıcının ortadan kayboluşuna şaşırان ilk kişi, doğal olarak, Raoul oldu. Madam Valérius'un adresine onun için bir mektup göndermişti ve yanıt alamamıştı. Onun ruh halini ve kendisiyle, hâlâ nedenini anlamadığı bir şekilde, ilişkiyi kesme kararlılığını bildiğı için önce o kadar şaşırmamıştı bu işe. Bu durum Raoul'un üzüntüsünün daha da artmasına neden oldu ve onun hiçbir programda yer almadığını görünce endişelenmeye başladı. *Faust* on-suz gösterilmişti. Bir öğleden sonra, saat beşe doğru, Christine Daaé'nin ortadan kayboluşu hakkında bilgi almak için yönetim ofisine gitti. İki yöneticiyi de çok endişeli buldu. Kendi arkadaşları bile artık onları tanıyamıyordu. Bütün neşe ve coşkularını yitirmişlerdi. Sanki dayanılmaz kaygıların kısıkcındalarmış ya da sizi ele geçirip ve sonra da asla bırakmayan kötü kaderin eline düşmüşler gibi tiyatroda başları önünde, kaşları çatık ve yüzleri solgun bir halde dolaşırken görölüyorlardı.

Avizenin düşmesinin sonuçları ağır olmuştu fakat iki yönetici için bu konuya bir açıklama getirmek zordu.

Soruşturma neticesinde, avizeyi tutan araçların yıpranması nedeniyle kazanın oluştuğu kanaatine varıldı fakat yine de hem eski hem de yeni yöneticilerin bu yıpranmayı fark etmiş ve bir felakte yol açmadan önce önlemini almış olmaları gerekiyordu.

Söylemeliyim ki Mösyö Richard ve Mösyö Moncharmin bu dönemde o kadar değişmiş, o kadar uzaklaşmış, o kadar gizemli ve anlaşılmaz bir hal almışlardı ki, operanın pek çok müdavimi avizenin düşmesinin ötesinde daha korkunç birkaç olayın onların ruh halini değiştirdiğini düşünmeye başlamıştı.

Günlük ilişkilerinde, görevine iade edilmiş olan Madam Giry dışında herkese karşı tahammülsüzlerdi. Christine hakkında bilgi almak için yanlarına gelen Chagny Vikontu'nu nasıl karşıladıkları tahmin edilebilir. Christine'in izinde olduğunu söylemekle yetindiler. Vikont bu iznin ne kadar süreceğini sorduğunda, Christine Daaé'nin sağlık sorunları nedeniyle izin istemiş olduğu, bu sürenin sınırsız olduğu yanıtı verildi soğuk bir şekilde.

"O halde hasta!" dedi Vikont. "Nesi var?"

"Biz bir şey bilmiyoruz!"

"Operanın doktorunu göndermediniz mi?"

"Hayır! Böyle bir talepte bulunmadı. Ona güvendiğimiz için, hastalık beyanına da inandık."

Bu durum, zihnini saran kötümser düşüncelerle Operadan ayrılan Raoul'e hiç de doğal görünmedi. Ne olursa olsun, Madam Valérius'un yanına gidip neler olduğunu öğrenmeye karar verdi. Christine'in mektubundaki, her ne olursa olsun kendisini görme girişimini yasaklayan o ateşli sözlerini elbette hatırlıyordu. Fakat Perros'da gördükleri, soyunma odasının kapısının arkasından duydukları, Christine ile fundalığın kenarında yapmış olduğu konuşma... Bütün bunlar ona bir komplonun varlığını hissettiriyordu. İşin içinde biraz şeytanilik olsa da, bu yine de insan elinden çıkma bir komploymdu. Genç kızın yoğun hayal gücü, yumuşak ve saf ruhu, çocukluk yıllarının efsanelerle kuşatılması-

na neden olan yetersiz eğitimi, sürekli olarak babasının ölümünü düşünüyor olması ve özellikle de müziğin, bazı olağanüstü şartlar altında, ondaki tezahürü ve müzikle kendinden geçme hali –Raoul, mezarlıkta yaşanan sahnede de böyle olduğunu düşünmemiş miydi?– bütün bunlar, birkaç gizemli ve ahlaksız insanın kötü girişimleri için uygun olan bir zemini oluşturluyorlardı. Christine Daaé, kimin kurbanı olmuştu? Madam Valérius’un yanına giderken, Raoul’un kendisine sorduğu oldukça makul sorular bunlardı işte zira Vikont çok akli başında biriydi. Hiç şüphesiz, şairdi ve insanı kanatlandıran müziği seviyordu. Orman cinlerinin dans ettiği eski Breton masalları konusunda amatörce de olsa büyük bir bilgiye sahipti ve her şeyin ötesinde, bu kuzeyli küçük periye, Christine Daaé’ye âşıktı. Bununla birlikte, doğaüstü onun için bir tek din alanında geçerli olan bir şeydi ve dünyanın en fantastik hikâyesi bile ona iki kere ikinin dört ettiğini unutturamazdı.

Madam Valérius’un yanına neyi öğrenmek için gidiyordu? Notre-Dame-des-Victoires Sokağı’nda bulunan küçük bir evin kapısını vururken titriyordu. Bir akşam, Christine’in locasından çıkarken gördüğü hizmetçi kız açtı kapıyı.

Raoul, Madam Valérius’un müsait olup olmadığını sordu. Hasta yattığını ve kimseyi kabul edemeyeceğini söyledi hizmetçi kız.

“Kartımı iletin kendisine,” dedi Raoul.

Çok beklemedi. Geri dönen hizmetçi kız, onu oldukça loş, sade döşenmiş bir salona aldı. Salonun duvarlarına asılı olan Profesör Valérius ve baba Daaé’nin resimleri birbirlerine bakıyordu.

“Madam sizden özür diliyor, Vikont. Sizi ancak odasında kabul edebilecek çünkü zavallı bacakları artık onu taşımıyor,” dedi hizmetçi kız.

Raoul, beş dakika sonra, nerdeyse karanlık olan bir odaya alındı. Odanın loş bir köşesindeki yatakta yatan Christine’in koruyucusunun iyilik dolu yüzünü hemen fark etti. Madam Valérius’un

saçları bembeyaz olmuştu artık fakat gözleri yaşlanmamıştı; hatta aksine, bakışları hiç bu kadar berrak, saf ve çocuksu olmamıştı.

“Mösyö de Chagnyl” dedi kadın neşeyle, her iki elini de ziyaretçisine uzatarak. “Ahl Sizi Tanrı gönderdil Onun hakkında konuşabileceğiz.”

Bu son cümle, genç adamın kulaklarında üzüntüyle çınladı. Hemen sordu:

“Madam... Christine nerede?”

“Bilmiyor muydunuz? İyilik meleği ile beraber!” diye yanıt verdi yaşlı kadın ona sakince.

“Hangi iyilik meleği?” diye bağırdı zavallı Raoul.

“Elbette, Müzik Meleği!”

Eli ayağa boşalan Chagny Vikontu, bir sandalyenin üzerine bıraktı kendisini. Gerçekten de, Christine, Müzik Meleği ile beraberdi! Madam Valérius, yatağından ona gülümseyerek, parmaklarını dudaklarına götürdü ve sessiz olmasını işaret etti. “Bunu kimseye söylememelisiniz!” diye ekledi ardından da.

“Bana güvenebilirsiniz,” diye yanıtladı Raoul, ne söylediğini pek de bilmeden çünkü Christine hakkında zaten karışık olan düşünceleri iyice karmaşık bir hale gelmişti ve her şey kendisinin etrafında, odanın içinde, bembeyaz saçları ve gökyüzü gibi boş bakan soluk mavi renkli gözlü bu sıradışı cesur kadının etrafında dönmeye başlamıştı sanki. “Bana güvenebilirsiniz...”

“Biliyorum! Biliyorum!” dedi yaşlı kadın mutlulukla gülümseyerek. “Ama çocukken yaptığınız gibi yaklaşın bakayım yanıma. Baba Daaé’nin sizlere anlattığı gelincikbalığı hikâyesini bana anlatmaya geldiğinizde olduğu gibi bana ellerinizi verin. Sizi çok sevdiğimi biliyorsunuz, Mösyö Raoul. Christine de sizi çok seviyor!”

“Beni çok seviyor...” diye iç geçirdi genç adam.

Düşüncelerini Madam Valérius’un bahsettiği perinin, Christine’in tuhaf bir şekilde bahsettiği şu meleğin üzerine yoğunlaştırmakta güçlük çekiyordu. Perros’daki otelin basamaklarında

bir tür kâbus görürken gözüne ilişmiş olan şu ölü kafası ve ünü kulağına kadar gelmiş olan Operanın Hayaleti de vardı. Sahnenin yakınlarında oyalandığı bir akşam, kendisinden iki adım uzakta bulunan bir grup makinistin, asılı bulunmadan önce Joseph Buquet'nin yapmış olduğu tariften hareketle, onun nasıl da cesede benzediğinden bahsetmeleri gelmişti kulağına.

“Christine'in beni çok sevdiğine sizi inandıran şey nedir, madam?” diye sordu Raoul alçak bir sesle.

“Bana her gün sizden bahsediyordu.”

“Gerçekten mi? Peki, size ne diyordu?”

“Ona aşkınızı ilan etmiş olduğunuzu söyledi banal”

Bunun üzerine yaşlı kadın, o âna kadar saklamış olduğu bütün dişlerini sergileyerek, kahkahalarla gülmeye başladı. Ayağa fırlayan Raoul'un yüzü kıpkırmızı olmuştu ve büyük acı çekiyordu.

“Nereye gidiyorsunuz böyle? Oturur musunuz lütfen? Beni böyle bırakıp gidebileceğinizi mi sanıyorsunuz? Güldüğüm için kızdınız, affınızı dilerim! Sonuçta bu olan şey sizin suçunuz değil... Bilmiyordunuz... Yaşınız genç ve Christine'in özgür biri olduğunu sanıyorsunuz.”

“Christine nişanlı mı?” diye sordu boğulur gibi bir sesle zavallı Raoul.

“Hayırlı Hayırlı Biliyorsunuz ki Christine istese bile evlenemez!”

“Ne? Fakat ben bir şey bilmiyorum! Christine neden evlenemezmiş?”

“Müzik perisi yüzünden!”

“Yine mi?”

“Evet, onu himayesi altına aldı!”

“Himayesi altına mı aldı! Müzik perisi onun evlenmesine izin mi vermiyor?”

Raoul, Madam Valérius'un üzerine eğildi ve ısıracakmış gibi çenesini uzattı. Gözleri hiç böyle vahşi bakmamıştı, içinden yaşlı kadını parçalamak geliyordu. Fazlasıyla masum ruhların öylesine

canavar gibi görüldüğü anlar vardır ki bu ruhlardan nefret edilir. Raoul de Madam Valérius'u fazlasıyla masum buluyordu.

Yaşlı kadın üzerine dikilmiş olan korkunç bakışları anladı ve en doğal halini takındı:

"Ah! Yasaklıyor ama bunu yasaklıyormuş gibi yapmadan gerçekleştiriyor. Eğer evlenirse, kendisinden bir daha haber alamayacağını ve dönmemek üzere gideceğini söylüyor! Anlıyorsunuz, değil mi? Christine müzik perisinin gitmesini istemiyor. Bu çok doğal değil mi?"

"Evet, evet," dedi Raoul iç geçirip sakinleşerek, "bu çok doğal."

"Üstelik Christine'in müzik perisiyle birlikte gittiği Perros'ta, sizinle görüştüğünde bunları anlattığını sanıyordum"

"Ahl Perros'a 'müzik perisi' ile birlikte mi gitmişti?"

"Yani, Perros mezarlığında, Daaé'nin mezarı başında Christine'e randevu vermişti. Christine'e babasının kemaniyla 'Lazarus'un Dirilişi'ni çalmaya söz vermiş."

Raoul ayağa kalktı ve kararlı oluğunu ifade eden, emreden bir ses tonuyla şu sözleri söyledi:

"Madam, bana, şu perinin nerede kaldığını söyleyeceksiniz!"

Yaşlı kadın bu yersiz soru karşısında şaşırmış görünmedi. Gözlerini kaldırdı.

"Gökyüzündel!" diye yanıt verdi.

Saflığın bu kadarı da artık Raoul'ün kafasını karıştırıyordu. Operadaki sanatçıların soyunma odalarını her akşam ziyaret eden bir perinin varlığına böyle safça inanılması karşısında şaşırmadan edemiyordu.

Batıl inançları olan bir köy kemancısı ve "meczip" bir kadın tarafından yetiştirilen genç bir kızın içinde bulunduğu ruh halini şimdi daha iyi anlıyordu. Bütün bunların yol açacağı sonuçları düşündüğünde ürpermeden edemedi.

"Christine hâlâ o tanıdığım Christine mi?" sözleri çıktı bir anda ağzından.

“Yatacak yerim olmasın! Yemin ederim! O hâlâ eski Christine!” diye haykırdı kadın, bu defa öfkelenmişe benziyordu. “Eğer bundan şüphenez varsa, mösyö, buraya neden geldiniz?”

Raoul elinde tuttuğu eldivenlerini avucunun içinde öfkeyle sıkıyordu.

“Christine bu periye ne kadar zamandır tanıyor?”

“Üç ay olmuştur! Evet, Christine’e ders vermeye başlayalı üç ay oldu tabii.”

Vikont, kollarını üzgün bir halde açtı ve sonra da bu kollar bitkin bir halde iki yanına düştü.

“Peri ona ders vermiş! Nerede olmuş bu?”

“Madem Christine on beş gün önce onunla gitti, bunu size söyleyebilirim. Bu dersler Christine’in soyunma odasında gerçekleşiyordu. Burada, bu küçük dairede ders yapmaları imkânsızdı. Bütün bina onları duyardı. Halbuki operada, sabahın sekizinde, kimse olmaz. Rahatsız edilmezler! Anlıyorsunuz, değil mi?”

“Anlıyorum! Anlıyorum!” dedi Vikont.

Raoul, kendisinin bir kaçık olup olmadığını düşünen yaşlı kadından alelacele izin isteyip oradan ayrılmaya karar verdi.

Salondan geçerken Raoul, hizmetçi kadınla burun buruna geldi ve aklından bir an onu sorgulamak geçti, fakat kadının dudaklarında hafif bir gülümse fark etti. Onun kendisiyle dalga geçtiğini düşündü. Oradan hızla uzaklaştı. Yeterince öğrenmemiş miydi? Bilgi almak istemişti ve fazlasıyla almıştı. Yürüyerek ağabeyinin evine gitti, acınacak bir hali vardı. Kendisini cezalandırmak, kafasını duvarlara vurmak istedi. Christine’in bu kadar masum, bu kadar saf olduğuna nasıl da inanmıştı! Her şeyi onun toyluğuna, ruhunun saflığına, tertemiz masumiyetine vererek nasıl da açıklamaya çalışmıştı! Müzik perisiymiş! Onu şimdi tanıyor, şimdi görüyordu! Hiç şüphesiz, sevimli haller takınarak şarkı söyleyen, korkunç bir sese sahip yakışıklı bir tenordu bu. Kendisini komik duruma düşmüş ve üzgün hissediyordu. Ah! Ne kadar da sefil, küçük ve önemsiz

biriydil Vikont kendisi hakkında bunları düşünürken, Christine'in de ne kadar cüretkâr ve şeytani sinsiliğe sahip bir yaratık olduğunu düşünüyordu.

Yine de sokaklarda yürümek ona iyi geldi, beynindeki ateşin harını aldı. Odasına girdiğinde aklında kendisini yatağa atıp gözyaşlarını ve hıçkırıklarını orada boğmaktan başka bir şey yoktu. Fakat ağabeyi oradaydı ve Raoul, bir bebek gibi, onun kollarına atıldı. Kont, bir baba gibi teselli etti onu. Hiçbir izahat beklemedi. Zaten, Raoul müzik perisi hikâyesini ona anlatmak konusunda istekli de değildi. Nasıl ki övünüldüğünde insanı küçük düşürecek şeyler varsa, anlatıldığında insanı küçük düşürecek üzüntüler de vardır.

Kont kardeşini kabareye, akşam yemeğine götürdü. Üzüntüsü bu kadar tazeyken, Raoul o akşam bütün dışarı çıkma tekliflerini muhtemelen reddederdi fakat onu ikna etmek için Kont, önceki akşam koruluktan geçen bir yolda, Raoul'un aklını meşgul eden kadına rastladığını, yanında âşığı olduğunu söylemişti. Vikont önce buna inanmak istemedi fakat Kont ona öyle detaylar verdi ki daha fazla itiraz edemedi. Sonuçta, bu çok sıradan bir macera değil miydi? Ağabeyi onları camları kapalı, iki kapılı bir arabada görmüştü. Muhteşem bir ay ışığı vardı ve onu hemen tanıdı. Yanındaki adama gelince, adamın silüetini karanlıkta belli belirsizce görmüştü. Araba, Longchamp Hipodromu'nun tribünlerinin arkasındaki ıssız bir yolda yavaşça ilerliyordu.

Raoul kıyafetlerini giyerken heyecanlıydı. Üzüntüsünü unutmak için, söylendiği gibi, "zevk burgacının" içine dalmaya çoktan hazır-
dı. Ama Heyhat! O kadar üzgündü ki Kont'un yanından erken ayrıldı ve akşam on sularında kendini Longchamp Hipodromu'nun tribünlerinin arkasındaki yolda arabanın içinde buldu.

İlklere kadar işleyen bir soğuk vardı. Yol ay ışığında ıssız ve çok aydınlık görünüyordu. Araba sürücüsüne, yan taraftaki küçük bir yolun köşesinde beklemesini emretti sabırsızca ve olabildiğince gizlenerek, ısınmak için ayaklarını yere vurarak beklemeye başladı.

Böyle ayaklarını yere vurarak beklemeye başlayalı daha yarım saat olmamıştı ki Paris istikametinden gelen bir araba yolun köşesini döndü, atın yavaş adımlarına uygun olarak onun bulunduğu tarafa doğru sakince ilerledi.

Raoul, bunun hemen o olduğunu düşündü! Ardından da kalbi, locanın kapısının ardından gelen erkek sesini duyduğunda olduğu gibi göğsünde gürültülü bir şekilde çarpmaya başladı. Tanrım! Onu ne kadar da çok seviyordul

Araba ilerlemeye devam ediyordu. Raoul yerinde kıpırdamadan duruyordu. Bekledi... Eğer bu oysa, hemen atın dizginlerine atılma konusunda çok kararlıydı. Neye mal olursa olsun, Müzik Meleği hakkında ondan bir açıklama duymak istiyordul

Birkaç adım sonra, araba tam onun hizasında olacaktı. Arabanın içindekinin o olduğundan hiç şüphe etmiyordu. Gerçekten de bir kadın, başını kapıya doğru eğmişti.

Birdenbire, ay ışığında solgun halesi olan bir baş göründü. "Christinel"

Âşık olduğu kadının kutsal ismi dudaklarından ve kalbinden âdeta fışkırdı. Buna engel olamadı! Onu yakalamak için yerinden fırladı çünkü ağzından çıkan bu isim, gecenin içinde, arabadakiler tarafından beklenen güçlü bir saldırının işaretiymiş gibi algılandı ve araba, o planını uygulamak için zaman bulamadan, önünden geçti gitti. Kapının camı kalkmıştı. Genç kadının yüzü camın ardında kaybolmuştu. Arkasından koştuğu iki kapılı araba, beyaz yolun üzerinde artık siyah bir nokta olarak görülüyordu.

Hâlâ bağıırıyordu: Christinel Hiçbir yanıt alamadı. Sessizliğin ortasında böylece durdu.

Gökyüzüne, yıldızlara umutsuzca baktı; alev alev yanmakta olan göğsünü yumrukladı; seviyordu ama sevilmiyordul

Boş ve soğuk yola üzgün gözlerle baktı, gece solgun ve ölüydü. Ama hiçbir şey kalbinden daha solgun ve ölü değildi. O bir meleği sevmişti, şimdi tiksindiği kadını değil

Raoul, kuzeyin küçük perisi seninle nasıl da oynadı! Bu kadar taze bir yanağa, kırmızı bir eşarpla edeplice örtülen böyle utangaç bir yüze sahip olmak, ıssız bir gecede, iki kapılı lüks bir arabanın kuytusunda, gizemli bir âşğın eşliğinde dolaşmaya engel değil, değil mi? Riyanın ve yalanın da bir sınırı olmalıdır, değil mi? Hem kibar bir fahişenin ruhuna sahip olup hem de bir çocuğun saf gözleriyle bakmamak gerekir, değil mi?

Christine onun çağrısına kulak vermeden geçip gitmişti. Peki, Raoul onun yoluna neden çıkmıştı?

Kendisini unutmasını isteyen, onun varlığından rahatsız olan Christine'in karşısına hangi hakla böyle aniden dikilmişti?

"Çek git! Kaybol! Anlamıyor musun?"

Raoul ölmeyi düşünüyordu, oysa henüz yirmi yaşındaydı! Sabah uşağı onu yatağında oturmuş halde buldu. Soyunmamıştı. Uşak onu görünce kötü bir şey olduğunu anlayıp endişelendi çünkü yüzü öyle kötü görünüyordu ki Raoul uşağın getirdiği mektubu onun elinden kaptı. Mektubu, kâğıdı ve yazıyı tanımıştı. Christine şöyle diyordu:

"Dostum, yarından sonraki gün operadaki maskeli baloya gelin; gece yarısı, büyük fuayenin şöminesinin arkasındaki salonda olun. Kubbeli bölüme açılan kapının yanında ayakta bekleyin. Bu randevudan kimseye bahsetmeyin. Kapüşonlu beyaz bir cüppe giyin ve yüzünüzü maskeyle iyice gizleyin. Ne olur, sizi kimse tanımasın.

Christine."

X

Maskeli Balo

Çamura bulanmış olan zarfın üzerinde pul yoktu. Kurşun kalemle, “Mösyö Vikont Raoul Chagny’ye verilmek üzere” şeklindeki ibarenin altına adres yazılmıştı. Hiç şüphe yok ki geçen birinin görüp eve getireceği umuduyla yere atılmıştı. O şekilde de gelmişti. Mektup Opera Meydanı’ndaki bir kaldırımda bulunmuştu. Raoul büyük bir heyecanla okudu.

Umutunun yeniden canlanması için daha fazlasına gerek yoktu. Zihninde yarattığı ne yaptığını bilmeyen Christine’in karanlık görüntüsünün yerini şimdi, daha önce zihninde yaşattığı, ihtiyatsızlığın ve hassas duyarlılığının kurbanı, zavallı masum bir Christine’in görüntüsü aldı. Geline bu noktada, Christine aslında ne derecede bir kurbandı? Kimin esiriydi? Hangi çukura çekilmişti? Raoul bu soruları kendine acı bir iç sıkıntısıyla soruyordu. Fakat riyakâr ve yalancı bir Christine fikrinin yanında bu acı ona tahammül edilebilir geliyordu. Ne oldu? Nasıl bir etki altında kaldı? Onu hangi canavar, hangi silahları kullanarak elinden aldı?

Eğer müziğin silahlarını değilse, hangi silahları kullanmıştı? Evet, evet, düşündükçe bu yolu takip ederse gerçeği keşfedeceğine ikna oluyordu. Perros’ta, Christine’in göklerden gelen biri tarafından ziyaret edildiğini söylediğini unutmuş muydu? Christine’in son zamanlarda yaşadığı hikâye, Raoul’ün savaştığı karanlıkları aydınlatmaya yardımcı olmaz mıydı? Babasının ölümünden son-

ra içine düştüğü umutsuzluğu, yaşama ait her şeyden, sanattan bile zevk almamaya başlamasını görmezden mi gelmişti? Konservatuvarda, bir ruhtan yoksun, zavallı bir şarkı makinesi gibi geçirmişti zamanını ve ilahi bir müdahalenin nefesi değmişçesine birdenbire uyanmıştı! *Faust*'un Marguerite'ini söylemiş ve büyük başarı elde etmişti. Müzik Meleği gelmişti! Peki, Christine'in gözüne bir müzik perisi gibi görünen bu kişi kimdi? Yaşlı baba Daaé'nin anlattığı efsaneyi öğrenerek, savunmasız genç kızı ele geçirip bir müzik aletiymiş gibi dilediği şekilde kullanan bu şahıs kimdi?

Raoul böyle bir maceranın hiç de sıradışı olmadığını düşünüyordu. Prenses Belmonte'nin başına geleni hatırladı. Kocasını kaybettikten sonra üzüntüsü içe dönük bir donukluğa dönmüştü. Prenses bir aydan beri ne konuşabiliyor ne de ağlayabiliyordu. Bu fiziksel ve ruhsal ölgünlük hali günden güne daha da ağırlaşmış, zihninin zayıflaması kadını yavaş yavaş yaşamdan kopuşa götürmüştü. Onu her akşam bahçesine taşıyorlardı ama o nerede olduğunu bile bilmiyor gibi görünüyordu. Almanya'nın en büyük şarkıcılarından biri olan Raff, Napoli'ye giderken uğrayıp güzelliği ile ünlü olan bu bahçeleri ziyaret etmek istedi. Prensesin yardımcılarından olan bir kadın, prensesi getirip bitkin halde yatırdıkları koruluğun yakınında bir yerlerde, kendini göstermeden şarkı söylemesini rica etti sanatçıdan. Raff bu isteği kabul etti ve prensesin evliliklerinin ilk günlerinde kocasının ağzından duyduğu bir şarkıyı seslendirdi. Bu, insanın içine dokunan etkileyici bir şarkıydı. Melodi, sözler ve sanatçının harika sesi bir araya gelince, tüm bunlar, prensesin ruhunu derinden etkiledi. Kadının gözlerinden yaşlar boşalmaya başladı. Ağladıktan sonra kendisine geldi ve kocasının ona eskiden sevdiği bir şarkıyı söylemek için o akşam gökten indiğine inandı.

“Evet... O akşam! Eşsiz bir akşammış,” diye düşünüyordu Raoul şimdi... “Fakat bu güzel hayal devam edemezdi.”

Eğer hayalinin peşinden giden, acı çeken Belmonte Prensesi

üç ay boyunca her gece oraya gitseydi, koruluğun kenarına gizlenmiş olan Raffı eninde sonunda keşfedecekti.

Müzik Meleği, Christine'e üç ay boyunca ders vermiş... Ah! Bu işine çok bağlı bir hocaymış demek kil Şimdi de onu korulukta gezdiriyor!

Kasılmış parmakları kıskanç kalbinin vurduğu göğsünün üzerine gitti, Raoul kendi etini parçalıyordu. Bu işlerde deneyimsiz biri olarak şimdi kendisine korku içinde soruyordu, matmazel yapacağı bir sonraki maskaralık için onu hangi oyunun içine çekecekti? Aşkı yeni tanımaya başlayan genç bir adamla şarkıcı bir kız daha ne kadar dalga geçebilirdi? Ne acıydı!

Raoul'ün düşüncesi böyle uç noktalar arasında gidip geliyordu. Christine'e acımalı mıydı yoksa ona lanet mi okumalıydı, bilmiyordu artık; sırasıyla bir acıyor bir lanet okuyordu. Bu arada, her ihtimale karşı beyaz bir cübbe edindi kendisine.

Sonunda, randevu saati geldi çattı. Yüzünün yarısını örten uzun ve kalın dantelden bir maske takmış ve beyazlara bürünmüş olan Vikont, romantik maskeli balolara ait bu kıyafetin içinde kendisini gülünç hissediyordu. Sosyeteğe ait bir adam, operadaki bir baloya giderken kılık değıştirmezdi. Bu durum gülümsemesine neden oldu. Vikont'un tek tesellisi tanınmayacak olmasıydı. Üstelik hem bu kıyafetin hem de bu maskenin bir avantajı vardı: Raoul orada, ruhunun karmaşasını, kalbinin acısını içinde taşıyarak, "kendi evinde dolaştığı" gibi bir başına dolaşabilecekti. Yüzüne ayrıca bir maske takıp yapmacık tavırlar sergilemesine ihtiyacı olmayacaktı. Zaten bir maske takmıştı işte!

Bu balo Büyük Perhiz öncesinde, Gavarni'nin* taklitçisi olan ve çizimleriyle Paris karnavalını ve karnavalın simgesi olan *chicard*ları** ölümsüzleştiren, eski neşeli günlerin meşhur bir illüst-

Paul Gavarni, Fransız illüstratör. —çn

19. yüzyılın ikinci yarısında, karnavallarda ve balolarda gösterişli danslar yapan kişilere verilen isim. —çn

ratörünün doğum günü şerefine verilen sıradışı bir baloydu. Bu yüzden de, alışıldık maskeli balolardan daha neşeli, daha gürültülü ve daha bohem bir havada geçiyordu. Pek çok sanatçı orada buluşmak için sözleşiyor, kendileri için modellik yapanları ve çıkarlarını peşlerine takıp gece yarısına doğru eğlencenin doruğuna ulaşıyorlardı.

Raoul, dünyanın en görkemli dekorlarından birinin içinde, mermer basamaklara yayılmış rengârenk kıyafetlerin sunduğu görüntüye dikkatini vermeden, tuhaf maskelerin hiçbirine kendini kaptırmadan, hiçbir şakaya yanıt vermeden ve çoktan neşelerini bulmuş çiftlerin cüretkâr samimiyetlerini elinin tersiyle iterek, gece yarısına beş dakika kala büyük merdiveni çıktı. Bir an için onu kendisine çeken dans halayına katılmadan büyük fuayeyi geçip Christine'in mesajında belirttiği salona girdi en sonunda. Burada, bu küçük alanda, delice bir kalabalık vardı çünkü burası bir şeyler atıştırmak için La Rotonde'a giden ve şampanya kadehlerini almak için dönenlerin karşılaştığı bir kavşak noktasıydı. Müthiş bir gürültü ve neşe hâkimdi buraya. Raoul, Christine'in gizemli randevu için bu gürültülü ve patırtılı yeri ıssız bir yere tercih etmiş olduğunu düşündü; burada maskelerinin altında daha az dikkat çekeceklerdi.

Kapıya yaslandı ve beklemeye başladı. Beklemesi uzun sürmedi. Yanından, parmaklarının ucuna hızlıca dokunan kapüşonlu siyah bir cüppe geçti. Bunun o olduğunu anladı Raoul.

Takip etti.

"Siz misiniz, Christine?" diye sordu dişlerinin arasından fısıldayarak.

Cüppenin kapüşonunu örtmüş kişi hızlıca döndü ve parmağını dudaklarının hizasına götürdü; hiç şüphesiz ismini tekrarlama-sını istemiyordu.

Raoul, sessizce takip etmeye devam etti.

Bu kadar tuhaf bir şekilde yeniden bulduktan sonra, onu göz-

den kaybetmekten korkuyordu. Ona karşı artık nefret hissetmiyordu. Hatta onun “kınanacak bir şeyi olduğunu” bile düşünmüyordu artık; bu davranışı kendisine çok tuhaf ve izah edilemez göründü. Bütün alçaklıklara karşı tamamen hoşgörölü, tamamen bağışlayıcı olmaya hazırdu. Ona âşıktı. Hiç şüphesiz, biraz sonra, bu kadar tuhaf bir şekilde ortadan kaybolmuş olmasının nedeni çok büyük bir doğallıkla kendisine açıklanacaktı.

Siyah cüppe, ara sıra, beyaz cüppenin kendisini takip edip etmediğini görmek için geriye dönüp bakıyordu.

Raoul, rehberini bu şekilde takip ederek büyük fuayenin kalabalığının arasından geçerken, bütün bu karmaşanın içinde başka bir karmaşa dikkatini çekti. Her türlü çılgınlığa kendilerini kaptırmış olan bütün grupların arasında bir grup, girdiği kılıkla, tuhaf duruşuyla ve ölümü çağrıştıran görünümüyle ilgi uyandıran birinin etrafında toplaşmıştı.

Bu kişi tamamen kırmızı kıyafetler giymişti ve başına da tüylü büyük bir şapka takmıştı. Ah! Ölümün güzel bir taklidi, işte karşımızda duruyordu. Çömez ressamıar onun etrafını sarmışlar, hayranlıklarını ifade edip onu tebrik ediyorlardı. Ona bu kadar güzel bir ölü kafası makyajını hangi ustaya, hangi atölyede yaptırdığını soruyorlardı. Camarde’in* ta kendisi karşılarında duruyordu.

Ölü kafalı, tüylü şapkalı ve kıpkırmızı giymiş olan adamın sırtında, ışıltısı yer döşemesinde parlayan yine kırmızı kadifeden büyük bir manto vardı ve bu mantonun üzerine altın harflerle, herkesin okuyup yüksek sesle tekrar ettiğı şu sözler işlenmişti: “Bana dokunmayın! Ben aranızda dolaşan Kırmızı Ölüm’üm!”

Biri ona dokunmak istedi. Fakat mor renkli giysi kolunun içinden çıkan iskelet bir el, bu ihtiyatsız kişinin bileğini sertçe kavradı. Kemiklerin kavrayışını, onu hiç bırakmayacakmış gibi tutan

Genellikle iskelet olarak çizilen ve ölümü simgeleyen figür. Kafataslarının burun olmamasına gönderme yapmak için, basık burunlu anlamına gelen Fransızca *camard* sözcüğünden gelmektedir. —çn

ölümün güçlü baskısını hisseden bu kişi acı ve korku çılgınlıkları at-
maya başladı. Kırmızı Ölüm, sonunda, onu serbest bırakınca, ora-
dan alaycı sözlerin arasında deli gibi kaçtı. Onun olduğu istika-
mete doğru başını çeviren bu ölümcül kişiyle bakışları işte tam bu
esnada kesişince, Raoul, çılgık atmamak için kendisine zor hâkim
oldu: “Bu Perros-Guirec’te gördüğüm kurakafal” Onu tanımıştı!
Christine’i unutarak hemen o tarafa yönelmek istedi fakat kendisi
de sanki tuhaf bir heyecana kapılmış olan siyah cüppeli kişi onu
kolundan yakalamış, çekiyordu. Onu, Kırmızı Ölüm’ün dolaştığı
bu kalabalığın dışına, fuayeden uzağa sürüklüyordu.

Siyah cüppeli, ikide bir geriye dönüp bakıyordu ve Raoul’e,
onu korkutan bir şeyi iki kere fark etmiş gibi geldi çünkü sanki
takip ediliyorlarmış gibi, hem kendisinin hem de Raoul’un yürü-
yüşünü hızlandırdı.

Böylece, iki kat çıktılar. Merdivenler, koridorlar neredeyse ısı-
sızdı. Siyah cüppeli, bir soyunma odasının kapısını itti ve beyaz
cüppeliye, arkasından girmesi için işaret yaptı. Christine (zira bu
kesinlikle oydu, onu sesinden tanıdı) kapıyı arkalarından kapadı
ve alçak bir sesle ona odanın arka kısmında kalması ve kendini
göstermemesi talimatını verdi. Raoul maskesini çıkardı. Christine
ise kendisinininkini takmaya devam ediyordu. Genç adam, şarkı-
cıdan maskesini çıkarmasını tam rica edecekken, onun duvara
doğru eğilip yan tarafta olanları dikkatlice dinlediğini görünce
bir şaşkınlık yaşadı. Daha sonra, Christine kapıyı açtı ve koridora
baktı. Ağzından şu sözler döküldü: “Yukarıya, ‘körler locası’na çık-
mış olmalı!” Sonra da birdenbire bağırdı: “Aşağıya iniyor!”

Christine kapıyı kapatmak istedi fakat Raoul buna karşı çıktı
çünkü üst kata çıkan merdivenin en üst basamağında önce tek bir
kırmızı ayağı sonra da ikincisini görmüştü ve Kırmızı Ölüm’ün
parlak giysisinin tamamı yavaşça merdiveni indi. Raoul, Perros-
Guirec’te gördüğü kurukafayı gördü.

“Bu ol!” diye bağırdı... “Bu defa benden kaçamayacak!”

Fakat tam Raoul kendisini koridora atacaktı ki Christine kapıyı kapadı. Raoul onu yolundan uzaklaştırmak istedi.

“Kim bu?” diye sordu Christine, sesinin tonu tamamen değişmişti şimdi. “Sizden kaçamayacak olan kim?”

Raoul, Christine’in direnişini sertçe kırmaya çalıştı fakat kız onu kendisinden beklenilmeyecek bir güçle itti. Raoul anladı ya da anladığını sandı ve hemen öfkeleni.

“Kim bu?” diye sordu öfkeyle Raoul. “Bu iğrenç ölü görüntüsünün ardına gizlenmiş olan adam kim? Perros mezarlığının kötü cini mi? Kırmızı Ölüm! Sonuçta, sizin arkadaşınız madam... Sizin Müzik Meleği’niz! Fakat kendi maskemi çıkardığım gibi, onun maskesini de indireceğim ve bu defa, örtüsüz ve yalansız bir şekilde yüz yüze geleceğiz, sonra da kimi sevdiğinizi ve kimin sizi sevdiğini göreceğiz!”

Christine maskesinin ardında acıyla inlerken, Raoul delice bir kahkaha attı.

Christine bembeyaz etten bir engel gibi kapıya dikilerek, iki kollunu da trajik bir hareketle ileriye uzattı.

“Aşkınınızın adına Raoul, bu kapıyı geçmeyeceksiniz!”

Raoul durdu. Christine ne demişti? Aşklarının adına mı? Christine ona hiçbir zaman onu sevdiğini söylememiştir. Üstelik bunu söyleme fırsatları da hiç eksik olmamıştır! Christine, Raoul’ü gözlerinde yaşlarla, üzgün bir halde, umut verici tek bir söz söylemesi için ona yalvarırken görmüştü. Perros mezarlığında geçirdiği geceden sonra, korkudan ve soğuktan yarı ölü bir vaziyette, hastayken de görmüştü onu. Peki, ona en çok ihtiyaç duyduğu zamanda Christine onun yanında kalmış mıydı? Hayır! Kaçıp gitmişti! Christine onu sevdiğini söylüyordu! “Aşklarının adına” konuşuyordu. Hadi canım! Onun tek amacı kendisini birkaç dakika daha oyalamaktı. Kırmızı Ölüm’e, kaçabilmesi için zaman kazandırması gerekiyordu... Aşkları mı? Christine yalan söylüyordu!

“Yalan söylüyorsunuz, madam! Çünkü beni sevmiyorsunuz ve beni asla sevmediniz! Sizin oyuncak gibi oynamak, aldatarak komik duruma düşürmek için benim gibi zavallı, mutsuz, küçük bir genç insana ihtiyacınız vardı! Peki, tavrınızla, bakışlarınızdaki neşeyle hatta sessizliğinizle Perros’taki ilk görüşmemizde, bana neden umut verdiniz? Bütün o dürüstçe umutları? Çünkü ben dürüst bir adamım, madam ve sizi de dürüst bir kadın sanıyordum, oysa sizin derdiniz benimle dalga geçmekmiş. Heyhat! Siz herkesle dalga geçtiniz! Sizi koruması altına almış olan insanın temiz kalbini bile utanmazca istismar ettiniz. Siz operanın balosunda Kırmızı Ölüm’le sürterken, o hâlâ sizin samimiyetinize inanmaya devam ediyor! Sizden tiksiniyorum!” dedi Raoul çocuksu bir nefretin hissedildiği bir ses tonuyla Christine’e.

Christine onun kendisine hakaret etmesine izin verirken, Raoul ağlamaya başladı. Christine’in aklında tek bir şey vardı: Onu engellemek.

“Bu kötü sözleriniz nedeniyle, bir gün benden özür dileyecsiniz, Raoul ve ben sizi affedeceğimi!”

Raoul başını salladı.

“Hayır! Hayır! Beni delirttiniz! Benim bu hayatta tek bir amacım var, o da soyadımı operada şarkı söyleyen bir genç kıza vermek!”

“Raoul! Zavallı!”

“Utancımdan öleceğimi!”

“Yaşayın, dostum,” dedi Christine ciddi ve ağlamaklı bir sesle. “Elveda!”

“Elveda, Christinel!”

“Elveda, Raoul!”

Genç adam titrek adımlarla ilerledi. Cesaretini toplayarak son bir kinayeli söz söyledi:

“Eh! Ara sıra gelip sizi alkışlamama izin verirsiniz artık!”

“Artık şarkı söylemeyeceğim, Raoul!”

“Gerçekten mi?” dedi Raoul daha da kinayeli bir şekilde... “Her istediğiniz yerine getiriliyor. Tebrikler! Yakında, bir akşam koruda karşılaşırız yine!”

“Ne koruda ne de başka bir yerde, Raoul, beni artık görmeyeceksiniz...”

“En azından, hangi karanlıklara döneceğinizi öğrenebilir miyim? Gideceğiniz cehennem hangisi, gizemli madam? Ya da hangi cennet?”

“Size bunu söylemek için gelmişim... Dostum... Fakat size artık hiçbir şey söyleyemem.”

“Bana inanmayacaksınız! Bana olan inancınızı kaybettiniz, Raoul, bitti artık!”

Bu “bitti artık” sözünü o kadar umutsuzca söyledi ki genç adam ürperdi ve gaddarlığından duyduğu pişmanlık ruhuna sıkıntı vermeye başladı.

“Fakat sonuçta,” diye bağırdı Raoul, “bütün bunlar ne anlama geliyor bunu söyleyin baril Özgürsünüz, elinizi kolunuzu bağlayan bir şey yok... Şehirde dolaşıyorsunuz... Sırtınıza bir cüppe geçirip baloya koşuyorsunuz... Neden evinize dönmüyorsunuz? On beş günden beri ne yaptınız? Madam Valérius’a anlattığınız şu müzik perisi olayı da nedir? Biri sizi kandırıp saflığınızdan yararlanıyor olabilir... Perros’ta buna bizzat şahit oldum fakat şimdi neye inanacağınızı bilmiyorsunuz. Bana çok akli başında görünüyorsunuz, Christinel Ne yaptığınızı iyi biliyorsunuz! Bu arada, Madam Valérius, müzik perisini dilinden düşürmeksizin sizi bekliyor. Bana ne olduğunu izah edin, Christine, yalvarırım! Başkalarını kandırabilirsiniz. Nedir bu oynanan komedi?”

“Bu bir trajedi, dostum!” dedi Christine maskesini sakince çıkararak.

Raoul onun yüzünü görünce, elinde olmadan şaşkınlık ve korkuyla haykırdı. Yüzünde, gençliğe özgü o renkten eser kalmamıştı. Onun dingin zerafetinin ve rahat vicdanının yansıması olan o

çok çekici ve çok yumuşak yüzüne şimdi ölümcül bir solgunluk hâkimdi. Acı çektiği nasıl da belliydi yüzünden! Acının neden olduğu çizgiler yüzünü acımasızca kırıştırmıştı ve Christine'in, eskiden gelincik balığının yuvası olan göller gibi duru, güzel parlak gözleri bu akşam karanlık, gizemli ve dibi görünmeyen birer çukur gibi görünüyordular. Bu gözler korkunç bir üzüntünün gölgesiyle çevriliydiler.

"Dostum! Dostum!" diye inledi Raoul kollarını uzatarak... "Beni affedeceğinize söz vermiştiniz..."

"Belki! Belki bir gün..." dedi Christine maskesini yüzüne tekrar takıp. Bir el hareketiyle onu iter gibi yapıp takip etmemesini ima etti ve çekip gitti.

Raoul, onun arkasından koşmak istedi fakat Christine döndü ve eliyle yaptığı veda hareketini öyle otoriter bir tarzda tekrar etti ki Raoul tek bir adım atmaya cesaret edemedi.

Uzaklaşan Christine'in arkasından baktı. Daha sonra aşağıya, kalabalığın arasına indi. Tam olarak ne yaptığını bilmiyordu; şakakları zonkluyor, yüreği daralıyordu. Salondan geçerken insanlara Kırmızı Ölüm'ü görüp görmediklerini sordu. "Kim bu Kırmızı Ölüm?" diyordu insanlar ona. "Bir kurukafası ve kırmızı bir mantıyla kılık değiştirmiş bir mösyö," yanıtını veriyordu o da. Kralara özgü mantosunu sürüyerek oradan geçtiği ama sonra başka bir yerde görülmediği yanıtını veriyorlardı. Raoul, sabahın ikisine doğru, sahnenin arkasındaki koridora geldi; bu koridor, Christine Daaé'nin soyunma odasına gidiyordu.

Adımları onu acılarının başladığı bu yere götürmüştü. Kapıyı vurdu. Yanıt gelmedi. İçeriden sesi gelen adamı bulmak için girdiğinde olduğu gibi, yine içeriye girdi. Oda boştu. Gece lambası vazifesi gören bir gaz lambası yanıyordu. Küçük bir masanın üzerinde mektup kâğıtları duruyordu. Christine'e yazmayı geçirdi aklından fakat koridordan gelen ayak seslerini duydu. Soyunma

odasından basit bir perdeyle ayrılmış olan yatak odasına geçecek zamanı ancak buldu. Bir el odanın kapısını açıyordu. Bu Christine'dil

Nefesini tuttu. Görmek istiyordu! Bilmek istiyordu! İçinden bir ses gizemli bir toplantıya şahitlik edeceğini ve ne olup bittiğini belki de öğreneceğini söylüyordu.

Christine içeri girdi, maskesini, yorgun olduğunu gösteren bir hareketle çıkardı ve masanın üzerine attı. İç geçirdi ve güzel başı avuçlarının arasına düştü. Ne düşünüyordu? Raoul'u mü? Hayır! Çünkü Raoul onun, "zavallı Erik!" diye mırıldandığını duydu.

Önce yanlış duyduğunu sandı. Çünkü acınacak biri varsa, o kişinin kendisi olduğunu düşünüyordu. Aralarında yaşananlardan sonra onun "zavallı Raoul!" diye iç geçirmesinden daha doğal ne olabilirdi, fakat Christine başını sallayarak, "zavallı Erik!" dedi yeniden. Ona böyle iç geçirten bu Erik de kimdi ve Kuzey'in küçük perisi, Raoul bu kadar üzgünken, neden Erik'e acıyordu?

Christine acele etmeden, sakince yazmaya başladı. Öyle zorlanmaksızın yazıyordu ki ayrılmalarına neden olan dramın etkisiyle titreyen Raoul, onun bu halinden fena halde etkilendi. "Nasıl bir soğukkanlılık bu böyle!" dedi içinden. İki, üç, dört yaprak doldurarak aynı şekilde yazmaya devam etti Christine. Birdenbire başını kaldırdı ve kâğıtları korsesinin içine sakladı. Etrafı dinliyor gibiydi. Raoul de dinledi. Bu tuhaf gürültü nereden geliyordu? Uzaktan gelen bir melodinin ritmi duyuluyordu. Duvarlardan çıkan boğuk bir şarkı gibiydi. Evet, evet, sanki duvarlar şarkı söylüyorlardı. Şarkı gittikçe belirgin hale geliyor, sözleri anlaşılır oluyordu. Söyleyen ses belirginleşmeye başladı. Çok güzel, çok yumuşak ve çok çekici bir sesti bu. Fakat bu kadar yumuşak olmasına rağmen, bir erkeğe ait olan bir sesti bu, kadın sesi değildi. Ses yaklaşmaya devam ediyordu. Duvardan geçti. Bulundukları yere ulaştı. Ses şimdi soyunma odasının içerisinde, Christine'in

önündeydi. Christine ayağa kalktı ve bu sesle, sanki yanında duran biriyle konuşuyormuş gibi konuşmaya başladı.

“İşte, Erik, ben hazırım. Geciken sizsiniz, dostum,” dedi Christine.

Perdenin arkasından pürdikkat bakan Raoul, gözlerine inanamıyordu çünkü kimseyi göremiyordu.

Christine’in yüzü aydınlandı. Kanı çekilmiş dudaklarına güzel bir gülümseme yerleşti; nekahet dönemindeki hastaların, ölümün kendilerini alıp götüremeyeceği umuduna kapıldıklarında, dudaklarında beliren türden bir gülümsemeydi bu.

Bedensiz ses yeniden şarkı söylemeye başladı. Raoul, böyle görkemli ve kahramanca bir inceliği, böyle muzaffer bir sinsiliği, gücün içine yerleşmiş böyle bir hassasiyeti ve hassasiyetin içinde yer alan böyle bir gücü ve son olarak da bu kadar dayanılmaz bir zafer elde etme isteğini hayatında duymamıştı. Bu ses aynı zaman dilimi içerisinde, aynı nefes içinde, bütün uç noktaları bir araya getiriyordu. Şarkıyı etkili bir şekilde söyleyen bu sesin sahip olduğu kararlı vurgular, müziği hisseden, seven ve yorumlayan fanilerde tek bir duyuşta asil duygular doğmasına neden oluyordu. Bu ses, saf ve sakın uyumun fışkırdığı bir kaynaktı ve inananlar, tam bir güvenle, dindarca bir ruh hali içerisinde bu kaynaktan kana kana içebilirlerdi. Bu kaynaktan müzisyenin saflığını içeceklerine emindiler. Sanatları bir anda, tanrısal bir dokuyla değişime uğruyordu. Raoul bu sesi heyecanla dinliyordu ve Christine Daa’nin bir akşam seyircinin karşısına, bilinmeyen bir güzelliğin seslerini çıkararak, insanüstü bir coşkuyla nasıl çıkmış olduğunu anlamaya başlıyordu; bu olay da hiç şüphesiz gizemli ve görünmez efendinin etkisi altında gerçekleşmişti. Aynı zamanda, bu olağanüstü sesin gayet sıradan bir şarkıyı seslendirdiğini duyunca, böyle bir olayın önemini daha iyi anlıyordu; Christine, balçıktan güzel bir seramik yaratmıştı. Şarkı sözlerinin sıradanlığı ve basitliği ile melodinin neredeyse herkesçe bilinir olması önem-

li değildi; bu şarkıyı tutkunun kanatları üzerine yerleştirip göğün yedinci katına taşıyan bir nefes, bütün bu sıradanlığı, basitliği ve popülerliği başka bir güzelliğe büründürüyordu. Bu meleksi sesin söylediği şarkı, pagan bir ezgiden başka bir şey değildi sonuçta!

Bu ses *Romeo ve Juliet*'ten "Evlilik Gecesi" bölümünü seslendiriyordu.

Raoul, Christin'in kollarını sese doğru uzattığını gördü; Perros mezarlığında "Lazarus'un Dirilişi"ni çalan görünmez kemana da kollarını böyle uzatmıştı.

"Kader seni bana dönüşü olmayan bir şekilde zincirledil" Sözlerini söyleyen ses öyle tutkuluydu ki başka hiçbir tutku bununla boy ölçüşemezdi.

Raoul, bu sözlerin yüreğini parçaladığını hissetti. Bütün iradesini, enerjisini ve şu an en çok ihtiyaç duyduğu şey olan zihninin neredeyse tüm berraklığını elinden alıyormuş gibi bir etki yaratan sesin çekiciliğine direnerek, kendisini gizleyen perdeyi çekebildi ve Christine'e doğru yürüdü. Christine soyunma odasının tamamen aynayla kaplı duvarına doğru yürüyordu ve bu aynada kendi yansımasından başka bir şey görmüyordu çünkü Raoul tam arkasındaydı ve aynadaki görüntüsü Christine'inkiyle maskelenmişti.

"Kader seni bana dönüşü olmayan bir şekilde zincirledil"

Christine kendi görüntüsüne doğru yürürken görüntüsü de ona yaklaşıyordu. İki Christine —beden ve görüntü— en sonunda birbirlerine temas ettiler, birbirlerine karıştılar ve Raoul, tek bir seferde ikisini de yakalamak için elini uzattı.

Fakat böyle mucizevi bir şey karşısında şaşkına dönen Raoul sendeledi ve soğuk bir rüzgâr yüzünü yalarken, bir şeyin onu geriye fırlattığını hissetti. Artık iki değil, dört, sekiz, yirmi Christine görüyordu. Onunla dalga geçen ve hemen kaçan bu Christine'ler

William Shakspeare'in aynı isimli eserinden uyarlanarak Charles Gounod tarafından bestelenen beş perdelik "Grand Opera" türünde eserin IV. Sahnesinde yer alır ve "la nuit d'hyménée" ismini taşır. —çn

onun etrafında sanki ağırlıklarından kurtulmuş gibi dönüyorlardı ve Raoul'un eli bunlardan hiçbirine dokunamıyordu. Raoul, sonunda hareket etmeden durdu ve aynada kendisini gördü fakat Christine kaybolmuştu.

Aynanın üzerine yürüdü. Duvara çarptı. Kimse yoktu ama buna rağmen oda uzaktan gelen ezginin tutku dolu sesiyle hâlâ çınlıyordu.

“Kader seni bana dönüşü olmayan bir şekilde zincirledil”

Ellerini ter içindeki alnına götürdü, etine dokundu, karanlığın içinde el yordamıyla ilerleyerek gaz lambasının olduğu yere kadar bütün gücünü kullanarak ilerledi. Hayal görmediğine emindi. Korkunç bir oyunun merkezinde yer alıyordu. Hem fiziksel hem de ahlaki boyutları olan bu oyunun anahtarı onda değildi ve bu oyun belki de onu ezip geçecekti. Bir peri masalının aşılması yasak olan sınırını geçen maceracı bir prens gibi hissediyordu kendisini biraz. Göğüslemek cesaretini gösterdiği aşk tarafından üzerine salınan büyümlü olayların kurbanı olmasına artık şaşırması gerekiyordu.

Christine nereden çıkıp gitmişti? Nereden çıkıp gelecekti?

Gelecek miydi? Heyhat! Ona her şeyin bittiğini söylememiş miydi? Duvardan hâlâ, “Kader seni bana dönüşü olmayan bir şekilde zincirledil” sözleri duyuluyordu. Bana mı? Kime?

Tükenmiş, yenilmiş ve beyni bulanmıştı. Az önce Christine'in oturmuş olduğu yere oturdu. Onun gibi o da başını avuçlarının arasına aldı. Başını kaldırdığında genç yüzünden gözyaşları sel olmuş akıyordu; durmak bilmeyen gerçek gözyaşlarıydı bunlar. Gözyaşları, kıskanç bir çocuğunkiler gibi, yeryüzündeki bütün âşıkların yaşadığı ama aslında gerçek olmayan bir acının üzerine boşalıyordu.

“Kim bu Erik?” diye geçirdi içinden.

XI

⊖ “Erkek Sesinin”

Adını Unutmak Cerek

Duyularından hâlâ şüphe etmesine neden olan, Christine’in gözlerinin önünden mucizevi bir şekilde ortadan kayboluşunun ertesi günü Chagny Vikontu onun hakkında bilgi almak için Madam Valérius’un yanına gitti. Çok güzel bir tabloyla karşılaştı.

Yatağında oturmuş örgü ören yaşlı kadının başucunda, Christine de dantel işliyordu. Bakire kızlara özgü bir uğraş olan dante-
lin üzerine eğilmiş böyle çekici bir yüze, böyle saf bir alna ve bu kadar tatlı bakışlara hiç rastlanmamıştır. Genç kızın yanaklarına kan gelmişti. Gözlerinin etrafındaki mor halkalar kaybolmuştu. Raoul, bir önceki günkü o perişan yüzü şimdi tanıyamadı. Eğer genç adamın şahit olduğu bu hoş yüz hatlarına yayılmış olan melankoli örtüsü, bu gizemli çocuğun kendi içinde mücadele verdiği görülmemiş bir dramın son kalıntısından başka bir şey değilse, bu durum ortadan kalktığına göre, Christine’in artık bu dramın anlaşılmaz kadın kahramanı olmadığına da inanabilirdi.

Christine ayağa kalktı, bir heyecan belirtisi göstermeden ona yaklaştı ve elini uzattı. Fakat Raoul, öylesine şaşkındı ki olduğu yerde çakıldı kaldı, ne bir harekette bulundu ne de ağzından tek bir sözcük çıktı.

“Pekâlâ, Mösyö de Chagny,” diye sözlerine başladı Madam

Valérius. “Christine’imizi tanımadınız mı yoksa? ‘İyi kalpli perisi’ onu bize geri verdi!”

“Anne!” diye araya girdi genç kız sert bir ses tonuyla. Bu arada, yüzü gözlerinin hizasına kadar kızarmaya başlamıştı. “Anne, böyle bir şeyin asla söz konusu olacağına inanmıyorum. Biliyorsunuz ki müzik perisi diye bir şey yok!”

“Kızım ama o sana üç ay boyunca ders verdi!”

“Anne, size çok da uzakta olmayan bir gün her şeyi izah edeceğime dair söz verdim. Fakat siz de o güne kadar sessiz kalacağınıza ve bana asla soru sormayacağınıza söz verdiniz!”

“Tabii, beni bir daha asla terk etmeyeceğine söz verersen! Bana bunun sözünü verdin mi, Christine?”

“Anne, bütün bunlar Mösyö de Chagny’yi hiç ilgilendirmiyor...”

“İşte bu konuda yanılıyorsunuz, matmazel,” diyerek kesti sözünü sert ve cesurca bir tınıya sahip olmaya çalışan ama hâlâ titrek çıkan bir erkek sesi. “Size temas eden her şey bir şekilde beni de ilgilendiriyor, bunu belki bir gün anlayacaksınız. Sizi analığınızın yanında görünce, hem şaşırdığımı hem de sevindiğimi sizden saklamayacağım ve dün aramızda geçenlerden, bana söylediklerinizden ve bütün bunlar üzerine düşündükten sonra, sizin böyle hızlı bir geri dönüş yaşayacağınızı asla tahmin etmezdim. Sizin için ölümcül olabilecek böyle bir sır konusunda ketum davranmazsanız, buna en çok sevinecek kişi ben olacağım. Üstelik siz işin içyüzünü anlatmadığınız sürece, tehlike arz etmeye devam edecek olan uğursuz bir macera konusunda, Madam Valérius ile birlikte endişe duyacak kadar eski bir arkadaşınızım, Christine.”

Bu sözler üzerine Madam Valérius yatağında şöyle bir hareketlendi.

“Bu da ne demek oluyor?” diye bağırdı. “Christine tehlikede mi?”

“Evet, madam...” diye yanıtladı Raoul cesaretle, Christine’in işaret etmesine aldırmadan.

“Tanrım!” diye bağırdı saf ve iyi yürekli yaşlı kadın heyecandan nefesi tutulmuş halde. “Bana her şeyi anlatmalısın, Christine! Neden beni rahatlatmaya çalışıyorsun? Nasıl bir tehlikeden bahsediyorsunuz, Mösyö de Chagny?”

“Sahtekârın biri, onun iyi niyetini suistimal etmekle meşgul”

“Müzik Meleği bir sahtekâr mı?”

“Size müzik meleği diye bir şey olmadığını kendisi söyledi!”

“Peki! Tanrı aşkına, yok mu peki?” diye çaresizce yanıt verdi yaşlı kadın. “Beni öldüreceksiniz!”

“Var, madam, sizin çevrenizde, bizim çevremizde, Christine’in çevresinde bütün hayaletlerden ve cinlerden çok daha çekinilmesi gereken dünyevi bir gizem var!”

Madam Valérius, dehşete düşmüş bir halde Christine’e baktı fakat Christine hemen analığının yanına gidip onu kollarının arasına aldı.

“Ona inanmayın, anneciğim! Ona inanmayın!” diye tekrar edip duruyordu Christine, iç çekişleri insanın yüreğini dağlayan yaşlı kadını okşayarak teselli etmeye çalışıyordu.

“O halde, beni bir daha terk etmeyeceğini söyle bana, hadi!” diye yalvardı çaresiz kadın.

Christine susmaya devam ederken, Raoul yeniden konuşmaya başladı:

“İşte bunun için söz vermelisiniz, Christine! Hem annenizin içini hem de benim içimi ancak bu sözünüz rahatlatır! Eğer bizim himayemizde kalmayı kabul edersiniz, size geçmişle ilgili tek bir soru sormayacağız bundan böyle.”

“Sizden böyle bir taahhüt istemiyorum ve size böyle bir söz de vermeyeceğim!” dedi genç kadın gururla. “Ben hareketlerimde özgürüm, Mösyö de Chagny, sizin hareketlerimi kontrol etmeye hiç hakkınız yok ve sizden bir daha böyle davranmamanızı

rica ediyorum. On beş gün boyunca ne işlerle meşgul olduğuma gelince, bu konuda benden izahat isteme hakkına sahip olan tek bir kişi olabilir bu dünyada, o da kocam! Oysa benim bir kocam yok ve asla da olmayacak!”

Bu sözü vurgulayarak söyledikten sonra elini, sanki sözlerine daha bir resmiyet vermek istiyormuş gibi, Raoul’ün bulunduğu tarafa doğru uzattı. Sadece bu sözleri nedeniyle değil, Christine’in parmağında altın bir yüzük görünce de Raoul’ün beti benzi attı.

“Bir kocanız yok ama yine de bir ‘nişan’ yüzüğü takıyorsunuz.”

Raoul, Christine’in elini tutmak istedi fakat Christine elini hızlıca çekti.

“Bu bir hediye!” dedi yine yüzü kızarak ve duyduğu sıkıntıyı boş yere gizlemeye çalışarak.

“Christine! Madem kocanız yok, o halde bu yüzük size kocanız olmayı umut eden biri tarafından verilmiş olmalı! Neden bizi kandırmaya devam ediyorsunuz? Neden bana hâlâ işkence ediyorsunuz? Bu yüzük bir söz verildiğini ve bu sözün de kabul edilmiş olduğunu gösteriyor!”

“Ben de ona bunu söylemiştim!” diye bağırdı yaşlı kadın.

“Peki, size verdiği yanıt ne oldu, madam?”

“İstediğim yanıtı verdim,” diye bağırdı Christine öfkeli bir halde. “Bu sorgulama sizce de çok fazla sürmedi mi, mösyö? Bana gelince...”

Çok heyecanlanmış olan Raoul, Christine’in kesin bir kopuşu ifade edecek sözler söylemesinden çekiniyordu.

“Sizinle böyle konuştuğum için beni affedin, matmazel...” dedi sözünü keserek. “Şu anda üzerime vazife olmayan konulara karışmama hangi samimi duygumun neden olduğunu iyi biliyorsunuz. Fakat size ne gördüğümü söylememe izin verin. Bu şeyi yeterince gördüğümü düşünüyorum, Christine ya da gördüğümü sanıyorum çünkü aslında böyle bir macera insanın, gözlerinin gördüğü şeylerden de şüphe etmesine neden oluyor.”

“Peki, ne gördünüz, mösyö, ya da ne gördüğünüzü sanıyorsunuz?”

“Sesi duyduğunuzda hayranlıkla kendinizden nasıl geçtiğinizi gördüm, Christinel Duvardan, locadan ya da yandaki bir daireden gelen sestən bahsediyorum... Evet, kendinizden geçtiniz! İşte beni korkutan sizin bu durumunuz! Büyülerin en tehlikelisinin etkisi altındasınız. Ama öyle görünüyor ki sahtekârın da farkına varmışsınız çünkü bugün müzik perisinin olmadığını söylediniz. Peki Christine, böyle bir inanca neden saplanıp kalmaya devam ettiniz? Işıldayan yüzünüzü, sanki gerçekten melekleri duyuyormuşsunuz gibi neden soldurdunuz? Ah! Christine, ben bile bu sesi duyduğumda, gözlerimin önünde kaybolup gittiğinizde, nereden çıkıp gittiğinizi göremeyecek kadar etkilendiğime göre, bu ses gerçekten çok tehlikeli. Christinel Christinel Tanrı aşkınal Sizi ve beni çok sevmiş olan merhum babanızın adına bana, sizin iyiliğinizi düşünen bu insana, bu sesin kime ait olduğunu söyleyin! Sizi, size rağmen kurtaracağız! Hadi, verin şu adamın ismini, Christinel Parmağınıza altın bir yüzük takmaya cesaret etmiş olan o adamın ismini istiyorum!”

“Mösyö de Chagny,” dedi genç kadın soğuk bir sesle, “bunu asla öğrenemeyeceksiniz.”

Bunun üzerine, Christine’in Vikont’a nasıl bir kızgınlıkla hitap ettiğini görünce, birdenbire Christine’in tarafını tutmaya başlayan Madam Valérius’un sert sesi duyuldu.

“Ya o adamı seviyorsa, Mösyö Vikont! Böyleyse eğer, bu da sizi hiç ilgilendirmez!”

“Heyhat!” diye yanıt verdi gözyaşlarına hâkim olamayan Rao-ul, eziklik duygusuyla. “Yazık! Aslında, Christine’in onu sevdiğine inanıyorum. Bütün her şey bana bunu ispatlıyor fakat üzüntüm sadece bunu biliyor olmaktan ibaret değil çünkü Christine tarafından sevilen bu kişinin bu aşka layık olduğu konusunda şüphelerim var.”

“Bunu değerlendirecek olan tek kişi benim, mösyöl” dedi Christine fke saçan gözleriyle doğrudan Raoul’un yüzüne bakarak.

“Bir genç kızı böyle romantik yollarla baştan çıkarma işine girişildiğinde...” diye devam etti Raoul, gittikçe bitkinleştiğini hissediyordu.

“Adam ya alçağın biri olmalı ya da genç kız çok salak olmalı, değil mi?”

“Christinel”

“Raoul, hiç görmediğiniz, kimsenin tanımadığı ve hakkında hiçbir şey bilmediğiniz bir adamı nasıl böyle yargılayabiliyorsunuz?”

“Hayır Christine... Hayır... Onun benden gizlemeye çalıştığınız ismini biliyorum en azından. Sizin şu Müzik Meleği’nizin ismi Erik!”

Bu sözler zerine, Christine afalladı. Yüzü kireç gibi oldu. Kekelemeye başladı:

“Bunu size kim söyledi?”

“Siz kendiniz söylediniz.”

“Nasıl olur?”

“Maskeli balonun olduğu akşam, onun için üzülürken söylediniz. Soyunma odanıza girdiğinizde, ‘Zavallı Erik!’ demediniz mi? Christine, oralarda bir yerlerde sizi duyan zavallı bir Raoul vardı!”

“İkinci defadır kapıları dinliyorsunuz, Mösyö de Chagny!”

“Kapının ardında değildim! Odanın içindeydim. Yatak odanızda, matmazell”

“Zavallı!” Tarifsiz bir korkuya kapılan genç kadın inledi. “Zavallı! ldrlelim mi istiyorsunuz?”

“Belki del”

Raoul, “belki”yi öyle bir aşk ve umutsuzlukla söyledi ki Christine hıçkırıklara boğuldu.

Raoul'un ellerini tutarak, ona bütün saflığıyla baktı. Gözleriyle karşılaşan genç adam, bütün acısının yatıştığını hissetti.

"Raoul," dedi Christine, "o adamın sesini unutmamalı ve ismini bir daha aklınıza getirmemelisiniz. Onun sesindeki gizemi çözmeye bir daha kalkışmayın."

"O halde bu gizem, çok korkunç bir gizem olmalı?"

"Yeryüzünde bundan daha korkuncu olamaz!" Aralarında bir sessizlik oldu, Raoul bitkin düşmüştü.

"Öğrenmek için bir girişimde bulunmayacağınıza yemin edin!" diye ısrar etti Christine. "Sizi çağırmadığım sürece bir daha odama girmeyeceğinize yemin edin!"

"Beni oraya ara sıra çağıracağınıza söz veriyor musunuz, Christine?"

"Söz veriyorum."

"Ne zaman?"

"Yarın."

"O halde, ben de size o konuda söz veriyorum!"

Bunlar o gün söylenen son sözlerdi.

Raoul, Christine'in ellerini öptü. Erik'e lanet okuyarak ve sabırlı olacağına dair kendi kendisine söz vererek, oradan ayrıldı.

XII

Döşeme Kapaklarının Üzerinde

Raoul, Christine'i ertesi gün operada gördü. Altın yüzük hâlâ parmağındaydı. Christine ona karşı yumuşak ve iyi davrandı. Ona, üzerinde çalıştığı projelerden, geleceğinden ve kariyerinden bahsetti.

Raoul ona, kutuplara yapılacak keşif gezisinin öne çekildiğini, üç hafta ya da en geç bir ay içerisinde Fransa'dan ayrılacağını söyledi.

Christine nerdeyse neşeyle, bu yolculuğu gelecekteki başarısının bir aşaması olarak görmesi ve bundan memnuniyet duyması yönünde onu cesaretlendirdi. Raoul, ona aşksız bir başarının, gözünde hiçbir değeri olmadığını söylediğinde, Christine geçici sıkıntılar yaşayan bir çocuğu teselli eder gibi teselli etti onu.

"Christine, bu kadar ciddi şeylerden nasıl bu kadar hafiflikle bahsedebiliyorsunuz? Belki bir daha hiç görüşmeyeceğiz! Bu yolculuk esnasında ölebilirim!" dedi Raoul ona.

"Ben de ölebilirim!" dedi Christine.

Artık gülmüyor, şaka yapmıyordu. Aklından ilk defa geçen yeni bir şeyi düşünüyordu. Gözleri bu yüzden ışıldıyordu.

"Ne düşünüyorsunuz, Christine?"

"Bir daha görüşemeyeceğimizi düşünüyorum."

"Yüzünüzün böyle ışıldamasının nedeni bu mu?"

"Bir ay sonra, birbirimize sonsuza kadar elveda dememiz gerekecek."

“İnancımızı kaybedip birbirimizi sonsuza kadar beklemezsek, Christine.”

Christine elini onun dudaklarına götürdü:

“Susun, Raoull Böyle bir şey söz konusu değil! Bunu iyi biliyorsunuz, asla evlenmeyeceğiz. Bunu aklınıza iyi sokun!”

Christine, taşmakta olan neşesine zor hâkim oluyor gibiydi. Bir çocuk gibi neşeyle ellerini çırpı. Raoul, ona anlamayan gözlerle ve endişeyle bakıyordu.

“Fakat... Fakat,” dedi Christine yine, iki elini de genç adama uzatarak ya da daha çok sanki hediye etmeye karar vermiş gibi iki elini de ona vererek. “Fakat evlenemiyorsak da nişanlanabiliriz! Bunu bizden başka kimse bilmez, Raoull Gizli yapılan evlilikler hep olmuştur. Gizlice yapılan nişan neden olmasın! Bir aydır nişanlıyız, dostum ve siz bir ay sonra gittiğinizde, ben bu bir ayın anısıyla bütün ömrüm boyunca mutlu yaşayacağım.”

Bu düşünce Christine’i çok mutlu etti ve ardından, yine hemen ciddiyetini takındı.

“Bu, kimseye zararı dokunmayacak olan bir mutluluk,” dedi Christine.

Raoul anlamıştı. Bu telkini kabullendi ve onu hemen gerçekleştirmek için harekete geçti. Christine’in önünde görülmemiş bir alçakgönüllülükle eğildi.

“Matmazel, benimle evlenmeyi kabul edip bana elinizi vermenizden onur duyacağım!” dedi.

“İki elimin de sahibi çoktan sizsiniz, değerli nişanlım! Ah, Raoull Ne kadar mutlu olacağız! Müstakbel karı ve kocayı oynayacağız!”

“Ah! Aklın nasıl da beş karış havada, Christine! Bir ay içinde ‘o erkek sesinin gizemini’ ona unutturacak ya da o gizemi yok edecek zamanım olacak ve bir ay sonra Christine benim karım olmaya razı olacak. O zamana kadar, oynayalım!” diyordu Raoul içinden.

Bir çocuk saflığıyla zevk aldıkları bu oyun, dünyanın en güzel oyunuydu. Birbirlerine ne kadar da güzel şeyler söylediler ve birbirlerine sonsuza dek tutacakları yeminler ettiler. Bir ay sonra bu yeminleri tutacak kimsenin olmayacak olması düşüncesinin onlarda yarattığı sıkıntıdan, kâh gülerек kâh ağlayarak, korkunç bir zevk alıyorlardı. Çocukların “istop” oynadıkları gibi onlar da “kalbim sende” oynuyorlardı; aradaki tek fark, birbirlerine kendi kalplerini gönderdiklerinden, o kalpleri zarar vermeden almak için çok özen göstermek zorunda olmalarıydı. Bir gün –oyunun sekizinci günüydü– Raoul’un kalbi çok acıdı ve genç adam oyunu şu tuhaf sözlerle terk etti: “Kuzey kutbuna gitmiyorum artık.”

Saf olması nedeniyle aklına bu olasılığı hiç getirmemiş olan Christine, oyunun tehlikesinin hemen farkına vardı ve bu durum nedeniyle kendisine çok kızdı. Raoul’e tek bir söz söylemedi ve eve döndü. Bu olay, şarkıcının Raoul ile bütün buluşmalarının gerçekleştiği, üç bisküvi ve iki kadeh Porto şarabından ibaret olan atıştırmalıklarını, masayı süsleyen bir buket menekşe eşliğinde yedikleri soyunma odasında, öğleden sonra gerçekleşmişti.

Christine o akşam şarkı söylemedi. Birbirlerine her gün mektup yazmayı kararlaştırmışlardı fakat Raoul’e o akşam, o günkü mektup ulaşmadı. Sonraki sabah Raoul, Madam Valérius’un yanına koştu ve Christine’in iki gündür ortalarda görünmediğini öğrendi. Christine, bir önceki akşam saat beşte, iki günden önce dönmeyeceğini söyleyerek gitmişti. Raoul altüst oldu. Kendisine böyle şoke edici bir haberi son derece sakın bir şekilde veren Madam Valérius’tan nefret ediyordu. Raoul, onun bu halinden bir şeyler çıkarmaya çalıştı ama belli ki yaşlı kadın bir şey bilmiyordu; üzüntüden çılgına dönmüş genç adamın sorularına üstün körü yanıtlar verdi:

“Bu Christine’in sırrı!”

Bunu söylerken, hem bu konuda konuşulmaması gerektiğini

ifade etmek hem de karşısındakinin içini rahatlamak için parmağını dokunaklı bir şekilde yukarı kaldırıyordu.

“Ahl Peki,” dedi Raoul merdivenleri sinirli bir şekilde inerken. “Genç kızlar Madam Valérius’un yanında gayet güvendeler!”

Christine nerede olabilirdi? İki gün... Zaten kısa olan mutluluklarından iki gün eksilmişti! Ve bu onun hatasıydı! Gideceğini söylememiş miydi? Eğer gitmeme konusundaki kararı bu kadar sağlamsa, neden bu kadar erken ifşa etmişti bunu? Beceriksizliği nedeniyle kendini suçluyordu ve Christine kırk sekiz saat sonunda yeniden ortaya çıkana kadar insanların en mutsuzuydu.

Christine büyük bir başarıyla geri döndü. Gala gecesindeki eşi benzeri görülmemiş başarısını en sonunda yine yakaladı. “Kurbağa” olayından beri la Carlotta sahneye çıkmamıştı. Yeni bir “vıraklama” korkusu sarmıştı içini ve bu durum onun bütün yeteneğini ve enerjisini tüketiyordu; ayrıca başına gelen bu anlaşılabilir olayın meydana geldiği yerde bulunmak, kendisini çok kötü hissetmesine neden oluyordu. Sözleşmesini feshetmenin bir yolunu buldu. Boş olan pozisyon hemen Daaé’ye teklif edildi. *La Juive* isimli oyunda, seyircinin büyük coşkusuyla karşılandı.

O gece orada bulunan Vikont, bu yeni başarının yankılarına şahit olanlar içinde, doğal olarak, acı çeken tek kişiydi çünkü Christine’in altın yüzüğünü çıkarmadığını gördü. Uzaktan gelen bir ses, genç adamın kulağına şu sözleri fısıldıyordu: “Altın yüzüğünü bu akşam da takmış; bu yüzüğü ona veren kişi sen değilsin. Bu akşam ruhunu yine verdi ama sana değil”

“Eğer ortadan kaybolduğu iki gün boyunca ne yaptığını sana söylemiyorsa... Eğer sığındığı yeri sana söylemiyorsa, bunları gidip Erik’e sorman lazım!” diye devam ediyordu ses.

Raoul sahneye koştu. Christine’in yoluna çıktı. Christine de onu gördü çünkü zaten gözleri onu arıyordu. “Çabuk! Çabuk! Gelin!” dedi Christine ona ve kapısının önünde bekleyip duran

erkek hayranlarını dikkate almayarak adamı soyunma odasına soktu: “Bu bir skandal!” sesleri yükseldi.

Raoul, hemen onun dizlerine kapandı. Christine’e gideceği sözünü verdi ve kendisine vaat ettiği mutlulukla dolu bir saati bundan böyle esirgememesi için yalvardı. Christine onun göz yaşlarını izledi. Bir ölünün arkasından ağlayıp yas tutan mutsuz bir ağabey ve kız kardeş gibi birbirlerine sarıldılar.

Ona yumuşak ve utangaç bir şekilde sarılmış olan genç adamın kollarından kendisini bir anda kurtardı. Meçhul bir şeyi dinliyor gibiydi ve ani bir hareketle Raoul’e kapıya gösterdi.

Raoul kapının eşiğine geldiğinde, neredeyse adamı bile duymayacağı bir şöyle dedi:

“Yarın görüşürüz, sevgili nişanlım! Mutlu kalın, Raoul... Bu akşam sizin için söyledim!”

Raoul ertesi gün geldi.

Fakat ne yazık ki Christine’in bu iki günlük ortadan kayboluşu tatlı yalanlarının büyüsünü yok etmişti. Odada, hiçbir şey söylemeden, üzgün gözlerle birbirlerine bakıyorlardı. Raoul ağlamamak için kendisini tutuyordu: “Kıskanıyorum! Kıskanıyorum! Kıskanıyorum!” Christine onu duyuyordu.

“Gezmeye gidelim, dostum, açık hava bize iyi gelecektir,” dedi Christine.

Raoul, duvarlarının arasında bir gardiyanın, gardiyan Erik’in dolaştığını öfkeyle hissettiği ve bir hapishaneden nefret eder gibi nefret ettiği bu binadan ayrılıp kırlara gitmeyi teklif edeceğini sandı fakat Christine onu sahneye götürdü, bir sonraki gösteri için yeni hazırlanmış ve ortama tuhaf bir huzur ve bir serinlik duygusu katan bir çeşme dekorunun tahtadan yapılmış taşına oturttu. Başka bir gün de Christine onu, bir dekorcunun maharetli ellerinin sarmaşıklarını sanki gerçek bitkilermiş gibi gerçek budama makasıyla budadığı ve sonsuza dek tiyatronun havasından başka bir havayı teneffüs etmemeye mahkûm edilmiş

bir bahçenin terk edilmiş patikalarında elinden tutarak gezdirdi. Genç adam ona en ufak bir soru sormaya tereddüt ediyordu çünkü Christine'in herhangi bir soruya yanıt vermeyeceğini anlamıştı; bu yüzden de ona gereksiz yere acı çektirmek istemiyordu. Zaman zaman, onların dokunaklı saf aşklarını uzaktan izleyen bir itfaiye eri geçiyordu. Christine, insanları yanıltmak için icat edilmiş bu yalancı ortamın güzelliğiyle kendisini kandırmayı ya da Raoul'ü kandırmayı, bazen cesaretle deniyordu. Sürekli canlı olan hayal dünyası, ona en parlak renkleri gösteriyor ve doğanın bunlarla boy ölçüşecek olanları yaratamayacağını söylüyordu. Raoul, Christine'in elini yavaşça ve ateşli bir şekilde sıkarken, o da heyecanla kendinden geçiyordu.

“Görüyorsunuz, değil mi, Raoul, bu duvarlar, bu ahşaplar, bu beşikler, kumaşın üzerine çizilmiş şu resimler... Bunların hepsi yüce aşklara şahitlik ettiler çünkü bu aşklar burada, insanların çapını fersah fersah aşan şairler tarafından icat edildiler. Bizim aşkımız da icat edildiğine göre, bizim aşkımızın da burada yer aldığını söyleyin bana, Raoul. Onun, ne yazık ki bir yanılsama olduğunu söyleyin!”

“Bizim aşkımız yeryüzünde çok mutsuz, onu göklerde gezdirelim! Görüyorsunuz bu iş burada ne kadar kolay!” diye devam etti üzülerek Raoul yanıt vermeyince.

Ve Christine onu, tiyatronun tepe ışıklarının muhteşem bir karmaşayla asılı olduğu tavandaki ızgaranın üzerine götürerek, bulutlardan da yükseğe çıkarıyordu. Tavan kirişlerini birbirine bağlayan dayanıksız köprülerin üzerinde, makaralara, vinçlere ve kasnaklara bağlanan binlerce kablonun arasında, havada asılı gibi duran kocaman bir yelken direği ve bir açıklık ormanının içinde, Raoul'ün önünden koşarak onun başının dönmesine neden oluyordu. Eğer Raoul tereddüt ederse dudaklarını sevimli bir şekilde büzerek, “Bir de denizci olacaksınız!” diyordu.

Daha sonra sağlam toprağa iniyorlardı, yani onları kahkaha-

lara, danslara, “esneyin bayanlar! Ayak uçlarınıza dikkat edin!” diye ciddi bir ses tarafından azarlanan gençlerin olduğu sınıflara götüren koridorlarda dolaşıyorlardı yeniden. Burası, altı yaş ila on yaş arası çocukların bulunduğu çocuk sınıfıydı ve bu çocuklar şimdiden balerin mayosu, tütü, beyaz külotlu çorap ve üzerine kırmızı çoraplar giyiyorlar, dans öğrencisi olmak, koroya seçilmek, küçük roller almak ya da ilk danslarını gerçekleştirmek umuduyla, ayaklarındaki acıya aldırmadan, birer elmas gibi parıldayarak çalışıyor, çalışıyorlardı. Bu arada, Christine de onlara şeker dağıtıyordu.

Başka bir gün Christine, Raoul’ü, içerisi yaldızlı elbiselerle, şövalyelerden kalma pılı pırtıyla, mızraklarla, kalkanlarla, miğfer tüyleriyle dolu olan sarayının geniş salonuna sokuyor, toza bulanmış hareketsiz savaşçıların hayaletlerini inceliyordu. Onlara, ısıltılı geceleri ve sahne ışıklarının önünde müzik eşliğinde yapılan geçit törenlerini yeniden göreceklerini vaat ederek, güzel sözler söylüyordu.

Raoul’ü, zemin kattan çatı katına kadar on yedi kata yayılmış olan ve bir tebaa ordusunun ikamet ettiği sahte fakat çok büyük olan imparatorluğunda dolaştırıp duruyordu. Bu çalışan insanların arasında, halkın sevdiği bir kraliçe gibi dolaşıyor, çalışmalarını övüyor, dükkânlarda oturuyor, kahramanların giyecekleri güzel kumaşları özenli elleriyle diken işçilere akıllıca tavsiyelerde bulunuyordu. Bu ülkenin yurttaşları her türlü mesleği icra ediyorlardı. Ayakkabı tamircileri de vardı, kuyumcular da. Hepsi onu seviyorlardı çünkü o her birinin sıkıntılarıyla ve küçük kaptisleriyle ilgileniyordu. Yaşlı temizlikçi kadınların gizlice dinledikleri kuytu yerlerin hepsini biliyordu.

Kapılarını açıyor ve onlara Raoul’ü kendisine evlenme teklif etmiş beyaz atlı prens olarak takdim ediyordu. İkisi de kurtların kemirdiği bir sahne takımının üzerine oturup opera efsanelerini, çocukken eski Breton hikâyelerini dinledikleri gibi dinliyorlardı.

Bu yaşlıların hafızalarında sadece opera vardı. Sayısını unuttukları yıllar boyunca orada yaşamışlardı. Saray devrimleri onları görmezden gelmişti; dışarıda, Fransa'nın tarihi onlar farkına varmadan akıp gitmişti ve onları kimse hatırlamıyordu.

Değerli günler böyle akıp geçerken, dış dünyaya aşırı bir ilgi gösteriyormuş gibi görünen Raoul ve Christine, kalplerinde yer alan tek duyguyu birbirlerinden beceriksizce gizlemeye çalışıyorlardı. Kesin olan bir şey vardı, o da o güne kadar çok daha sağlam durmayı başarmış olan Christine'in, birdenbire, tahayyül edilemeyecek kadar asabileşmesiydi. Yaptıkları gezintiler esnasında nedensiz yere aniden koşmaya başlıyor ya da birden duruyor ve buz kesmiş eliyle genç adamı tutuyordu. Gözleri bazen hayali gölgeleri izler gibiydi. "Buradan", sonra da "şuradan", daha sonra yine "buradan" diye gülerek bağıırıyordu; katıla katıla gülmesi çoğunlukla gözyaşlarıyla sonlanıyordu. İşte o zaman Raoul, aralarındaki anlaşmaya rağmen konuşmak, ona sormak istiyordu. Fakat o daha kafasında bir soruyu şekillendiremeden Christine, zayıf bir sesle, "Hiçbir şey yok! Size yemin ederim bir şey yok," diyordu.

Bir keresinde, sahnede bulunan ve alt katlara inen bir döşeme kapağının önünden geçerlerken, Raoul karanlık boşluğa doğru eğildi ve "Bana hep imparatorluğunuzun üst katlarını gezdiriyorsunuz, Christine, fakat alt katlar hakkında tuhaf hikâyeler anlatılıyor... Oralara da inelim ister misiniz?" dedi. Bu sözleri duyunca Christine, sanki karanlık delikte onu kaybetmekten korkuyormuş gibi, onu kollarının arasına aldı ve titreyerek çok kısık bir sesle: "Asla! Size oraya inmenizi yasaklıyorum! Hem sonra, yerin altında olan şeyler bana değil, ona aittir!" dedi.

"O halde, aşağıda mı yaşıyor?" dedi Raoul gözlerini Christine'in gözlerine dikerek sert bir sesle.

"Ben böyle bir şey söylemedim! Size böyle bir şeyi kim söyledi? Hadi! Gelin! Bazen kendime, sizin deli olup olmadığınızı

soruyorum, Raoul. Olmayacak şeyler duyup duruyorsunuz! Gelin! Hadil!”

Christine onu kelimenin tam anlamıyla çekip sürüklüyordu çünkü Raoul inatla kapağın yanında kalmak istiyordu, bu delik onu çekiyordu.

Kapak aniden kapandı ve öyle hızlı bir şekilde oldu ki bu iş, onu kapatan eli bile fark edemeden, şaşkın bir halde öylece kaldılar orada.

“Belki de oradaydı!” dedi Raoul.

Christine omuzlarını kaldırdı fakat hiç de rahatlamış görünmüyordu.

“Hayırl Hayırl ‘Kapak kapayıcılar’dı. ‘Kapak kapayıcılar’ da bir işe yaramalılar, değil mi? Kapakları işte böyle nedensiz bir şekilde açıp kapatıyorlar. Tıpkı ‘kapı kapatıcılar’ gibi; bir şekilde zaman öldürmeleri gerekiyor.”

“Ya bu oysa, Christine?”

“Hayırl Hayırl O evine kapandı çalışıyor.”

“Ahl Gerçekten mi çalışıyor?”

“Evet, çalışırken kapakları açıp kapatmakla uğraşmaz. Bizi rahat bırakıyor artık.”

Christine bunları söylerken ürperdi.

“Ne üzerinde çalışıyor?” diye sordu Raoul.

“Korkunç şeyler üzerine çalışıyor! Bizi bunun için bu kadar rahat bırakıyor. Böyle şeylerle ilgilendiğinde gözü hiçbir şey görmez; ne yer, ne içer ne de nefes alır... Geceler ve günler boyu böyle gider bu... Yaşayan bir ölü o, kapaklarla filan oyalanacak zamanı yok!”

Christine daha da ürperdi ve döşeme kapağına doğru eğilip dinledi. Raoul, onun yaptıklarına ve söylediklerine karışmıyordu. Susuyordu. Kendi sesinin araya girmesinin, onun bu önemli itiraflarını bölmesinden korkuyordu.

Christine, Raoul'ü bırakmamıştı. Onu hâlâ kollarının arasını-
da tutuyordu. Sonra, iç çekerek fısıldadı: "Ya o olsaydı?"

"Ondan korkuyor musunuz?" diye çekinerek sordu Raoul.

"Yo hayırl! Hayırl!" diye yanıtladı Christine.

Onun hâlâ bu düşüncenin etkisi altında olduğunu gören genç adam, elinde olmadan, ona karşı şefkat dolu hisler duymaya başladı. "Çünkü benim burada, yanınızda olduğumu biliyorsunuz da ondan!" demek geliyordu içinden. Yine elinde olmadan öyle tehditkâr bir hareket savurdu ki Christine ona şaşkınlıkla baktı. Düşündüğünde, böyle cesur ve yiğit bir hareketin gereksiz ve cüretkâr bir şövalyelikten başka bir şey olmadığı yargısına vardı. İcini kaplayan bir sevecenlik duygusuyla, onu yaşamın bütün olası tehlikelerine karşı korumak için bedenini bir ağabey gibi ona siper eden zavallı Raoul'e, bu hareketinden dolayı onu ödüllendirmek isteyen bir kız kardeş gibi sarıldı.

Raoul bunu anladı ve utanarak kızardı. Kendisini Christine kadar zayıf görüyordu. Zihninden şu sözler geçiyordu: "Korkmuyormuş gibi yapıyor ama bizi döşeme kapağından titreyerek uzaklaştırıyor." Gerçek buydu. Ertesi gün ve diğer takip eden günlerde, tuhaf ve iffetli aşklarını, alt katlara açılan döşeme kapaklarından uzaklara, neredeyse çatı katına yakın mekânlara taşıdılar. Saatler akıp gittikçe Christine'in sıkıntısı da artıyordu. Sonunda, bir akşamüzeri çok geç geldi; yüzü üzüntüden öyle solgundu, gözleri öyle kanlanmıştı ki, Raoul, eğer bu erkek sesinin gizemini kendisine açıklamazsa, Kuzey Kutbu keşif gezisine gitmekten vazgeçmediğini ona söylediğinde yaptığı gibi, bütün aşırılıklara başvurmaya karar verdi.

"Susun, Tanrı aşkına susun! Ya sizi duyarsal Zavallı Raoul!"

Genç kızın ürkmüş gözleri, etraflarındaki her şeyin üzerinde dolaşıyordu.

"Sizi onun gücünün etkisinden kurtaracağım, Christine; size

yemin ediyorum! O artık bir daha aklınıza bile gelmeyecek! Yapılması gereken bul"

"Bu mümkün mü?"

Rahatlıkla dile getirdiği bu şüphenin verdiği cesaretle, genç adamı tiyatronun son katına götürdü. Burada, sahne döşemesindeki kapaklardan uzakta, çok yukarılardaydılar artık.

"Sizi onun aramaya gelemeyeceği, kimsenin bilmediği bir yere saklayacağım. Kurtulmuş olacaksınız ve mademki asla evlenmeyeceğinize yemin ettiniz, ben de gideceğim."

Christine, Raoul'un ellerine atıldı ve ellerini büyük bir heyecanla sıktı. Fakat yeniden endişeye kapılarak, başını çevirdi.

"Daha yükseğe!" sözleri çıktı ağzından... "Daha yükseğe!" ve Raoul'ü üst katlara sürükledi. Raoul onu takip etmekte zorlanıyordu. Kısa sürede çatının alt tarafına ulaştılar, şimdi çatı iskeletinin oluşturduğu labirentin içindeydiler. Destek kemerlerinin, çatı merteklerinin, sütunların, duvarların, su oluklarının arasından süzülerek ilerliyorlar, sanki bir ormanda kocaman gövdesi olan bir ağaçtan diğer koca gövdeli ağaca koşar gibi, burada da, bir sütundan diğerine koşuyorlardı.

Fakat Christine, her saniye arkasına dönüp dikkatle bakmasına rağmen, onunla birlikte durup o hareket edince yeniden hareket eden ve sessiz bir şekilde kendi gölgesi gibi onları takip eden gölgeyi görmedi. Raoul ise hiçbir şeyin farkında değildi çünkü Christine onun önünde olduktan sonra arkasında olup biten hiçbir şey umurunda değildi.

XIII

Apollon'un Liri

Böylece çatıya ulaştılar. Christine, çatının üzerinde bir kırlangıcın hafifliği ve ustalığıyla süzülüyordu. İkisinin de bakışları üç kubbenin ve üçgen alınlığın arasından görünen büyük boşluğu katetti. Christine, gözlerinin önünde uzanan Paris'e bakarak derin bir nefes aldı. Raoul'e güvenle baktı. Onu yanına çağırdı ve orada, en tepede, çinko sokaklarda, dökümden bulvarlarda yan yana yürüdüler. Dans bölümü öğrencisi olan yirmi kadar oğlanın, güzel havalarda içine dalarak yüzmeyi öğrendikleri su dolu geniş sarnıçlara baktılar birlikte. Kendilerini takip eden gölgeden habersiz olan zavallı çocuklar, en sonunda, ateşten bir gökyüzünde, elinde kocaman lirini tutan bronz Apollo heykelinin gölgesine sığınıp güven içinde oturmuşlardı ki çatının üzerinde kendini yassılaştırarak, çinko sokakların oluşturduğu kavşaklarda siyah kanatlarını açıp uzanarak, sarnıçların yanından kıvrılarak, kubbelerin etrafından sessizce dolanarak arkalarından onları adım adım takip eden gölge, aniden ortaya çıktı.

Coşkun bir ilkbahar akşamıydı. Batan güneşin altın ve kızıl renkler verdiği bulutlar gençlerin üzerinden yavaşça geçiyordu. Christine, Raoul'e: "Yakın zamanda, bulutlardan da hızlı bir şekilde uzaklara gideceğiz dünyanın öbür ucuna ve sonra siz beni terk edeceksiniz, Raoul. Fakat beni kaçırmamız gereken zaman geldiğinde, sizin peşinizden gelmeye razı olmazsam beni kaçırmı!"

Bunu söylerken, engel olamadığı büyük bir güçle, Raoul'e gergin bir şekilde sokuluyordu. Genç adam bu sözlerden etkilendi.

"Fikrinizi değiştirmekten mi korkuyorsunuz, Christine?"

"Bilmiyorum," dedi başını tuhaf bir şekilde sallayarak. "O bir şeytan!"

Bunları söyledikten sonra ürperdi. Raoul'ün kollarının arasına, inleyerek iyece sokuldu.

"Şimdi, onunla yaşamak için aşağıya dönmekten korkuyorum."

"Sizi oraya dönmeye zorlayan nedir, Christine?"

"Eğer onun yanına dönmezsem, büyük felaketler gerçekleşebilir! Fakat artık yapamam! Yapamam! Yeraltında yaşayan insanlara acımak gerektiğini iyi biliyorum. Fakat bu çok korkunç biril Bu arada zaman yaklaşıyor; sadece bir günüm kaldı ve eğer dönmezsem, beni aramaya sesiyle o gelecek. Beni, evine, yeraltına götürecek ve ölü kafasını göstererek önümde diz çökecek! Bana beni sevdiğini söyleyecek! Ağlayacak! Ah! O gözyaşları! Raoul! Bunlar ölü kafasında bulunan iki kara delikten gelen yaşlar. Bu gözyaşlarını artık görmek istemiyorum!"

Bu bulaşıcı umutsuzluğun etkisine giren Raoul, Christine'i göğsüne bastırırken, o da korkuyla ellerini ovuşturuyordu: "Hayır! Hayır! Onun bir daha sizi sevdiğini söylediğini duymayacaksınız! Gözyaşlarının aktığını bir daha görmeyeceksiniz! Kaçalım! Hemen, Christine, kaçalım!"

Fakat Christine onu durdurdu.

"Hayır, hayır," dedi başını acıyla sallayarak, "şimdi değil Bu çok korkunç olur... İzin verin, onun yarın akşam son kez şarkı söylediğini duyayım... Sonra, gideceğiz. Gece yarısı beni almak için soyunma odama geleceksiniz, tam gece yarısı. O, beni gece yarısı, göl kenarındaki evin yemek salonunda bekliyor olacak... Biz ise serbest kalacağız ve siz beni götüreceksiniz! İtiraz etsem

bile, bana bu konuda yemin etmelisiniz, Raoul, çünkü bu defa oraya dönersem, belki asla geri gelemeyeceğimi hissediyorum.”

“Bunu anlayamazsınız!” diye de ekledi.

Christine iç geçirince, Raoul’e, onun arkasında başka biri de iç geçirerek yanıt vermiş gibi geldi.

“Duymadınız mı?” dedi Christine’in dişleri birbirine çarparak.

“Hayır, hiçbir şey duymadım,” diye onu temin etti Raoul.

“Hep böyle titremek korkunç bir şey,” diye itiraf etti Christine. “Yine de burada tehlikede değiliz. Burada evimizdeyiz, benim evimdeyiz, gökyüzünde, açık havada, gün ışığındayız. Güneş alev alev yanıyor ve gece kuşları güneşe bakmayı sevmez! Onu asla gün ışığında görmedim. Korkunç olmalı!” diye mırıldandı Raoul’e dönüp dalgın gözlerle bakarak. “Onu ilk gördüğümde öleceğini sandım!”

“Niçin?” diye sordu bu tuhaf ve önemli itirafın büründüğü tondan gerçekten ürken Raoul. “Niçin, onun öleceğini düşündünüz?”

“ÇÜNKÜ ONU GÖRMÜŞTÜM!”

Bu defa hem Raoul hem de Christine aynı anda döndüler.

“Burada acı çeken biri var sanki!” dedi Raoul. “Belki bir yaralı... Duydunuz mu?”

“Bunu size nasıl desem? O olmadığı zamanlarda bile kulaklarım onun iç geçirmeleriyle dolu sanki,” diye itiraf etti Christine. “Fakat siz duyduysanız...”

Ayağa kalkıp etraflarına baktılar. Büyük kurşun çatının üzerinde yapayalnızdılar. Yeniden oturdular. Raoul “Onu ilk defa nasıl gördünüz?” diye sordu.

“Üç ay boyunca onu hiç görmeyip sadece duydum. Onu ilk defa duyduğumda, tıpkı sizin gibi, birdenbire yakınımnda şarkı söylemeye başlayan bu çok güzel sesin, yakındaki bir soyunma odasından geldiğini düşündüm; fakat bildiğiniz gibi, Raoul, benim odam çok ıssız bir yerde ve locamın içinde duyulma-

ya devam eden bu sesin, odanın dışından bir yerden gelmesi imkânsızdı. Ses, şarkı söylemekle kalmıyor, benimle konuşuyor, sorularıma yanıt veriyordu. Bu bir erkek sesiydi fakat bir erkek sesiyle arasındaki tek fark, bu sesin bir meleğin sesi gibi çok güzel olmasıydı. Böyle inanılmaz bir olay nasıl açıklanabilir? Zavallı babamın öldükten sonra bana göndermeye söz verdiği müzik meleği aklımdan hiç çıkmamıştı. Size böyle çocukça bir şeyden bahsetmeye cesaret ediyorum, Raoul, çünkü siz de babamı tanımıştınız ve o sizi sevmişti, ayrıca küçük bir çocukken siz de benim gibi müzik meleğinin olduğuna inanmıştınız ve eminim ki bana gülüp benimle dalga geçemeyeceksiniz. Küçük gelincik balığının yumuşak ve saf ruhunu korudum dostum ve Madam Valérius'un yoldaşlığı da bu ruhu benden koparmadı. Bu tertemiz küçük ruhu acemi avuçlarımda tutuyordum ve onu, Müzik Meleği'ne sunduğuma inanarak, o erkek sesine uzatıp sundum safça. Bu hatada, bu açıklanamaz olay hakkında hiçbir şeyi saklamadığım analığımın da biraz payı var, hiç şüphesiz. Bana, 'Bu Müzik Meleği olmalı, her ne olursa olsun, bunu ona sormalısın,' diyen ilk o oldu. Ben de böyle yaptım ve erkek sesi bana, babamın ölürken sözünü verdiği ve benim de beklediğim müzik meleğinin sesi olduğunu söyledi. O andan itibaren, Ses ile aramda büyük bir samimiyet oluştu ve ona büyük bir güven duymaya başladım. Bana ebedi sanatın en yüce mutluluğunu tattırmak için yeryüzüne indiğini söyledi ve bana her gün müzik dersi vermesi için ona izin vermemi istedi. Buna büyük bir hevesle razı oldum ve daha ilk dersten itibaren, operanın bu bölümü ıssızlaştığında, odamda bana verdiği hiçbir randevuyu kaçırmadım. Bu dersler nelerden oluşuyordu? Onun sesini duymuş biri olarak, bu konuda bir fikre sahip olabilirsiniz.

"Elbette ki hayır! Bu konuda bir fikrim olamaz," dedi genç adam. "Size nasıl eşlik ediyordu?"

"Bilmediğim bir müzikle duvarın arkasından geliyordu ve kı-

yas kabul etmez bir doğruluğa sahipti. Ayrıca dostum, Ses, sanki babam öldüğünde benim çalışmalarımın tam olarak hangi aşamada kaldığını ve babamın hangi basit metodu kullandığını biliyordu. Böylece, geçmişteki bütün dersleri bana hatırlatmasıyla ya da daha doğrusu sesimin bunları hatırlamasıyla ve geçmişte öğrendiklerimle şimdiki birleştiren, başka şartlar altında olsa yıllar alacak, harika bir ilerleme sağladım. Düşünün, dostum, ben zor beğenen biriyimdir ve sesim başta bir kişiliğe sahip değildi, sesimin basları doğal olarak az gelişmişti, tiz sesler fazla sertti ve ses genişliğim yetersizdi. Babam bütün bu olumsuzluklara karşı mücadele vermiş ve bir anlığına başarılı olmuştu. Ses, bu hataların üstesinden gelmemi sağladı. Sesimin hacmini, geçmişte umut edemeyeceğim kadar artırdım. Nefesimin en üst seviyeye gelmesini öğrendim. Fakat Ses, özellikle bana soprano sesine sahip olmak için sesleri göğsümden çıkarmanın sırrını verdi. En sonunda, bütün bunları ilhamın kutsal ateşiyle dağladı. İçimdeki ateşli, doymak bilmez, yüce bir yaşamı uyandırdı. Ses, kendisini duyurduğunda beni kendi seviyesine yükselten bir özelliğe sahipti. Onunla tam bir uyum içinde kanatlanıyordum. Ses'in ruhu ağzımın içine yerleşiyor ve oraya uyumu üflüyordul

"Birkaç haftanın sonunda, şarkı söylerken artık kendimi tanıyamıyordum. Bundan ben bile korkmuştum. Bir an, bu işin içinde büyü olmasından korktum fakat Madam Valérius beni rahatlatmıştı. Beni, şeytanın etkisi altına girmeyecek kadar saf ve temiz bir kız olarak tanıyordu.

"Kaydettiğim ilerleme, Ses'in emri üzerine, Ses, Madam Valérius ve benim aramda bir sır olarak kaldı. İşin ilginç tarafı, soyunma odamın dışında her günkü sesimle şarkı söylüyordum ve böylece kimse bir şeyin farkına varmıyordu. Ses'in istediği her şeyi yapıyordum. Bana, 'Beklemek gerek! Göreceksiniz, Paris'i şaşırtacağız!' diyordu. Ben de bekliyordum. Ses'in emirler yağdırdığı mistik bir rüyada yaşıyordum. Bu şartlar altındayken

Raoul, bir akşam salonda sizi fark ettim. Sevincim öyle büyüktü ki odama dönerken bu sevincimi saklamayı aklıma bile getirmedim. Şanssızlığımız şu ki Ses çoktan oradaydı ve benim o halimden, yeni bir şeyler olduğunu anladı. Bana neyim olduğunu sordu ve ben de ona ne bizim o güzel hikâyemizi anlatmakta ne sizin kalbimde işgal ettiğiniz yeri açıklamakta bir sakınca gördüm. O zaman Ses sustu. Ona seslendim ama yanıt vermedi, yalvardım ama boşunaydı. Sonsuza kadar dönmeyeceği korkusuna kapıldım. Umarım öyle de olur, dostum! O akşam umutsuz bir halde evime döndüm. Madam Valérius'un boynuna atılarak şöyle dedim: 'Biliyor musun? Ses gittil Belki de asla geri dönmeyecek!' Madam Valérius da benim kadar korktu ve benden açıklama istedi. Ona her şeyi anlattım. Madam Valérius bana, 'Bak hele! Ses kıskançmış!' dedi, bu da bana, dostum, sizi sevdiğimi düşündürttü."

Burada, Christine bir anlığına durdu. Başını Raoul'un göğsüne doğru eğdi ve birbirlerinin kollarında, bir an, sessizce durdular. Heyecanları o kadar büyüktü ki kendilerinden bir iki adım ötede tırmanan iki büyük siyah kanatın gölgesini görmediler. Gölge onlara çatıların hizasından yaklaştı; öyle yakınlarına gelmişti ki üzerlerine kapanarak onları boğabilirdi.

"Ertesi gün," diye devam etti Christine derin bir nefes alarak, "locama düşünceli bir halde döndüm. Ses oradaydı. Ah! Dostum. Benimle öyle bir üzüntüyle konuştu ki Eğer kalbimi birine verirsem, gökyüzüne çekilmekten başka çaresi kalmayacağını bana çok açık bir şekilde söyledi ve bunları bana öyle insana özgü bir acıyla söyledi ki o günden itibaren kuşkulanmaya ve aldatılan duyularımın tuhaf bir şekilde kurbanı olduğumu düşünmeye başlamalıyım. Fakat babama yönelik düşüncemin çok samimi bir şekilde içinde yer aldığı bu Ses'in ortaya çıkışına yönelik inancım hâlâ tamdı. Onu bir daha duymayacak olmak dışında, hiçbir şeyden o kadar korkmuyordum; diğer yandan, beni size

çeken duygumu da düşünüyordum. Bunun gereksiz bir tehlike olduğunu gördüm; sizin beni hatırlayıp hatırlamadığınızı bile bilmiyordum. Ne olursa olsun, konumunuz sizinle dürüst bir evlilik yapma düşünceme engel oluyordu. Ses'e, sizin benim için bir ağabeyden başka bir şey olmadığınızı ve hiçbir zaman da başka bir şey olmayacağınızı, kalbimde hiçbir dünyevi aşkın bulunmadığını söyledim. İşte dostum, sahnede ya da koridorlarda siz benim dikkatimi çekmeye çalışırken gözlerimi kaçırmamın, sizi tanımamamın, sizi görmememin nedeni bu. Bu zaman zarfında, onunla ders yaptığımız saatler ilahi bir coşku hali içinde geçiyordu. Seslerin güzelliği bana hiç bu derece nüfuz etmemişti. Bir gün Ses bana, 'Evet Christine Daaé, şimdi gidip insanlara *ilahi bir müzik* sunabilirsin!' dedi.

"Galanın olduğu o akşam, nasıl oldu da la Carlotta tiyatroya gelmedi? Onun yerini almam için nasıl çağrıldım? Bunları bilmiyorum fakat şarkı söylüyordum... Bana yabancı olan bir coşkuyla söylüyordum. Sanki kanat takılmış gibi hafiftim. Tutuşmuş olan kalbimin bedenimden ayrıldığını hissettim bir an."

"Ah Christine," dedi Raoul, o geceyi hatırlayınca gözleri dolmuştu. "O akşam sesinizin her tınısında kalbim titredi. Gözyaşlarınızın solgun yanaklarınıza aktığını gördüm ve ben de sizinle birlikte ağladım. Hem ağlayıp hem nasıl şarkı söyleyebildiniz?"

"Bütün takatimi kaybettim," dedi Christine. "Gözlerimi kapadım... Gözlerimi tekrar açtığımda başucumdaydınız! Fakat Ses de oradaydı, Raoul. Sizin için korktum ve bu defa, sizi tanımazlıktan geldim. Siz bana eşarbımı denizden nasıl alıp geldiğinizi hatırlatmaya çalıştığınızda, gülmeye başladım."

"Ama ne yazık ki Ses'i kandırmak imkânsız! O sizi tanıdı! Ses kıskançtır! Takip eden iki gün boyunca bana korkunç kaprisler yaptı. Bana, 'Siz onu seviyorsunuz! Eğer onu sevmeseydiniz, ondan kaçmazdınız! Bütün eski dostlarınızın elini sıktığınız gibi onun elini de sıkardınız. Eğer onu sevmeseydiniz, onun sizi oda-

nızda benimle baş başa bulmasından bu kadar çekinmezsiniz. Eğer onu sevmeseydiniz, onu kovmazdınız! diyordu.

“Bu kadar yeter!” dedim Ses’e öfkeyle, ‘Yarın Perros’a, babamın mezarına gideceğim; Mösyö Raoul de Chagny’den de bana eşlik etmesini rica edeceğim.’

“Nasıl dilerseniz,” diye yanıt verdi Ses. ‘Fakat bilmenizi isterim ki ben de Perros’ta olacağım çünkü ben, sizin olduğunuz her yerdeyim, Christine, ve bana layık olmaya devam ederseniz, bana yalan söylemezseniz, saat gece yarısını vurduğunda, babanızın mezarı başında, size “Lazarus’un Dirilişi”ni merhumun kemanıyla çalacağım.’

“İşte, sizi Perros’a götüren mektubu böyle yazdım dostum. Nasıl bu kadar yanıldım? Ses’in kendi çıkarlarına yönelik bu kadar yoğun kaygıları karşısında, bir sahtekârlık olduğundan nasıl şüphelenmedim? Heyhat! Ben artık kendime ait değildim! Onun eşyası olmuştum! Ayrıca, Ses’in sahip olduğu imkânlar, benim gibi bir çocuğu kolayca kandıracak türdendi.”

“Fakat sonuçta,” diye bağırdı Raoul, “aklı pek başında olmayan” bir zihnin saf masumiyetine gözyaşları dökmeye başlayan Christine’i bölerek, “fakat sonuçta, gerçeği kısa süre sonra öğrendiniz! Bu iğrenç kâbustan neden hemen kurtulmadınız?”

“Gerçeği öğrenmek mi? Raoul! Bu kâbustan kurtulmak mı? Fakat ben, asıl kâbusu, bu gerçeği anladığım gün yaşamaya başladım! Susun! Susun! Ben size hiçbir şey anlatmadım ve şimdi göklerden yere ineceğiz, bana acıyın, Raoul! Bana acıyın! Ölüm-cül bir geceydi... İşte... Pek çok uğursuzluğun yaşanmaya başladığı bir geceydi o gece. La Carlotta’nın sahnede iğrenç bir kurbağaya dönüştüğü gecedен bahsediyorum, sanki bütün ömrünü bataklik kenarlarında geçirmiş gibi vıraklamaya başlamıştı. O gece bütün salon, yere düşen avizenin korkunç gürültüsüyle karanlığa gömülmüştü... O gece ölenler ve yaralananlar olmuştu ve bütün tiyatro en korkunç söylentilerle çalkalanıyordu.

“Bu felaketin tam ortasındaayken aklıma gelen ilk şey siz ve Ses oldu çünkü o dönemde siz kalbimin eşit iki yarısıydınız. Önce, içimi sizinle ilgili konuda rahatlattım çünkü sizi kardeşinizin locasında görmüştüm ve tehlikede olmadığını biliyordum. Ses’e gelince, bana gösteriye katılacağını söylemişti ve onun için korktum; evet, o sanki ölebilen sıradan bir faniymiş gibi gerçekten korktum onun için. Kendi kendime, ‘Tanrım! Düşen avize belki de Ses’i ezdi,’ diyordum. O esnada sahnedeaydım ve öyle korkmuş ve şaşkıındım ki salona koşup ölü ve yaralılar arasında Ses’i aramaya hazırlanıyordum ki başına kötü bir şey gelmediyse, beni teselli etmek amacıyla soyunma odama koşmuş olabileceğı geldi aklıma hemen. Fırlayıp odama gittim. Ses orada değildi. İki gözüm iki çeşme odama kapandım ve eğer hâlâ hayattaysa, kendisini bana göstermesi için ona yalvardım. Ses bana yanıt vermedi fakat birdenbire, çok iyi tanıdığım, uzun ve hoş bir inleme sesi duydum. Bu Lazarus’un iniltisiydi; İsa’nın sesini duyunca, gözkapaklarını kaldırmış ve gün ışığını görmüştü. Bunlar babamın kemanının gözyaşlarıydı. Babamın keman yayının darbelelerini tanıdım, Perros yollarında bizi yerimize mıhlayan tınılarla aynı tınılardı bunlar, Raoul, ve mezarlıktaki gece beni büyülen tınılarla aynı tınılardı bunlar! Daha sonra, bu görölmeyen etkileyici enstrümanın üzerine yaşamın neşe dolu çığığı geldi ve Ses, en sonunda, kendisini duyurarak şarkı söylemeye başladı ve şu hakim ve hükümrân sözleri dillendirdi: ‘Gell Bana inan! Bana inanananlar yaşayacaklar! Yüröl Bana inanlar ölüm nedir bilmeyecekler!’ Biz zavallı bedbahtlar, o ölümcül avizenin altında ezilerek ruhlarını teslim ederken, sonsuz yaşamın şarkısını söyleyen bu müzikten ne kadar etkilendiğimi size anlatamam. Bana da ayağı kalkmamı, ona doğru yürümemi, gelmemi emrediyor gibi geldi. Ses uzaklaşıyordu, onu takip ettim. ‘Gell Bana inan!’ Ona inanıyordum, geliyorum, geliyorum. Fakat olağanüstü bir şey oldu; soyunma odam sanki adımlarımın önünde uzayıp gidiyor-

du. Elbette aynaların bunda etkisi olmalıydı çünkü tam önümde ayna vardı ve nasıl olduğunu anlamadan, kendimi birdenbire odamın dışında buldum.”

“Nasıl yani? Nasıl olduğunu nasıl bilmiyorsunuz? Christine, Christinel Artık hayal görmeyi bırakmanız gerekiyor!” diye aniden genç kızın sözünü burada kesti Raoul.

“Peki, zavallı dostum, hayal görmüyordum! Nasıl olduğunu anlamadan odamın dışında bulmuştum kendimi! Bir akşam, odamdan kaybolduğuma şahit olmuş olan siz, belki bunu açıklayabilirsiniz, dostum, fakat ben bunu açıklayamıyorum! Size sadece tek bir şey söyleyebilirim: Aynanın önündeyken ayna bir anda yok oldu, onu arkamda aradım ama orada da yoktu... Ne ayna ne de oda vardı, artık karanlık bir koridordaydım, korktum ve bağırdım. Etrafım karanlıktı; uzakta kırmızı hafif bir ışık bir duvarın köşesini aydınlatıyordu, orası bir yol ağzıydı. Bağırdım. Sesim duvarlarda yankılanıyordu çünkü şarkı ve kemanlar susmuştu. Karanlığın içinden bir el, birdenbire elime dokundu ya da daha doğrusu, kemikli ve soğuk bir şey bileğimi kavradı ve bir daha da bırakmadı. Bağırdım. Bedenime bir kol sarıldı ve beni havaya kaldırdı... Bir süre korku içinde mücadele ettim; tırnaklarım nemli duvarlar boyunca kaydı ve hiçbir yere tutunamadılar. Daha sonra hareket etmeyi bıraktım, korkudan öleceğimi sandım. Küçük kırmızı ışığa doğru götürülüyordum. Bu ışığın içine girdiğimizde, siyah büyük bir mantoya sarınmış ve bütün yüzünü örten bir maske takmış bir adamın kollarında olduğumu gördüm. Bütün gücümle çabaladım; elim ayağım kaskatı kesildi; ağzım korkuyla haykırmak için yeniden açıldı fakat bir el onu kapattı; dudaklarımda ve tenimde hissettiğim bir eldi bu ve ölüm kokuyordu; sonrasında bayılmışım. Bilincimi kaybetmiş halde ne kadar kaldım? Bunu söyleyemeyeceğim. Gözlerimi açtığımda, karanlıklar içinde, siyah giysili adamla hâlâ baş başa olduğumu gördüm. Yere bırakılmış solgun ışıklı bir fener, bir pınarın aktığı

yeri aydınlatıyordu. Duvardan çıkarak çalkantılarla akan su, yat-tığım yerde yeraltına karışıyordu. Başım, mantolu ve siyah mas-keli adamın dizindeydi ve o hiç konuşmadan şakaklarımı özenle ovalıyordu; bu sergilediği özen, dikkat ve incelik, az önce beni kaçıırken sergilediği sertlikten daha tahammül edilmez geldi bana. Elleri, ne kadar hafif olursa olsun, ölüm kokmaya devam ediyordu. Bu elleri itiyordum ama gücüm yoktu.

“Kimsiniz? Ses nerede?” diye sordum fısıldar gibi bir sesle. Bana sadece bir iç geçirmeyle yanıt verdi. Yüzümde, birden, sıcak bir nefes hissettim ve karanlığın içinde, siyahlı adamın yanında beyaz bir şekil gördüm belli belirsiz. Siyahlı adam beni kaldırdı ve bu beyaz şeyin üzerine koydu. Bir kişneme sesi geldi kulaklarıma, şaşkındım. ‘César!’ diye mırıldandım kendi kendime. Hayvan sıçradı. Bir eyerin üzerine yatırılmıştım, dostum, ve peygamberin, pek çok kez şekerlemeler vererek şımarttığım kır atını tanıdım. Bir akşam, tiyatrodan bu atın kaybolduğu ve Operanın Hayaleti tarafından çalındığı söylentisi çıkmıştı. Ben Ses’e inanıyordum ama Hayalet’e hiç inanmıyordum ve şimdi titreyerek, kendime Hayalet’in tutsağı olup olmadığını soruyordum! Kalbi-min derinliklerinde, Ses’i yardımına çağırıyordum çünkü Ses’in ve Hayalet’in aynı kişi olduğu asla aklıma gelmezdi. Operanın Hayaleti’nden bahsedildiğini duydunuz mu, Raoul?”

“Evet,” diye yanıt verdi genç adam. “Fakat söyleyin bana, Christine, peygamberin kır atının üzerindeyken başınıza ne geldi?”

“Hiç hareket etmeden atın beni götürmesine izin verdim. Bu cehennem azabı maceranın bende yarattığı kaygı ve korkunun yerini yavaş yavaş bir uyuşukluk hali almaya başladı. Siyah giysili adam beni tutuyordu ve ben de kaçmak için hiçbir şey yapmıyordum. Bedenimi tuhaf bir huzur kaplamaya başladı ve rahatlık veren bir iksirin etkisinde olduğumu düşünmeye başladım. Duyularıma tam olarak hâkimdim. Gözlerim karanlığa alıştı ve sağ-

da solda kısa süre yanıp sönen ışıklar görmeye başladım. Dairevi, dar bir galeride olduğumuz yargısına vardım ve bu galerinin yeraltında operanın etrafını çevrelediğini düşündüm. Opera yeraltına doğru çok geniş bir alana sahipti. Olağanüstü bir derinliğe sahip olan bu yeraltındaki katlara hayatımda bir kere, sadece bir kere inmiştim, dostum, ve yerin dibine doğru inmeye daha fazla cesaret edemeyerek üçüncü katta kalmıştım. Bununla birlikte, bir şehri içine alacak büyüklükte daha iki kat, ayaklarımın altında, aşağıya doğru uzanıyordu. Fakat gözüme ilişen şekiller beni korkutmuştu. Orada, kazanların önünde kapkara şeytanlar vardı; kürekleri, yabaları hareket ettiriyorlar, ocağın ateşini körüklüyorlar, alevler saçıyorlardı ve yaklaştığınızda sizi fırınların kor rengeindeki ağızlarıyla tehdit ediyorlardı. Bu kâbus gecesinde César, beni sırtında sakince taşırken, bir anda uzakta, çok uzakta bir dürbünün tersinden bakıldığında görüldüğü gibi küçücük şeytanları kazanlarının kor ateşlerinin önünde dururlarken gördüm. Tuhaf yürüyüşümüzün seyrine göre görünüyorlar, kayboluyorlar, tekrar görünüyorlardı ve en sonunda tamamen kayboldular. Adam beni tutmaya devam ediyordu ve César, yularından çeken biri olmaksızın emin adımlarla ilerliyordu. Bu yolculuğun gece boyunca ne kadar sürdüğünü size yaklaşık olarak bile söyleyemem. Döndüğümüzü düşünüyordum sadece. Yeraltındaki uçurumların dibine kadar inen bir spirali takip ederek döne döne iniyorduk. Peki, başım dönmüyor muydu? Sanmıyorum. Hayır. Zihnim inanılmaz derecede açıktı. César bir ara, burnunu havaya kaldırdı, havayı içine çekti ve biraz yürüyüş hızını arttırdı. Nemli havayı hissettim ve César bir yere gelince durdu. Gece aydınlanmıştı. Mavi bir ışık sarmalamıştı bizi. Bulunduğumuz yere bakıyordum. Kurşuni suları uzaklarda, karanlığın içinde kaybolan bir gölün kenarındaydık. Bulunduğumuz kıyıyı mavi bir ışık aydınlatıyordu. İskelenin üzerinde, demir bir halkaya bağlanmış bir kayık gördüm. Elbette bütün bunların varlığından haberdardım,

yeraltındaki bu gölün ve kayığın görüntüsünde doğaüstü hiçbir şey yoktu. Fakat bu kıyıya getirildiğim olağanüstü şartları bir düşünün. Stiks'in* kıyısına yaklaşan ölülerin ruhları, bu kadar endişe duymamışlardır. Kharoon** beni kayığa bindiren adamdan daha iç karartıcı ve daha sessiz değildi kuşkusuz. İksirin etkisi geçmiş miydi? Yoksa bu yerlerin serinliği beni tamamen kendime getirmeye yetmiş miydi? Uyuşukluğum geçiyordu; yeniden korkmaya başladığımın işareti olan birkaç hareket yaptım. Bana eşlik eden meşum kişi bunu fark etmiş olmalı; çünkü hızlı bir hareket yaparak César'ı ürküttü ve César galerinin karanlığının içine kaçarak gözden kayboldu. Uzaktan, bir merdivenin basamaklarını döven nal sesleri geldi kulağıma; daha sonra adam da kayığa atıldı ve demir halkaya bağlı olan ipi çözdü. Kürekleri kaparak güçlü ve hızlı bir şekilde çekmeye başladı. Maskenin ardından bakan gözlerini benden ayırmıyordu. Sabit bakan gözbebeklerinin ağırlığını üzerimde hissediyordum. Etrafımızı saran suda hiçbir ses yoktu. Size daha önce bahsettiğim o mavi ışığın içerisinde kayarak gidiyorduk ve sonra, yine tamamen gecenin içine daldık ve kıyıya yanaştık. Kayık sert bir cisme çarptı. Beni yine kollarının arasında taşıyordu. Bağırarak gücü topladım, haykırdım. Daha sonra üzerime vuran ışığın etkisiyle sustum. Evet, parlak bir ışığın ortasına bıraktı beni. Bir çırpıda ayağa kalktım. Bütün gücüm yerine gelmişti. Bana sadece çiçeklerle bezenip süslenmiş gibi gelen bir salonun ortasındaydım. Bunlar harika çiçeklerdi fakat onları sepetlere bağlayan ipek kurdeleler yüzünden komik görünüyorlardı. Bulvardaki mağazalarda satılanlara benzeyen ve her "prömiyer"de soyunma odamda bulmaya alışık olduğum türden çok güzel hazırlanmış çiçeklerdi bunlar. Siyah giysili ve maskeli

Yunan mitolojisinde yeraltı dünyası ve yaşayanların dünyası arasındaki sınırı oluşturan nehrin ismi. —çn

Hades'in kayıkçısı. Görevi, ölülerin ruhlarını Stiks ırmağından karşıya geçirmektir. —çn

adam, fazlasıyla Paris'e özgü bu kokuların ortasında, kollarını kavuşturmuş halde ayakta duruyordu, konuşmaya başladı:

“‘Rahat olun, Christine, tehlikede değilsiniz.’ ”

“Bu Ses'til

“Öfkeli olduğum kadar şaşkındım da. Ses'in yüzünü görmek için, maskesinin üzerine atıldım ve yüzünden çekip almak istedim. Adam bana şöyle dedi: ‘Tehlikede değilsiniz, tabii maskeme dokunmazsanız!’

“Bileklerimden nazıkçe tutarak beni oturttu ve sonra önümde diz çöküp konuşmadan durdul

“Onun böyle alçak gönüllü bir harekette bulunması cesaretimi artırdı. Etrafımdaki her şeyi belirgin hale getiren ılık, gerçek dünyaya dönmeme yardım etti. Ne kadar olağanüstü görülürse görülsün yaşadığım macera, şimdi, fanilerin dünyasına ait olan, görebildiğim ve dokunabildiğim eşyaların içinde gerçekleşiyordu. Duvarlardaki halılar, mobilyalar, meşaleler, vazolar, altın yaldızlı sepetçiklerinin içinde duran ve nereden satın alındıklarını, kaç paraya mal olduklarını az çok tahmin ettiğim çiçekler, bunların hepsi, şimdi, hayal gücümü ister istemez diğer pek çokları kadar sıradan olan bir salonun dört duvarı arasına hapsediyordu; aradaki tek fark bu salonun operanın alt katlarında yer almasıydı. Hiç şüphesiz, diğerleri gibi bir ihtiyaç nedeniyle, gizemli bir şekilde bu mahzenlere yerleşmiş, bu duruma sessiz kalan yönetimin suç ortaklığıyla, bütün dillerde entrikalar çevrilen, şarkılar söylenen ve bütün lehçelerde sevginin ifade edildiği bu modern Babil Kulesi'nin çatısının altında, kendisine sığınacak bir yer bulmuş olan bir kaçığın eline düşmüştüm.

“İşte, maskesinin altından tanıdığım, kendini benden gizleyemeyen bu ses önümde diz çökmüş duran bir erkeğe aittir. İçinde bulunduğum durumdan daha korkuncu gelmiyordu aklıma. Bana ne olacağını, hangi karanlık ve despot bir amaçla, zindana

atılan bir mahkûm gibi ya da hareme sokulan bir köle gibi bu salona getirildiğimi sormuyordum bile. Hayırlı Hayırlı Hayırlı Ses işte bu, bir erkek, diyordum içimden! Ağlamaya başladım. Adam hâlâ diz çökmüş duruyordu ve gözyaşlarımın nedenini hiç şüphesiz anladı; çünkü bana, 'Doğru, Christinel Ben ne bir meleğim, ne periyim ne de hayaletim... Ben Erik'im!' dedi."

Christine yine anlatımayı kesti. Gençlere, sesleri sanki arkalarında yankılanıyor gibi geldi: Erik! Onun sesi mi yankılanıyordu? Arkalarına döndüler ve akşam karanlığının çökmüş olduğunu gördüler. Raoul kalkacakmış gibi bir harekette bulundu fakat Christine onu yanında tuttu.

"Kalın! Burada her şeyi öğrenmelisiniz!" dedi.

"Neden burası, Christine? Akşam serinliğinde üşüteceksiniz diye korkuyorum."

"Döşeme kapaklarından başka korkmamız gereken bir şey yok, dostum, ve burada o kapaklardan çok uzaktayız. Sizi tiyatro dışında görme hakkım yok. Şimdi buna karşı çıkmanın zamanı değil. Şüphe uyandırmayalım."

"Christinel Christinel İçimden bir ses kaçmak için yarın akşamı beklemekle yanlış yaptığımızı ve hemen kaçmamız gerektiğini söylüyor banal"

"Eğer yarın gece şarkı söylediğimi görmezse, çok büyük bir sıkıntı yaşayacağımızı söylüyorum size."

"Erik için sıkıntı yaratmadan, sonsuza kadar kaçmak imkânsız ama!"

"Bu konuda haklısınız, Raoul, çünkü ben kaçarsam kesinlikle ölür o."

"Ama eşit durumdayız çünkü bizi öldürmesi tehlikesi de var," diye ekledi genç kız boğuk bir sesle.

"Sizi o kadar çok seviyor demek kil"

"Cinayet işleyecek kadar!"

“Fakat yaşadığı yeri bulmak imkânsız değil Erik mademki bir hayalet değil, onunla konuşabilir, hatta onu açıklama yapmaya zorlayabiliriz!”

Christine başını iki yana salladı.

“Hayır! Hayır! Erik’e hiçbir şey yapamayız! Ondan sadece kaçılır!”

“Peki, siz onun yanından nasıl kurtuldunuz? Kaçarak mı?”

“Çünkü yapılması gereken buydu... Onun bulunduğu yerden nasıl çıktığımı öğrendiğinizde bunu anlayacaksınız.”

“Ahl Ondan nefret ediyorum,” diye bağırdı Raoul. “Ya siz Christine, söyleyin bana, bu sıradışı aşk hikâyesinin devamını daha sakın dinleyebilmem için bunu bana söylemeniz gerekiyor... Siz de ondan nefret ediyor musunuz?”

“Hayır!” dedi Christine içtenlikle.

“O halde neden bu kadar çok laf ettiniz? Belli ki onu seviyorsunuz. Bütün korkunuz, yaşadığınız dehşet, hepsi aşktan kaynaklanıyor, tadına doyum olmaz bir aşk! Kendine bile itiraf edilemeyen cinsten,” dedi Raoul üzüntüyle. “Aklınıza geldiğinde sizi ürperten bir aşk! Yeraltındaki sarayında yaşayan bir adamı düşünüyorsunuz demek kil”

Raoul bunları söyledikten sonra alaycı bir şekilde güldü.

“Oraya dönmemi mi istiyorsunuz yani?” diye sözünü kesti genç kız sertçe. “Dikkat edin, Raoul, size söylemiştim. Bir daha tekrar etmeyeceğim.”

Üçünün arasında korkutucu bir sessizlik oldu. Konuşan iki kişi ve arkalarında onları dinleyen gölge arasındaki sessizlikti bu.

“Size yanıt vermeden önce,” dedi Raoul yorgun bir sesle, “mademki ondan nefret etmiyorsunuz, onun sizde yarattığı duygu nedir öğrenmek istiyorum.”

“Korkul!” dedi Christine ve bu sözleri öyle güçlü söyledi ki gecenin içinden duyulan iç çekişleri bastırdı dedikleri. “Daha da korkunç olanı,” diye devam etti Christine artan bir öfkeyle, “ondan korkuyor ama nefret etmiyor olmam. Ondan nasıl nefret

edebilirim, Raoul? Biliyorsunuz, Erik ayaklarımın altında, yerin altında, gölün kenarındaki evinde. Kendisini suçluyor, lanetliyor ve affetmem için bana yalvarıyor. Sahtekârlığını itiraf ediyor. O beni seviyor! Ayaklarımın altına büyük ve trajik bir aşkı seriyor. Beni aşkı yüzünden kaçırdı, beni de kendini de yerin altına aşk yüzünden hapsetti. Fakat bana saygı duyuyor, itaat ediyor, inliyor, ağlıyor! Ben ayağa kalkıp da ona, bana elimden aldığı özgürlüğümü hemen iade etmezse, elimden onu küçük görmekten başka bir şey gelmeyeceğini söylediğimde inanılmaz bir şey oldu... Bana özgürlüğümü geri verdi. Geri dönecektim artık ve bana o gizemli yolu göstermeye hazırdı. O da ayağa kalktı ve onun ne hayalet, ne melek ne de peri olduğu geldi aklıma. O hâlâ Ses'ti çünkü şarkı söylüyordu!

"Ve ben onu dinliyordum... Orada kaldım!

"O akşam bir daha hiç konuşmadık. Eline bir arp aldı ve bana Desdemona romansını söylemeye başladı; erkek sesi ve melek sesi birbirine karışmıştı. Bu şarkıyı daha önce benim de söylemiş olduğumu hatırlayınca utandım. Dostum, müziğin insanın yüreğini titreten sesler dışında, var olan hiçbir şey yokmuş gibi hissettiren bir enerjisi var. Yaşadığım tuhaf macerayı unuttum. Yaşayan tek şey müziğin sesiydi ve ben, onu bu ahenkli yolculuğunda kendimden geçercesine takip ediyordum. Orfeus'un müritlerinden biri olmuştum. Bu ses beni üzüntünün, neşenin, çekilen ıstırapın, umutsuzluğun, coşkunun, ölümün ve mutlu evliliklerin içinde gezdiriyordu. Ben dinliyordum, o söylüyordu. Bilmediğim parçaları seslendirdi bana. Bende yumuşaklık, uyuşukluk ve dinlenme duygusu yaratan ve beni rüyanın eşiğine taşıyan yeni bir müziği dinletti bana. Uykuya daldım. Uyandığımda basit bir şekilde döşenmiş küçük bir odada, maun ağacından yapılmış uzun bir koltuğun üzerinde yalnızdım. Odanın duvarları Jouy* desen-

18. Yüzyılda Fransa'da genellikle pamuklu ya da ipekli kumaşlar üzerine basılan bir tür desen. —çn

li kumaşlarla kaplanmıştı ve oda, “Louis-Philippe” dönemi eski bir komodinin üzerine konmuş bir lambayla aydınlanıyordu. Bu yeni dekor ne anlama geliyordu? Kötü bir düşünceyi aklımdan atmak ister gibi elimle alnımı sildim. Ne yazık ki rüya görmediğimi anlamam uzun sürmedi. Bir mahpustum ve odamdan sadece çok rahat bir banyoya girmek için çıkabiliyordum. Dilediğim kadar sıcak ve soğuk suya sahiptim. Odama döndüğümde komodinin üzerinde kırmızı mürekkeple yazılmış bir not buldum. Bu notta yazılı olan şeyler, beni içinde bulunduğum üzücü durum hakkında bilgilendiriyor ve eğer hâlâ gerekliyse, olayların gerçekliği hakkındaki bütün şüphelerimi ortadan kaldırıyor. Şunlar yazılıydı notta: ‘Sevgili Christine, kaderiniz hakkında hiçbir endişeniz olmasın. Bu dünyada benden daha iyi ve daha saygıdeğer bir dosta sahip değilsiniz. Size ait olan bu mekânda şu anda yalnızsınız. Ben, mağazaları dolaşıp ihtiyacınız olabilecek çamaşırları almak için dışarı çıkıyorum.’

“Bir delinin eline düştüm, diye bağırdım. Başıma ne gelecekti? Bu sefil adam beni bu yeraltı hapishanesinde ne kadar zaman tutmayı düşünüyordu?

“Küçük dairemin içinde, bir çıkış arayarak ve bir türlü bulamayarak, bir deli gibi sağa sola koşuşturdum. Saçma batıl inancım yüzünden kendimi suçluyordum ve duvarların arasından bana hitap eden Ses’i, müzik perisini, tam bir saflıkla kabul etmiş olmam gerçeğiyle acı acı dalga geçmekten korkunç bir zevk alıyordum. Bu kadar aptal olunursa, görülmemiş felaketlere maruz kalmayı da beklemek gerekiyordu ve başıma gelen her şeyi hak ediyordum! Kendime vurma isteği duyuyordum. Kendime, aynı anda hem gülüyor hem de ağlıyordum. Erik geldiğinde bu durumdaydım.

“Duvara üç kere kısa kısa vurduktan sonra, benim bir türlü bulamamış olduğum bir kapıdan sakince girdi içeri ve kapıyı açık bıraktı. Eli kolu karton kutularla, paketlerle doluydu ve bunları

hiç acele etmeden yatağımın üzerine bıraktı. Ben kendimi hakarete uğramış hissederken ve maskesini çıkarması için onun başının etini yerken, o bu maskenin ardında dürüst bir adamın yüzü saklıymış gibi davranıyordu. Bana büyük bir soğukkanlılıkla, 'Erik'in yüzünü asla görmeyeceksiniz!' yanıtını verdi ve günün bu saatinde hâlâ giyinip kuşanmadığım için bana sitem etti. Saatin öğleden sonra ikiyi gösterdiğini söyledi ve hazırlanmam için bana yarım saat verdi. Bunları söyledikten sonra saatimi kurdu ve ayarladı. Daha sonra, mükellef bir öğle yemeğinin bizi beklediği yemek salonuna davet etti beni. O kadar acıkmıştım ki kapıyı yüzüne kapatarak banyoya girdim. Eğer Erik dürüst bir adam gibi davranmayı bırakıp bir deli gibi davranmaya başlarsa, kendimi öldürmeye kararlıydım, yanıma bir makas aldıktan sonra duşa girdim. Serin su bana çok iyi geldi ve Erik'in yanına döndüğümde her ne olursa olsun ona hakaret edip kişiliğini incitmeme ve özgürlüğümü en kısa sürede elde edebilmek için gerekiyorsa onu pohpohlama kararı aldım. Söze ilk o başladı ve benimle ilgili planlarından bahsetti ve bana bunları içimi rahatlatmak için anlattığını söyledi. Benimle olmaktan o kadar büyük bir zevk alıyordu ki bir önceki gün benim korkmuş ifadem karşısında gitmememe razı olduğu gibi, benim arkadaşılığımдан hemen vazgeçmek istemiyordu. Onunla birlikte olmaktan korkmamı gerektirecek hiçbir şey olmadığını anlıyordum artık. Beni seviyordu ve bunu, bana ben ona izin verdiğim sürece söyleyecekti; geri kalan zamanımız müzikle geçecekti.

"Zamanın geri kalanından kastınız nedir, diye sordum ona.

Bana kararlılıkla yanıt verdi.

"Beş gün."

"Peki, sonra serbest mi kalacağım?"

"Serbest kalacaksınız, Christine, çünkü beş gün geçtikten sonra benden korkmamayı öğreneceksiniz ve ara sıra zavallı Erik'i görmeye geleceksiniz."

“Bu son sözleri söylerken sesinin tonu beni derinden etkiledi. Bu sözlerde öyle gerçek, öyle acınası bir umutsuzluk gördüm ki maskenin üzerinden yüzünün dokunaklı halini hisseder gibi oldum. Maskenin gerisindeki gözlerini göremiyordum fakat siyah ipekten kare şeklindeki bu gizemli maskeye sorgulayan gözlerle baktığımda hissettiğim tuhaf rahatsızlık duygusunu azaltmıyordu bu durum. Kumaşın alt tarafında, sakal hizasında, gözyaşı damlalarını fark ettim.

“Sessizce, bana karşısındaki bir yeri, önceki gün bana arp çaldığı ve benim de kafam çok karışık bir halde oturduğum odanın merkezindeki tek bacaklı sehpayı işaret etti. Masaya oturduktan sonra büyük bir iştahla birkaç istakoz ve bir zamanlar Falstaff tarafından da sık sık ziyaret edilen Koenisgberg mahzenlerinden getirdiğini söylediği Tokay şarabında marine edilmiş bir tavuk kanadı yedim. O ise ne yiyor ne de içiyordu. Erik ismi İskandinav kökenli bir isim olduğundan, ona nereli olduğunu sordum. Bana ne bir ismi ne de bir vatanı olduğunu, Erik ismini de tamamen rastlantı eseri aldığını söyledi. Ona, madem beni seviyorsa, bana olan sevgini söylemek için neden beni kaçırıp yeraltına hapsetmekten başka bir yol bulmadın diye sordum!

“‘Bir mezarın içinde sevilmek çok zor bir şey,’ dedim.

“‘Böyle randevular olabilir,’ dedi tuhaf bir ses tonuyla.

“Daha sonra ayağa kalktı ve bana parmaklarını uzattı çünkü bana evini gezdirmek istiyordu, fakat elimi, bir çılgılık atarak, hemen geri çektim. Islak ve kemikli bir şeye dokunmuştum ve ellerinin ölüm koktuğu geldi aklıma.

“‘Ah! Özür dilerim!’ diye inledi.

“‘Bir kapıyı açtı. ‘İşte benim odam,’ dedi. ‘İlginç bir yerdir, tabii görmek isterseniz...’

“Tereddüt etmedim. Davranışları, sözleri, bütün tavrı ona gü-

venmem gerektiğini söylüyordu. Hem sonra, korkmamam gerektiğini hissettim.

“İçeri girdim. Sanki bir cenaze odasına girmişim gibi geldi bana. Duvarlar siyah kumaşlarla kaplıydı fakat genellikle, böyle bir cenaze odasının süsü olarak kullanılan beyaz gözyaşları yerine, büyük bir portenin üzerine yazılmış “Dies İrae”nin* notaları görünüyordu. Bu odanın ortasında kırmızı brokar perdelerin asılı olduğu bir sayvan yer alıyordu ve bu sayvanın altında açık bir tabut duruyordu.

“Bu görüntü karşısında geri adım attım.

“‘Bunun içinde uyuyorum,’ dedi Erik. ‘Yaşamda her şeye alışmak lazım, ölüme bile.’

“Bu görüntü karşısında öyle dehşete kapılmıştım ki başımı çevirdim. Gözüme bir duvar boyunca uzanan org ilişti. Orgun önündeki kürsüde kırmızı notalar karalanmış bir defter duruyordu. Bakmak izin için istedim ve ilk sayfasını okudum: Muzaffer Don Juan.

“‘Evet, ara sıra beste yapıyorum,’ dedi. ‘İşte, bu esere başlayalı yirmi yıl oldu. Bittiği zaman, onu şu tabutun içinde yanımda götüreceğim ve bir daha uyanmayacağım.’

“‘Üzerinde, ara sıra da olsa, çalışmak gerekir, dedim.’

“‘Bazen, geceli gündüzlü on beş gün çalışıyorum. O zaman zarfında müzikten başka bir şey görmüyor gözüm. Sonra, yıllarca dinleniyorum.’

“‘Muzaffer Don Juan’nınızdan bir şeyler çalmak ister misiniz bana?’ diye sordum, bunun ona zevk vereceğini ve bu cenaze odasında hissettiğim tiksintinin üstesinden geleceğimi düşünerek.

“‘Bunu benden asla istemeyin,’ dedi, karamsarlık yansıyan bir sesle. ‘Bu Don Juan şarap, ufak aşklar ve kötülükten ilham alan, so-

Fransiken tarikatına mensup Celano’lu Thomas tarafından 13. yüzyılda yazıldığı düşünülen ve *azap günü* anlamına gelen, kıyamet temalı Latince ilahi. —çn

nunda da Tanrı tarafından cezalandırılan Lorenzo d'Aponte'nin sözlerinin üzerine bestelenmedi. İsterseniz size Mozart çalayım; güzel gözyaşlarınızın akmasına neden olup sizde temiz düşünceler yaratacaktır. Fakat benim Don Juan'ım, Christine, Tanrı'nın ateşiyle çarpılmamış olmasına rağmen yakıyor!

"Bunun üzerine, çıktığımız salona geri döndük. Bu dairenin hiçbir yerinde ayna olmaması dikkatimi çekti. Bunun neden böyle olduğunu düşünmeye başlamıştım ki Erik piyanonun başına oturdu.

"Görüyorsunuz, Christine, müziğin öyle korkunç bir türü var ki ona yaklaşan herkesi tüketiyor," dedi bana. 'Bereket versin ki siz henüz bu müzikle tanışmadınız çünkü o taze renklerinizi yitirdiniz ve Paris'e döndüğünüzde sizi kimse tanımazdı. Opera söyleyelim, Christine Daaé.'

"Bu, opera söyleyelim Christine Daaé'yi, sanki hakaret edermiş gibi söyledi.

"Fakat onun bu sözleri söylerken takındığı tavır üzerinde duracak zamanım olmadı. Hemen *Othello* düetine başladık ve felaket çoktan başımızın üzerinde dolanmaya başlamıştı. Bu defa, bana Desdemona rolünü bırakmıştı; bu parçayı umutsuzlukla, o güne kadar hissetmediğim gerçek bir korkuyla söylüyordum. Böyle bir partnerin bana eşlik etmesi beni tamamen tüketeyeğine bende harika bir korku yaratıyordu. Kurbanı olduğum olaylar, tuhaf bir biçimde şairin düşüncesinden akarak bana yaklaşıyordu ve müzisyenin büyülendiği vurguları yakalıyordum. Ona gelince, sesi gök gürültüsü gibi çıkıyordu, intikamcı ruhu her sese damgasını vuruyor ve bu seslerin gücünü korkunç derecede artırıyor. Aşk, kıskançlık ve nefret etrafımızda kulakları yırtan çığlıklar atarak çınılıyordu. Erik'in yüzündeki maske bana, Venedik'in Mağribi'nin* doğal maskesini hatırlatıyordu. O, *Othello*'nun ta

Shakespeare'in yazdığı trajedinin kahramanı *Othello*, Venedikli Mağribi bir generaldir. —yhn

kendisiydi. Bana vuracağını ve onun darbeleriyle yere düşeceğimi sandım; fakat bununla birlikte, çekingen Desdemone gibi, onun öfkesinden sakınmak, ondan kaçmak için hiçbir harekette bulunmadım. Tam tersine böyle bir tutkunun merkezinde, ölümün cazibesine kapılarak büyülenmiş ve onun çekimine girmiş bir halde ona yaklaşıyordum. Fakat ölmeden önce, sanatın sonsuz ateşini dönüştüren bu bilinmeyen yüzün yüce görüntüsünü son bakışımın içine hapsederek götürmek için bu yüzü tanımak istedim. Ses'in yüzünü görmek istedim ve hâkim olamadığım dürtüsel bir hareketle, zira kendimde değildim artık, parmaklarım maskeyi hızlıca çekip çıkardı.

“Ahl Korkunçtu! Korkunçtu! Korkunçtu!”

Christine durdu. Gecenin içinden gelen yankılar Erik ismini tekrar ettikleri gibi, “Korkunçtu! Korkunçtu! Korkunçtu!” sözcüklerini de tekrar ederken, titreyen elleriyle bu görüntüyü hâlâ gözünün önünden uzaklaştırmak ister gibiydi Christine. Bu anlatının verdiği dehşetle birbirlerine daha da sokulan Raoul ve Christine, sakın ve temiz bir gökyüzünde parıldayan yıldızlara doğru kaldırdılar gözlerini.

“Tuhaf değil mi, Christinel Böyle yumuşak ve sakın bir gecede ne çok inilti var. Sanki gece de bizimle birlikte sızlanıyor,” dedi Raoul.

“Şimdi sırrı öğrendiğinizde, sizin kulaklarınıza da benimkiler gibi acı dolu inilti dolacak,” diye yanıt verdi Christine.

Christine, Raoul'un güven veren ellerini kendi ellerinin içine hapsetti ve uzun süren bir ürpertiyle sarsıldıktan sonra, devam etti:

“Ahl Yüz yıl da yaşasam, onun ağzından çıkan ve bu dünyaya ait olmayan o haykırış hep kulaklarımda olacak; acısının ve cehennemi öfkesinin çığlıydı bu. Gördüğüm şey karşısında gözlerim büyük bir dehşetle açılırken, tek bir çığlık çıkmayan ağzım da öylece açık kalmıştı.

“Ahl Raoul, o şey! Onu bir daha gözümün önüne getirmemek için ne yapmalıyım? O çılgınlık kulaklarımdan nasıl sonsuza kadar gitmeyecekse, yüzü de gözlerimin önünden gitmeyecek! Ne görüntü ama! Onu gözlerimin önünden nasıl uzaklaştırmalıyım ve onu size nasıl göstermeliyim? Bilmiyorum! Raoul, geçen yüz-yılların etkisiyle kurumuş ölü kafatasları görmüşsünüzdür belki, eğer korkunç bir kâbusun kurbanı olmadıysanız, Perros’ta o gece, onun kurukafasını da gördünüz. Yine aynı şekilde, son maskeli baloda Kırmızı Ölüm’ü de gördünüz dolaşırken! Fakat bu kurukafaların hepsi hareketsizdi ve o sessiz korkunçlukları canlı değildi. Fakat eğer elinizden gelirse, Ölüm’ün maskesinin birdenbire canlandığını ve iki gözü, burnu ve ağzından oluşan dört kara delikle müthiş kızgınlığını, şeytanın kasıp kavuran öfkesini kusmaya başladığını getirin gözünüzün önüne. Bakışlarını göremiyordum çünkü sonradan öğrendim ki onun kor gibi parıltıyan gözleri, sadece gecenin derin karanlığı içinde görülebiliyordu. Duvara yapışmış olmalıydım, görüntü hem korkunç hem de çok çirkindi!

“İşte o zaman, dudakları olmayan ağzının içindeki dişlerin korkunç gıcırdama sesi bana gittikçe yaklaşırken, dizlerimin üzerine çöktüm; bana nefretle anlamsız bir şeyler fısıldıyordu; sözcüklerin devamı gelmiyordu, beddua ya da sayıklama gibi şeylerdi. Neydi bunlar bilmiyorum!

“Üzerime eğildi ve bana, ‘Bak! Görmek istedin! Gör öyleyse! Gözlerini ve ruhunu benim lanetli çirkinliğim ile doyur! Erik’in yüzüne bak! Ses’in yüzünü şimdi biliyorsun artık! Beni duymak sana yetmiyor muydu? Söyle bana! Nasıl olduğumu görmek istedin. Siz kadınlar hep meraklısınızdır zaten!’ diye bağırırken, ağzından köpükler saçarak boğuk ve güçlü kahkahalar atıyordu. Şöyle şeyler söylemeye devam ediyordu:

“‘Tatmin oldun mu? Yakışıklıyım, değil mi? Senin gibi bir kadın beni gördüğünde bırakamaz. Beni hep sever! Don Juan tarzında biriyim ben.’

“Sonra elleri kalçasında, bütün gövdesiyle dikilerek ve omuzlarının üzerindeki baş vazifesi gören o çirkin şeyi sağa sola sallayarak gürlemeye başladı:

“‘Bana bak! Ben muzaffer Don Juan’ım!’

“Merhamet dileyerek başımı çeviriyordum ki beni ölü parmaklarını geçirdiği saçlarımdan yakalayarak sertçe kendisine doğru çekti.”

“Yeter! Yeter!” diye kesti Christine’in sözlerini Raoul. “Onu öldürecekim! Onu öldürecekim! Tanrı aşkına, Christine! Söyle bana, gölün kenarındaki bu yemek salonunu nasıl bulurum? Onu öldürmeliyim!”

“Ehl Öğrenmek istiyorsan önce sus, Raoul!”

“Ahl Evet, senin oraya neden ve nasıl döndüğünü öğrenmek istiyorum. Asıl sır olan şey bu, Christine, dikkatini çekerim! Başka sır yok! Fakat her ne olursa olsun, onu öldürecekim!”

“Ahl Raoul’üm! Dinle o halde! Madem bilmek istiyorsun... Dinle! Beni saçlarımdan sürüklüyordu ve o zaman... o zaman... Ah! Bu daha da korkunç!”

“Ee? Söyle hadil” diye bağırdı Raoul öfkeyle. “Çabuk söyle!”

“O zaman, bana şunları fısıldadı: ‘Ne? Seni korkutuyor muyum? Bu mümkündür! Hâlâ bir maskem olduğunu düşünüyorsun belki, he? Bu mu? Başım da mı bir maske? Pekâlâl’ diye bağırmaya başladı. ‘Bunu da diğeri gibi çıkar! Hadil Hadil Tekrarla yine! İstiyorum bunu! Ellerin... Ellerin... Ellerini bana ver! Eğer ellerin yeterli olmazsa sana benimkileri ödünç vereceğim ve maskeyi çıkarıp atmak için ikimiz birlikte çabalayacağız.’ Ayaklarının dibinde yuvarlanıyordum ama o ellerimi bırakmıyordu, Raoul. Ellerimi o korkunç yüzüne daldırdı. Tırnaklarımla etini yırttı, o korkunç ölü etini!

“‘Öğren! Öğren!’ diye bağıırıyordu, bir demirci ocağı gibi hararet yayan boğazının derinliklerinden. ‘Bir ölüden hiçbir farkım olmadığını öğren! Tepeden tırnağa ölüyüm ben! Seni seven, sana

tapan ve seni bundan böyle asla ama asla terk etmeyecek olan kişi aslında bir kadavra. İleride aşkımızın sonuna geldiğimizde, Christine, tabutumuzu geniş yaptıracacağım. İştel Artık gülmüyorum, görüyorsun, ağlıyorum. Sana ağlıyorum, Christine, maskemi çıkaran ve bu yüzden de asla beni terk edemeyecek olan sana ağlıyorum! Benim yakışıklı biri olduğuma inandığın sürece, bana geri gelebilirdin, Christine! Geri gelecektin, bunu biliyorum. Fakat şimdi çirkinliğimle karşılaşınca, artık sonsuza kadar kaçacaksın benden. Seni bırakmıyorum! Hem, neden beni görmek istedin ki? Akılsız! Aptal Christine! Beni görmek istemek de ne demek! Babam bile beni hiç görmemişken ve annem bile beni bir daha görmemek için, ağlayarak, bana ilk maskemi hediye etmişken, sana ne oluyor!’

“Beni en sonunda bırakmıştı ve korkunç hıçkırık sesleri çıkararak yerde sürünüyordu. Sonra, küçük bir sürüngen gibi sürünerek odanın dışına çıktı ve kendi odasına süzöldükten sonra odasının kapısı kapandı. Korkumla ve düşüncelerimle baş başa kalmıştım ama o şeyin görüntüsünden de kurtulmuştum. Bu fırtınanın ardından müthiş bir sessizlik gelmişti, mezar sessizliğiydi bu. Maskesini çıkarmamın korkunç sonuçları üzerine düşünmeye başladım. Canavarın son sözleri beni yeteri kadar bilgilendirmişti. Kendimi sonsuza kadar hapsetmiştim ve merakım bütün üzüntülerimin nedeni olacaktı. Beni yeteri kadar uyarmıştı; maskesine dokunmadığım sürece hiçbir tehlikeye maruz kalmayacağımı söylemişti bana ve ben o maskeye dokundum. İhtiyatsızlığıma lanet okudum ama canavarın akıl yürütmesinin mantıklı olduğunu ürpererek fark ettim. Evet, yüzünü görmeseydim geri dönerdim. Ricasına karşı duyarsız kalmamam için bana önceden yeteri kadar dokunmuş, ilgilenmiş ve hatta maskesinin ardına gizlediği gözyaşlarıyla acımişti. Sonuçta, nankör biri değildim ve elinden daha fazlasının gelmiyor olması, onun Ses olduğunu ve dehasıyla beni yetiştirdiğini unutturamazdı bana. Geri döner-

dim! Ama şimdi, bu yeraltı mezarından çıkarsam, kesinlikle geri dönmeyecektim. Sizi seven bir kadavrayla mezara girmek için geri dönülmez!

“Öfke patlaması yaşarken, bana bakışlarından ya da daha doğrusu görünmez bakışlarının yer aldığı iki siyah çukuru bana yaklaştırırken sergilediği çılgınlıktan, onun ne kadar vahşi bir tutkuya sahip olduğunu anlayabilmiştim. Karşı koyamayacağımı bildiği halde, beni asla kollarının arasına almadığı için, bu canavarın içinde bir melek de var olmalıydı ve her şeyin ötesinde biraz da melekti zaten, Müzik Meleği, ve eğer Tanrı onu çürümüşlük içinde değil de güzellik vererek yaratsaydı, belki de tamamen bir melek olacaktı.

“Bana biçilmiş kaderimle ilgili düşüncelerin arasında kaybolmuşken, cenaze odasının kapısı açıldığında canavarı yeniden maskesiz bir halde görünce yaşadığım korkuyla, sessizce kendi daireme geçip bu korkunç kaderime son verebilecek makası yanıma almıştım ki orgun sesi duyuldu.

“İşte o zaman, dostum, Erik’in beni şaşırtan bir küçümsemeyle, opera müziği diye adlandırdığı şey hakkındaki sözlerini anlamaya başladım. O an duyduğum şeyin, beni o akşama kadar hep büyülemiş olan müzikle hiçbir alakası yoktu. Onun Muzaffer Don Juan’ı (zira hiç şüphem yoktu ki o an yaşadığı tiksinti duygusunun üstesinden gelmek için şaheserine koşmuştu hemen) bana önce, zavallı Erik’in bütün lanetli mutsuzluğunu içine yerleştirdiği uzun, korkunç ve muhteşem bir hıçkırık gibi geldi.

“Üzerinde kırmızı renkte notaların yer aldığı defteri görüyordum ve bu müziğin kanla yazıldığını kolayca anladım. Bu müzik, yaşanan büyük acının bütün ayrıntılarını önüme seriyordu. Uçurumu köşe bucak gezdiriyordu bana, bu çirkin adamın yaşadığı uçurumdu bu. Bu müzik bana, o zavallı çirkin başını bu cehennemin kasvetli duvarlarına vururken ve insanları korkutmamak için onların bakışlarından kaçarken gösteriyordu Erik’i.

Acının ilahi bir hale büründüğü muhteşem bir ezginin, açan bir çiçek gibi ortaya çıkışına tükenmiş, nefesim kesilmiş, acınası ve yenilmiş bir vaziyette şahitlik ediyordum. Sonra, uçurumdan yükselen sesler havada toplanarak büyük ve tehditkâr bir grup halini aldılar birdenbire; bir kartalın güneşe doğru yükselmesi gibi bunlar da sanki dönerek gökyüzüne yükseliyorlardı. Böyle görkemli bir senfoni bütün dünyayı ateşe verir gibiydi, işte o zaman anladım eserin en sonunda tamamlandığını ve aşkın kanatları üzerinde yükselen Çirkinlik'in, Güzellik'in yüzüne bakmaya cesaret ettiğini. Sarhoş gibiydim, beni Erik'ten ayıran kapı zorlamalarımaya dayanamadı. Beni duyan Erik ayağa kalkmıştı fakat arkasına dönmeye cesaret edemedi.

“‘Erik,’ diye seslendim, ‘bana korkmadan yüzünüzü gösterin. Sizin insanların en acı çeken, en yücesi olduğunuza yemin ederim ve eğer Christine Daaé bundan böyle size bakarken ürperirse, göz kamaştırıcı dehanızı düşündüğü için ürperecektir!’

“O zaman, Erik arkasına döndü çünkü bana inandı ve ben de inanmıştım ne yazık ki Kendime inanıyordum. Etleri kurumuş ellerini Kader’e doğru kaldırdı ve aşk sözleri söyleyerek dizlerime kapandı. Ölü ağzından çıkan aşk sözcükleriyle... Ve müzik sustu.

“Elbisemin eteğine sarılıyordu, gözlerimi kapadığımı görmedi.

“Size daha ne anlatayım, dostum? Yaşanan dramı şimdi biliyorsunuz artık. Bu durum, on beş gün boyunca tekrarlandı... Ona yalanlar söylediğim on beş gün boyunca. Yalanlarım, bana o yalanları esinleyen canavar kadar korkunçtu ve özgürlüğümü bu bedel karşılığında elde ettim. Maskesini yaktım. Onu öyle bir hale getirdim ki artık şarkı söylemediği zamanlarda da, sahibinin etrafında dolanan utangaç bir köpek gibi etrafımda dolanarak bakışlarımı dilenme cesaretine sahip oldu. Sadık bir köle gibi dolanıyordu etrafımda ve bana çok ihtimam gösteriyordu. Yavaş yavaş, ona öyle bir güven telkin ettim ki beni Averno Gölü kıyısına gezmeye götürmeye ve gölün kurşuni sularında sandalla

gezdirmeye cesaret etti. Esaretimin son günlerine doğru, Scribe Sokağı'nın yeraltına açılan parmaklıklarını gece geçmeme izin vermeye başladı. Orada, atlı bir araba bizi bekliyor oluyordu ve bizi ıssız ormana götürüyordu.

“Bize rastladığınız gece, benim için nerdeyse trajik bir şekilde sonlanacaktı çünkü sizi çılgınca kışkırdı ve onu ancak sizin yakında gideceğinizi söyleyerek yatıştırdım. Sonunda, acıma duygusunun, coşkunun, umutsuzluğun ve korkunun birbirlerinin yerini alıp durduğu bu on beş günlük esaretten sonra, ona geri döneceğimi söylediğimde bana inandı.”

“Böylece, geri döndünüz, Christine,” diye inledi Raoul.

“Doğru dostum ve size söylemeliyim ki sözümü tutmama yardım eden şey beni özgür bırakırken savurduğu korkunç tehditler değil, kendi mezarının başındayken insanın içini parçalayan hıçkırıklarla ağlamasıydı.

“Evet, bu hıçkırıklar,” dedi Christine başını üzüntüyle sallayarak, “beni o zavallıya bağladı; vedalaşma ânında bunun böyle olacağı hiç aklıma gelmemişti. Zavallı Erik! Zavallı Erik!”

“Christine,” dedi Raoul yerinden kalkarak, “beni sevdiğinizi söylüyorsunuz ama özgürlüğünüze kavuşalı daha birkaç saat olmamıştı ki Erik’e dönüyordunuz! Maskeli baloyu hatırlıyorsunuz, değil mi?”

“Siz böyle anladınız... O birkaç saati sizinle geçirmiş olduğumu hatırlıyorsunuzdur, Raoul, ikimizi de büyük bir tehlikenin içine atarak hem de...”

“O birkaç saat boyunca, sizin beni sevdiğinizden şüphe ettim.”

“Hâlâ şüphe ediyor musunuz, Raoul? O halde, Erik'in yanına yaptığım yolculukların her birinin, ona olan korkumu daha da artırdığını bilin çünkü bu yolculukların her biri, umduğum gibi onu yatıştıracığına, onun aşktan çılgına dönmesine neden oldu ve korkuyorum! Korkuyorum! Korkuyorum!”

“Korkuyorsunuz... Peki, beni seviyor musunuz? Eğer Erik yakkışıklı biri olsaydı, beni yine sevecek miydiniz, Christine?”

“Zavallı Neden kaderi zorluyorsun? Bir günahı saklar gibi vicdanımın derinliklerinde sakladığım şeyleri bana neden soruyorsun?”

Christine de ayağı kalktı ve genç adamın güzel başını titreyen kollarıyla sarmaladı ve ona şunları söyledi:

“Ahl Benim bir günlük nişanım, eğer sizi sevmeseydim, dudaklarımı size vermezdim. İlk ve son defa, alın iştet!”

Raoul, o dudakları kabul etti fakat onları saran gecede öyle bir yırtılma yaşandı ki yaklaşan bir fırtınadan kaçır gibi kaçtılar ve çatıların üstünde kaybolup gitmelerinden önce, Erik’in korkusunun gelip yerleştığı gözleriyle, yukarıda, tam tepelerinde, Apollon’un lirin tellerine yapışmış gibi duran ve onlara korku gibi gözleriyle bakan iri bir gece kuşunu gördüler.

İkinci Bölüm

SAHNE KAPAKLARININ GİZEMİ

XIV

Sahne Kapakları Meraklısının Usta İşi Hareketi

Raoul ve Christine koştular... Koştular... Şimdi, karanlık gecede kor gibi parlayan gözlerin olduğu çatıdan aşağıya doğru kaçıyorlardı ve zemine doğru yol alırlarken bir tek sekizinci katta durdular. Bu akşam gösteri yoktu ve operanın koridorları ıssızdı.

Gençlerin önünde, birdenbire, tuhaf bir silüet belirdi ve yolu kapayarak: "Hayır! Buradan değil!" diye seslendi.

Silüet, onlara kulislere giden başka bir koridoru işaret etti.

Raoul, durup neler olduğunu öğrenmek istiyordu.

"Gidin! Çabuk gidin!" diye emretti bu geniş bir kaftanın içine gizlenmiş, başına da külâh gibi sivri bir başlık takmış olan ve tam olarak seçilemeyen silüet.

Christine, Raoul'ü o tarafa sürüklemeye çoktan başlamıştı ve onu koşturmayla zorluyordu:

"Fakat bu kim? Kim bu adam?" diye sordu genç adam.

"Acemi!" diye yanıt verdi Christine.

"Ne iş yapar?"

"Bu konuda kimse bir şey bilmiyor! Her zaman operadadır o."

"Bana bu yaptırdığınız alçakça bir şey, Christine," dedi çok heyecanlanmış olan Raoul. "Beni kaçmaya zorluyorsunuz, hayatımda ilk defa oluyor bu!"

“Boş verin şimdi!” dedi sakinleşmeye başlayan Christine. “Sanırım hayalimizdeki gölgeden kaçtık!”

“Eğer gerçekten Erik’i fark etseydik, onu Apollon’un lirinine üzerine çivilerdim, tıpkı Bretonya’daki çiftliklerimizin duvarlarına baykuşları çivilediğimiz gibi, böylece bir daha sorun çıkarmazdı.”

“Benim tatlı Raoul’üm, önce Apollon’un lirine tırmanmamız gerekecekti, bu öyle kolay bir tırmanış değil.”

“Kor gibi parıldayan gözler oradaydı.”

“Eh işte! Siz de benim gibi, her yerde onu görmeye hazır hale geldiniz. Fakat biraz düşündükten sonra, lirin telleri arasından şehre bakan iki yıldızın altın çivilerini, hiç şüphesiz, kor gibi parıldayan gözler sandığımı söyleyebilirim.”

Christine bir kat daha aşağıya indi.

“Madem gitmek konusunda tamamen kararlısınız, Christine, şimdi hemen kaçmanın çok daha yerinde olacağı konusunda sizi temin ederim. Niçin yarını bekleyesiniz? O, bizi belki bu gece duydu!” dedi Raoul onu takip ederken.

“Hayır! Hayır! Yine söylüyorum, Don Juan üzerinde çalışıyor ve bizimle ilgilenmiyor.”

“Bundan o kadar az eminsiniz ki arkanıza bakmadan edemiyorsunuz!”

“Soyunma odama gidelim.”

“Operanın dışında buluşalım bence.”

“Kaçış ânımıza kadar asla! Sözümü tutmamak uğursuzluk getirir bize. Ona, sizinle sadece burada görüşeceğime söz verdim.”

“Onun, buna izin vermiş olmasından daha da mutlu oldum. Biliyor musunuz,” dedi Raoul dokunaklı bir sesle, “nişanlılık oyununu oynamamıza izin vererek çok cesur davrandınız.”

“Fakat sevgili dostum, bundan haberi var. Bana, ‘Size güveniyorum, Christine. Mösyö Raoul de Chagny size âşık ve gitmek zorunda. Gitmeden önce o da benim kadar mutsuz olsun!’ dedi.”

“Peki, bu ne anlama geliyor, Tanrı aşkına?”

“Bunu size ben sormalıyım, dostum. Âşıkken mutsuz mu olunur?”

“Evet, Christine, sevdiğinde ve sevildiğinden emin olmadığında.”

“Erik için mi söylüyorsunuz bunu?”

“Erik ve kendim için,” dedi genç adam başını üzgün ve düşünceli bir halde sallayarak.

Christine’in odasına ulaşılar.

“Bu odada, tiyatrodaki olduğunuzdan daha güvende olduğunuzu nasıl inanıyorsunuz?” diye sordu Raoul. “Duvarların arkasından duyabildiğine göre bizi de duyabilir.”

“Hayır! Soyunma odamın duvarlarının arkasında bulunmayacağına dair söz verdi bana ve ben Erik’in sözüne güveniyorum. Soyunma odam ve göl kenarındaki dairede bulunan odam tamamen bana ait, onun için kutsal yerler buraları.”

“Karanlık koridorda kendinizi bulduğunuzda, bu odayı nasıl terk etmişsiniz, Christine? Hareketlerinizi tekrarlayalım mı? İster misiniz?”

“Bu çok tehlikeli, dostum, çünkü ayna beni hâlâ götürebilir ve kaçmak yerine, kendimi gölün kıyısına giden gizli geçidin sonunda bulabilir ve Erik’e seslenmek zorunda kalabilirim.”

“Sizi duyar mıydı?”

“Erik diye seslendiğimde o beni her yerden duyar. Bunu bana o söyledi. Tuhaf bir dehası var. Onun yeraltında yaşamaktan keyif alan sıradan bir adam olduğuna inanmamak gerekir, Raoul. Başka hiçbir insanın yapamayacağı şeyleri yapıyor; yaşayanların bilmediği şeyleri biliyor.”

“Dikkatinizi çekerim, Christine. Ondan yeniden bir hayalet yaratmak üzeresiniz.”

“Hayır, o bir hayalet değil. Hem gökyüzüne hem de yeryüzüne ait olan biri, hepsi bu.”

“Hem gökyüzüne hem de yeryüzüne ait olan biri, hepsi bul
Ondan nasıl bahsediyorsunuz böyle! Hâlâ kaçmak için kararlı
mısınız?”

“Evet, yarın.”

“Neden bu akşam kaçalım istediğimi size açıklamamı ister
misiniz?”

“Söyleyin, dostum.”

“Çünkü yarın hiçbir konuda kararlı olmayacaksınız!”

“O halde, Raoul, beni bana rağmen yanınızda götüreceksiniz!
Anlaşıldı mı?”

“Yarın akşam, burada buluşuyoruz o halde! Gece yarısı so-
yunma odanızda olacağım,” dedi genç adam karamsar bir halde.
“Ne olursa olsun sözümü tutacağım. Gösteriden sonra, onun sizi
göl kenarındaki yemek salonunda bekleyeceğini söylüyorsunuz!”

“Bana orada randevu verdi.”

“Peki, eğer odanızdan ‘aynanın içinden geçerek’ çıkmayı bil-
miyorsanız, onun evine nasıl gideceksiniz, Christine?”

“Doğrudan gölün kenarına gideceğim.”

“Yeraltındaki bütün katlardan geçerek mi? Makinistlerin ve
hizmetlilerin kullandığı merdivenleri ve koridorları kullanarak
mı? Böyle bir girişimin ardında yatan sırrı nasıl koruyacaksınız?
Herkes Christine Daaé’yi takip edecek ve gölün kıyısına, peşiniz-
de bir kalabalıkla ulaşacaksınız.”

Christine bir kutudan büyük bir anahtar çıkardı ve onu
Raoul’e gösterdi.

“Bu da nedir?” dedi Raoul.

“Scribe Sokağı’ndaki yeraltına açılan parmaklığın anahtarı.”

“Anlıyorum, Christine. Doğrudan göle çıkıyor o yol. Bu anah-
tarı bana verir misiniz lütfen?”

“Asla!” diye yanıtladı Christine büyük bir heyecanla. “Bu iha-
net anlamına gelir!”

Raoul, Christine'in yüzünün renginin birdenbire değiştiğini fark etti. Yüzüne bir ölü solgunluğu yayılıyordu.

"Ah! Tanrım!" diye bağırdı Christine... "Erik! Erik! Bana merhamet edin!"

"Susun!" dedi genç adam. "Onun sizi duyabileceğini söylememiş miydiniz bana?"

Fakat genç şarkıcının tavrı gittikçe anlaşılmaz bir hal alıyordu. Parmaklarını birbirlerinin üstünde kaydırıyordu ve kendinden geçmiş bir halde şu sözleri tekrar ediyordu:

"Ah! Tanrım! Ah! Tanrım!"

"Neler oluyor? Neler oluyor?" diye yalvarır gibi sordu Raoul.

"Yüzük."

"Ne yüzüğü? Yalvarırım, Christine, kendinize gelin!"

"Onun bana verdiği altın yüzük."

"Ah! Altın yüzüğü size veren Erik miydi?"

"Bunu iyi biliyorsunuz, Raoul! Fakat bilmediğiniz şey şu; yüzüğü bana verirken, 'Size özgürlüğünüzü veriyorum, Christine, fakat bu yüzüğün her zaman parmağınızda olması şartıyla! Onu taktığınız sürece her türlü tehlikeden korunacaksınız ve Erik sizin dostunuz olarak kalacak. Fakat bu yüzüğü çıkarırsanız, başınıza felaket gelecektir çünkü Erik intikamını alacaktır!' demişti. Dostum, dostum! Yüzük parmağımdan gitmiş! Felaket gelecek başımıza!"

Yüzüğü etraflarında boşuna aradılar. Bulamadılar. Genç kız bir türlü sakinleşmiyordu.

"Size, yukarıda, Apollon'un liri altında o öpücüğü verdiğimde," diye titreyerek izah etmeye çalıştı, "yüzük parmağımdan kaymış ve şehre doğru yuvarlanmış olmalı! Onu şimdi nasıl bulacağız? Başımıza nasıl bir felaket gelecek, Raoul! Ah! Kaçalım! Kaçalım!"

"Hemen kaçalım," diye ısrar etti Raoul.

Christine tereddüt etti. Raoul, onun evet diyeceğini sanmıştı. Derken Christine'in duru gözbebekleri bulandı ve "Hayırlı Yahrını!" dedi.

Christine, tam bir kafa karışıklığı içinde Raoul'un yanından hemen ayrıldı. Parmaklarını birbirlerinin üzerinde kaydırmaya devam ediyordu ve hiç şüphesiz, böyle yaptığı takdirde yüzüğün yeniden ortaya çıkacağı umudunu taşıyordu.

Raoul ise, zihni duyduklarıyla meşgul bir halde evine döndü.

"Eğer onu bu şarlatanın elinden kurtarmazsam," dedi yüksek sesle odasında yatağına girerken, "mahvoldu demektir fakat onu kurtaracağımı!"

Lambasını söndürdü ve karanlığın içinde, Erik'e küfür etmek geldi içinden. Yüksek bir sesle üç kere: "Şarlatan! Şarlatan! Şarlatan!" diye bağırdı.

Fakat bir anda, dirseğinin üzerinde doğruldu; şakaklarından soğuk terlerin aktığını hissetti. Kor gibi yanan iki göz, yatağının ayakucunda parlamıştı. Gecenin karanlığının içinden sabit ve korkunç bir şekilde bakıyordu.

Raoul cesurdu ama yine de titriyordu. Elini uzatarak kararsızlık ve şüphe içinde gece masasının üzerini yokladı. Kibrit kutusunu bulduktan sonra, odayı aydınlattı. Gözler kaybolmuştu.

İçi hiç rahat değildi.

"Christine bana, onun gözlerinin sadece karalıktaki görüldüklerini söylemişti. Gözleri ışık yakınca kayboldular fakat o hâlâ burada olabilir," diye düşündü.

Ayağa kalktı ve eşyaları tek tek yoklayarak odayı aradı. Bir çocuk gibi, yatağının altına baktı. Bir anda komik görüldüğünü fark etti ve yüksek sesle şunları söyledi:

"Böyle bir peri masalında neye inanmalı ya da neye inanmamalı? Gerçek nerede bitiyor, hayal nerede başlıyor? Christine'in gördüğü neydi ya da ne gördüğünü sandı?"

"Peki, ben ne gördüm?" diye ekledi. "Biraz önce gerçekten kor

gibi yanan gözler mi gördüm? Bunlar sadece benim hayal dünyamda parıldamıyorlar mıydı? İşte, hiçbir şeyden emin değilim! Bu gözleri gördüğüme yemin edemem!”

Yeniden yatağına girdi. Oda yine karanlıktı.

Gözler yeniden ortaya çıktılar.

“Ahl” diye iç çekti Raoul.

Yatağında doğrularak oturdu ve gözlerini toplayabildiği kadar cesaretiyle karşısındaki gözlere dikti. Bütün cesaretini toplamasını sağlayan bir sessizlikten sonra, Raoul birdenbire bağırdı:

“Sen misin, Erik? İnsan! Cin ya da hayalet! Sen misin?”

“Eğer bu oysa, şu anda balkonda,” diye düşündü Raoul.

O anda, sırtında gömleğiyle, küçük bir komodine koşturdu ve el yordamıyla tabancasını buldu. Silahı elinde, balkonun kapısını açtı. Hava son derece serindi. Raoul, ıssız balkona şöyle bir göz attı ve kapıyı kapayarak içeriye girdi. Titreyerek yeniden yattı; tabancası gece masasının üzerinde, elinin ulaşabileceği bir mesafede duruyordu.

Mumu bir kere daha üfledi.

Gözler hâlâ orada, yatağın ucundaydılar. Pencerenin camıyla yatak arasında mıydılar yoksa pencerenin dışında, yani balkonda mıydılar?

Raoul’un bilmek istediği buydu. Ayrıca bu gözlerin bir insana ait olup olmadıklarını da bilmek istiyordu. Her şeyi bilmek istiyordu.

Genç adam, sabırlı ve soğukkanlı bir şekilde, etrafını saran geceyi rahatsız etmeden, tabancasını alıp nişan aldı.

Kendisine tuhaf bir parıltıyla, hareketsiz bakan iki altın yıldız nişan aldı.

İki yıldızın biraz üzerini hedefledi. Elbette, eğer bu yıldızlar birer göz iseler ve eğer gözlerin üzerinde bir alın bulunuyorsa ve tabii Raoul çok beceriksiz değilse...

Silah sesi, uykuya dalmış olan evin sessizliğinde büyük bir

gürültüyle yankılandı. Koridorlardan koşturan ayak sesleri duyulurken, yatağında silahı tutan kolunu indirmemiş halde oturan Raoul, ikinci kez ateş etmeye hazır halde bakıyordu.

İki yıldız da bu defa kaybolmuşlardı.

Işıklar yandı, evdekiler geldiler; Kont Philippe son derece endişeli görünüyordu.

“Ne oldu, Raoul?”

“Sanırım rüya gördüm. Uyumama engel olan iki yıldızın üzerlerine ateş ettim,” diye yanıt verdi genç adam.

“Sayıklıyor musun? Hasta mısınız? Lütfen Raoul, ne oldu?” diye sorduktan sonra Kont tabancayı aldı.

“Hayır, hayır sayıklamıyorum. Hem zaten hep beraber öğreneceğiz.”

Raoul yatağından kalktı, sırtına bir sabahlık geçirdi, terliklerini giydi, hizmetçilerden birinin taşıdığı mumu aldı ve balkon kapısını açarak balkona çıktı.

Kont, camın bir insan boyu yükseklikte, mermiyle delinmiş olduğunu fark etti. Raoul, elinde mumla balkonun zeminine doğru eğilmişti.

“Ah! Ah! Kan, kan var burada! Şurada da kan var! Ne kadar iyi! Kanayan bir hayalet! Bu durum daha az tehlikeli!” diye güldü bıyık altından.

“Raoul! Raoul! Raoul!”

Kont, onu, bir uyurgezeri tehlikeli uykusundan uyandırmak ister gibi sarsıyordu.

“Fakat kardeşim, ben uyumuyorum!” diye karşılık verdi sabrı taşan Raoul. “Siz de herkes gibi bu kanı görebiliyorsunuz. Rüya gördüğümü ve iki yıldızın üzerine ateş ettiğimi sanmıştım. Onlar Erik’in gözleriydi ve işte onun kanı!”

“Aslında belki de ateş etmekle hata ettim,” diye ekledi enşeli bir halde. “Christine beni bu konuda affetmeyebilir! Eğer yatar-

ken pencerelerin perdelerini çekseydim, bunların hiçbirisi olmayacaktı.”

“Raoul! Aniden aklını mı kaçırdın? Uyan!”

“Uyanığımı! Erik’i aramamda bana yardım etseniz iyi olur, ağabey; çünkü sonuçta, yarası kanayan bir hayalet kolay bulunabilir.”

“Doğru, mösyö, balkonda kan var,” dedi Kont’un oda hizmetçisi.

Bir hizmetçi, ışığında her şeyin daha rahat incelenebileceği bir fener getirdi. Kan izleri balkon korkuluğuna kadar devam ediyordu ve orada, birleştiği su oluğu boyunca devam ediyordu.

“Dostum,” dedi Kont Philippe, “sen bir kediye ateş etmişsin.”

“Yazık!” dedi Raoul yeniden bıyık altından gülerek.

Onun bu tavrı Kont’u rahatsız etti.

“Bu mümkün,” diye devam etti Raoul. “Erik söz konusu olduğunda bir şey söylenemez! Bu Erik mi? Kedi mi? Hayalet mi? Etten kemikten mi yoksa gölge mi? Hayır! Hayır! Erik söz konusu olduğunda asla bilemezsiniz!”

Raoul, kendi zihnindeki endişelere çok içten ve mantıklı yanıtlar olan ve Christine Daaé’nin, hem gerçek hem de doğaüstü bir görünüme sahip olan itiraflarının hemen sonrasında bu türden sözler etmeye başlamıştı ve bu sözler, çevresindekilerin genç adamın beyninde bir sorun olduğuna ikna olmalarına az katkı sağlamıyordu. Kont da buna ikna olmuştu ve polis komiserinin raporundan sonra, savcı da bu sonuca varmakta güçlük çekmedi.

“Erik kim?” diye sordu ağabeyi, onun elini sıkarak.

“Benim rakibim! Ölmemesi ne kötü oldu!” Raoul bir el hareketiyle hizmetçileri gönderdi.

Odanın kapısı kapandı ve iki Chagny baş başa kaldılar. Fakat insanlar odadan henüz uzaklaşmamışlardı ki Kont’un oda hizmetçisi, Raoul’un çok belirgin ve güçlü bir şekilde şu sözleri söylediğini duydu:

“Bu akşam, Christine Daaé’yi kaçıracağım.”

Bu cümle daha sonra Sorgu Savcısı Faure’e de söylendi fakat bu görüşmede iki kardeş arasında tam olarak ne konuşulduğu asla öğrenilemedi.

Hizmetçiler, o akşamki tartışmanın odaya kapanmalarına neden olan ilk tartışmaları olmadığını söylediler.

Duvarın ardından bağırış sesleri duyuluyordu ve hep ismi geçen kişi, Christine Daaé isimli bir oyuncuydu.

Kont sabah kahvaltılarını çalışma odasında yapardı ve o sabah oda hizmetçisine, kardeşinin yanına gidip onu kahvaltıya davet ettiğini söylemesi emrini verdi. Raoul geldi; üzüntülüydü ve ağzını bıçak açmıyordu. Bu sahne kısa sürdü.

Kont: Oku şunu!

Philip kardeşine bir gazete uzatır. “l’Epoque” gazetesidir bu. Ona parmağıyla aşağıdaki yazıyı işaret eder.

Vikont mırıldanarak okumaya başlar:

“Sosyeteden yeni bir haber var: Ses sanatçısı Matmazel Christine Daaé ile Vikont Raoul de Chagny arasında söz kesildi. Kulislerdeki dedikodulara bakılırsa, Kont Philippe, Chagny’lerin ilk defa sözlerini tutmayacaklarına yemin etmiş. Operada ya da başka bir yerde, aşk her zaman çok güçlüdür. Kont Philippe’in, kardeşi Vikont’un yeni Marguerite ile evlenmesine engel olmak için hangi imkânlara sahip olduğu merak ediliyor. İki kardeşin birbirlerini çok sevdikleri söyleniyor fakat Kont, kardeş sevgisinin kısa bir aşka galebe çalacağını umuyorsa çok yanılıyor demektir.”

Kont (üzgün): Görüyorsun değil mi, Raoul? Bizi komik duruma düşürüyorsun! Bu ufaklık senin başını hayalet hikâyeleriyle tamamen döndürmüştü.

(Vikont, Christine’in anlattıklarını ağabeyine aktarmıştır.)

Vikont: Elveda, ağabey!

Kont: Doğru mu anlıyorum? Bu akşam mı gidiyorsun? (Vikont yanıt vermez)... Onunla mı? Böyle bir aptallık yapmayacaksın, değil mi? (Vikont sessizliğini korur). Ben sana engel olmayı bilirim!

Vikont: Elveda, ağabey! (Kalkar ve gider).

Bu sahne, aynı akşam operada Christine'in ortadan kaybolmasından birkaç dakika önce, kardeşini son defa gören Kont tarafından savcıya anlatılmıştır.

Aslında Raoul bütün gününü kaçırma işinin hazırlıklarına ayırmıştı.

Atlar, araba, arabacı, lazım olabilecek eşyalar, gerekli para, geçilecek güzergâh —Hayalet'i yanıltmak için demiryolunu kullanmamalıydılar— bütün bu hazırlıklar akşam saat dokuza kadar meşgul etmişti onu.

Saat dokuzda, perdeleri sıkı sıkıya kapatılmış olan bir atlı araba, kızı, La Rotonde önünden almaya geldi. Arabaya iki güçlü at koşulmuştu ve burnuna kadar uzun bir kaşkola sarınmış olan arabacının yüzü zor seçiliyordu. Bu arabanın ön tarafında başka üç araba daha bulunuyordu. Soruşturma neticesinde ortaya çıktı ki bu arabalardan biri aniden Paris'e dönen la Carlotta'ya, biri la Sorelli'ye ve en baştaki de Kont Philippe de Chagny'ye aitti. Arabadan kimse inmemişti. Arabacı yerinde beklemişti. Diğer üç araba da aynı şekilde yerlerinde kalmıştı.

Siyah bir paltoya sarınmış ve siyah renkli yumuşak bir fötr şapka takmış olan bir gölge, La Rotonde ile atlı arabanın arasından geçti. Arabaya dikkatli gözlerle bakar gibi bir hali vardı. Gölge, önce atların yanına, sonra da arabacıya yanaştı ve sonra da tek kelime etmeden uzaklaştı. Soruşturma savcısı, sonradan, bu gölgenin Vikont Raoul de Chagny'nin gölgesi olduğuna inandı; ben ise buna inanmıyorum çünkü Vikont o akşam da, diğer ak-

şamlar olduğu gibi, melon şapka takıyordu ve zaten bu şapka da bulundu. Ben bu gölgenin, az sonra göreceğimiz gibi, her şeyden haberdar olan Hayalet'e ait olduğunu düşünüyorum daha çok.

O gece, tesadüf eseri olarak *Faust* oynanıyordu. Salon her zamankinden daha ısıtılmıştı. Aristokratlar bütün ihtişamlarıyla oradaydı. O devirde, operanın müdavimleri localarını ne bırakırlar, ne kiraya verirler ne de finans ve ticaret dünyasından olanlarla ya da yabancılarla paylaşırlardı. Günümüzde, hâlâ bu unvana sahip olan falanca markinin locası, sözleşme gereği o locanın asıl sahibi falanca marki olsa da, söz gelimi, bir domuz pastırması tüccarına ve ailesine bırakılmakta ve loca için markiyeye ödeme yaptığından o loca, bu tüccarın kullanımına girmektedir. Opera locaları, sosyeteden insanlara rastlanması kesin olan yerlerdi; bu insanların arasında bazen müzik severler de olabiliyordu.

Bütün bu güzel topluluk, operada kaçınılmaz olarak bir araya gelmeselerdi bile, zaten birbirlerini tanıyan insanlardan oluşuyordu. Yüzünü görünce herkes birbirinin ismini hatırlardı ve bu nedenle, Kont Chagny'yi de tanımayan yoktu.

Sabah *l'Epoque*'da çıkan yazı, gereken etkiyi çoktan yaratmıştı çünkü gözler Kont Philippe'in ilgisiz ve tasasız bir ifadeyle tek başına oturduğu locasına dönmüştü. Bu topluluğun hakkında konuştuğu kadın, özellikle büyük bir ilgiye sahipti ve Vikont'un ortalarda görünmemesi, yüze tutulan yelpazelerin ardında pek çok dedikodunun yapılmasına neden oluyordu. Christine Daaé, oldukça soğuk bir şekilde karşılandı. Bu özel topluluk onu, gözlerini bu kadar yükseğe dikmiş olmasından dolayı affetmiyordu.

Diva, salonun bir bölümündeki kötü niyetin farkına vardı ve bundan rahatsız oldu.

Vikont'un yaşadığı aşktan haberi varmış gibi duran seyircilerden bazıları, Marguerite rolünün bazı bölümleri seslendirilirken tebessüm ettiler. Christine, "Bu genç adam nasıl biri bilmek is-

terdim; büyük bir beyefendi mi, değil mi ve ismi ne? Öğrenmek isterdim,” bölümünü söylediğinde hepsi, gayet belli eder bir şekilde, başlarını Philippe de Chagny’nin locasına doğru çevirdiler.

Bu tür davranışlar, çenesini eline yaslamış halde oturan Kont’un dikkatini hiç çekmiyor gibiydi. Gözlerini sahneye dikmişti fakat gerçekten de sahneye mi bakıyordu? Çok uzaklara gitmiş bir hali vardı.

Christine, gittikçe bütün güvenini yitiriyordu. Titriyordu. Bir felakete doğru yol alıyordu. Carolus Fonta, ona hasta olup olmadığını ve bahçe sahnesinin sonuna kadar sahnede kalıp kalamayacağını sordu. Salonda, bu sahnenin sonunda la Carlotta’nın başına gelen felaket ve onun Paris’teki meslek yaşamını bir anda askıya alan o tarihi “vıraklama” hatırlanıyordu.

Tam o anda, la Carlotta karşıdaki bir locaya girdi ve onun gelmesi heyecana neden oldu. Zavallı Christine gözlerini, herkesin heyecanını kabartan bu yeni gelen kişinin bulunduğu yöne çevirdi. Rakibini tanıdı. Onun güldüğünü sandı. Bu durum onu kendine getirdi; bir kere daha zafer elde etmek için her şeyi unuttu.

Bu andan itibaren bütün ruhuyla söylemeye başladı. O zamana kadar yaptığı her şeyi aşmaya gayret etti ve bunu da başardı. Son sahnede, meleklerle yakarıp yerden yükselmeye başladığında, bütün salonun ürpermesine neden olan yeni bir coşkuya kapıldı ve herkes onun gerçekten de kanatlara sahip olduğunu sandı.

Bu insanüstü çağrıya, salonun merkezinde, bir adam ayağa kalkarak yanıt verdi ve sanki o da aynı hareketle yeri terk ediyormuş gibi, yüzü sanatçıya dönük olarak, ayakta bekledi... Bu Raoul’dü.

Saf melekler! Nurlar saçan melekler.

Saf melekler! Nurlar saçan melekler!

Kollarını uzatmış, boğazı alev alev yanan, çıplak omuzlarının üzerine bıraktığı parlak saçlarıyla sarmalanmış olan Christine, şu ilahi çılgılığı atıyordu:

Ruhumu gökyüzünün bağrına taşıyın!

İşte o anda salon birdenbire karanlığa gömüldü. Bu o kadar ani gerçekleşti ki seyircilerin şaşkınlıktan çılgılık atmaya zamanları bile olmadı çünkü sahne yeniden aydınlandı.

Fakat Christine Daaé artık orada değildi! Ona ne olmuştu? Nasıl bir mucizeydi bu? Herkes soran gözlerle birbirine bakıyordu ve heyecan hemen doruğuna ulaştı.

Hem sahnede hem de salonda yaşanan heyecan aynıydı. İnsanlar kulislerden Christine Daaé'nin az önce şarkı söylediği yere doğru koşuyordu. Gösteri büyük bir kargaşanın ortasında yarım kalmıştı.

Nerede peki? Christine nereye kaybolmuştu? Onu, coşkulu yüzlerce seyirciden ve hatta Carolus Fonta'nın kollarının arasından nasıl bir büyü koparıp almıştı? Aslında, ateşli yakarışlarına yanıt veren meleklerin, onu gerçekten de "göklerin bağrına", hem ruhu hem de bedeniyle götürüp götürmedikleri sorulabilirdi.

Hâlâ salonun ortasında ayakta duran Raoul, bir çılgılık atmıştı. Kont Philippe locasında ayağa kalkmıştı. İnsanlar sahneye, Kont'a ve Raoul'e bakıyorlardı ve kendilerine, bu tuhaf olayın bu sabah gazetede çıkan haberle bir alakası olup olamayacağını soruyorlardı. Raoul, bulunduğu yerden aceleyle ayrıldı, Kont da locasını terk etti ve perdeler inerken, insanlar kulislerin giriş kapısına hücum ettiler. Kalabalık, büyük bir gürültü patırtı içinde bir anons yapılmasını bekliyordu. Her kafadan bir ses çıkıyordu. Herkes, olayın nasıl gerçekleştiğini kendince izah ediyordu. Bazıları, "onun bir sahne kapağından içeri düştüğünü" söylerken; bazıları da, "onun tavan dekorlarının üstündeki boşluğa kaldı-

rıldığını” söylüyordu, “zavallı kız yeni yönetim tarafından uygulamaya konulan yeni bir hilenin kurbanı olmuş olabilirdi.” Yine, bazıları, “onun pusuya düşürüldüğünü, ışıkların gitmesiyle onun ortadan kaybolmasının aynı ana denk gelmesinin bunu yeteri kadar ispatladığını” söylüyordu.

Sonunda perde yavaşça kalktı ve orkestra şefinin kürsüsüne kadar ilerleyen Carolus Fonta, ciddi ve üzgün bir sesle şu anonsu yaptı:

“Hanımlar ve beyler, bizleri derin bir endişeye sevk eden görülmemiş bir olay yaşandı. Arkadaşımız Chritine Daaé, nasıl olduğunu bilmediğimiz bir şekilde, gözlerimizin önünde kayboldu!”

XV

Tuhaf Bir Çengelli İğne Vakası

Sahnenin üzerine büyük bir karmaşa hâkimdi. Sanatçılar, makinistler, dansçılar, operada sokaktaki adamı canlandıran isimsiz figüranlar, koro mensupları, seyirciler, herkes sorular soruyor, bağırıyor, sağa sola koşuşturuyordu: “Ona ne oldu?” “Kaçırıldı!” “Chagny Vikontu kaçırdı onul” “Hayırlı Kont kaçırdı!” “Ah! Carlotta! Carlotta’nın işi bul” “Hayırlı Hayalet’in işi!”

Özellikle, sahne kapaklarının ve yer döşemesinin dikkatlice incelenmesi bir kaza ihtimalini geçersiz kıldığından beri, bazıları da gülüyordu.

Bu gürültülü kalabalığın içinde alçak sesle ve üzüntülü el kol hareketleriyle kendi aralarında konuşan üç kişilik bir grup dikkat çekiyordu. Bu grup, şan hocası Gabriel, Müdür Mercier ve Sekreter Rémy’den oluşuyordu. Sahneyi dans fuayesinin geniş koridoruna bağlayan iki kapı arasındaki sahanlığa çekilmişlerdi. Orada, büyük sahne malzemelerinin arkasında tartışıyorlardı.

“Kapıyı çaldım! Yanıt vermediler! Belki de artık ofiste değildir. Her durumda, bunu bilmek imkânsız çünkü anahtarları yanlarına aldılar.”

Sekreter Rémy, durumu böyle ifade etti ve bu sözleriyle iki yöneticiyi kastettiğine şüphe yoktu. Bu ikisi, verilen son arada, odalarında hiçbir şekilde rahatsız edilmemeleri emrini vermişlerdi. “Görüşmek isteyen kim olursa olsun, fark etmezdi; rahatsız edilmemeliydiler.”

“Bu nasıl iş!” diye bağırdı Gabriel... “Sanki her gün, sahnenin ortasından bir şarkıcı kaçırılıyor!”

“Bunu onların yüzüne de bağırdınız mı?” diye sordu Mercier.

“Ben geri dönüyorum,” dedi Rémy ve koşarak gözden kayboldu. Tam bunun üzerine, rejisör geldi.

“Mösyö Mercier, gelir misiniz? İkiniz burada böyle ne yapıyorsunuz? Size ihtiyacımız var, beyefendi.”

“Komiser gelmeden ne bir şey yapmak ne de bir şey öğrenmek istiyorum,” dedi Mercier. “Mifroid’yi haber vermesi için gönderdim. Komiser geldiğinde neler olduğunu öğreneceğiz.”

“Ben de size, hemen elektrik panosunun olduğu yere inmeniz gerektiğini söylüyorum.”

“Komiser gelmeden olmaz.”

“Ben, elektrik panosunun bulunduğu yere çoktan indim.”

“Ahl Peki, ne gördünüz?”

“Kimseyi görmedim! Anlıyorsunuz, değil mi? Kimse yoktu!”

“Ee? Buna ben ne yapabilirim?”

“Elbette,” dedi rejisör, eliyle kalkık duran kâkülünü telaşla düzelterek. “Elbette! Fakat elektrik panosunun orada biri olsaydı, bize belki sahnenin birdenbire nasıl karardığını izah ederdi. Maucclair de hiçbir yerde görünmüyor, anlıyor musunuz?”

Maucclair, Opera sahnesinde gece gündüz, seve seve hizmet veren aydınlatma şefiydi.

“Maucclair hiçbir yerde yok demek ki,” diye tekrar etti Mercier sarsılmış bir halde. “Ya yardımcıları?”

“Ne Maucclair ne de yardımcılar! Size elektrik panosunun orada kimse yok diyorum! Bu ufaklığın tek başına kaçırılmadığını düşünün derim,” diye bağırdı rejisör. “Burada bir tertip söz konusu, bunu bilmek gerek! Ya yöneticiler nerede? Aydınlatma bölümüme inilmesini yasakladım, elektrik panosunun önüne bir itfaiyeci koydum. İyi yapmış mıyım?”

“Evet, Evet, iyi yapmışsınız... Şimdi komiseri bekleyelim.”

Rejisör omuz silkti, bütün tiyatronun altı üstüne gelmişken bir köşeye büzülmüş, sakince bekleyen bu “korkak tavuklara” dışlerinin arasından küfürler ederek uzaklaştı.

Gabriel ve Mercier hiç de sakin değillerdi. Sadece ellerini kollarını bağlayan bir talimat almışlardı. Ne olursa olsun, yöneticiler rahatsız edilmeyeceklerdi. Rémy bu talimatı tanımamıştı ve bu konuda başarılı olamamıştı.

İşte keşif gezisinden dönüyordu. Yüzü allak bullaktı.

“Ee? Onlarla görüştünüz mü?” diye sordu Mercier.

“Moncharmin sonunda kapıyı açtı,” diye yanıt verdi Rémy. “Gözleri yuvalarından fırlamıştı. Bana vuracağını sandım. Söyleyecek tek bir söz bulamadım ve bana bağırmaya başladı: ‘Çengelli iğneniz var mı?’ ‘Hayır.’ ‘O halde gidin başımdan!’ Ona tiyatrodan daha önce görülmemiş bir olayın gerçekleştiğini söylemek istiyordum. O yine bağırды: ‘Çengelli iğne! Bana hemen bir çengelli iğne verin!’ Yönetim ofisinde çalışan bir çocuk bunu duymuştu, —çünkü avazı çıktığı kadar bağırıyordu— koşup bir çengelli iğne getirdi ve ona verdi. Bunun üzerine, Moncharmin kapıyı yüzüme kapadı! İşte hepsi bu!”

“Peki, ona söyleyebildiniz mi Christine Daaé’nin...”

“Onu görmeliydiniz! Köpürüyordu... Çengelli iğneden başka düşündüğü bir şey yoktu. Eğer çengelli iğne hemen getirilmeseydi, sanırım kalp krizinden giderdi! Bunlar, kesinlikle doğal değil ve yöneticilerimiz çıldırmak üzereler!”

“Bu böyle devam edemez! Bana bu şekilde davranılmasına alışık değilim!” dedi bu durumdan hoşnut olmadığını dışa vuran sekreter Rémy.

“O. H.’nin bir tertibi daha,” diye fısıldadı Gabriel birden.

Rémy alaycı bir şekilde güldü. İç geçiren Mercier, bir sır verecek gibiydi ama ona susmasını işaret eden Gabriel’i görünce sessizliğini korudu.

Bu arada, dakikalar geçtikçe ve yöneticiler ortada görünme-

dikçe sorumluluğunun arttığını hisseden Mercier kendisini daha fazla tutamadı:

“Pekâlâ, onları harekete geçirmek için ben gideceğim,” dedi. Hemen endişeli ve ciddi bir hale bürünen Gabriel, ona engel oldu.

“Ne yaptığınızı iyi düşünün, Mercier! Eğer bürolarından çıkmıyorlarsa, belki de öyle olması gerektiği içindir! O. H.’nin oyunları bitmez!”

Mercier başını iki yana salladı.

“Çok yazık! Ben gidiyorum! Eğer sözüme kulak verilseydi, polise her şeyi çoktan anlatmış olacaktık!”

Ve gitti.

“Bu ne böyle şimdi?” diye sordu hemen Rémy. “Polise neyi anlatacaktık? Ah! Susuyorsunuz, Gabriell Siz de bir şey saklıyorsunuz. Eğer hepinizin delirdiğini etrafta bağırmanın istemiyorsanız, sırrınızı bana da söylemeniz iyi olur. Evet, aslında herkes delil”

Gabriel, gözlerini şaşkın şaşkın devirdi ve özellikle sekreterin ona böyle sert “çıkışmasından” bir şey anlamamış gibi yaptı.

“Ne sırrı?” diye mırıldandı Gabriel. “Ne söylemek istediğinizi anlamıyorum.”

Rémy öfkeleni.

“Bu akşam Richard ve Moncharmin de arada deli gibi davranışlar sergiliyorlardı.”

“Fark etmedim,” diye homurdandı Gabriel canı sıkın bir halde.

“Bir tek siz fark etmemişsiniz! Onları görmediğimi mi sanıyorsunuz? Ya Mösyö Parabise, Merkez Bankası Müdürü, hiçbir şey fark etmedi mi? Dikkatinden hiçbir şey kaçmayan Büyükelçi de la Borderie de mi görmedi? Fakat Gabriel, bütün izleyiciler yöneticilerimizi parmaklarıyla gösteriyorlardı!”

“Yöneticilerimiz ne yaptılar ki?” diye sordu Gabriel en bön ifadesiyle.

“Ne mi yaptılar? Fakat siz onların ne yaptıklarını herkesten daha iyi biliyorsunuz! Oradaydınız! Siz ve Mercier, onları izliydünüz ve gülmeyen bir tek sizdiniz.”

“Anlamıyorum!”

Çok soğuk ve kendi düşüncelerine dalmış gibi duran Gabriel, bu meseleyle ilgilenmediğini açıkça belirtir bir şekilde kollarını iki yanına açıp bıraktı. Rémy devam ediyordu.

“Bu yeni moda çılgınlık da neyin nesi? Artık yanlarına yaklaşılmasını istemiyorlar mı şimdi de?”

“Nasıl yani? Kendilerine yaklaşılmasını istemiyorlar mı?”

“Kendilerine dokunulmasını istemiyorlar.”

“Gerçekten de kendilerine dokunulmasını istemediklerine şahit oldunuz mu? İşte bu kesinlikle tuhaf!”

“Kabul ettiniz en sonunda! Biraz fazla erken oldu ama! Üstelik geri geri yürüyorlar!”

“Geri geri mi yürüyorlar! Yöneticilerimizin geri geri yürüdüklerini mi gördünüz! Bir tek ıstakozların geri geri yürüdüklerini sanırdım.”

“Gülmeyin, Gabriell! Gülmeyin!”

“Gülmüyorum,” diye itiraz etti bir papa kadar ciddi görünen Gabriel.

“Gabriel, yöneticilerle yakın ilişkiler içinde olmanız dolayısıyla sizden açıklamanızı rica ediyorum, ‘Bahçe’ sahnesinde verilen arada, fuayenin önünde Mösyö Richard’a doğru ilerleyip elimi uzattığımda, neden Mösyö Moncharmin hemen alçak bir sesle ‘Uzaklaşın! Uzaklaşın! Özellikle müdüre dokunmayın!’ dedi, ben vebalı mıyım?”

“İnanılır gibi değil!”

“Ve birkaç dakika sonra, Büyükelçi de La Borderie de Mösyö Richard’a doğru yöneldiğinde Mösyö Moncharmin’in ikisinin arasına girip, ‘Sayın Büyükelçi, size yalvarırım, mösyöye dokunmayınız!’ diye bağırdığını da mı duymadınız?”

“Korkunç! Peki, bu zaman zarfında Richard ne yapıyordu?”

“Ne mi yapıyordu? Bunu siz de gördünüz! Yarım tur dönüp, orada hiç kimse olmamasına rağmen ön tarafına doğru selam veriyordu ve geri geri yürüyerek çekiliyordu.”

“Geri geri yürüyerek mi?”

“Richard’ın arkasında bulunan Moncharmin de yarım tur döndü, yani Richard’ın arkasında hızlıca bir yarım daire çizdi ve o da geri geri çekildi! Bu halde yönetimin merdivenlerine kadar gittiler, geri geri! Geri geri! Sonuçta, bu adamlar deli değiller, bütün bunlar ne anlama geliyor bana açıklar mısınız?”

“Emin olmasam da,” dedi Gabriel, “belki de bir bale figürünü tekrar ediyorlardı.”

Sekreter Rémy, bu kadar ciddi bir durum yaşanırken yapılan bu bayağı espri karşısında hakarete uğramış hissetti kendisini. Gözlerini çattı, dudaklarını birbirine bastırdı ve Gabriel’in kulağına eğildi.

“Kurnazlık yapmayın, Gabriel. Burada hem sizin hem de Mercier’nin sorumluluğunuzun olduğu işler dönüyor.”

“Ne oluyor, peki?” diye sordu Gabriel.

“Bu akşam ortadan kaybolan tek kişi Christine Daaé değil.”

“Ahl Hadi canım!”

“‘Hadi canımları’ falan bırakın şimdil! Madam Giry az önce fuayeye indiğinde, Mercier’nin, onu elinden tutup alalecele neden götürdüğünü bana açıklayabilir misiniz?”

“Al iştel!” dedi Gabriel. “Ben bunu hiç görmedim!”

“O kadar iyi gördünüz ki Gabriel, Mercier ve Madam Giry’yi Mercier’nin odasına kadar takip ettiniz; o zamandan sonra sizi ve Mercier’yi gördük ama Madam Giry’yi bir daha görmedik...”

“Onu yediğimizi mi düşünüyorsunuz?”

“Hayır! Fakat kapının kilidini iki kez çevirerek onu büroya kattınız. Kapının yanından geçerken ne duyduğumuzu biliyor musunuz? İçeriden, ‘Haydutlar! Haydutlar!’ bağrıışları geliyordu!”

Bu tuhaf sohbetin tam bu ânında Mercier geldi, nefes nefeseydi.

“İştél” dedi çok üzgün bir ses tonuyla... “Bu hepsinden de kötü... ‘Çok önemlil Kapıyı açınl Benim, Mercier,’ diye seslendim onlara. Ayak seslerini duydum. Kapı açıldı ve Moncharmin göründü. Yüzünün rengi kireç gibiydi. Bana, ‘Ne istiyorsunuz?’ diye sordu, ‘Christine Daaé kaçırıldı,’ dedim. Bana ne yanıt verdi biliyor musunuz? ‘Onun için daha iyi olmuşl’ dedi ve elime şunu tutuşturarak kapıyı yüzüme kapadı.”

Mercier elini açtı, Rémy ve Gabriel onun elindeki şeye baktılar. “Bu bir çengelli iğnel” diye bağırdı Rémy.

“Tuhaf! Tuhaf!” dedi Gabriel fısıldar gibi, içinden gelen bir ürpertiye engel olamayarak.

Birden, bir ses üçünün de başlarını çevirmelerine neden oldu.

“Pardon beyler, Christine Daaé’nin nerede olduğunu bana söyleyebilir misiniz?”

Eğer karşılarında, hemen acıma hissi duydukları bu kadar üzüntülü bir yüzü görmeselerdi, ortamın kasvetli havasına rağmen, böyle bir soru karşısında kahkahayı basarlardı. Vikont Raoul de Chagny’ydi bu kişi.

XVI

“Christine! Christine!”

Christine Daaé'nin akıl almaz bir şekilde ortadan kaybolmasından sonra, Raoul'ün aklına ilk gelen şey Erik'i suçlamak olmuştu. operanın sınırları içinde şeytani bir imparatorluk kuran Müzik Meleği'nin neredeyse doğaüstü olan gücünden artık şüphe etmiyordu.

Raoul, çılgınca bir umutsuzluk ve aşkla sahneye koşturmuştu. “Christinel Christinel” diye inleyerek ona sesleniyordu; canavarın onu avını kaçırmak gibi kaçırdığı o karanlık uçurumun dibinden, kendisini cennetteki meleklerle sunarken sarındığı beyaz kefeninin içinde, yaşadığı ilahi coşkuyla hâlâ titrerken Christine sanki ona ses verecekmiş gibi.

“Christinel Chrsitinel” diye tekrarlayıp duruyordu Raoul. Onu kendisinden ayıran kırılma yer döşemelerinin altından genç kızın çığlıklarını duyuyordu sanki. Yere eğiliyor ve dinliyordu. Sahnede bir deli gibi oraya buraya koşuşturuyordu. Ah! Bütün girişleri kendisine kapalı olan bu karanlıklar kuyusuna nasıl inmeliydi? Nasıl inmeliydi?

Ah! Derinliklerinde en çok arzu ettiği şeyin yer aldığı bu uçuruma bakmasına izin veren ve her zaman genellikle yana çekilerek kolayca açılan bu kapak... Adımlarının altında çatırdayan ve ağırlığının altında yeraltındaki katların inanılmaz boşluğunu cınlatan bu döşemeler... Yerlerinden kıpırdatılamayacak kadar

sağlam görüyorlar şimdi... Sahnenin altına inen merdivenler de şimdi herkese yasaklanmış durumda!

“Christinel Christinel” Gülerek onu itiyorlardı... Onunla dalga geçiyorlardı... Bu zavallı nişanlının aklını kaçırdığını düşünüyorlardı!

Erik, sadece onun tarafından bilinen, gecenin ve gizemin hâkim olduğu koridorlardan geçerek, nasıl çılgınca bir koşuyla indirmişti bu saf ve tertemiz çocuğu, kapısı Cehennem Gölü’ne açılan ve Louis Philippe tarzı döşenmiş olan inine? “Christinel Christinel Yanıt vermiyorsun! Sağ mısın, Christine? İnsanı aşan bir korku ânında, canavarın alev alev yanan nefesinin altında son nefesini mi verdin yoksa?”

Raoul’un artık durmuş olan zihninde korkunç düşünceler şimşekler gibi çıkmaya başladı.

Belli ki Erik onların sırrını, Christine tarafından ihanete uğradığını öğrenmişti! İntikamı kim bilir nasıl olacaktı!

Kibrinin en yüksek yerinden aşağıya düşen Müzik Meleği, kimbilir nelere cesaret edecektir? Christine, canavarın her şeyi yapmaya muktedir kolları arasında yitip gitti!

Raoul’un aklına, geçen gece balkonuna gelen ve silahının karşısında etkisiz kaldığı altın yıldızlar geldi yine.

Bunlar, kuşkusuz, karanlıkta gözbebekleri büyüyen, yıldızlar ya da kedilerin gözleri gibi parıldayan sıradışı iki gözdü ve insana aitti. (Bazı albino insanların gözlerinin gündüz tavşanların, gece de kedilerin gözleri gibi göründüğünü herkes bilir!) Evet, evet, Raoul’un ateş ettiği şey Erik’ti kesinlikle! Onu neden öldürememişti? Canavar, yağmur oluklarının üzerinden kediler ya da yağmur oluklarına tutunarak dik duvarlara tırmanan kürek mahkûmları gibi —bunu da herkes bilir— kaçmıştı.

Hiç şüphe yok ki Erik, genç adama yönelik bir girişimde bulunmayı planlıyordu fakat yaralanınca zavallı Christine ile uğraşmak için kaçmıştı.

Şarkıcının locasına koşarken, zavallı Raoul'ün zihninden bu korkunç düşünceler geçiyordu.

“Christinel Christinel” Güzel nişanlısının kaçacakları zaman giyeceği giysileri koltukların üzerine dağılmış bir halde görünce, genç adamın gözleri acı gözyaşlarıyla doldu. Ah! Christine bir an önce kaçıp gitmeyi neden istememiştir! Neden bu kadar gecikmişti? Yaklaşan bir felaketle... Canavarın hisleriyle neden oyun oynamayı tercih etmişti? Neden ona bu kadar acımişti! Bu şeytani ruhu, bu göksel şarkıyı söyleyerek neden son bir defa doyurmak istemişti?

Saf Melekler! Nurlu Melekler!
Ruhumu göklerin bağrına götürün!

Boğazına hıçkırıklar, yeminler ve küfürler dolanan Raoul, bir akşam Christine'in önünde açılıp onun karanlıklara yolculuk etmesine izin veren büyük aynanın yüzeyini avuç içleriyle, nasıl yapacağını bilmez bir halde yokladı. İtti, bastırdı, orasına burasına dokundu... Fakat öyle anlaşıyordu ki ayna bir tek Erik'e itaat ediyordu. Belki de böyle bir ayna karşısında başka hareketler yapmayı denemesi lazımdı! Belki de bazı sözcükleri fısıldaması yeterli olacaktı! Küçücük bir çocukken, bu tür sözcüklere itaat eden eşyalardan bahsedildiğini duymuştu.

“Scribe Sokağı üzerinde bulunan parmaklık... Gölde doğrudan Scribe Sokağı'na çıkan yeraltı geçidi...” geldi birden Raoul'ün aklına. Evet, Christine ona bundan bahsetmişti. Ama büyük anahtar maalesef kutuda yoktu! Yine de Scribe Sokağı'na koştu.

İşte şimdi, dışarıda, titreyen ellerini kocaman taşların üzerinde gezdiriyor, bir giriş yeri arıyor... Parmaklıklara rastlıyor... Acaba bunlar mı? Ya da şuradakiler mi? Ya da şu hava delikleri olamaz mı? Güçsüz bakışlarını parmaklıkların arasına yöneltiyor... Aşağıda ne kadar karanlık bir gece hüküm sürüyor! Dinliyor! Ne ses-

sizlikl Binarın etrafında dönüyor. Ahl İşte büyük parmaklıklarl İri mazgallarl Burası yönetim bölümünün kapısıl

Raoul kapıcının bulunduğu yere koştı: “Pardon, madam, bana Scribe Sokağı’na çıkan ve oradan da göle inen parmaklıklılı kapının yerini gösterebilir misiniz? Demir parmaklıklılarl olanl Gölü biliyorsunuz, değil mi? Evet, göl iştel Yerin altındaki göl... Operanın altındaki.”

“Mösyö, Operanın altında bir göl olduğunu biliyorum fakat hangi kapı oraya açılıyor bilmiyorum. Oraya hiç gitmedim!”

“Ya Scribe Sokağı, madam? Scribe Sokağı? Hiç Scribe Sokağı’na gittiniz mi?”

Kadın güldöl Kahkahalarla güldöl Raoul, böğüröl gibi bir ses çıkarak kaçtı oradan, zıpladı, merdivenleri çıktı, indi, bütün yönetim bölümünü katetti ve kendisini sahnenin aydınlığında buldu.

Durdu, körük gibi inip kalkan göğsünün içinde kalbi yerinden fırlayacakmış gibi atıyordu. Acaba Christine Daaé bulunmuş muydu? İşte bir grup yaklaşıyordu.

“Pardon, beyler, Christine Daaé’yi gördünüz mü?” diye sordu onlara.

Ona güldöl.

Aynı dakikalarda sahne bölümü yeni bir dedikoduyla çalkalanmaya başladı. Etrafını çevirmiş olan ve el kol hareketleriyle bir şeyler anlatan siyah giysili insanlardan oluşan kalabalığın içine sevimli bir yüzü, kırmızı tombul yanakları, bukleli saçları olan ve mavi gözlerindeki durulukla yüzü aydınlanan bir adam katıldı. Bu adamın serinkanlı hali Raoul’un dikkatini çekti. Müdür Mercier, bu yeni geleni Chagny Vikontu’na şu sözlerle tanıttı:

“İşte, bundan böyle, sorularınızı sormanız gereken adam. Size polis komiseri Mösyö Mifroid’yi takdim ederim.”

“Saygıdeğer Chagny Vikontul Sizi görmekten mutluluk duydum, mösyö,” dedi Komiser. “Eğer beni takip etme zahmetine

katlanırsanız... Fakat yöneticiler neredeler? Yöneticiler neredeler?”

Müdür ağzını açmadığı için Sekreter Rémy, Komiser’e, yöneticilerin kendilerini bürolarına kapattıklarını ve olayla ilgili olarak henüz bir şey bilmediklerini söyleme işini üzerine aldı.

“Böyle bir şey mümkün olabilir mi! Ofislerine gidelim!”

Bunun üzerine, Mösyö Mifroid, kendisini takip eden ve git tikçe büyüyen bir kalabalıkla yönetim bölümüne yöneldi. Mercier, karmaşadan istifade ederek, Gabriel’in eline bir anahtar tutuşturdu.

“Her şey kötüye gidiyor...” diye mırıldandı Gabriel’e. “Git, Madam Giry’ye biraz hava aldır.”

Ve Gabriel uzaklaştı.

Yöneticilerin odasının kapısına kısa sürede ulaşıldı. Mercier’nin ricaları bir işe yaramadı ve kapı açılmadı.

“Kanun namına açın!” diye duyuldu Mösyö Mifroid’nın tiz ve biraz endişeli sesi.

En sonunda kapı açıldı. Komiser’in ardından büroya doluştu.

Raoul, içeri en son girendi. Grubun arkasından içeri girmeye hazırlanırken, bir el omzuna dokundu ve “Erik’in sırları kimseyi ilgilendirmez!” dendiğini duydu.

Çılgınlığını içinde boğarak, arkasına döndü. Omzuna dokunmuş olan el, şimdi, abanoz rengi gibi parlak koyu bir tene, kömür gibi siyah gözlerle sahip ve başında astragan bir şapka bulunan birinin dudaklarındaydı... Acem’di bu!

Bu yabancı kişi, susmasını işaret eden hareketine uzunca bir süre devam etti ve şaşkın haldeki Vikont ona bu gizemli müdahalesinin nedenini tam soracakken, selam vererek ortadan kayboldu.

XVII

Madam Giry'nin Operanın Hayalefi'yle Kişisel İlişkisi Hakkında Şaşırtıcı Açıklamaları

Yöneticilerin odasında Komiser Mifroid'yı takip etmeden önce, okurlar izin verirse, sekreter Rémy ve Müdür Mercier'nin girmeye muvaffak olamadıkları bu ofiste meydana gelmiş olan sıradışı olaylardan bahsetmek istiyorum. Mösyö Richard ve Mösyö Moncharmin hâlâ bilinmeyen bir nedenle kendilerini bu odaya kapatmışlardı fakat benim tarihi misyonum —bir tarihçi olarak görevim demek istiyorum— okurlardan hiçbir şeyi uzun süre gizlememektir.

Bu iki yöneticinin huylarının son zamanlarda ne kadar çok değiştiğini söyleme fırsatım olmuştu. Avizenin anlattığımız şartlar altında düşmüş olmasının bu değişimin tek nedeni olamayacağını da ima etmiştim.

O halde okura şimdi, Hayalet'in ilk yirmi bin frankını suya sabuna dokunmadan almış olduğunu —yöneticilerin böyle bir olayın asla öğrenilmemesi yönündeki arzularına rağmen— açıklayalım. Elbette gözyaşları dökülmüş, dişler gıcırdatılmıştı! Bununla birlikte, olay tereyağından kıl çeker gibi gerçekleşmişti:

Yöneticiler bir sabah, masalarının üzerinde önceden hazırlanmış bir zarf buldular. Zarfın üzerinde: Bay O. H. (kişiye teslim) ya-

zısı ve ayrıca O. H.'nin yazdığı kısa bir not bulunuyordu: “*Yükümlülük defterindeki maddelerin gereğini yerine getirme zamanı geldi: Bu zarfa yirmi bin frank koyduktan sonra, kendi kaşenizi vurup bu zarfı gereğini yerine getirecek olan Madam Girý’ye teslim edin.*”

Yöneticiler bu sözleri ikiletmediler. Her zaman kilitli bırakmaya büyük özen gösterdikleri ofislerine böyle şeytani emirlerin yer aldığı mektupların nasıl girebildiği konusuna fazlaca kafa yorup zaman kaybetmeden, bu durumu gizemli kişiyi yakalamak için bir fırsat olarak gördüler. Bütün bu olan biteni, bir sır olarak saklamaları kaydıyla, Gabriel ve Mercier’ye anlattıktan sonra, yirmi bin frankı zarfa koydular ve zarfı hiçbir izahat beklemeden, işine geri dönmüş Madam Girý’ye teslim ettiler. Yer gösterici kadın, hiçbir şaşkınlık belirtisi göstermedi. Onu gözetlediklerini söylemeye elbette gerek yok. Madam Girý hemen Hayalet’in locasına gitti ve değerli zarfı koltuğun kol yaslama yerinin üzerine bıraktı. Gabriel ve Mercier gibi, iki yönetici de öyle bir gizlenmişlerdi ki gösteriler boyunca ve sonrasında da bu zarfı gözlerinin önünden bir an olsun ayırmadılar; çünkü zarfı gözetleyenler yerlerinden kıpırdamadıkları gibi zarf da yerinden kıpırdamamıştı. Tiyatro boşalınca Madam Girý gitti, fakat yöneticiler ile Gabriel ve Mercier hâlâ oradaydılar. En sonunda beklemekten sıkıldılar ve kaşenin bile bozulmamış olduğunu fark ederek zarfı açtılar.

İlk bakışta, Richard ve Moncharmin paraların hâlâ zarfın içinde olduğunu gördüler fakat ikinci kez baktıklarında, bu paraların aynı paralar olmadıklarını fark ettiler. Gerçek yirmi bin frank gitmiş ve yerlerine “sahte” franklar gelmişti! Bu durum şaşkınlığın yanında korkuya da neden oldu.

“Robert Houdin* bile bu kadarını beceremez!” diye hayretle bağırdı Gabriel.

“Evet ve bu daha pahalı bir gösteril” dedi Richard.

Moncharmin koşup Komiser haber vermeyi istiyordu ama Richard buna itiraz etti. Hiç şüphesiz aklında bir plan vardı. “Komik olmayalım! Bütün Paris’i kendimize güldürürüz. O. H. ilk raundu kazandı ama ikincisi bizim olacak,” dedi. Bir sonraki aylığın ödeneceği zamanı sabırsızlıkla bekliyordu.

Yine de öyle mükemmel bir şekilde oyuna getirilmişlerdi ki takip eden haftalarda eziklik duygusu yaşamadan edemediler. Bence bu durum çok da anlaşılır bir şeydi. Unutmamak gerekir ki Komiseri hemen o an çağırmamalarının nedeni, bu tuhaf maceranın sefleri tarafından tertiplenen iğrenç bir şaka olduğuna dair içlerinde duydukları derin inançtı ve “işin nereye varacağını” görmeden bu durumu ifşa etmemek daha uygun olacaktı. Diğer yandan, Moncharmin’in aklından, bazen böyle tuhaf düşünceleri olabilen Richard’a yönelik şüpheler de geçiyordu. Böylece, bütün olasılıklara hazır bir halde, olayların gelişimini beklediler; bu arada da Richard’ın kendisine hiçbir şeyden bahsedilmemesini istediği Madam Giry’yi de izletiyorlardı. “Eğer o bir suç ortağıysa, paralar çoktan uçup gitmiş olmalı. Fakat benim gözümde bir embesilden başka bir şey değil ol” diyordu Richard.

“Bu işin içinde pek çok embesil yer alıyor!” diye yanıt verdi Moncharmin düşünceli bir halde.

“Bundan şüphe edilebilir mi?” diye dişlerini gıcırdattı Richard. “Fakat korkma, gelecek sefer için bütün önlemlerimi aldım.”

Böylece bir sonraki ödeme zamanı geldi. Bu seferki, Christine Daaé’nin kaybolduğu güne denk geliyordu.

Hayalet’in sabah saatlerinde gelen mektubu onlara ödemeyi hatırlattı. “Geçen seferki gibi yapın,” diye bilgilendiriyordu Hayalet onları kibarca. “Geçen seferki çok güzel geçti. İçine yirmi bin frankı koyacağınız zarfı, mükemmel bir insan olan Madam Giry’ye verin.”

Nota yine bir zarf eşlik etmekteydi. Artık zarfın içini doldurmak düşünüyordu onlara da.

Bu işlem aynı akşam, gösteriden yarım saat önce gerçekleştirilmeliydi. İşte, meşhur *Faust* gösterimi için perdenin kalkmasına yaklaşık yarım saat kala, yöneticilerin odasına süzülüyoruz şimdi.

Richard zarfı gösterip yirmi bin frankı saydı ve zarfa koydu fakat zarfın ağzını kapatmadı.

“Şimdi bana Madam Giry’yi çağırın,” dedi.

Yaşlı kadını çağırmaya gittiler. Kadın içeriye güzel bir reverans yaparak girdi. Üzerinde yine siyah tafta giysisi vardı ve giysisinin rengi yer yer pas rengi ve leylak rengi bir görünüm almıştı, başında ise is rengi tüylü şapkası bulunuyordu. Neşeli bir hali vardı. Hemen söze girdi:

“İyi akşamlar, baylar! Kesin, yine zarf için çağırdınız, değil mi?”

“Evet, Madam Giry,” dedi Richard büyük bir nezaketle... “Zarf için çağırdık... Ama başka bir şey daha var.”

“Hizmetinizdeyim, mösyö. Buyurun! Nedir bu diğer şey, lütfen söyleyin?”

“Madam Giry, size önce küçük bir sorum olacak.”

“Buyurun, mösyö, Madam Giry size yanıt vermek için burada.”

“Hayalet’le aranız hâlâ iyi mi?”

“Daha iyi olamazdı, mösyö, daha iyi olamazdı.”

“Ahl Bu durumdan çok memnun görünüyorsunuz. Söyleyin o halde, Madam Giry,” dedi Richard önemli bir sır verecekmış gibi bir tavır takınarak, “aramızda kalacak, o yüzden bunu bize söyleyebilirsiniz, aptal biri değilsiniz.”

“Fakat mösyöl!” dedi yer gösterici kadın ve o anda is rengi şapkasının sevimlilikle sallanan siyah tüyleri hareketsizleşti. “Bundan kimsenin şüphesi olmadığına inanmanızı isterim!”

“Hemfikiriz ve anlaşıcağımızı düşünüyorum. Hayalet hikâyesi hoş bir şaka, değil mi? Bakın, aramızda kalacak... Ama bu iş uzun sürdü.”

Madam Giry, yöneticilere, sanki Çince bir şeyler söylüyorlarmış gibi bakıyordu. Richard'ın masasına yaklaştı.

"Ne demek istiyorsunuz? Sizi anlamıyorum!" dedi oldukça endişeli bir halde.

"Ahl Bizi çok iyi anlıyorsunuz. Her durumda, bizi anlamanız gerekiyor. Önce bize, onun ismini söyleyin."

"Kimin?"

"Suç ortaklığı yaptığınız kişinin, Madam Giry!"

"Ben Hayalet'in suç ortağı mıyım? Ben mi? Neyin suç ortağı?"

"Onun her isteğini yerine getiriyorsunuz."

"Ahl O can sıkıcı biri değil, biliyorsunuz."

"Ve size her zaman bahşış veriyor, değil mi?"

"Bu durumdan, şikâyetçi değilim!"

"Bu zarfı götürmeniz için size ne kadar veriyor?"

"On frank."

"Hadi canım! Çok değilmiş!"

"Nedenmiş?"

"Bunu size biraz sonra söyleyeceğim, Madam Giry. Şu anda bilmek istediğimiz şey, hem bedeninizi hem de ruhunuzu başka birine değil de neden Hayalet'e verdiğinizdir. Sıradışı bir nedeni olmalı bunun çünkü bu kadar az bir para karşılığında Madam Giry'nin hem dostluğu hem de fedakârlığı satın alınamaz."

"Bu doğru işte! Ama bunun nedenini size söyleyebilirim, mösyö, bunda utanılacak bir şey yok! Hatta tam tersi geçerli..."

"Bundan şüphemiz yok, Madam Giry."

"Pekâlâ, Hayalet onun hikâyelerini anlatmamı sevmiyor."

"Ahl Ah!" dedi bıyık altından gülerek Richard.

"Fakat bu anlatacağım sadece beni ilgilendiriyor!" diye devam etti yaşlı kadın. "Bir akşam, 5 numaralı locadaydım ve orada benim için yazılmış bir mektup buldum. Kırmızı mürekkeple yazılmış bir nottu bu. Bu notu size okuma ihtiyacı duymayacağım

Çünkü zaten ezbere biliyorum, Mösyö ve yüz yaşına da gelsem orada neler yazdığını unutamam!”

Ve Madam Giry mektubun içeriğini, insanı etkileyen bir akıcılıkla ezbere okudu:

“Madam: – 1825, Matmazel Ménétrier baş balerindi, Cussy markizi oldu. – 1832, Matmazel Marie Taglioni dansçıydı, Gilbert des Voisins Kontesi oldu. – 1846, Sota dansçıydı, İspanya Kralı’nın erkek kardeşlerinden biriyle evlendi. – 1847, Lola Montes dansçıydı, Kral Louis de Baviere ile evlendi ve Landsfeld Kontesi oldu. – 1848, Matmazel Maria dansçıydı, Hermeville Baronesi oldu. – 1870, Therese Hessler dansçıydı, Portekiz Kralı Don Fernando’nun karısı oldu...”

Richard ve Moncharmin, bu parlak evlilikleri ardı ardına sıraladıkça canlanan, dikleşen ve cesaret kazanan yaşlı kadını dinliyorlardı; Madam Giry, en sonunda, Delfi Kâhini’nden esinlenmiş gibi, gururlu bir ses tonuyla kehanetin son cümlesini haykırdı: “1885, Meg Giry, imparatoriel!”

Bunları büyük bir çaba sergileyerek ezbere saydıktan sonra yorulan yer gösterici kadın sandalyesine çöktü ve “Baylar, bu notun altında Operanın Hayaleti’nin imzası vardı! Daha önce Hayalet’ten bahsedildiğini duymuştum ama hiç inanmıyordum buna. Bana küçük Meg’imin, canımın içinin, rahmimin meyvesinin, imparatoriçe olacağını bildirdiği gün ona tamamen inandım,” dedi.

Aslında, “hayalet ve imparatoriçe” sözcüklerini bir araya getirebilen böyle güzel bir zekâdan ne elde edilebileceğini anlamak için Madam Giry’nin heyecandan coşmuş yüzüne uzun uzun bakmaya gerek yoktu.

Fakat bu kaçık kuklanın ipleri kimin elindeydi peki?

“Onu hiç görmediniz, o sadece sizinle konuşuyor ve söylediği her şeye inanıyorsunuz, öyle mi?” diye sordu Moncharmin.

“Evet, öncelikle küçük Meg’imin baş dansçı olmasını ona borçluyum. Hayalet’e ‘Meg’in, 1885 yılında imparatoriçe olabilmesi için önce baş dansçı olması gerek, zaman kaybetmemelisiniz,’ dedim. Bana, ‘Anlaşıldı,’ dedi. Mösyö Poligny’ye tek bir söz söylemesi yetti, iş bitmişti.”

“Mösyö Poligny onu gördü mü?”

“Benden daha fazla değil fakat o da onu duydu! Hayalet onun kulağına fısıldadı sözcüklerini. 5 numaralı locadan beti benzi atmış halde çıktığı akşamı biliyorsunuz.”

Moncharmin bir iç geçirdi. “Ne hikâye amal” sözleri döküldü ağzından.

“Ahl Ben, Hayalet ve Mösyö Poligny arasında her zaman sırların bulunduğu inandım. Hayalet, Mösyö Poligny’den ne istese Mösyö Poligny yerine getirirdi. Mösyö Poligny, Hayalet’in hiçbir isteğini geri çevirmezdi,” dedi kadın.

“Duyuyor musun Richard; Poligny, Hayalet’in hiçbir isteğini geri çevirmezmiş.”

“Evet, evet. İyi duydum,” dedi Richard. “Mösyö Poligny, Hayalet’in arkadaşı ve Madam Giry de Poligny’nin arkadaşı olduğuna göre işte durum ortada,” dedi Richard oldukça sert bir ses tonuyla. “Fakat Poligny beni ilgilendirmiyor. Kaderi beni gerçekten ilgilendiren tek insan, bunu saklamıyorum, Madam Giry! Madam Giry, bu zarfta ne olduğunu biliyor musunuz?”

“Tanrım, hayır!” dedi kadın.

“Pekâlâ, bakın!”

Madam Giry’nin zarfın içine yönelen şaşkın bakışları ânında parıldamaya başladı.

“Bin franklık banknotlar!” diye bağırdı.

“Evet, Madam Giry! Evet, bin franklık banknotlar bunlar. Bunu biliyordunuz!”

“Mösyö, size yemin ederim ki...”

“Yemin etmeyin, Madam Giry! Şimdi size başka bir şey daha

söyleyeceğim; sizi de buraya bunun için çağırtmışım zaten. Madam Giry, sizi tutuklattıracağımı!”

Kadının is rengi şapkasının normalde iki soru işaretine benzeyen tüyleri, hemen ünlem işareti şeklini aldılar. Şapkası, fırtınaya tutulmuş gibi sallanmaya başlayan saç topuzuyla birlikte, tehditkâr bir şekilde ileri geri gitmeye başladı. Küçük Meg’in annesi, öfke, itiraz ve korkusunu tuhaf bir piruetle ifade ederek, incinmiş onurunun tek bir jöte glisadı* ile kendisini yöneticinin burnunun dibinde buldu; adam koltuğunda geriye çekilmek zorunda kaldı.

“Beni tutuklatmak mı?”

Yaşlı kadın bunu söylerken, ağzında kalan üç dişini de Mösyö Richard’ın yüzüne tükürür gibiydi sanki.

Mösyö Richard cesur davrandı ve daha fazla geriye çekilmedi. 5 numaralı locanın yer göstericisini, şimdiden, işaret parmağıyla orada bulunmayan savcılara gösterir gibiydi.

“Sizi hırsızlıktan tutuklattıracağım, Madam Giry!”

“Tekrar et!”

Mösyö Moncharmin araya girmeye zaman bulamadan, Madam Giry bütün gücüyle Mösyö Richard’a bir tokat attı. İntikam yüklü bir karşılıktı bu! Fakat yöneticinin yanağına inen asabi yaşlı kadının sıska eli değil, bütün bu skandalın nedeni olan zarftı. Sihirli zarf, darbenin etiksiyle birdenbire açıldı ve içindeki banknotlar, masallarda rastlanılan iri kelebekler gibi havada daireler çizip dönerek etrafa saçıldılar.

İki yönetici de çılgılık attı ve akıllarından geçen aynı düşünceyle, ikisi de diz çöküp telaşlı bir acelecilikle, değerli kâğıt parçalarını toplamaya başladılar.

“Bunlar gerçek mi, Moncharmin?”

“Gerçek, Richard!”

Ayakların birbirinin yanına kaydırılmasıyla gerçekleştirilen bale adımı. —çn

“Bunlar gerçek paralar!”

Ayakta duran Madam Giry’nin birbirine çarpan üç dişinin arasından iğrenç sözcükler dökülüyordu. Fakat göze çarpan ana tema şuydu:

“Ben, bir hırsızım öyle mi! Hırsızım! Öyle mi?”

Nefesi kesilir gibi olan yaşlı kadın, bağırmaya başladı:

“Bu durum beni delirtiyor!”

Ve bir anda Richard’ın burnunun dibinde bitti.

“Mösyö Richard, yirmi bin frankın nereye kaybolduğunu siz benden daha iyi bilirsiniz!” diye bağırdı.

“Ben mi?” diye sordu Richard şaşırmış bir halde. “Nerden bileyim bunu?”

Ciddi ve endişeli görünen Moncharmin, hemen yaşlı kadından bu durumu açıklamasını istedi.

“Bu ne anlama geliyor?” diye sordu. “Madam Giry, neden Mösyö Richard’ın yirmi bin frankın nereye kaybolduğunu sizden daha iyi bildiğini söylediniz?”

Moncharmin’in bakışları karşısında yüzü kıpkırmızı kesilen Richard ise Madam Giry’nin elini tuttu ve sertçe sallamaya başladı. Sesi gökgürültüsü gibi çıkıyordu. Kadın homurdanıyor, kıvrıyor ve gürlüyordu...

“Yirmi bin frankın nereye kaybolduğunu neden sizden daha iyi bileyim? Neden?”

“Çünkü sizin cebinize girdiler!” diye fısıldadı kadın Richard’a, sanki şeytanın yüzüne bakıyormuş gibi bakarak.

Önce bu beklenmedik karşılık, sonra da Moncharmin’in git-tikçe şüpheyle dolan bakışları karşısında, yıldırımla çarpılmış gibi şaşırma sırası şimdi Mösyö Richard’a gelmişti. Bu zor durumda, böyle küçük düşürücü bir suçlamaya itiraz etmek için ihtiyaç duyacağı bütün gücünü bir anda yitirdi.

Vicdanları tertemiz olan en masum insanlar, ne yapacaklarını tam olarak bilmedikleri için, böyle bir suçlama karşısında yüzleri

ya kızarır ya da kireç gibi olur; sendelerler ve uçurumun dibine yuvarlanırlar ya da diklenirler; itiraz ederler ya da konuşmaları gerekirken ağızlarını açamazlar; alınları terlemesi gerekirken kuru kalır ya da kuru kalması gerekirken alınlarından terler akar ve böylece sanki suçluymuş gibi görünürler.

Masum olan Richard, intikam duygusuyla tam Madam Giry'nin üzerine atılacaktı ki Moncharmin onu durdurdu ve önce kadını rahatlatıp cesaret verdi ve sonra da onu sorgulamaya başladı, tabii güzel bir dille.

“Mesai arkadaşım Richard'ın yirmi bin frankı cebine attığına dair bir şüpheye nasıl sahip oldunuz?”

“Ben asla böyle bir şey demedim!” dedi Madam Giry. “Çünkü yirmi bin frankı Mösyö Richard'ın cebine koyan kişi benim!”

Sonra da yarı duyulur bir sesle ekledi:

“Ne kadar kötül! İşte! Hayalet beni affeder umarım!”

Richard tam bağırmaya başlayacaktı ki Moncharmin ona sertçe susmasını emretti:

“Pardon! Pardon! Pardon! Bırak da kadın izah etsin! İzin ver soruları ben sorayım!”

Moncharmin devam etti:

“Böyle bir tavır takınman çok tuhaf... Tam da bu gizemin çözüleceği ana yaklaşmışken! Öfkelisin! Buna gerek yok, ben çok eğleniyorum.”

Acı çektiği belli olan Madam Giry, kendi masumiyetine olan inancının yansıdığı yüzünü kaldırdı.

“Bana Mösyö Richard'ın cebine koyduğum zarfın içinde yirmi bin frank olduğunu söylüyorsunuz fakat tekrar ediyorum ki ben bunu bilmiyordum... Üstelik Mösyö Richard da bilmiyordu!”

“Ah! Ah!” dedi Richard, bir anda Moncharmin'in hoşuna gitmeyen yüreklice bir tavır takınarak. “Ben de habersizdim, öyle mi? Cebime yirmi bin frank sokuşturuyorsunuz ve ben hiçbir şeyin farkında olmuyorum! İçim çok rahatladı, Madam Giry.”

“Evet,” diye onayladı acımasız kadın... “Bu doğrul Ne ben ne de o bunu biliyorduk! Fakat siz, en sonunda bunu fark etmek zorunda kaldınız.”

Moncharmin orada olmasaydı, Richard kesinlikle parçalayacaktı kadını! Fakat Moncharmin kadını koruyordu, sorguyu hızlandırdı.

“Peki, Mösyö Richard’ın cebine hangi zarfı koydunuz? Bu zarf, size verdiğimiz ve gözümüzün önünde 5 numaralı locaya götürdüğünüz zarf değildi çünkü sadece o zarfın içinde yirmi bin frank vardı.”

“Pardon! Mösyönün cebine koyduğum zarf, yine onun bana verdiği zarftı,” diye açıkladı Madam Giry. “Hayalet’in locasına bıraktığım zarf ise tamamen ona benzer başka bir zarftı; Hayalet, o zarfı hazırlamış ve vermişti, ben de giysimin kolunun içine sokmuştum!”

Bunu söyledikten sonra Madam Giry, giysisinin kolundan, önceden hazırlanmış ve üzerinde, içinde yirmi bin frank bulunan zarfla aynı adres yazan bir zarf çıkardı. Yöneticiler zarfı elinden hemen aldılar. İncelediler ve zarfı kapatan kaşenin kendi kaşeleri olduğunu gördüler; zarfı açtılar. Zarfın içinde sahte franklar bulunuyordu ve bir ay önce olduğu gibi, yine şaşkınlıktan donup kaldılar.

“Ne kadar basit!” dedi Richard.

“Ne kadar basit!” diye tekrar etti Moncharmin, hiç olmadığı kadar ciddi bir ifadeyle.

“Zaten en parlak numaralar, her zaman en basitleri olmuştur. Yeter ki dalavereye ortaklık eden biri olsun.”

“Ya da çenesi düşük bir bunak!” dedi Moncharmin ifadeden yoksun düz bir ses tonuyla.

Moncharmin, gözlerini Madam Giry’nin üzerine, onu hipnotize etmek ister gibi dikmişti:

“Size bu zarfı veren ve bunu, bizim size verdiğimiz zarfın yeri-

ne koymanızı söyleyen Hayalet miydi? Size verdiğimiz zarfı Mösyö Richard'ın cebinize koymanızı söyleyen de o muydu?"

"Evet, kesinlikle oydu!"

"Peki, bize küçük yeteneklerinizden birini sergileyebilir misiniz, madam? İşte zarf... Biz sanki hiçbir şey bilmiyormuşuz gibi gösterin bize."

"Hizmetinizdeyim, beyler!"

Madam Giry, içinde yirmi bin frank bulunan zarfı aldı ve kapıya yöneldi. Çıkmaya hazırlanıyordu ki iki yönetici de yerlerinden fırladılar. "Ahl Hayırl Bu oyuna bir daha gelmeyeceğiz. Bundan artık gına geldil Yeniden başlamayalım!"

"Pardon, beyler," diye özür diledi yaşlı kadın. "Pardon... Bana, sanki hiçbir şey bilmiyormuşsunuz gibi yapın dediniz. Eh işte, eğer hiçbir şeyden haberiniz yoksa ben de zarfınızı alıp gideceğim!"

"Peki, onu benim cebime nasıl koyacaktınız?" diye sordu Richard. Bu arada, Moncharmin'in sol gözü Richard'ın üzerindeydi, sağ gözü de Madam Giry'yi kesiyordu. Bu elbette gözler için zor bir bakış şekliydi fakat Moncharmin bütün gerçeği öğrenme konusunda çok kararlıydı.

"Zarfı cebinize, en beklemediğiniz zamanda yerleştirmeliyim, mösyö. Akşam saatlerinde her zaman kulisleri şöyle bir kolaçan etmeye geldiğimi biliyorsunuz ve annelik hakkım olarak dans fuayesinde kızıma eşlik ederim. Gösteri aralarında ona patiklerini ve hatta çiçek sulama kovağını bile getiririm. Kısacası, dilediğim gibi gider gelirim... Beyler, seyirciler de gelirler oraya... Siz de gelirsiniz, mösyö; çok kalabalık olur, sizin arkanıza geçer ve zarfı giysinizin arka cebinizin içine kaydırırım. Bu işte büyücülük yok!"

"Büyücülük yok!" diye homurdandı Richard, Jupiter gibi şimşekler çakan gözlerini devirerek. "Bu işte büyücülük yok! Fakat sizi yalan söylerken suçüstü yakaladım şimdi, yaşlı büyücü!"

Bu hakaret yaşlı kadına, haysiyetine indirilmek istenen darbe-

den daha az dokundu. Tüyleri kabarmış gibi yine diklendi, ağzındaki üç diş de görünüyordu.

“Hangi nedenden ötürü?”

“Çünkü o akşam, 5 numaralı locayı ve sizin oraya bıraktığınız sahte zarfı gözlemek için salona geçtim. Dans fuayesine ikinci kez inmedim.”

“Fakat mösyö, zarfı sizin cebinize o gece koymadım ben! Bir sonraki gösteride koydum. İşte, Güzel Sanatlar Müsteşarı’nın geldiği akşamdı...”

Bu sözler üzerine, Mösyö Richard, Madam Giry’nin sözlerini pat diye kesti.

“Eh! Bu doğru,” dedi, düşünceli bir halde. “Hatırlıyorum... Şimdi hatırlıyorum! Sayın Müsteşar kulislere gelmişti. Beni çağırtmıştı. Kısa bir süreliğine dans fuayesine inmiştim. Fuayenin basamaklarında duruyordum. Sayın Müsteşar ve Özel Kalem Müdürü fuayedeydiler. Bir anda arkama döndüm; siz arkamdan geçiyordunuz, Madam Giry... Bana sürtündüğünüzü hissederek gibi olmuşum. Arkamda bir tek siz vardınız. Ah! Sizi hâlâ görür gibiyim... Sizi hâlâ görür gibiyim!”

“Elbette, evet, böyle oldu, mösyöl Tam da böyle oldul Cebinizle olan işimi henüz bitirmiştim. Sizin şu cebiniz çok kullanışlı, mösyöl”

Madam Giry, söylediklerini bir kez de el hareketleriyle gösterdi. Mösyö Richard’ın arkasına o kadar hızlıca geçti ki gözlerini açmış izleyen Moncharmin bile bu defa etkilendi. Yaşlı kadın zarfı, Mösyö Richard’ın ceketinin yan tarafında bulunan ceplerden birinin içerisine bıraktı.

“Elbette!” diye bağırdı Richard. Rengi biraz soluklaşmıştı. “Operanın Hayaleti’nin tezgâhladığı bir şey bu. Onun için problem şuydu: Ona yirmi bin frankı verenler ile onu alan arasındaki bütün tehlikeli araçları devre dışı bırakmak istiyordu. Ben fark etmeden gelip cebimden bu paraları almayı daha uygun görüyor-

du çünkü ben bu paraların orada olduğundan bile haberdar değildim zaten. Hayranlık uyandıran bir taktik!”

“Hiç şüphesiz hayran olunacak türden,” diye destekledi Moncharmin. “Yalnız... Bu yirmi bin frankın on binini ben verdim ve benim cebime kimse bir şey koymadı!”

XVIII

Tuhaf Çengelli İğne Vakasının Devamı

Moncharmin'in son sözleri meslektaşına yönelik şüphelerini o kadar açık ifade ediyordu ki hemen fırtınalı bir tartışma yaşanmaması imkânsızdı ve bu tartışmanın sonunda, Moncharmin'in onlara bu oyunu oynayan sefil insanı ortaya çıkarmasına yardım etmek için Richard'ın onun bütün isteklerini yerine getirmesi konusunda anlaştılar.

Böylece, "bahçe sahnesi"nde verilen araya yeniden dönmüş oluyoruz. Verilen bu arada, gözünden bir şey kaçmayan sekreter Rémy, yöneticilerin tuhaf davranışlarını çok büyük bir merakla izlemişti ve o saatten sonra, sıradışı tuhaflıktaki, özellikle de yönetimin saygınlığını zedeleyen bu davranışların nedenini bulmak bizim için artık her şeyden daha kolay olacak.

Richard ve Moncharmin'in davranışları, onlara yapılan önemli açıklamadan sonra kararlaştırılmıştı tamamen: 1. Richard o akşam, içinde yirmi bin frank bulunan ilk zarfın kaybolduğu akşamki hareketlerini aynen tekrar edecekti. 2. Moncharmin, Madam Giry'nin, içinde yirmi bin frank bulunan ikinci zarfı cebine koyacağı Richard'ı, bir an olsun gözünün önünden ayırmayacaktı.

Mösyö Richard, tam Güzel Sanatlar Müsteşarı'nı selamlarken durduğu yerde yerini aldı; arkasında, birkaç adım uzağına da Moncharmin geldi durdu.

Madam Giry, Mösyö Richard'a sürdü ve yirmi bin frankı yöneticinin giysisinin yan cebine bırakarak ortadan kayboldu. Ya da, daha ziyade, ortadan kaldırıldı. Bu sahnenin hazırlanmasından birkaç dakika önce, Moncharmin'in kendisine verdiği emri yerine getiren Mercier, bu dürüst kadını götürüp yönetim ofisine kilitledi. Böylece, yaşlı kadının Hayalet'le iletişime geçmesi imkânsız olacaktı. Madam Giry hiç itiraz etmedi çünkü yaşlı kadın koridorda komiserin adımlarının tehditkâr sesini ve onun büyük merdivenin kolonlarını çatlatacak kadar gür çıkan homurtularını duyunca darmadağın olmuş, ibiğinin altında tüyleri yolunmuş yüzü, korkudan fal taşı gibi açılmış gözleriyle kümes hayvanları gibi etrafa bakan zavallı bir kadından başka bir şey değildi artık.

Bu esnada, Mösyö Richard, önünde çok güçlü bir bürokrat olan Güzel Sanatlar Müsteşarı varmış gibi eğilerek, reverans yaparak, selamlayarak geri geri yürüyordu.

Eğer yöneticinin önünde müsteşar olsaydı böyle kibarlık gösterileri hiçbir şaşkınlığa yol açmazdı fakat önünde kimse olmadığı için çok doğal ama bir o kadar da anlaşılmaz olan bu sahne seyircilerde büyük bir şaşkınlık yarattı.

Mösyö Richard boşluğu selamlıyordu. Hiçliğin önünde eğiliyordu ve geri geri çekilirken önünde kimse yoktu.

Üstelik ondan birkaç adım ötede, Mösyö Moncharmin de Mösyö Rémy'yi iterek, Büyükelçi de la Borderie'den ve Merkez Bankası Müdürü'nden Mösyö Richard'a dokunamamalarını rica ederek, onun yaptığının aynısını yapıyordu; çünkü Mösyö Richard hakkındaki düşüncesinden vazgeçmemiş olan Mösyö Moncharmin, onun kendisine gelip de, "Yirmi bin frank kayboldu, belki Sayın Büyükelçi, belki Merkez Bankası Müdürü, belki de Sekreter Rémy aldı," demesini istemiyordu.

Ayrıca, Richard'ın da itiraf ettiği gibi, ilk sahne boyunca Madam Giry ona sürdündükten sonra tiyatronun bu bölümünde

kimseyle karşılaşmamıştı. Şimdi size soruyorum, aynı hareketleri eksiksiz olarak tekrar etmesi gerektiğine göre, bugün biriyle mi buluşacaktı?

Richard önce selamlamak için geri geri yürüdüktan sonra, böyle yürümeye sırf ihtiyatlı olmak gereği devam etti. Yönetim bölümünün koridoruna kadar böylece devam etti. Arkasından gelen Moncharmin onu gözlüyordu, o da önünden yakalaşabilecek olanları gözlüyordu.

Ulusal Müzik Akademisi'nin yöneticilerinin kulislerde gezinirken sergiledikleri bu yeni yürüyüş tarzlarının fark edilmemesi elbette imkânsızdı ve fark edildi de.

Bereket versin ki bu tuhaf sahne gerçekleşirken "küçük fareler" in neredeyse tamamı tavan arasındaki odalarındaydılar. Çünkü bu iki yönetici, o genç kızların dalga konusu olurdu. Fakat onlar, sadece yirmi bin franklarının derdine düşmüşlerdi.

Yönetim bölümünün loş koridoruna vardıklarında Richard, Moncharmin'e alçak bir sesle şunları söyledi:

"Kimsenin bana dokunmadığına eminim. Şimdi odamın kapısına kadar beni gözlemek için belli bir mesafeden takip et. Kimsenin dikkatini çekmeyelim ve bekleyip neler olacağını görelim."

Fakat Moncharmin'in yanıtı şöyle oldu:

"Hayır, Richard! Hayırlı Sen önden yürü, ben hemen senin arkandan geleceğim! Senden bir adım bile uzaklaşmayacağım!"

"Fakat böyle yaparsak, kimse yirmi bin frankı bizden çalamaz!"

"Öyle olmasını umarım!" dedi Moncharmin.

"O halde, bu yaptığımız saçmalıklı"

"Geçen sefer ne yaptıysak, şimdi de tam olarak aynısını yapıyoruz. Son defasında, sen sahne bölümünden çıkarken, koridorun bu köşesinde yanına gelmiştim ve seni hemen arkandan takip etmiştim."

"Bu doğrul" diye iç geçirdi Richard başını sallayarak ve Moncharmin'e sessizce itaat etti.

İki dakika sonra, iki yönetici de kendilerini odalarına kapattılar. Moncharmin, odanın anahtarını kendi cebine koydu.

“Son defasında da, sen evine gitmek için operadan ayrılıncaya kadar ikimiz böyle kapı kilitli beklemiştik,” dedi Moncharmin.

“Bu doğru! Kimse gelip bizi rahatsız etmedi.”

“Kimse.”

“O halde, operadan eve giderken, yolda soyulmuş olmalıyım,” dedi Richard hafızasını toparlamaya çalışarak.

“Hayır! dedi Moncharmin, hiç olmadığı kadar sert bir sesle... “Hayır... Bu mümkün değil. Seni evine arabamla ben götürdüm. Yirmi bin frank evinde ortadan kayboldu. Bundan artık hiç şüphem yok.”

Moncharmin şimdi buna inanıyordu.

“Bu inanılır gibi değil” diye itiraz etti Richard. “Ben hizmetçilerimden eminim! Hem zaten içlerinden biri yapmış olsaydı, şimdiye kadar çoktan ortadan kaybolmuş olurdu.”

Moncharmin, bu detaylarla ilgilenmediğini ifade etmek ister gibi omuz silkti.

Bunun üzerine Richard, Moncharmin’in kendisini tahammül edilmez bir şeyle itham ettiğini anlamaya başladı.

“Moncharmin, yeter ama!”

“Richard, asıl sen fazla olmaya başladın!”

“Benden şüphe etme cüretini mi gösteriyorsun?”

“Evet, iğrenç bir şakadan şüphe ediyorum!”

“Yirmi bin frankla şaka yapılmaz!”

“Ben de böyle düşünüyorum!” dedi Moncharmin ve eline bir gazete alıp sırf laf olsun diye okumaya daldı.

“Ne yapacaksın?” diye sordu Richard. “Şimdi de oturup gazete mi okuyacaksın?”

“Evet Richard. Seni evine götüreceğim zamana kadar gazete okuyacağım.”

“Son defasında olduğu gibi mi?”

“Son defasında olduğu gibi...”

Richard gazeteyi Moncharmin’in elinden çekti aldı. Moncharmin çok sinirli bir halde yerinden kalktı. Richard da çok sinirlenmiş bir halde kollarını kavuşturmuş —dünya var olduğundan beri bilinen küstahça bir meydan okumayı ifade eder bu hareket— onun önünde duruyordu:

“İşte, düşündüğüm şey!” dedi Richard. “Son defa, akşamı seninle baş başa geçirdikten sonra, sen beni evime götürmüştün ve tam ayrılacağımız anda paranın giysimin cebimde olup olmadığını fark etmiş miydim, onu düşünüyorum. Tıpkı son defa olduğu gibi...”

“Eel Ne düşünüyorsun?” diye bağırdı Moncharmin, yüzü pancar gibi kızarmıştı.

“Düşünüyorum da... Kendi isteğın üzerine, benim yanımdan bir an olsun ayrılmadığına ve bu akşam da, son defa olduğu gibi, bana yaklaşan tek insan sen olduğuna göre, eğer bu yirmi bin frank bu akşam da cebimden uçar giderse, bu paraların senin cebinde olma ihtimalini düşüneneğim!”

Bu hipotezi duyunca, Moncharmin yerinde şöyle bir sıçradı.

“Ahl” diye bağırdı, “Çabuk bir çengelli iğnel”

“Ne yapacaksın çengelli iğneyi?”

“Seni bağlayacağımı! Çabuk bir çengelli iğnel Çengelli iğnel”

“Beni bir çengelli iğneyle mi bağlamayı düşünüyorsun?”

“Evet, seni yirmi bin franka bağlayacağımı! Böylece, burada olsun, buradan evine giderken yolda olsun ya da evinde olsun parayı cebinden çekecek olan eli hissedeceksin. O elin benim elim olup olmadığını göreceksin, Richard! Ah! Benden şüphelenen şimdi sensin. Bir çengelli iğne bulmalıyım.”

İşte tam bu esnada, Moncharmin bağırarak kapıyı açmıştı:

“Çabuk bir çengelli iğnel Kim bana bir çengelli iğne verecek?”

Üzerinde çengelli iğne bulunmayan sekreter Rémy’nin tam bu anda Moncharmin tarafından nasıl karşılandığını da biliyo-

ruz ama ofis çalışanı bir çocuk, ona bu kadar arzu ettiği çengelli iğneyi bulup getirmişti.

Sonrasında olup bitenler şöyle gerçekleşmişti:

Moncharmin kapıyı kapattıktan sonra Richard'ın arkasında diz çöktü.

“Umarım yirmi bin frank hâlâ buradadır,” dedi.

“Umarım,” dedi Richard.

“Bunlar gerçek olanlar mı?” diye sordu, bu defa faka basmamaya kesin kararlı olan Moncharmin.

“Kendin bak! Ben onlara dokunmak istemiyorum,” dedi Richard.

Moncharmin zarfı Richard'ın cebinden çekti. Elleri titriyordu çünkü bu defa, paraların yerlerinde olup olmadığını sık sık kontrol edebilmek için ne zarfa kaşesini vurmuş ne de zarfın ağzını kapamıştı. Hepsinin yerli yerinde, onları oraya koyduğu gibi durduklarını görünce içi rahatladı. Paraları ceketin cebinde bir araya getirdi ve onları büyük bir özen göstererek çengelli iğne ile tutturdu.

Bunları yaptıktan sonra, ceketin arkasında oturdu ve Richard masasında hareketsiz otururken o da gözlerini bir daha ceketten ayırmadı.

“Biraz sabırlı ol, Richard,” dedi Moncharmin, “birkaç dakikamız kaldı. Saatin gongu birazdan on iki kez çalacak ve gece yarısı olacak. Saatin gongu gece yarısında on iki kez vurduğunda buradan ayrılmıştık son defa da.”

“Evet! Gerekli olan sabrı göstereceğim.”

Zaman yavaş, ağır, gizemli ve boğucu bir şekilde ilerliyordu. Richard gülmeye çalıştı.

“En sonunda Hayalet'in gücüne inanacağım. Şu anda, bu odanın havasında adını koyamadığım rahatsız edici ve korkutucu bir endişenin varlığını hissetmiyor musun sen de?” dedi.

“Doğru,” diye onayladı gerçekten etkilenmiş olan Moncharmin.

“Hayalet!” diye devam etti Richard alçak bir sesle, sanki görölmez kulaklar tarafından duyulmaktan korkuyormuş gibi... “Hayalet! Eğer geçenlerde bu masaya ikimizin de duyacağı şekilde üç kere vuran, sihirli zarfları bırakan, 5 numaralı locada konuşan, Joseph Buquet’yi öldüren, avizeyi tavandan söken ve bizi soyan Hayalet’sen... Sonuçta... Sonuçta... Sonuçta burada sadece sen ve ben varız ve eğer paralar bizim dahlimiz olmadan ortadan kaybolursa Hayalet’in var olduğuna inanmamız gerekecek... Hayalet’el”

Tam bu sırada, şöminenin üzerinde asılı duran saatin pandülü hareket etti ve gece yarısını çalan ilk gong sesi duyuldu.

İki yönetici de ürperdi. İçlerini, nedenini dile getiremedikleri ve boş yere kurtulmaya çalıştıkları bir sıkıntı kapladı. Alınlarından ter süzülüyordu ve gong on ikinci kez çaldığında çıkan ses kulaklarında tuhaf bir biçimde çınladı.

Saatin sesi sustuğunda, derin bir nefes verdiler ve yerlerinden kalktılar.

“Sanırım gidebiliriz artık,” dedi Moncharmin.

“Sanırım,” diye uysalca yanıtladı onu Richard.

“Çıkmadan önce cebine bakmama izin verir misin?”

“Nasıl yani! Moncharmin! Gerekli mi bul”

“Ee?” diye sordu Richard cebini eliyle yoklayan Moncharmin’e.

“Çengelli iğneyi hâlâ hissediyorum.”

“Elbette, senin de dediğin gibi, ben fark etmeden onu kimse çalamaz.”

Fakat elleri hâlâ ceple meşgul olan Moncharmin, birden böğürmeye başladı:

“Çengelli iğneyi hâlâ hissediyorum fakat paraları hissedemiyorum!”

“Olamaz! Şaka yapma, Moncharmin! Hiç sırası değil.”

“Fakat kendin elle.”

Richard giysisini tek bir hareketle çıkardı. İki yönetici cebi ters yüz ettiler. Cep boştu.

İşin tuhafı, çengelli iğne takılı olduğu aynı yerde duruyordu.

Richard ve Moncharmin'in yüzleri kireç gibi oldu. Artık bü-yüden şüphe etmekten başka çare kalmamıştı.

"Hayalet," diye mırıldandı Moncharmin.

Fakat Richard, birden meslektaşının üzerine atıldı.

"Cebime senden başka dokunan olmadıl O yirmi bin frankı bana geri ver! Yirmi bin frankımı bana iade et!"

"Hayatım üzerine yemin ederim ki..." diye iç geçirdi bayılmak üzere olan Moncharmin... "Sana yemin ederim ki paralar bende değil."

Kapı çalındığında neredeyse otomatik atılan adımlarla kapıyı açmak için yürüdü, Müdür Mercier'yi tanımakta zorluk çekti ve onunla birkaç kelime konuştuktan sonra karşısındakinin ne dediğini hiç anlamadan, artık hiçbir işe yaramayan çengelli iğneyi, şaşkınlıkla bakan bu sadık hizmetçisinin avucuna, tamamen kendini bilmez bir halde bıraktı.

XIX

Komiser, Vikont ve Acem

Yönetim ofisine girerken Komiser, ilk olarak kaybolan şarkıcı kızı sordu.

“Christine Daaé burada, değil mi?”

Peşinde, önceden de söylediğim gibi, kalabalık bir grup vardı.

“Christine Daaé mi? Hayır,” diye yanıt verdi Richard, “neden sordunuz?”

Moncharmin’in ise tek kelime edecek hali yoktu. Ruh hali Richard’inkinden çok daha kötüydü çünkü Richard hâlâ Moncharmin’den şüphe ediyor olabilirdi fakat Moncharmin büyük bir gizemle karşı karşıyaydı. Bu doğumundan beri insanlığı titreten bir korkuydu: Bilinmeyen korkusu.

Richard sözü yeniden aldı çünkü yöneticilerin ve Komiser’in etrafındaki kalabalık dikkat çekici bir sessizliğe şahitlik etmekteydi:

“Christine Daaé’nin burada olup olmadığını neden soruyorsunuz, Komiser Bey?”

“Çünkü onu bulmamız gerekiyor, Ulusal Müzik Akademisi’nin Sayın Yöneticileri,” diye yanıtladı onu Komiser gayet ciddi bir ses tonuyla.

“Nasıl yani? Onu bulmamız mı gerekiyor? O halde, kayıp mı oldu?”

“Hem de gösterinin ortasında!”

“Gösterinin ortasında mı? Bu inanılmaz bir şey!”

“Öyle değil mi? Daha da inanılmaz olan şey, sizlerin bunu benden öğreniyor olmanız.”

“Aslında...” diye onayladı başını ellerinin arasına alıp mırıldanan Richard. “Bu yeni mesele de nereden çıktı ? Ah! İstifa mı etsem ne yapsam!”

Farkına bile varmadan bıyığından birkaç kıl kopardı:

“Sanki bir rüyadayım. Gösterinin ortasında kaybolmuş.”

“Evet, hapishane sahnesinde kaçırıldı, tam Tanrı’ya yardım etmesi için yalvarırken, fakat onun melekler tarafından kaçırılmış olduğunu sanmıyorum.”

“Ama ben eminim!”

Herkes başını çevirdi. Yüzünün rengi solmuş ve heyecandan titreyen genç bir adam tekrarlardı:

“Ben eminim!”

“Neyden eminsiniz?” diye sordu Mifroid.

“Christine Daaé’nin bir melek tarafından kaçırıldığına, Komiser Bey ve size onun ismini söyleyebilirim.”

“Vay! Vay! Sayın Chagny Vikontu, Matmazel Christine Daaé’nin bir melek tarafından, hiç şüphesiz, operadaki bir melek tarafından kaçırıldığını mı öne sürüyorsunuz?”

Raoul etrafına bakındı. Elbette birini arıyordu gözleri. Nişanlısına yardım edebilmek için polise başvurduğu şu dakikada, az önce görmüş olduğu ve ona çenesini tutmasını tavsiye etmiş olan o gizemli yabancıyı tekrar görse memnun olacaktı. Fakat onu hiçbir yerde göremedi. Evet! Şimdi olanı biteni anlatması gerekiyordu. Ama mahremiyete imkân vermeyen bir merakla kendilerini izleyen böyle bir kalabalığın önünde kendini ifade edemezdi.

“Evet, mösyö, operadaki bir melek tarafından,” diye yanıt verdi Mifroid’ya, “ve baş başa kaldığımızda onun nerede yaşadığını söyleyeceğim size.”

“Haklısınız, mösyö.”

Komiser, Raoul’ü yanına oturtuktan sonra herkesi kapının önüne koydu; elbette, yöneticileri hariç tuttu ama onların da zaten olan bitenden o kadar kopmuş bir halleri vardı ki dışarı çıkarılsalar bile itiraz edecek halleri yoktu.

Raoul konuşmaya başladı:

“Sayın Komiser, bu meleğin ismi Erik, operada yaşıyor ve kendisi Müzik Meleği!”

“Müzik Meleği mil Gerçekten mil İşte bu çok ilginç! Müzik Meleği hal!”

Komiser Mifroid, operanın yöneticilerine dönerek sordu:

“Baylar, siz bu meleği operada gördünüz mü?”

Mösyö Richard ve Mösyö Moncharmin tebessüm bile etmeden başlarını salladılar.

“Amal Onlar, Operanın Hayaleti’nden bahsedildiğini kesinlikle duydular. Onlara Operanın Hayaleti’nin Müzik Meleği’nin ta kendisi olduğunu söylemek isterim, ikisi de aynı şey ve onun gerçek ismi Erik.”

Mösyö Mifroid ayağa kalktı ve Raoul’e dikkatle bakmaya başladı. “Pardon, mösyö, adaletle dalga geçmek niyetinde misiniz?”

“Ben mil” diye itiraz etti Raoul. “İşte beni dinlemek istemeyen biri daha!” diye acı acı düşünürken.

“Pekâlâ, Operanın Hayaleti derken demek istediğiniz nedir?”

“Bu beylerin ondan bahsedildiğini duyduklarını söylüyorum.”

“Beyler, öyle görünüyor ki Operanın Hayaleti’ni tanıyorsunuz.”

Richard ayağa kalktı, sakalının son kılları da elindeydi.

“Hayırlı Sayın Komiser, hayır, onu tanımıyoruz! Fakat tanımayı çok isterdik çünkü daha bu akşam yirmi bin frankımızı çaldı.”

Richard, Moncharmin’e, “Bana yirmi bin frankı ver yoksa her şeyi anlatırım,” der gibi korkunç bir bakış attı. Moncharmin bunu anladı ve deli gibi el kol hareketleri yaparak, “Anlat! Her şeyi anlat!” diye bağırmaya başladı.

Mifroid'nın bakışları yöneticiler ve Raoul arasında sırasıyla gidip geliyordu ve bir tımarhanede olup olmadığını düşünüyordu. Ellerini saçlarının arasından geçirerek:

“Aynı akşam hem bir şarkıcıyı kaçıran hem de yirmi bin frank çalan bir hayalet; çok meşgul bir hayaletmiş! Eğer sizin için de uygunsa sorularımı sıraya koyacağım. Önce şarkıcıyı, sonra da yirmi bin frankı soracağım. Evet, Sayın Chagny, şimdi ciddiyetle anlatmaya çalışın. Matmazel Christine Daaé'nin Erik isminde biri tarafından kaçırıldığına mı inanıyorsunuz? O halde bu kişiyi tanıyorsunuz. Onu gördünüz mü?”

“Evet, Sayın Komiser.”

“Nerede?”

“Bir mezarlıkta.”

Mifroid irkildi ve gözlerini Raoul'e dikerek şöyle dedi:

“Elbette! Hayaletlere genelde orada rastlanılır. Peki, mezarlıkta ne işiniz vardı?”

“Mösyö, yanıtlarımın tuhaflığının ve sizin üzerinizde yarattığı etkinin çok farkındayım fakat sağlam nedenlerim olduğuna inanmanızı rica ediyorum. Bu dünyada, en çok sevdiğim insan olan ağabeyim Philippe kadar değer verdiğim bir insanın hayatı tehlikede. Sizi birkaç söz sarf ederek ikna etmeyi çok isterdim fakat zaman geçiyor ve dakikalar çok değerli. Ama ne var ki hikâye ne kadar tuhaf olursa olsun size en başından itibaren anlatmazsam bana inanmazsınız. Sayın Komiser, size Operanın Hayaleti'yle ilgili bildiğim her şeyi anlatacağım ama ne yazık ki çok şey bilmiyorum!”

“Yine de anlatın! Yine de anlatın!” diye bağırdı birdenbire olaya ilgi göstermeye başlayan Richard ve Moncharmin.

Ama başta, kendilerini dolandıran sahtekârın izini bulmalarına yardım edecek birkaç detayı öğreneceklerini düşünürlerken, kısa bir süre içinde, Mösyö Raoul de Chagny'nin aklını yitirmiş olduğuna işaret eden üzücü kanıtlarla karşılaştılar. Bütün bu Per-

ros-Guirec, kafatasları ve sihirli keman hikâyeleri, sadece aşktan çığına dönmüş birinin kafasında yaratılabilirdi.

Zaten Mösyö Mifroid da bu izlenime kapılmaya başlamıştı ve genel bir görüntüsünü bu anlatının ilk bölümünde verdiğimiz birbirinden kopuk sözler, eğer şartların doğal gelişimi sonucu kesilmeseydi, hiç şüphesiz Komiser, Raoul'den sözlerine son vermesini isteyecekti. Kapı açıldı ve içeriye siyah renkli bol bir redingot giymiş, başında kulaklarına kadar çektiği parlak ve yıpranmış şapkası bulunan tuhaf giyimli biri girdi. Komiser'in yanına koştu ve onun kulağına bir şeyler fısıldadı. Bu kişi aciliyeti olan bir görevi bildirmek için gelmiş olan bir Emniyet Müdürlüğü mensubuydu.

Bu bilgilendirme esnasında, Mösyö Mifroid, gözlerini Raoul'den ayırmadı. Sonunda da ona hitap ederek:

"Mösyö, Hayalet'ten bu kadar bahsettiğimiz yeter. Eğer sizin için bir sakıncası yoksa biraz da sizden bahsedelim. Bu akşam Matmazel Daaé'yi kaçıracaktınız, değil mi?"

"Evet, Sayın Komiser."

"Tiyatronun çıkışında mı?"

"Evet, Sayın Komiser."

"Bunun için bütün hazırlıkları yapmış mıydınız?"

"Evet, Sayın Komiser."

"Getirdiğiniz araba ikinizi de alıp götürecekti. Arabacıya haber verilmişti. Gideceği yol önceden belirlenmişti. Ne âlâl Her durakta da dinlenmiş atlar sizi bekliyor olacaktı."

"Bu doğru, Sayın Komiser."

"Bu arada, getirttiğiniz araba hâlâ orada, La Rotonde'un bulunduğu tarafta emirlerinizi bekliyor, değil mi?"

"Evet, Sayın Komiser."

"Sizin arabanızın yanında, üç arabanın daha beklediğini biliyor muydunuz?"

“Hiç dikkat etmedim.”

“Bunlardan biri, yönetime ait olan avluda yer bulamayan Sorelli’nin arabası; ikincisi Carlotta’nın arabası ve          a a-beyiniz Chagny Kontu’nun arabası.”

“Mümkündür...”

“Bununla birlikte, kesin olan bir Şey varsa o da sizin, Sorelli’nin ve Carlotta’nın arabalarının hâlâ yerinde bulundukları, fakat Chagny Kont’unun arabasının orada bulunmadı ıdır.”

“Bunun bizi ilgilendiren hiçbir yanı yok, Sayın Komiser.”

“Pardon! Sayın Kont sizin Matmazel Daa  ile evlenmenize karşı değil miydi?”

“Bu sadece aileyi ilgilendirir.”

“Bana yanıtı verdiniz... KarŐıydı... Christine Daa ’yi, a abeyinizin muhtemel giriŐimlerinden uzak bir yere bunun için ka ıracaktınız. Pekâlâ, Mösyö Chagny, a abeyinizin sizden hızlı davrandığını size bildirmeme izin verin! Christine Daa ’yi o kaçırdı!”

“Ahl” diye inledi Raoul, elini kalbine götürerek, “bu mümkün değil... Emin misiniz?”

“Sanatçının, bağlantılarını daha sonra ortaya  ıkaraca ımız kayboluşundan hemen sonra, a abeyiniz arabasına atlamıŐ ve Paris’in içinden deli gibi bir hızla geçmiş.”

“Paris’in içinden mi?” diye sordu zavallı Raoul hırıltılı bir sesle. “Paris’in içinden geçmiş diyerek neyi ima ediyorsunuz?”

“Paris’in dışına çıkmış.”

“Paris’in dışına mı? Hangi yoldan?”

“Brüksel yolundan.”

Zavallı genç adamın a zından bo uk bir  ı lık  ıktı.

“Ahl Yemin ederim onları yakalayaca ım,” dedi Raoul ve iki adımda odanın dışına  ıktı.

“Onu bize getirin!” diye neşeyle bağırdı Komiser onun arkasından. “İŞte, Müzik Meleği’nden daha değerli bir ipucu sizel!”

Bunun üzerine, Mösyö Mifroid kendisini şaşkınlıkla izleyenlere döndü ve onlara, çocukça bir şey gibi görünse de aslında çok ciddi bir yöntemi içeren şu polislik dersini verdi:

“Kont Chagny’nin Christine Daaé’yi gerçekten kaçırıp kaçırmadığını aslında hiç bilmiyorum fakat bunu bilmeye ihtiyacım var ve bu saatte kardeşi Vikont dışında kimse beni bu konuda daha iyi bilgilendiremez. Vikont, az önce, âdeta uçarak koştu ve gitti. O benim en önde gelen yardımcım. İşte beyler, çok karmaşık bir iş olduğu düşünülen polislik sanatı, polis olmayan insanların polis gibi kullanabileceğinizi keşfettiğiniz andan itibaren çok basit bir iş haline gelir.”

Fakat gönderdiği adamın koşusuna, meraklılar dağıtıldıktan sonra boşalmış olan ilk koridora adımını attığı anda son vermek zorunda kaldığını öğrenseydi Mifroid, kendisiyle bu kadar övünemeyecekti. Koridor ıssız görünüyordu.

Bu arada, Raoul yolun bir gölge tarafından kapatıldığını görmüştü.

“Bu kadar aceleyle nereye gidiyorsunuz, Mösyö de Chagny?” diye sormuştu gölge.

Sabrı taşmış olan Raoul başını kaldırmış ve az önce gördüğü astragan kalpağı tanıyıp durmuştu.

“Yine mi siz!” diye bağırdı titreyen bir sesle. “Erik’in sırlarını biliyorsunuz ve benim bunlardan bahsetmemi istemiyorsunuz. Peki, kimsiniz siz?”

“Bunu iyi biliyorsunuz! Ben Acem’im!” dedi gölge.

XX

Vikont ve Acem

Raoul, bir akşam gösteri izlerlerken ağabeyinin, hakkında hiçbir şey bilinmeyen fakat adının Acem olduğu ve Rivoli Sokağı'nda küçük bir dairede yaşadığı söylenen bu meçhul kişiyi ona gösterdiğini hatırladı o an.

Teni abanoz rengi, kapkara gözlü, astragan kalpaklı adam Raoul'e doğru eğildi.

"Mösyö Chagny, umarım Erik'in sırrına ihanet etmediniz?"

Bu can sıkıcı adamdan kurtulamaya çalışan Raoul, üst perdeden bir sesle yanıt verdi:

"O canavara ihanet etmekten neden çekineceğim, mösyö? Sizin arkadaşınız mı o?"

"Umarım Erik hakkında bir şey anlatmamışsınızdır, mösyö, çünkü Erik'in sırrı Christine Daaé'nin sırrıdır! Birinden bahsetmek diğerinden bahsetmek anlamına gelir!"

"Ahl Mösyöl" dedi sabrı gittikçe taşan Raoul. "Beni ilgilendiren pek çok şeyden haberdar gibisiniz ama şu an sizi dinleyecek zamanım yok!"

"Bu sefer nereye gidiyorsunuz, Mösyö Chagny, bu kadar aceleyle?"

"Tahmin edin bakalım! Christine Daaé'nin yardımına koşuyorum."

"O halde burada kalın, mösyöl Zira Christine Daaé burada."

“Erik ile mi?”

“Erik ile.”

“Nereden biliyorsunuz?”

“Gösterideydim ve böyle bir kaçırma olayını Erik’ten başkası organize edemez! Ahl” diye derin bir iç geçirdi. “O canavarın parmağı olduğunu anladım bu iştel”

“O halde, onu tanıyorsunuz?”

Acem yanıt vermedi fakat Raoul, onun yeniden iç geçirdiğini duydu.

“Mösyöl” dedi Raoul. “Niyetinizin ne olduğunu bilmiyorum fakat bana bir yardımınız dokunabilir mi? Yani Christine Daaé’ye bir yardımınız dokunabilir mi demek istiyorum.”

“Dokunabilir sanırım, Mösyö de Chagny, sizin yanınıza işte zaten bunun için geldim.”

“Nasıl bir yardımınız dokunabilir?”

“Sizi onun yanına götürmeye çalışabilirim ve tabii Erik’in de yanına.”

“Mösyöl Bu akşam denediğim ve sonuçsuz kalan bir girişim bu; fakat eğer bana böyle bir yardımda bulunursanız, hayatım size ait demektir. Mösyö, bir şey daha var... Komiser bana Christine Daaé’nin ağabeyim, Kont Philippe tarafından kaçırıldığını söyledi.”

“Ahl Mösyö de Chagny, buna hiç inanmıyorum.”

“Bu mümkün değil, değil mi?”

“Bunun mümkün olup olmadığını bilmiyorum, fakat kaçırılma yöntemi göz önüne alındığında... Bildiğim kadarıyla Kont Philippe’in cinlerle, perilerle hiç işi olmadı.”

“Söyledikleriniz çok ilginç, mösyö, ve şu an çılgın gibiyim! Ahl Mösyöl Koşalımlı Koşalımlı Kendimi tamamen size teslim ediyorum. Bana kimse inanmıyorken, size nasıl inanmazlık ederim? Erik’in ismini ağzıma aldığımda, bana gülmeyen tek kişi siz oldunuz.”

Bunları söyledikten sonra, elleri alev alev yanan genç adam, doğal bir hareketle, Acem'in ellerini tuttu. Buz gibilerdi.

"Sessiz olun!" dedi Acem durup tiyatronun derinliklerinden gelen gürültüleri, duvarlar ve bitişikteki koridorlardan duyulan en ufak çıtırtıları dinleyerek. "Bu ismi artık burada telaffuz etmeyelim. O, diye bahsedelim; böylece onun dikkatini daha az çekmiş oluruz."

"O'nun yakınımızda olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

"Her şey mümkündür, mösyö... Şu anda, göl kenarındaki evinde kurbanıyla birlikte değilse tabi."

"Ahl Siz de mi biliyorsunuz onun kaldığı yeri? Eğer kendi yerinde değilse, şu duvarın içinde, yer döşemesinin altında ya da tavan döşemesinin üstünde olabilir! Ne bileyim? Belki gözü şu anahtar deliğinde, kulağı da bu kırıstedir!"

Daha sonra, Acem, Raoul'den adımlarını daha sessizce atmasını isteyerek genç adamı, Christine onu bu labirentte dolaştırırken bile görmediği koridorlara sürükledi.

"Darius gelmiştir umarım!" dedi Acem.

"Darius da kim?" diye sordu genç adam bir yandan koştururken.

"Darius, benim hizmetçim."

O sırada, büyük ve ıssız bir yerin ortasındaydılar, bir gaz lambasının zayıf ışığıyla aydınlanan büyük bir odaydı burası. Acem, Raoul'ü durdurdu ve adamın duymakta zorluk çekeceği kadar alçak bir sesle sordu:

"Komiser'e ne söylediniz?"

"Christine Daa'yi kaçıranın Müzik Meleği, namıdiğer Operanın Hayaleti olduğunu ve isminin de..."

"Şişt! Peki, size inandı mı?"

"Hayır."

"Söylediklerinize hiç önem vermedi mi?"

"Hiç vermedi."

“Sizi deli mi sandı?”

“Evet.”

“Çok iyil” diye derin bir nefes verdi Acem ve yeniden yürümeye başladılar.

Raoul’un bilmediği pek çok merdivenden inip yine başka merdivenleri çıktıktan sonra iki adam kendilerini bir kapının karşısında buldular ve Acem, yeleğinin cebinden çıkardığı bir maymuncukla bu kapıyı açtı. Acem de Raoul gibi doğal olarak frak giymişti. Giysilerindeki tek fark, Raoul melon şapka takarken, Acem’in başında, daha önce belirttiğim gibi astragan bir kalpak olmasıydı ve bu da melon şapka takılması gereken kulislerde geçerli olan şıklık kurallarına aykırıydı. Fakat Fransa’da yabancılarla her konuda tolerans gösterildiği bilinir. İngilizler kasket, Acemler de astragan kalpak takabilirler.

“Mösyö,” dedi Acem, “şapkanızın yüksekliği girişeceğimiz keşif gezisinde size engel çıkaracak. Onu soyunma odasında bırakmanız iyi ederseniz.”

“Hangi soyunma odasında?” diye sordu Raoul.

“Elbette, Christine Daaé’nin soyunma odasında!”

Acem, açtığı kapıdan Raoul’ü içeri sokarak ona, sanatçının karşılarında duran odasını gösterdi.

Raoul, Christine’in odasına her zaman geldiği yoldan başka bir yolu kullanarak gelebileceğini bilmiyordu. Christine’in odasının kapısını çalmadan önce, her zaman katettiği koridorun sonunda bulunuyordu şimdi.

“Operayı iyi biliyorsunuz, mösyöl”

“Ondan daha iyi değil” dedi Acem alçak gönüllülükle ve genç adamı Christine’in soyunma odasının içine itti.

Oda Raoul’un bıraktığı gibi duruyordu.

Kapıyı kapadıktan sonra Acem, odanın uzantısı olan ve çok ince bir duvarla odadan ayrılmış geniş ardiyeye doğru ilerledi. Dinledi ve sonra da güçlü bir şekilde öksürdü.

Ardiyenin içinden sesler geliyordu ve birkaç saniye sonra, soyunma odasının kapısı çaldı.

“Girl” dedi Acem.

İçeri bir adam girdi. Onun da başında astragan bir kalpak vardı ve uzun bir kaftan giymişti.

Selamladı ve kaftanının altından göz alıcı işlemelerle süslenmiş bir kutu çıkardı. Bu kutuyu makyaj masasının üzerine koydu, yeniden selamladı ve kapıya yöneldi.

“İçeri girerken seni gören oldu mu, Darius?”

“Hayır, efendim.”

“Çıkarken de gören olmasın.”

Hizmetçi koridora bir göz attı ve hızlıca gözden kayboldu.

“Mösyö,” dedi Raoul, “burada basılabileceğimizi ve bunun da bizi zor durumda bırakacağını düşünüyorum. Komiser bu odayı aramak için gelmekte gecikmeyecektir.”

“Pehl Asıl çekinilmesi gereken kişi komiser değil.”

Acem kutuyu açmıştı. Kutunun içinde, üzerinde harika desenler ve süslemeler bulunan bir çift uzun namlulu tabanca bulunuyordu.

“Christine Daaé’nin kaçırılmasından hemen sonra, hizmetçi-me bana bu silahları getirmesini söyledim, mösyö. Bu silahları uzun süreden beri kullanıyorum, çok güvenilirdirler.”

“Düello mu yapacaksınız?” diye sordu genç adam bu silahların getirilmesinden duyduğu şaşkınlıkla.

“Aslında, bir düelloya gidiyoruz, mösyö,” diye yanıt verdi Acem tabancaların horozlarını incelerken. “Hem de ne düello!”

“Bu düelloda tek kişiye karşı iki kişi olacağız fakat her şeye hazır olun, mösyö, çünkü düşünülebilecek en korkunç rakiple karşı karşıya olduğumuzu sizden saklamayacağım. Fakat Christine Daaé’yi seviyorsunuz, değil mi?” dedi Raoul’e tabancalardan birini uzatarak.

“Evet, onu seviyorum, mösyöl Fakat, ona âşık olmadığınız

halde siz neden hayatınızı onun için riske atıyorsunuz, söyler misiniz bana? Mutlaka Erik'ten nefret ediyor olmalısınız!"

"Hayır, mösyö," dedi Acem üzgün bir ifadeyle, "ondan nefret etmiyorum. Eğer ondan nefret etseydim, kötülüklerine çok uzun zaman önce son vermiş olurdu."

"Size kötülük mü yaptı?"

"Bana yaptığı kötülüğü affettim."

"Bu adamdan bahsettiğinizi duymak çok ilginç," diye devam etti Raoul. "Ona canavar muamelesi yapıyorsunuz, onun işlediği suçlardan bahsediyorsunuz, size kötülük de yapmış ama Christine'de gördüğüm ve beni umutsuzluğa sevk eden bu anlaşılması zor acıma duygusuna sizde de şahit oluyorum."

Acem yanıt vermedi. Gidip bir tabure aldı ve duvarı kaplayan aynanın karşısındaki duvara getirip yasladı. Daha sonra taburenin üzerine çıktı ve burnunu duvar kâğıdına dayadı; sanki bir şey arıyormuş gibi bir hali vardı.

"Eel Mösyöl" dedi sabırsızlıkla kıvranan Raoul. "Sizi bekliyorum. Gidelim hadil"

"Nereye gideceğiz?" diye sordu Acem başını çevirmeden.

"Canavarı bulmayal İnelim hadil Bana bunun yolunu bildiğinizi söylememiş miydiniz?"

"Arıyorum."

Acem burnunu hâlâ duvar boyunca gezdiriyordu.

"Ahl" dedi Acem birdenbire. "Buradal" Parmağını, duvarda başının üzerinde bulunan bir yere bastırdı.

Sonra da döndü ve tabureden indi.

"Yarım dakika sonra yola koyulmuş olacağız," dedi.

Odayı bir uçtan diğerine katederek aynanın yanına gitti ve elleriyle aynayı yoklamaya başladı. "Hayırl Hâlâ harekete geçmedi..." diye mırıldandı.

"Ahl Aynadan mı çıkacağız? Christine'in yaptığı gibi..." dedi Raoul.

“Christine Daaé’nin aynadan geçerek çıktığını biliyorsunuz demek kil”

“Önümde gerçekleşti, mösyöl Makyaj odasının perdesinin arkasına gizlenmişim ve onun, aynadan geçerek değil, aynanın içinde ortadan kaybolduğunu gördüm.”

“Peki, ne yaptınız?”

“Algılarımın beni yanılttığını düşündüm, mösyöl Delirdiğimi ya da rüya gördüğümü sandım!”

“Hayalet’in yeni bir çılgınlığına şahit oluyordunuz,” diye bıyık altından güldü Acem. “Ahl Mösyö de Chagny,” dedi elini aynadan ayırmadan, “Hayalet ile işimiz olacağına Tanrı’yla işimiz ol- saydı keşke, tabancılarımızı kutusundan çıkarmamız gerekmez- di o zaman. Lütfen, şapkanızı çıkarın ve ceketinizin eteklerini toplayabildiğiniz kadar göğsünüze doğru toplayın... Tıpkı benim yaptığım gibi... Yakanızı kaldırın... Mümkün olduğu kadar hedef küçültmeliyiz.”

Kısa bir sessizlikten sonra, aynaya bastırmaya devam ederek şöyle devam etti:

“Odanın içindeki yaya bastırıldığında, karşı ağırlığın bir etki yaratması zaman alıyor biraz. Fakat duvarın diğer tarafında olduğunda durum böyle değil; karşı ağırlığın üzerine doğrudan baskı uygulanabiliyor. O zaman, ayna hemen dönüyor ve delice bir hızla açılıyor.

“Hangi karşı ağırlık?” diye sordu Raoul.

“Bu duvarın eksenini üzerinde havaya kalkmasına neden olan ağırlık. Büyülüymüş gibi tek başına hareket ettiğini düşünmüyorsunuz herhalde!”

Acem, bir eliyle aynaya bastırmaya devam ederken, diğer eliyle (tabancayı tutan eli) Raoul’ü kendisine doğru çekti.

“Biraz sonra, eğer iyi dikkat ederseniz, aynanın birkaç milimetre yükseldiğini ve soldan sağa birkaç milimetre hareket ettiğini göreceksiniz. O anda, bir milin üzerinde dönmeye başlaya-

cak. Bir karşı ağırlığın nelere kadir olduğunu bilemezseniz! Bir çocuk serçeparmağıyla bir evi döndürebilir. Bir duvar ne kadar ağır olursa olsun bir karşı ağırlık tarafından bir mil üzerinde, dengeli bir şekilde döndürüldüğünde, dönmekte olan bir topaştan daha ağır olmaz.”

“Bu dönmüyor,” dedi Raoul sabırsızlıkla.

“Bekleyin biraz. Sabırlı olun, zamanımız var, mösyö. Belli ki mekanizma paslanmış ve yay artık çalışmıyor.”

Acem’in kaşları endişeyle çatıldı.

“Tabi, başka bir şey de olabilir.”

“Ne olabilir, mösyö?”

“Karşı ağırlığın ipini kesmiş ve bütün sistemi hareket edemez hale getirmiş olabilir.”

“Neden? Oraya buradan ineceğimizi bilmiyor kil”

“Belki şüphelenmiştir çünkü benim bu sistemi bildiğimi biliyor.”

“Bunu size o mu gösterdi?”

“Hayır! Onun gizemli kayboluşlarının izini sürdüm ve buldum. Ah! Gizli kapılar için kullanılan en basit sistem bu. Thebaî’deki kutsal sarayın, Ektaban’ın taht salonunun ya da Delfi’deki üçayaklı sehpanın bulunduğu salonun mekanizmaları kadar eski bir mekanizmadır bu.”

“Dönmüyor ama! Christine ne olacak, mösyöl Christinel”

Acem, gayet soğuk bir tavırla şunları söyledi:

“Bir insanın yapmaya muktedir olduğu her şeyi yapacağız fakat daha ilk adımlarımızı attığımızda Hayalet bizi durdurabilir.”

O halde bu duvarların efendisi ol

“Duvarlara, kapılara, sahnenin yer döşemesindeki kapaklara hükmediyor. Biz ona çok anlamlı bir şekilde *kapakların efendisi* derdik.”

“Christine de bana bundan bahsetmişti... Aynı gizemli tavırla ve ona aynı korkunç gücü atfederek... Fakat bütün bunlar bana

çok olağanüstü görünüyorlar. Bu duvarlar neden sadece ona itaat ediyor? Bunları o inşa etmedi sonuçta!”

“Evet, o inşa etti, mösyö.”

Raoul ona şaşırmış bir vaziyette bakarken, Acem ona susmasını işaret etti ve sonra eliyle aynayı gösterdi... Sanki aynadaki yansıma kıpırdar gibiydi. İkisinin aynada yansıyan görüntüleri titrek bir dalganın etkisiyle bozulmuş gibiydi ve sonra yine eski haline döndü görüntüler.

“Görüyorsunuz, değil mi, mösyö? Dönmüyor işte! Başka bir yoldan gidelim.”

“Bu akşam başka bir yol yok!” dedi Acem tuhaf çıkan üzgün bir sesle. “Şimdi dikkat edin, ateş etmeye hazır olun!”

Bunu dedikten sonra Acem, tabancası elinde aynanın karşısına dikildi. Raoul onun bu hareketini taklit etti. Acem, boşta olan eliyle genç adamı kolundan yakalayarak göğsüne kadar çekti ve sonra ayna büyüğü bir şekilde döndü, gözleri kör eden bir ateş çıktı sanki. Binaların girişindeki döner kapılar gibi döndü. Raoul ve Acem’i karşı konulmaz dönüşünün içine alıp onları aydınlıktan derin bir karanlığın içine atarak döndü.

XXI

Operanın Alt Katlarında

“Kolunu yüksek tut, tetiği çekmeye hazır ol!” diye tekrar etti Acem hızlıca.

Arkalarında kalan duvar tam bir tur atarak kapanmıştı.

İki adam da bir süre nefeslerini tutarak hareketsiz beklediler.

Bu karanlığın içinde çıt çıkmayan bir sessizlik hüküm sürüyordu.

En sonunda Acem hareket etmeye karar verdi. Raoul, onun dizlerinin üzerine çökerek karanlığın içinde el yordamıyla bir şeyler aradığını duydu.

Genç adamın önündeki karanlık aniden bir fenerin cansız ışığıyla aydınlandı ve Raoul, gizli bir düşmanın müdahalesinden kaçmak ister gibi içgüdüsel bir hareketle geriye çekildi. Fakat bu feneri, bütün hareketlerini takip ettiği Acem’in yaktığını hemen anladı. Küçük yuvarlak kırmızı ışık, duvarlar boyunca yukarıdan aşağıya ve aynı şekilde etraflarında milim milim dolaşıyordu. Bulundukları yerin sağında bir duvar, solunda ise tahta bir bölme vardı; tavan ve taban da tahta döşemelerle kaplıydı. Raoul, Christine’in, Müzik Meleği’nin sesini takip ettiği gün oradan geçmiş olduğunu düşündü. Bu yol, Erik’in, Christine’in iyi niyetini suistimal etmek ve masumiyetinden yararlanmak için duvarlardan geçerek geldiğinde her zaman kullandığı yol olmalıydı. Acem’in söylediklerini hatırlayan Raoul, bu yolun Hayalet’in ça-

balarıyla gizemli bir şekilde inşa edilmiş olduğunu düşündü ama Erik'in orada kendisi için önceden hazırlanmış gizli bir koridoru bulduğunu ve bu koridorun varlığından da uzun süre bir tek kendisinin haberdar olduğunu öğrenecekti sonradan. Bu koridor, Paris Komünü esnasında zindancıların, mahpusları mahzenlerde hazırlanmış olan hücrelere doğrudan götürmeleri için inşa edilmişti çünkü Federeler* 18 Mart'tan hemen sonra binayı işgal etmişler ve binanın üst tarafını, şehrin farklı bölgelerine isyan içerikli bildirilerini dağıtacak sıcak hava balonlarının hareket üssü olarak kullanmışlar, en alt kata da bir devlet hapishanesi inşa etmişlerdi.

Acem diz çökmüş ve fenerini de yere bırakmıştı. Yer döşemesinde hızlıca bir şeyler yapmakla meşguldü, aniden ışığın üzerini örttü.

Raoul o anda hafif bir tık sesi geldiğini duydu ve koridorun taban döşemesinin içinde çok soluk renkli bir ışık saçan kare şeklinde bir alanı fark etti. Bu, operanın hâlâ aydınlık olan alt katlarına açılan bir pencereye benziyordu. Raoul, Acem'i artık görmüyordu fakat birdenbire onun yanında olduğunu hissetti ve soluğunu duydu.

"Beni takip edin ve ne yaparsam aynısını yapın."

Raoul ışıklı küçük deliğe yöneldi. O zaman, hâlâ diz çökmüş halde duran Acem'i gördü; adam elleriyle deliğe tutundu ve kendisini aşağı kata bıraktı, bunu yaparken de tabancasını dişlerinin arasına sıkıştırmıştı.

İşin ilginç yanı, Vikont, Acem'e tamamen güveniyordu. Onun hakkında hiçbir şey bilmemesine rağmen ve onun söylediklerinin büyük bir kısmı bu macerayı saran karanlığı artırmaktan başka bir işe yaramamasına rağmen, Raoul ona güvenmekte hiç tereddüt etmemişti; bu kader ânında Acem, Erik'e karşı onun

Fransız Devrimi esnasında, 1792 yazında, Fransız Ulusal Muhafızları'na gönüllü olarak yazılanlardan oluşan birlikleri ifade eder. —çn

yanında yer alıyordu. Raoul canavardan bahsettiğinde Acem'in heyecanı ona samimi gelmişti; onun Hayalet'e duyduğu ilgiden Raoul hiç şüphe etmiyordu. Sonuçta eğer Acem, Raoul'e kötülük yapmak niyetinde olsaydı, onu kendi elleriyle silahlandırmazdı. Sözün özü, ne pahasına olursa olsun Christine'e ulaşmak, onun yanına gitmek gerekmiyor muydu? Raoul'ün yöntemleri seçme imkânı yoktu. Eğer tereddüt etseydi ve Acem'in niyeti hakkında şüphe duysaydı, genç adam kendisini alçağın teki olarak görebilirdi.

Raoul sırası geldiğinde diz çöktü ve iki eliyle tutunarak delikten aşağıya sarktı. "Bırakın kendinizi!" diye seslenildiğini duydu ve Acem'in kollarının arasına düştü. Yere düşer düşmez Acem ona yüzükoyun yatmasını söyledi ve başlarının üzerindeki deliği, Raoul'ün farkına bile varmadığı bir el çabukluğuyla kapatıp Vikont'un yanına uzandı. Raoul ona bir soru sormak istedi fakat Acem'in eli hemen Raoul'ün ağzını kapattı; o an, Raoul, kendisini az önce sorgulamış olan komiserin sesini duydu.

Raoul ve Acem, kendilerini harika bir şekilde gizleyen bir bölmenin arkasında bulunuyorlardı; hemen yanlarında bulunan dar bir merdiven, küçük bir odaya çıkıyordu ve Komiser bu odada sorular sorarak dolanıyordu çünkü sesi ve adım sesleri aynı anda duyuluyordu.

Etraftaki nesneleri aydınlatan çok zayıf bir ışık vardı fakat yukarıdaki koridorun koyu karanlığından çıkıp buraya indikten sonra Raoul etrafındaki nesnelerin şekillerini ayırt etmekte zorlanmıyordu.

Ve boğuk bir sesle çıkan çığlığına engel olamadı çünkü üç ceset vardı.

İlk ceset, komiserin sesinin geldiği odanın kapısına kadar uzanan küçük merdivenin dar basamağının üzerinde uzanmış duruyordu; diğer ikisi ise elleri göğüslerinde çapraz olarak bir araya getirilmiş bir halde merdivenin alt tarafında yatıyorlardı.

Raoul, kendilerini gizleyen bölmeden parmaklarını uzatarak bu zavallılardan birinin eline dokunabildi.

“Sessizlik!” dedi Acem bir kez daha fısıldayarak.

O da yerde yatan cesetleri görmüştü ve bu durumu izah edecek tek bir sözcük çıktı ağzından: “Ol”

Komiser’in sesi şimdi daha güçlü geliyordu. Rejisörden aydınlatma sistemi hakkında izahat istiyordu. Komiser, o halde, elektrik panosunun olduğu yerde ya da müstemilatında bulunuyordu. Sanılanın aksine, bir opera binası söz konusu olduğunda org odası olarak da adlandırılan bu aydınlatma birimi, sadece müzikle ilgili işleri halletmek için kullanılmaz.

O devirde elektrik, sadece sınırlı sayıda birkaç sahne efekti ve ses düzeni için kullanılıyordu. Bu kocaman bina ve sahne, hâlâ gaz ile aydınlatılıyordu ve bir dekorun ışıklandırılması açılıp kısılararak ayarlanan hidrojen gazı sayesinde gerçekleştiriliyordu ki bu da elektrik panosu ya da çok sayıda boruya sahip olması nedeniyle bir orgun ses düzenineğini andırdığı için “org odası” denilen özel bir alet sayesinde yapılıyordu.

Suflörün kullandığı deliğin yanı sıra, duvarın içindeki bir oyuk da ışıklandırma şefine ayrılmıştı ve çalışanlarına emirlerini oradan verip bunların yerine getirilmesini oradan takip ederdi. Bu oyuk bütün gösteriler boyunca Mauclair’in bulunduğu yerd.

Oysa ne Mauclair oyuktaydı ne de çalışanları bulunmaları gereken yerde.

“Mauclair! Mauclair!”

Rejisörün sesi şimdi alt katlarda bir davulun içinde yankılanır gibi yankılanıyordu. Fakat Mauclair yanıt vermiyordu.

İkinci alt kata çıkan küçük merdivenin üzerinde bir kapı bulunduğunu söylemiştik. Komiser bu kapıyı itti fakat kapı açılmadı: “Bak! Bak!” dedi... “Görüyor musunuz, Rejisör Bey, bu kapıyı açamıyorum; her zaman böyle zor mu açılır?”

Rejisör güçlü bir omuz darbesiyle kapıya yüklendi. Kapının

arkasında bir insan cesedi olduğunu fark edince şaşırarak bir çığlık attı: Bu cesedi hemen tanıdı:

“Mauclair!”

Org odasına yaptığı ziyarette Komiser’in peşinden gelmiş olan herkes endişeli bir şekilde ilerledi: “Zavallı! Ölmüş,” dedi rejisör inler gibi bir sesle.

Fakat hiçbir şey karşısında şaşırmayan Komiser Mifroid, çoktan hareketsiz yatan bedenin üzerine eğilmişti.

“Hayır,” dedi, “öyle sarhoş ki ölü gibi yatıyor! Ölümle aynı şey değil bu.”

“Böyle bir şey ilk defa oluyor,” dedi rejisör.

“Ona uyku ilacı verilmiş, o zaman... Bu gayet mümkün...”

Mifroid ayağa kalktı, birkaç basamak daha indi ve bağırdı:

“Bakın!”

Küçük bir fenerin kırmızı ışığında, merdivenin altında yatan iki beden daha seçiliyordu. Rejisör, Mauclair’in yardımcılarını tanıdı. Mifroid aşağıya indi ve bu bedenleri kontrol etti.

“Derin bir uykudalar,” dedi. “Çok tuhaf bir iş! Aydınlatma bölümüne bir yabancının müdahalesinden artık şüphemiz kalmadı. Bu yabancı belli ki kaçırma işini gerçekleştiren kişi için çalışıyordu. Bir sanatçıyı sahneden kaçırmak ne de ilginç bir fikir! Bu zoru başarmak resmen ya da benim bilmediğim bir şey var! Bana tiyatronun doktorunu çağırın.”

Komiser Mifroid önceki sözlerini tekrar etti:

“Tuhaf! Çok tuhaf bir iş!”

Daha sonra, küçük odanın içine doğru döndü ve bulundukları yerden ne Raoul’un ne de Acem’in kim olduklarını gördükleri kişilere hitap etti.

“Ne diyorsunuz, beyler?” diye sordu komiser. “Şimdiye kadar fikirlerinizi hiç dile getirmediğiniz. Bu süreçte küçük de olsa bir fikre sahip olmuşsunuzdur herhalde.”

İşte o zaman Raoul ve Acem, basamakların üst tarafında

korktukları belli olan iki siluetin ilerlediğini fark ettiler –merdivenin üst tarafında sadece yüzleri görülüyordu– bunlar, bizim iki yöneticimizdi. Moncharmin’in heyecandan titreyen sesini duydular:

“Komiser Bey, burada bizim de anlam veremediğimiz şeyler gerçekleşiyor.”

Ve bu iki siluet ortadan kayboldular.

“Verdiğiniz bilgi için teşekkürler, beyler,” dedi Mifroid dalga geçerek.

“Mauclair’in tiyatrodaki ilk defa uyuya kalması değil bu. Bir akşam onu küçük oyuğun içinde horlayarak uyurken bulmuştum, enfiye tabakası da yanındaydı,” dedi çenesini sağ elinin avuç içine dayayarak derin bir düşünceye dalmış gibi görünen rejisör.

“Uzun süre önce miydi?” diye sordu Komiser Mifroid kelebek gözlüğünün camlarını özenle silerek, zira komiser, gözleri güzel olanların başına sık geldiği gibi, miyoptu.

“Aman Tanrım!” dedi rejisör... “Hayır, uzun zaman olmadı... İştet Eminim... Carlotta’nın, biliyorsunuz, Komiser Bey, kurbağa gibi vırakladığı geceydi!”

“Gerçekten de, Carlotta’nın o meşhur kurbağa vıraklamasını çıkardığı gece miydi?”

Camları parlayan kelebek gözlüğünü burnunun üzerine yerleştiren Mifroid, düşüncelerine nüfuz etmek ister gibi gözlerini dikkatle rejisöre dikti.

“Mauclair enfiye çekiyordu o halde?” dedi umursamaz bir sesle.

“Evet, öyle, Komiser Bey... İşte, tabakası şu taburenin üzerinde duruyor... Ah! Tiryakiymiş.”

“Ben de öyleyim!” dedi Mifroid ve tabakayı cebine attı.

Raoul ve Acem, kimse onların varlığından şüphe etmeksizin, üç hareketsiz bedenin makinistler tarafından oradan kaldırılıp götürülmesine şahit oldu. Onları takip eden Komiser ve peşine

takılmış olan kalabalık hep birlikte yukarı çıktılar. Ayak sesleri bir süre daha duyuldu.

Yalnız kaldıklarında, Acem, Raoul'e ayağa kalkmasını işaret etti. Raoul bu isteğe uydu fakat her an ateş etmeye hazır bir halde tabancayı göz hizasında tutması gerekirken, kolunu indirdiği için, hâlâ bu pozisyonu korumakta olan Acem tekrar kolunu kaldırması ve ne olursa olsun kolunu indirmemesi konusunda onu uyardı.

"Fakat boşu boşuna kolum yoruluyor! Eğer ateş edersem vurup vuramadığımdan emin olamayacağım," diye mırıldandı Raoul.

"O halde, silahı tutan elinizi değiştirin!" dedi Acem.

"Sol elle ateş etmeyi bilmiyorum!"

Bunun üzerine Acem, genç adamın zaten karışık olan zihnini daha da karıştıran şu tuhaf yanıtı verdi:

"Sağ ya da sol elle ateş etmeniz önemli değil; önemli olan, kolunuzu dirseğinizden kaldırarak sanki tetiğe basmaya hazırmışsınız gibi tutmanız. Tabancayı isterseniz, cebinize koyabilirsiniz."

Ve şöyle devam etti:

"Bunu iyice kafanıza sokun, artık hiçbir şeye yanıt vermeyeceğim! Bu bir ölüm kalım meselesi... Şimdi sessiz olun ve beni takip edin."

Yerin altındaki ikinci kattaydılar şimdi. Raoul oraya buraya yerleştirilmiş sabit duran birkaç fenerin zayıf ışığında, bu uçurumun küçük bir bölümünü görebildi. Bu tuhaf yer, bir yücelik duygusu yaratmasının yanı sıra, çocukların duygularına da hitap edecek özelliklere sahipti; bir kukla perdesi gibi eğlenceli ama aynı zamanda bir uçurum kadar da korkutucuydu. Operanın yeraltı katlarının özellikleriydi bunlar.

Her biri çok büyük olan bu katlardan beş adet bulunuyordu. Sahne düzeninin oluşturulması ve sahneye dekorların yerleştirilmesi sahneden bu yeraltı katlarına açılan delikler sayesinde gerçekleşiyordu. Raylı sistemler ile yatay ve dikey yerleştirilmiş

kalaslar üzerinde hareket eden dekorların yanında, dökme demirden küçük küpler üzerine yerleştirilmiş dikey kalaslar, taban kirişleri ya da tavan başlıkları sayesinde gökyüzünü tasvir eden dekorlar gibi daha pek çok dekor bu delikler kullanılarak alt katlardan sahneye getiriliyor, değişimleri gerektiğinde yine buradan alt katlara indiriliyordu. Demir çengeller kullanılarak bu dekorlara ihtiyaca göre sabitlik kazandırılıyordu. Sahnenin altına uzanan bu yeraltı katlarında genellikle vinçler, çıkırıklar, kasnaklar, silindirler ve karşı ağırlıklar bulunuyordu ve bunlar, büyük dekorların taşınmasında, görüş açılarının değiştirilmesinde ve peri masallarındaki kahramanların aniden sahneden yok edilmelerinde kullanılıyorlardı. Garnier'nin* eseri olan bu binanın alt katları pek çok kişinin detaylı incelemelerinin konusu olmuştur. Hastalıklı insanlar bu alt katlarda yakışıklı şövalyelere, çirkin büyücüler güzel perilere dönüşerek sahnedeki yerlerini hep bu alt katlardan çıkararak almışlardır. Şeytan oradan gelir ve yine oraya döner. Cehennemin ateşinin sızdığı yer orasıdır ve şeytanlar korusu orada yerlerini alır.

...Ve Hayaletler burada kendi evlerinde gibi davranırlardı...

Raoul, Acem'in talimatlarına harfiyen uyarak ve onun, yapmasını istediği hareketlerin ne anlama geldiğine kafasını zerre kadar yormadan, onun peşinden gidiyordu. Tek umudunun Acem olduğunu düşünüyordu.

Yanında biri olmadan bu korkunç labirentte ne yapardı? Bu giriş ve kordon kalabalığı arasında, her adımda durmak zorunda kalmaz mıydı? Bu devasa örümcek ağına takılıp kendini bir daha oradan kurtaramazdı.

Sürekli önüne çıkan halat ve karşı ağırlıklardan oluşan cangılı aşabilse bile, ayaklarının altında sürekli açılan ve dibi görünmeyen karanlıklara uzanan deliklerden birine düşmez miydi?

Charles Garnier, Fransız mimar. Paris Operası binası onun eseridir. —çn

...İniyorlardı... Daha da iniyorlardı... Şimdi, üçüncü alt kata gelmişlerdi.

Yolları, hâlâ uzaktan ışıkları gelen birkaç fener tarafından aydınlatılıyordu.

Aşağılara indikçe Acem de daha ihtiyatlı davranmaya başlıyordu. İkide bir de Raoul'e dönüyor ve kendi elinin duruş şeklini göstererek, ona da elini öyle tutmasını söylüyordu. Şimdi, elinde tabancası olmamasına rağmen hâlâ bir tabanca tutuyormuş gibi ateş etmeye hazır bir halde ilerliyordu.

Yankılanan bir ses, bir anda yerlerinde çakılıp kalmalarına neden oldu. Üst taraflarında bir yerlerde birisi haykırıyordu.

"Bütün kapı kapayıcılar sahnenin bulunduğu bölüme gelsinler!" diye bağırdı komiser.

Adım sesleri duyuldu ve karanlığın içinde hareket eden birkaç gölge seçildi. Acem, Raoul'ü bir dekor desteğinin arkasına çekti. Yanlarından ve başlarının üst tarafından yılların ve operanın eski dekorlarının yükünün etkisiyle iki büklüm hale gelmiş yaşlıların geçtiğini gördüler. Bazılarının adım atmaya mecalleri yoktu; bazıları da alışkanlık gereği sırtlarını kamburlaştırarak ve ellerini öne uzatarak kapatılacak kapıları arıyorlardı çünkü bunlar kapı kapayıcıları. Yaşlanıp yıpranmış ve merhametli bir yönetim tarafından yeraltı katlarında ve üst katlarda kapı kapayıcılar olarak görevlendirilmiş eski makinistlerdi bunlar. Sahnenin üst ve alt taraflarında durmadan gidip gelerek kapıları kapıyorlardı ve onlara o zamanlar —çünkü o zamandan bu zamana, hepsinin ölmüş olabileceğini düşünüyorum— "hava akımı avcıları" ismi verilmişti.

Hava akımları sanatçıların seslerini kötü etkiliyordu.*

Acem ve Raoul, onların çağrılmaları karşısında can sıkıcı şahitlerden kurtulacak oldukları için sevindiler; çünkü bu kapı kapayıcılardan bazıları, hem artık yapacak bir işleri hem de ka-

Mösyö Pedro Gailharrrd bana, kapının önüne koymak istemediği yaşlı makinistler için kapı kapayıcısı görevleri ihdas ettiğini kendisi anlatmıştı tı. —G. L.

lacak bir yerleri olmadığı için tembellik ya da ihtiyaç nedeniyle operada kalıyorlar ve gecelerini de orada geçiriyorlardı. Acem ve Raoul, onlara çarpıp uyandırabilirler ve karşılığında da açıklama yapmak zorunda kalabilirlerdi. Mösyö Mifroid'nın soruşturması, bizim bu iki dostumuzu şimdilik böyle talihsiz karşılaşmalardan koruyacaktı.

Fakat yalnız kalmalarına çok sevinemediler. "Kapı kapayıcılarının" çıktıkları yoldan, şimdi de başka gölgeler aşağıya iniyordu. Bu gölgelerden her birinin elinde küçük bir fener bulunuyordu ve bu fenerleri yukarıdan aşağıya hızlıca hareket ettirerek etraflarına bakınıyorlardı; belli ki birini ya da bir şeyi arıyorlardı.

"Hay aksi şeytan!" diye mırıldandı Acem... "Ne aradıklarını bilmiyorum ama bizi bulabilirler. Kaçalım! Çabuk! Elinizi her zaman ateş etmeye hazırmış gibi tutun, mösyö! Kolunuzu dirseğinizden biraz daha kırın! Sanki düello yapıyormuşsunuz ve 'Ateş!' emrini bekliyormuşsunuz gibi, eliniz gözünüzün hizasında olsun. Tabancanız cebinizde kalsın! Çabuk, inelim! (Raoul'ü dördüncü yeraltı katına götürdü) elinizi göz hizanızda tutmanız bir ölüm kalım meselesi, bunu unutmayın! Buradan, şu merdivenden! (yeraltındaki beşinci kata ulaştılar)... Ah! Ne düello, mösyö, ne düello!"

Beşinci kata inince Acem derin bir nefes verdi. Şimdi, üçüncü katta içinde bulundukları durum düşünüldüğünde, sanki biraz daha güvende hissediyordu fakat yine de elinin pozisyonunu bozmuyordu.

Raoul bir kere daha şaşırdı; oysa karşısına çıkan yeni bir şey olmamıştı. Böyle kritik bir anda şaşkınlığa yer olmaması gerekirken, tabancası cebinde olduğu halde, elini tabanca tutuyormuş gibi, o devirde yapılan düellolarda adet olduğu üzere, "Ateş!" emrini bekler halde göz hizasında tutmasından ibaret sıradışı bir savunma biçimi karşısında Raoul'ün kafası karıştı.

Raoul, bu konu hakkında şunları düşünüyordu:

“Bana, bunlar çok güvendiğim silahlar dediğini iyi hatırlıyorum.”

Buradan da mantık yürüterek şu sonuca ulaşıyordu:

“Kullanmayı gereksiz gördüğü bir silahtan nasıl böyle emin olabilir?”

Fakat tam bu karmaşık düşüncelerin ortasındaiken, Acem onu durdurdu. Ona olduğu yerde kalmasını işaret ederek, az önce indiği merdivenin birkaç basamağını tırmandı. Sonra, hızlıca Raoul’un yanına geldi.

“Aptalca davrandık; ellerinde fenerle gezinen gölgelerden az sonra kurtulacağız, bunlar devriye gezen itfaiyeciler,”* diye fısıldadı.

İki adam, en az beş dakika boyunca savunma pozisyonunda beklediler. Bu dakikalar geçmek bilmedi. Sonra, Acem, Raoul’ü indikleri merdivene doğru götürdü yeniden fakat aniden ona yeniden hareketsiz kalmasını işaret etti.

Karanlığın içinde bir kıpırdanma vardı.

“Yüzüstü yat!” diye fısıldadı Acem.

İki adam yere uzandılar. Tam zamanında yatmışlardı.

Bu sefer, elinde fener olmayan bir gölge... Karanlığın içinde bir gölge geçiyordu.

Dokunacak kadar yakınlarından geçti.

Yüzlerinde, onun paltosunun sıcak esintisini hissettiler.

Gölgenin ayaklarına kadar uzanan bir palto giydiğini gördüler, başında ise yumuşak bir fötr şapka vardı.

Gölge, ayaklarını duvarlara sürterek ve bazen de duvarların köşelerine tekmeler atarak uzaklaşıp gitti.

O devirde itfaiyecilerin, gösteriler dışında, operanın güvenliğini sağlamak gibi bir görevleri de vardı fakat bu görev daha sonra kaldırıldı. Mösyö Pedro Gailhard’a bunun nedenini sorduğumda, operanın yeraltı katlarına yönelik deneyimleri olmadığından, onların orada yangın çıkarılacaklarından korkulduğu için bu görevin kaldırıldığını söyledi.

“Tiyatro polisinden biri mi bu?” diye sordu Raoul.

“Daha da beteri... ” diye yanıt verdi Acem başka bir açıklama yapmadan.*

“Üff! Ondan tam zamanında kaçtık! Bu gölge beni tanıyor; daha önce de iki kere beni yönetim ofisine çekmiştil” dedi Acem.

“Bu O değil mi?”

“O mu? Arkamızdan yaklaşmadığı sürece O’nun altın gibi parlayan gözlerini her zaman görürüz. Bu durum bize karanlıkta üstünlük sağlıyor biraz. Fakat arkadan da yaklaşabilir... Kurt gibi sessiz adımlarla... Ve eğer ellerimizi, gözlerimizin hizasında böyle ateş edecekmiş gibi hazır bir halde tutmazsak işimiz bitti demektir!”

Acem “bu tutuş şeklini” yeniden izah etmeye başlamıştı ki iki adamın önünde bu dünyaya ait değilmiş gibi duran bir şekil belirdi.

Bu bir kafaydı. Sadece iki gözü parlamakla kalmıyordu, bütünüyle ışıklar içindeydi. Alevler saçan bir kafaydı bu...

Evet, insan boyu yüksekliğinde bir kafa ilerliyordu fakat *bedeni* yoktu!

Bu kafa ateş saçıyordu.

Karanlığın içinde, insan kafası şeklinde bir aleve benziyordu.

“Ah!” dedi Acem dişlerini sıkarak. “Bunu ilk defa görüyorum! İtfaiye teğmeni deli değildi. Bunu görmüştü o da. Bu alev de

Acem gibi, yazar da bu gölgeyle ilgili daha fazla açıklamada bulunmayacak. Bu tarihi hikâyenin normal akışında bazen anormal görünen olaylar açıklansalar da, yazar, Acem’in “(tiyatro polisinden de) daha da beteri!” sözleriyle ne demek istediğini okuyucuya bilerek açıklamayacaktır. Okuyucu bu kişinin kim olduğunu kendisi tahmin etmelidir; çünkü yazar, Mösyö Pedro Gailhard’a paltoyla dolaşan bu son derece ilginç ve yararlı kişiyle ilgili sırrı koruyacağına söz verdi. Bu kişi kendisini tiyatronun alt katlarında yaşamaya mahkum etmiştir ve örneğin gala gecelerinde, üst katlarda bulunan kişilere de çok değerli hizmetlerde bulunmuştur. Burada devlet hizmetinden bahsediyorum ve söz verdiğim için daha fazla bir şey söylemeyeceğim. —G. L.

neyin nesi böyle? Bu o değil ama belki bunu bize o gönderdi. Dikkat! Dikkat! Elinizi gözünüzün hizasından ayırmayın, Tanrı aşkına! Göz hizasındal!”

Cehennemden çıkmış gibi duran ateşten bir kafa —kor gibi yanan bir şeytan— bedeni olmaksızın, korkudan taş kesilmiş iki adamın önünde, bir insan boyu yüksekliğinde ilerlemeye devam ediyordu.

“Belki de bize arkadan ya da yan taraflardan baskın yapmak için bu kafayı önümüze çıkardı. Onun ne yapacağı asla bilinmez! Pek çok numarasını biliyorum onun fakat bunun... bunun ne olduğunu hâlâ anlamadım. Kaçalıml! Ne olur ne olmaz, elimizi göz hizamızdan ayırmayalım!”

İkisi de önlerinde uzayıp giden yeraltı koridoruna doğru kaçtılar.

Onlara dakikalarca sürmüş gibi gelen birkaç saniyelik bu kaçışın sonunda durdular.

“Yine de,” dedi Acem, “o buralara nadiren gelir. Bu bölüm onun ilgi alanına girmez. Buradan ne göle ne de onun göl evine gidilir. Fakat onu artık rahatsız etmeyeceğime ve yaptığı işlerle ilgilenmeyeceğime söz vermiş olmama rağmen, belki de peşinde olduğumuza biliyor.”

Bunları söyledikten sonra Acem başını çevirip arkasına baktı. Raoul de başını çevirdi ve ateşten kafanın hâlâ peşlerinde olduğunu gördüler, onları izlemişti. Onlar kadar, belki de onlardan daha hızlı koşmuş olmalıydı çünkü yaklaşmış olduğunu gördüler.

Aynı anda, neyin sesi olduğunu tahmin edemedikleri bir gürültü duymaya başladılar; bu gürültünün hareket ettiğini ve insan kafası biçimindeki alevle birlikte yer değiştirdiğini fark ettiler. Bunlar gıcırta sesi gibiydiler; sanki binlerce tırnak bir kara tahtayı tırmalıyordu ve ara ara, binlerce tebeşirin kara tahtaya sürmesi neticesinde çıkan korkunç derece dayanılmaz bir ses de çıkıyordu.

Daha da geriye çekildiler fakat alevli kafa onlara yaklaşarak iler-

lemeye devam ediyordu. Bu kafanın hatları şimdi daha iyi görülebiliyordu. Gözleri yuvarlaştı ve sabit bakıyordu, biraz basık bir burnu vardı ve alt dudağı sarkarak yarım çember şeklini almıştı. Sanki gözleri, burnu ve dudakları olan kan rengi, kıpkırmızı bir ay gibiydi.

Bu kıpkırmızı ay, en azından görünürde, dayanacağı bir destek, onu taşıyacak bir beden olmadan karanlığın içinde bir insan boyu yükseklikte nasıl hareket edebiliyordu ve sabit bakan gözleriyle böyle dümdüz ve bu kadar hızlı nasıl ilerleyebiliyordu? Peşinden sürüklediği bütün bu gıcırtilar, kulak tırmalayan sesler nereden geliyordu?

Öyle bir an geldi ki Acem ve Raoul daha fazla geri çekilemediler ve duvara yapıştılar. Ne olduğunu anlayamadıkları alevli kafanın onlara ne yapacağını bilmiyorlardı, özellikle de sesler şimdi daha yoğun ve daha canlı bir şekilde duyuluyordu. Tek bir ses yoktu, bir sürü ses vardı ve duydukları gürültü, alevli kafanın altında karanlığın içinde hareket eden yüzlerce küçük sesin birleşmesinden oluşuyordu.

Gürültünün eşlik ettiği alevli kafa ilerliyordu. İşte şimdi, yüzlerinin hizasında duruyordul

İki arkadaş duvara iyice yapıştılar ve saçları korkudan diken diken oldu çünkü bu yüzlerce sesin nereden geldiğini biliyorlardı artık. Bu sesler, ay alev gibi kıpkırmızı olduğunda, yükselen denizin gece kumsalı döven köpüklü dalgalarından daha hızlı bir şekilde geliyordu şimdi.

Bu küçük dalgalar, ayaklarının arasından geçiyordu ve karşı koymaları imkânsız bir şekilde bacaklarına tırmanıyordu. İşte o an, Raoul ve Acem, korku çığlıkları attılar; bunlar hem korku hem de acı çığlıklarıydı.

Ellerini gözlerinin hizasında tutmaya daha fazla devam edemediler —hatırlayacağınız gibi, o devirde, “Ateş!” emrini beklerken alınan düello pozisyonuydu bu— elleri, parıldayan küçük adacıkları uzaklaştırmak için bacaklarına gitti; bacaklarına tırma-

nan bu küçük sivri şeyler ayaklardan, tırnaklardan, pençelerden ve dişlerden oluşan dalgalar gibiydi.

Evet, evet, Raoul ve Acem, itfaiye teğmeni Papin gibi bayılmak üzereydiler. Fakat haykırışları üzerine alevli kafa onlara döndü ve şunları söyledi:

“Kıpırdamayın! Kıpırdamayın! Özellikle de beni takip etmeyin! Ben Fare Avcısı'yım. Şimdi izin verin farelerimle geçip gideyim.”

Alevli kafa birdenbire kayboldu, karanlığın içinde yok oldu bu arada önündeki koridor, uzaklarda, aydınlandı; bunun nedeni Fare Avcısı'nın feneriyle yaptığı basit bir numaraydı. Biraz önce, önündeki fareleri ürkütmemek için elindeki feneri yüzünü aydınlatacak şekilde kendine çevirmişti, şimdi gidişini hızlandırmak için önündeki karanlık alanı aydınlatıyordu. Tırmanan, cıyaklayan, gü-rültücü fare sürüsünü peşine takan Fare Avcısı aceleyle uzaklaştı.

Acem ve Raoul, kurtulduktan sonra derin bir nefes verdiler ama titremeleri hâlâ geçmemişti.

“Erik'in bana Fare Avcısı'ndan bahsettiğini hatırlamalıyım,” dedi Acem. “Fakat bana onun bu şekilde görüldüğünü söylememişti... Ona hiç rastlamamış olmam tuhaf...”*

Operanın eski yöneticisi Mösyö Pedro Gailhard, bana bir gün Cap d'Ail'de, Madam Pierre Wolff'un evindeyken, yönetimin on beş günde bir gelip mahzenlerde dolaşarak bu felaketin önüne geçen kişiyle oldukça yüksek bir fiyata anlaştığı güne kadar, farelerin yeraltında neden oldukları büyük zarardan bahsetmişti. O günden sonra, eğer dans fuayesindekileri saymazsak (acemi dansçı kızlara Fransızcada “Operanın küçük faresi” anlamına gelen “*Petit rat de l'Opéra*” lakabı takılmaktadır. —çn) Operada bir daha fare olmamıştı. Mösyö Gailhard, bu adamın bazı balıkçıların balıkları kendilerine çekmek için bacaklarına sürdükleri “*balık esansı*” gibi, fareleri kendisine çeken gizli bir koku keşfettiğini düşünüyordu. Bu adam fareleri peşinden yeraltındaki küçük bir çukura sürükleyerek, zaten kendilerinden geçmiş oldukları için onları orada boğulmaya terk ediyordu. Bu kafanın itfaiye teğmenini, bayılmasına neden olacak şekilde nasıl korkuttuğuna daha önce şahit olmuştuk —Mösyö Gailhard ile yapılan sohbet— bana göre, itfaiye teğmeninin karşılaştığı alevli kafa ile Acem ve Chagny Vikontu'na büyük korku yaşıtan kafa aynıydı. (Acem'in belgelerinden)

“Ahl Bunun, canavarın oyunlarından biri olduğunu düşün-
düm!” diye iç geçirdi Acem... “Fakat hayır, o bu civarlara hiç gel-
mez.”

“O halde gölden çok mu uzaktayız?” diye sordu Raoul. “Ora-
ya ne zaman varacağız, mösyö? Göle gidelim hadi! Göle gidelim!
Göle vardığımızda sesleneceğiz, duvarları titreteceğiz, bağıraca-
ğız ve Christine bizi duyacak. O da duyacak bizi ve madem onu
tanıyorsunuz, onunla konuşacağız.”

“Evlat!” dedi Acem... “Göl evine asla gölü geçerek girmeyece-
ğiz.”

“Nedenmiş o?”

“Çünkü orası, onun bütün savunmasını yığıldığı yerdir. Ben
bile diğer kıyıya asla ulaşamadım. Evin olduğu kıyıya yani... Önce
gölü geçmek lazım ve göl çok iyi korunuyor. Korkarım asla izine
rastlanamayanlardan bazıları —eski makinistler, yaşlı kapı kapa-
yıcılar— gölü geçmeyi denemişlerdi. Korkunç bir şey bu... Cana-
var beni zamanında tanımasaydı, ben de az daha postu orada
bırakıyordum. Size bir tavsiye, mösyö, göle asla yaklaşmayın;
özellikle de suyun altındaki sesin şarkısını duyduğunuzda kulak-
larınızı kapayın; Siren’nin sesidir bu.”

“Fakat o halde,” diye yeniden konuşmaya başladı Raoul heye-
can, sabırsızlık ve öfkeyle yanıp tutuşur bir halde, “biz burada ne
yapıyoruz? Eğer siz Christine için bir şey yapamıyorsanız, bırakın
ben, en azından onun için öleyim.”

Acem, genç adamı sakinleştirmeye çalıştı.

“Christine’i kurtarmamızın bir tek yolu var, inanın bana, o da
bu eve canavar bizi fark etmeden girmek.”

“Böyle bir umut var mı, mösyö?”

“Eh! Eğer böyle bir umudum olmasaydı, gelip sizi bulmaz-
dım!”

“Peki, gölü aşmadan, göl evine nereden girebiliriz?”

“Talihsiz bir şekilde kovalandığımız ve hemen şimdi geri dö-

neceğimiz üçüncü alt kattan gireceğiz, mösyö. Kesin yerini...” Acem’in sesinin tonu değişmişti şimdi, “kesin yerini size söyleyeceğim, mösyö. Bu yer sahne altından çıkan ve yine sahnenin altına inen bir dekorla, Lahor Kralı’nın terk edilmiş dekorunun arasında yer almaktadır. Tam olarak Joseph Buquet’nin öldüğü yer burası.”

“Ahl Asılı halde bulunan baş makinist, değil mi?”

“Evet, mösyö,” diye devam etti Acem garip bir ses tonuyla “ve onun kendini astığı ip bulunamadı. Haydil Canlanalım ve yola koyulalım! Elinizi savunma pozisyonunda tutun, mösyö... Şimdi neredeyiz peki?”

Acem, fenerini yeniden yakmak zorunda kaldı. Fenerin ışığını dik açıyla birbirlerini kesen iki geniş koridora ve sonsuza dek uzanıp gidiyormuş gibi duran tonozlara doğrulttu.

“Daha çok sular idaresi tarafından kullanılan bölümde olmalıyız. Kaloriferlerden gelen bir ışık görmüyorum,” dedi.

Acem, yolu bulmaya çalışarak Raoul’un önüne geçti; sonra, birkaç hidrolik uzmanının geçtiğini fark edince aniden durdular; ardından da henüz söndürülmüş olan bir ocağın ışığından gizlendiler. Raoul, Christine’in ilk kaçırılışı sırasında yaptıkları yolculukta bu ocağın önünde hareket eden ve Christine’in uzaktan gördüğü şeytanları tanıdı.

Böylece, sahnenin çok geniş olan alt tarafına yavaş yavaş yaklaşıyorlardı.

O halde, sarnıcın en dibinde bulunuyor olmalıydılar. Başkent’in bu bölümünde yer alan su tabakalarının altındaki toprağın on beş metre kazıldığı düşünülürse, çok büyük bir derinliğe sahip bir sarnıçtı bu ve bütün su oradan çekilerek boşaltılmıştı. O kadar çok su çekilmişti ki pompalarla atılan suyun hacmi hakkında bir fikir sahibi olmak için yüzeyde Louvre’un avlusu büyüklüğünde bir alanı ve Notre Dame’ın kulelerinin bir buçuk katı olan bir yüksekliği göz önüne getirmek gerekir. Bu yüzden de yapay bir göl oluşturmak zorunda kalmışlardı.

“Eğer yanılmıyorsam, işte göl evine ait olabilecek duvarlardan biril” dedi tam bu sırada Acem duvarlardan birinin iç yüzeyine dokunarak.

Sarnıcın duvarına vuruyordu. Okuyucunun, sarnıcın dibinin ve duvarlarının nasıl inşa edildiğini bilmesi, belki faydalı olacaktır.

Yapıyı çevreleyen suların yapı kafesi, ahşap malzemeler, kilitler ve tutkallı boya ile boyanmış kumaşların yer aldığı tiyatronun makine bölümünü çevreleyen duvarlarla doğrudan temas etmemesi ve bütün bu malzemenin nemden korunması için mimar, her yere birinciye sarmalayan ikinci bir duvar inşa etme gereği görmüştü.

İlkini sarmalayan ikinci duvarın inşası bütün bir yıl sürmüştü. Göl evinden bahsederken Acem’in vurduğu çeper, işte işte yer alan ilk çeperdi. Binanın mimarisini bilen biri, Acem’in bu duvara vurma hareketinden, duvarları bolca çimento kullanılarak tuğladan inşa edilmiş Erik’in gizemli evinin, bent şeklinde inşa edilmiş büyük bir duvar ile metrelerce kalınlığa sahip başka bir duvardan oluşan bu çift çeperin içine inşa edildiğini anlardı.

Acem’in sözleri üzerine Raoul, iç bölmenin duvarına atıldı, heyecanla dinledi.

Fakat hiçbir şey duymadı... Tiyatronun üst katlarında gezenlerin uzaktan gelen ayak seslerinden başka bir şey duyulmuyordu.

Acem fenerini yeniden söndürdü.

“Dikkat! Elinin pozisyonuna dikkat et! Şimdi sessiz ol çünkü onun evine girmeye çalışacağız,” dedi.

Bunları söyledikten sonra, inmiş oldukları küçük merdivene kadar götürdü Raoul’ü.

Her basamakta durarak, gölgeleri gözleyerek sessizlik içinde çıkmaya başladılar.

Böylece üçüncü alt kata ulaştılar.

Acem, Raoul'e diz çökmesini işaret etti; tek ellerinin —diğer elleri hâlâ belirtilen pozisyonda duruyordu— ve dizlerinin üzerinde ilerleyerek dipteki duvara ulaşılar.

Oraya terk edilmiş olan *Lahor Kralı*'nın büyük bir tuvali bu duvara yaslamış halde duruyordu ve bu dekorun hemen yanında bir dekor desteği yer alıyordu.

Bu dekor ve dekor desteği arasında bir insan gövdesinin sığabileceği kadar boşluk vardı.

Bir gün, asılarak ölmüş olan Joseph Buquet'nin cesedi de burada bulunmuştu.

Hâlâ dizlerinin üzerinde olan Acem durdu... Etrafı dinliyordu.

Bir an tereddüt eder gibi oldu ve Raoul'e baktı, sonra gözlerini üst tarafa, iki döşeme tahtası arasından bir fenerin solgun ışığının sızdığı ikinci alt kata doğru çevirdi.

Bu ışığın Acem'in canını sıktığına şüphe yoktu.

Sonunda başını salladı ve kararını verdi.

Acem, gövdesini *Lahor Kralı* dekoru ve dekor desteği arasına kaydırды. Raoul de hemen peşinden geliyordu.

Acem, boşta olan eliyle duvarı kontrol etti. Raoul, onun bir an, Christine'in locasının duvarına bastırдыğı gibi bu duvara da eliyle bastırдыğını gördü.

Bir taş yerinden kıpırdadı.

Şimdi duvarda bir delik oluşmuştu.

Acem, bu defa tabancasını cebinden çıkardı ve Raoul'e de kendisi gibi yapmasını işaret etti. Raoul tabancasını eline aldı.

Acem dizlerinin üzerinde ilerledi ve kıpırdatarak yerinden düşürdüğü taşın duvarda oluşturduğu deliğin içine girdi.

Delikten ilk kendisi geçmek isteyen Raoul, onu takip etmek zorunda kaldı.

Oldukça dar bir delikti bu. Acem hemen durdu. Raoul onun, etrafındaki taşı eliyle yokladığını duydu. Adam sonra fenerini çıkardı ve öne eğildi, alt tarafında bulunan bir şeyi inceledi ve

feneri hemen söndürdü. Raoul, onun fısıltı halinde şunları söylediğini duydu:

“Kendimizi bırakıp gürültü çıkarmadan birkaç metre aşağıya düşmemiz gerekecek, ayakkabılarınızı çıkarın.”

Acem ayakkabılarını çıkarma işine çoktan koyulmuştu. Ayakkabılarını Raoul’e verdi.

“Duvarın uzağına bırakın bunları; çıkarken oradan alırsız,” dedi.*

Bunun üzerine, Acem biraz ilerledi. Sonra, dizlerinin üzerinde geriye dönerek Raoul ile yüz yüze geldi ve ona, “Ellerimle taşın kenarlarına asılacağım ve ellerimi bırakarak düşüp onun evine gireceğim. Hemen sonra, siz de benim yaptığımın aynısını yapacaksınız. Korkmayın, kollarımın arasına düşeceksiniz,”

Acem söylediği şekilde yaptı ve Raoul onun düştüğü yerden, derinden gelen bir ses duydu; bu belli ki Acem’in düşmesinin neden olduğu sestir. Genç adam bu sesin kendilerini ele vereceği korkusuyla ürperdi.

Bununla birlikte, var olan bu sessizlik aslında Raoul’de korkunç bir endişeye neden oluyordu. Acem’e göre, göl evinin duvarlarından içeri sızmış olmalarına rağmen nasıl oluyordu da Christine’in sesini hiç duyamıyorlardı; tek bir bağırsık, tek bir sesleniş, tek bir inilti yoktu! Tanrım! Yoksa çok mu geç kalmışlardı?

Dizlerini duvara sürterek, tedirgin parmaklarıyla taşın asılan Raoul de kendisini aşağıya bıraktı ve hemen kucaklandığını hissetti.

“Benim! Sessiz ol!” dedi Acem ve etrafı dinleyerek hareket etmeden beklediler.

Etraflarında hiç bu kadar koyu bir karanlık olmamıştı... Sessizlik hiç bu kadar ağır ve korkunç hissedilmemişti.

Tam olarak dekor desteği ve Lahor Kral’ı dekoru arasına, yani Joseph Buquet’in asılı halde bulunduğu yere bırakılan bu ayakkabılar, Acem’in belgelerine göre, bir daha asla bulunamadılar. Bunlar ya makinistler ya da “kapı kapayıcılar” tarafından alınıp götürülmüş. —G. L.

“Christinel Benim! Eğer hayattaysan yanıt ver bana, Christinel” diye bağtırmamak için tırnaklarıyla kendi dudaklarına bastırıyordu Raoul.

En sonunda, fener etraflarını aydınlatmaya başladı. Acem, fenerin ışığını başlarının üstüne doğru tuttu ve içeri girdikleri deliğı görmeye çalıştı fakat artık delik görünmüyordu.

“Ahl Taş kendi kendine kapanmış,” dedi.

Fenerin ışığı duvar boyunca yukarıdan aşağıya indi ve yere ulaştı.

Acem eğilip yerden bir şey aldı ve bir saniye inceledikten sonra korkuyla elinden attı; bu bir tür ipti.

“Pencap ipil” diye mırıldandı.

“Nedir bu?” diye sordu Raoul.

“Bu, asılarak ölmüş olan adamın boş yere aranan ve bulunamayan ipi olabilir!” dedi Acem ürpererek.

Ardından da hemen yeni bir endişeye kapıldı. Acem, fenerinin yuvarlak, küçük kırmızı ışığını duvar boyunca gezdirdi. Işık tuhaf bir nesnenin üzerinde durdu. Bu, üzerinde yaprakları olan ve hâlâ canlı görünen bir ağaç gövdesiydi. Bu ağacın dalları duvar boyunca yukarı uzanıyor ve tavanda kayboluyordu.

Işığın aydınlattığı alanın çok küçük olması nedeniyle, bunun ne olduğunun farkına varmak başta zor oldu. Dalların çıktığı bir köşe ve ardından yapraklar görölüyordu ve sonra bir diğeri... Ve yan taraflarda, fenerin yansıyan ışığından başka hiçbir şey göröl-müyordu. Raoul, elini, hiçbir şey barındırmıyormuş gibi görünen bu saydam yüzeyin üzerinde dolaştırdı.

“Bak! Duvar aynayla kaplı!” dedi.

“Evet! Bu bir ayna!” dedi Acem de derin bir heyecan duyarak. “İşkence odasının içine düştük!” diye de ekledi alnından akan terleri tabancasını tutan eliyle silerek.

XXII

Acem'in Operanın Alt Katlarında Yaşadığı İlginç ve Bilgilendirici Maceralar

Acem'in Anılarından Alınmıştır

Acem, o geceye kadar göl evine gölü geçerek nasıl boş yere ulaşmaya çalıştığını; üçüncü alt kattaki girişi nasıl keşfettiğini ve sonunda da Chagny Vikontu ile birlikte Hayalet'in iblisçe icadı olan *işkence odasında* kendilerini nasıl kapana kısılmış halde bulduklarını kendisi anlattı. İşte bize verdiği (hangi şartlar altında verdiğini daha sonra anlatacağım) ve tek kelimesine dokunmadığım, onun yazılı anlatımı. Bu anlatımı olduğu gibi veriyorum çünkü Raoul ile bir araya gelmeden önce, Daroga'nın göl evinin etrafında yaşadığı maceraları sessizce geçiştirmemem gerektiğini düşündüm. Bu oldukça ilginç görünen macera, bizi bir süreliğine işkence odasından uzaklaştıracak olsa da, önemli şeyleri ve Acem'in meseleleri hallederken, bizlere çok sıradışı gelebilecek tutum ve davranışlarını izah ettikten sonra, odaya döndüğümüzde daha aydınlanmış olacağız.

"Göl evine ilk kez giriyordum," diye yazar Acem. "Yer kapakları meraklısına —İran'da, benim memleketimde, Erik'e bu isim verilmişti— gizemli kapıları bana açması için boşuna yalvarmıştım.

Buna hep itiraz etmişti. Sırları ve numaraları hakkında bilgi almak için her türlü kurnazlığa başvurmuştum ama çabalarım sonuçsuz kalmıştı. Erik'i, kendisine evi olarak seçtiğini düşündüğüm operada tekrar bulunca, onu üst katların ya da alt katların koridorlarında olsun, gölün kıyısında olsun, yalnız olduğunu sanıp küçük kayığa binerek doğrudan karşıdaki duvara yanaştığı zamanlarda olsun, sık sık gizlice takip ettim. Fakat onu saran gölge, duvardaki kapıyı tam olarak nereden harekete geçirdiğini göremeyeceğim kadar koyuydu hâlâ. Hem merak ettiğim için hem de canavarın bana söylediği birkaç sözü düşünürken aklıma gelen korkunç bir düşünce, onun tarafından fark edilmeyeceğimi düşündüğüm bir gün, küçük kayığa götürdü beni ve bu kayığa atlayıp karşı duvarda Erik'in gözden kaybolduğu yere yöneldim. O kıyıları koruyan Siren ile işte o zaman karşılaştım. Siren'in ölümcül çekiciliği az daha hayatımı kaybetmeme neden olacaktı. Olay şöyle gelişti. Kıyıyı henüz terk etmiştim ki içinde yol aldığım sessizlik, nasıl olduğunun farkına varamadan bozuldu ve ezgiyle çıkan nefes sesine benzer bir ses etrafımı sardı. Bu hem bir nefes sesi hem de bir müzikti; gölün sularından tatlı bir şekilde yükseliyordu ve nasıl olduğunu anlayamadan bu ses beni sarıp sarmaladı. Beni takip ediyor, benimle birlikte yer değiştiriyordu ve bu durum beni korkutmuyordu. Aksine, bu tatlı ve çekici ezginin kaynağına yaklaşmak arzusuyla, küçük kayığın kenarından suya doğru eğildim çünkü bu ezginin suyun içinden geldiğinden hiç şüphem yoktu. Çoktan gölün ortasına varmıştım ve kayıkta benden başka kimse yoktu; ses, çünkü şimdi bunun bir ses olduğu net bir şekilde anlaşıyordu, suyun üzerinde, benim yanımdaydı. Eğildim... Daha da eğildim... Göl mükemmel derecede sakindi ve Scribe Sokağı'ndaki hava deliğinden sızarak suyun yüzeyine vuran ay ışığına rağmen, suyun mürekkep gibi siyah ve kırıltısız yüzeyinde hiçbir şey göremiyordum. Belki kulaklarım çınlıyordur diye, kulaklarımı ovuşturdum. Fakat şarkı söyleyerek beni takip eden ve şimdi beni

kendisine çeken bu soluk sesi kadar ahenkli bir kulak çınlamasının olamayacağı gerçeğini anladım.

“Eğer batıl inançları olan ya da kolayca aldatılabilen biri olsaydım, ben de göl evinin sularında seyahat edebilecek kadar gözüpek olan bir yolcuğu etkilemekle görevli birkaç sirenle karşı karşıya olduğumu düşünürdüm fakat Tanrı’ya şükürler olsun ki fantastik olayların iç yüzünü çok iyi bilen ve bu tür olayları çok seven insanların yaşadığı bir ülkeden geliyordum ve ben de geçmişte bunları yakından incelemiştim; sonuç olarak, işini iyi bilen birinin basit numaralarla insanların zayıf hayal dünyalarını çok güzel işletebileceğini biliyordum.

“Erik’in yeni bir icadıyla karşı karşıya olduğuma dair zerre kadar şüphem yoktu fakat bu icat o kadar mükemmeldi ki küçük kayıktan eğilerek, bu üçkâğıtçılığın ne olduğunu keşfetmek arzusundan çok, onun tadını çıkarma arzusuna kapılmıştım.

“Eğildim... Eğildim ve kayık alabora olacak kadar yan yattı.

“Birdenbire suların içinden dev gibi iki kol çıktı ve boğazıma yapışarak beni karşı konulamaz bir güçle dibe çekmeye başladı. Eğer çığlık atacak zamanı bulmasaydım ve Erik sesimi tanımasaydı, kesinlikle suyun içinde kaybolup giderdim.

“Erik, hiç şüphesiz beni boğarak öldürmeyi arzu ediyor olsa da, yüzerek beni nazikçe kıyıya bıraktı.

“‘Ne kadar ihtiyatsız olduğunu görüyorsun, değil mi?’ dedi bana bu cehennemin suları üzerinden süzülürken önümde dikierek. ‘Neden evime girmeye çalıştın? Ben seni davet etmedim. Ne seni ne de bir başkasını istiyorum. Sen benim hayatımı, o hayatı benim için çekilmez kılmak için kurtarmamış mıydın? Yaptığın iyilik ne kadar büyük olursa olsun, Erik bunu en sonunda belki de unutacak ve iyi biliyorsun ki kimse Erik’e engel olamaz; hatta Erik’in kendisi bile!’ dedi.

“Erik konuşmaya devam ediyordu fakat şimdi, çoktan Siren numarası ismini verdiğim bu şeyin iç yüzünü öğrenmekten

başka arzum yoktu. O da benim bu merakımı tatmin edecekti çünkü gerçek bir canavar olan Erik —maalesef İran'dayken onu iş başında görme fırsatına sahip olduğum için ben onu bu şekilde nitelendiriyordum— bazı yönlerden hâlâ kibirli ve kendisiyle övünmeyi seven bir çocuk olarak kalmıştı ve karşısındaki insanları şaşırttıktan sonra, o mucizevi icadın zihninin ürünü olduğunu ispatlamaktan daha çok sevdiği başka bir şey yoktu.

“Gülmeye başladı ve bana uzun bir kamış gövdesi gösterdi.

“‘Bu iş çocuk oyuncağı! Suyun altında nefes alıp vermek ve şarkı söylemek için çok kullanışlı bir şey bu. Bu numarayı nehirlerin dibinde saklanarak saatlerce kalabilen Tonkin* korsanlarından öğrendim,’ dedi.**

“Ona sertçe çıkıştım.

“‘Bu numaran beni az daha öldürecektil’ dedim... ‘Ve belki başkaları için de ölümcül oldu.’

“Bana yanıt vermedi fakat çok iyi tanıdığım çocukça tehditkâr tavrıyla önümde dikildi.

“‘Bana dayatmada bulunmana izin vermeyeceğim,’ dedim çok net bir şekilde. ‘Bana ne söz vermiştin biliyorsun, Erik! Artık suç işlemek yoktu!’

“‘Gerçekten mi? İşlediğim suçlar mı oldu?’ dedi sevimli bir tavır takınarak.

“‘Zavallı!’ diye bağırdım... ‘*Mazenderan’ın mutlu geçen saatlerini unuttun mu yoksa?*

“‘Evet, onları unutmayı isterdim,’ dedi birdenbire üzgün bir ifadeyle, ‘fakat küçük sultanı ne kadar çok güldürmüştüm.’

“Bütün bunlar geçmişte kaldı... Artık şimdide yaşıyoruz ve

Vietnam’ın kuzey doğusunda yer alan bir bölge. —çn

Tonkin’deki yönetimden Paris’e, 1900 Temmuz’u sonunda, korsanlarıyla birlikte askerlerimiz tarafından izi sürülen meşhur çete reisi De Tham’ın ve korsanlarının kamış numarası sayesinde nasıl kaçabildiklerini anlatan bir rapor gelir. —G. L.

şimdini bana borçlusun, eğer ben istemeseydim bir şimdin olmayacaktı! Bunu unutma, Erik! Senin hayatını kurtardım!’ dedim.

“Sonra da konuşmanın seyrinin değişmesinden yararlanarak, uzun zamandan beri zihnimi meşgul eden bir şeyden bahsetmek istedim ona.

“‘Erik, bana yemin et...’

“‘Ne? Yeminlerimi tutmadığımı iyi bilirsin. Yeminler budalaları tuzağa düşürmek içindir.’

“‘Söyle bana... Bunu bana söyleyebilirsin.’

“‘Neyi?’

“‘Avize... Avize, Erik...’

“‘Avizeye ne olmuş?’

“‘Ne demek istediğimi çok iyi biliyorsun.’

“‘Ah! Şu avize...’ diye alaycı bir şekilde güldü, ‘elbette anlatırım sana! Avize olayı benim işim değil! Avize çok eskiydi ve yıpranmıştı.’

“Erik gülerken daha da korkutucu oluyordu. Kayığına binerken öyle alaycı ve meşum bir kahkaha attı ki ürpermeden edemedim.

“‘Çok yıpranmıştı, Sayın Daroga!’ Avize çok yıpranmıştı... Kendi kendine düştü... Pat diye düştü! Şimdi, sana bir tavsiye, Daroga, eğer beynini üşütmek istemiyorsan git kurulan! Bir daha kayığıma asla binme ve özellikle de evime girmeye çalışma... Her zaman orada olmam, Daroga! Cenaze marşımı sana ithaf etmek istemiyorum!’ dedi.

“Bunları söylerken alaycı bir şekilde gülüyor ve kayığın kış tarafında ayakta durarak, tek kürekle kayığı iterken maymun gibi dengede kalmaya çalışıyordu. Altın gibi parlayan gözleriyle de ölüm getiren bir kayıkçı gibi görünüyordu. Daha sonra sadece gözleri görünmeye devam etti ve gölün karanlığında gözden kayboldu.

Daroga, İran’da, yönetime bağlı polis gücünün genel müdürü için kullanılan isimdir. —çn

“O günden sonra, gölün kenarındaki evine girmekten vazgeçtim. Öyle görünüyordu ki eve oradan giriş çok iyi korunuyordu, özellikle de benim orayı bildiğimi öğrendiğinden beri. Fakat başka bir giriş daha olması gerektiğini düşünüyordum çünkü Erik birkaç kez yeraltındaki üçüncü katta kendisini izlerken, nasıl olduğunu anlayamadığım bir şekilde ortadan kaybolmuştu. Bunu daha fazla tekrar etmek istemiyorum ama Erik’in operaya yerleştiğini öğrendiğim günden beri, sürekli olarak, meydana gelebilecek sıradışı korkunç olayların endişesini taşıyordum. Başıma gelebilecekler için değil; başkalarının başına gelebilecek olanlar için endişeleniyordum* ve ölümcül bir kaza gerçekleştiğinde kendi kendime, ‘bu belki de Erik’in işi!’ demeden edemiyordum; oysa etrafımdakiler, ‘Hayalet’in işi bu!’ derlerdi. İnsanların bu cümleyi gülerek söylediklerine kaç kez şahit oldum. Zavallılar! Hayalet’in ete kemiğe bürünmüş bir halde var olduğunu ve bahsettikleri içi boş gölgeden çok daha korkunç olduğunu bilselerdi, yemin ederim ki dalga geçmeyi bırakırlardı! Keşke Erik’in, özellikle de opera gibi bir yerde neler yapabileceğini ve beni korkutan düşüncenin temelinde aslında ne olduğunu bilselerdi!

“Bana gelince, ben artık yaşamıyordum... Erik bana, çok ciddi bir ifadeyle, olduğu haliyle sevilmesinden beri çok değiştiğini ve insanların en erdemlisi haline geldiğini söylemesine rağmen, bu canavarı düşündükçe ürpermeden edemiyordum; özellikle de olduğu haliyle sevildiğini söylemesi karşısında büyük şaşkınlık yaşamıştım. Onun iğrenç ve kimsede görülmeyen itici çirkinliği

Acem, burada, Erik’in kaderinin aynı zamanda kendisini de ilgilendirdiğini itiraf edebilirdi; çünkü Tahran yönetiminin Erik’in hala hayatta olduğunu öğrenip öğrenmediğini bilmiyordu ve yönetim onun mütevazı maaşını kesebilirdi. Bununla birlikte Acem’in asil bir kalbe sahip cömert biri olduğunu ve başkalarının başına gelebilecek felaketler için endişe duyduğundan da şüphe etmediğimizi belirtmemiz gerekir. Zaten, bütün bu olay boyunca onun, her türlü övgünün üzerindeki davranışı bunu ispatlamaktadır. —G. L.

insanlar tarafından dışlanmasına neden oluyordu ve bana öyle geliyordu ki o da bu yüzden insanlara karşı hiçbir yükümlülük duymuyordu. Onun bana aşkından bahsetmesi korkularımı daha da artırdı çünkü o, çok iyi bildiğim övünme huyuyla ima ettiği bu olayda, öncekilere benzemeyen ve daha korkunç dramların ayak seslerini duyuyordum. Yüce duyguların ve korkunç bir umutsuzluğun Erik'in acısını ne ölçüde artırabileceğini biliyordum ve bana söyledikleri —ki bunlar, korkunç bir felaketin habercisi gibiydi— aklımı kurcalayıp duruyordu.

“Diğer yandan, canavar ve Christine Daaé arasındaki tuhaf manevi alışverişi keşfetmiştim. Genç şarkıcının soyunma odasının ardiyesine saklandım ve oradan, Christine'in çok bariz bir şekilde vecde kapılmasına neden olan harika müzik dinletilerine şahit oldum. Yine de, Erik'in sesinin —onun sesi istediğinde bir gök gürültüsü gibi yankılanır ya da meleklerle özgü bir tınıyla çıkardı— onun çirkinliğini unutturabileceği hiç aklıma gelmemişti.

“Christine'in onu henüz görmediğini anlayınca, her şeyin farkına vardım. Locaya girme fırsatım oldu ve onun bana geçmişte verdiği dersleri hatırlayınca, aynanın bulunduğu duvarı döndüren numarayı anlamakta hiç zorluk çekmedim. Sesi ileten içi boş tuğlalar sayesinde, sanki Christine'in yanı başındaymış gibi onun konuştuklarını duyabildiğini tespit ettim. Oradan pınara ve zindana —Komüncülerin zindanı— giden yolu ve ayrıca Erik'in doğrudan sahnenin altına inmesine izin veren kapağı da keşfettim.

“Birkaç gün sonra, kendi gözlerimle ve kulaklarımla Erik ve Christine'in görüştüklerine şahit olunca ve Komüncülerin yolunun üzerindeki (yeraltında, en uçta) küçük pınarın başında canavarı, kendinden geçmiş olan Christine Daaé'nin alnını ıslatırken yakalayınca, şaşırmadım. Bir kır at, operanın altındaki ahırlardan kaybolan peygamberin atı, yanlarında sakince duruyordu. Kendimi gösterdim. Felaketti. Altın rengi gözlerinde şimşekler

çaktığını gördüm ve daha tek söz söylemeden, alnımın ortasına aldığım bir darbeyle bayıldım. Kendime geldiğimde Erik, Christine ve kır at ortalarında görünmüyorlardı. Zavallının göl evinde hapis olduğuna dair en ufak şüphem yoktu. Böyle bir girişimin tehlikesine rağmen, hiç tereddüt etmeden kıyıya dönmeye karar verdim. Kıyının yamacına gizlenerek yirmi dört saat boyunca canavarın ortaya çıkmasını bekledim çünkü alışveriş yapmak zorunda kalacağı için çıkacağını düşünüyordum. Yeri gelmişken, Paris'e gitmek için çıktığında ya da kendisini insanlara göstermeye cesaret edemediği zamanlarda, o korkunç burun deliğinin olduğu yere, altında bıyık da bulunan kartondan bir burun takıyordu. Bu durum onun ölüye benzeyen görüntüsünü ortadan kaldırmıyordu çünkü o geçerken insanlar arkasından, 'İşte ölüme çelme takan baba geçiyor,' diyorlardı. Fakat bu maske, az çok —az çok dediğime dikkat edin— onun görüntüsünü tahammül edilir hale getiriyordu.

"Gölün kıyısında —Averne Gölü'nün* kıyısında, bu gölün ismini, dalga geçerek, bana pek çok kez böyle telaffuz etmişti— onu beklerken sabretmekten yorulunca, başka bir kapıdan, 'üçüncü alt kattaki' kapıdan çıkmış olabileceğini düşünüyordum ki karanlığın içinde bir su şıptırtısı duydum ve fener gibi parıldayan bir çift göz gördüm; az sonra da kayık kıyıya yanaşıyordu. Erik kayıktan kıyıya atladı ve bana doğru gelmeye başladı.

"'Yirmi dört saattir buradasın,' dedi bana; 'canımı sıkıyorsun! Bu işin sonu senin için kötü bitecek, demedi demel! Bunun böyle olmasını isteyen de sen olmuş olacaksın çünkü ben, sabredebileceğim kadar sabredebileceğim senin için! Beni takip edebileceğini mi sanıyorsun, koca budala! —metinde böyle— Seni takip eden benim asıl, benim hakkımda, burası hakkında bildiğin her şeyi biliyorum. Dün, *Komüncülerin yolunda* karşıma çıktığında seni

başıladım fakat bir daha görmeyeyim seni! İnan bana, bu yaptığın çok büyük bir düşüncesizlik. Neyi ima ettiğimi anlıyor musun, merak ediyorum!”

“O kadar öfkeliydi ki o anda, sözünü kesmemeye dikkat ettim. Gürültüyle nefes verdikten sonra, benim zihnimdeki korkutucu düşünceyle örtüşen kendi korkunç düşüncesini söyledi.

“Neyi ima ettiğimi son kez ve kesin anlamam gerek! Bu düşüncesiz davranışlarına devam edersen – çünkü alt katlarda ne işin olduğunu bilmeyen fötr şapkalı gölge, daha önce seni iki kez yakaladı ve yöneticilerin yanına götürdü; onlar da seni peri, cin numaralarına ve tiyatronun kulislerine meraklı kaçık bir Acem olarak gördüler (ben de oradaydım... Onların ofisindeydim; bilirsin ki ben her yerdeyimdir). İşte bu düşüncesizliğinde ısrar edersen diyorum, burada ne aradığının hesabını vermek zorunda kalacaksın ve Erik’i aradığını söylediğinde, onlar da senin gibi Erik’i aramak isteyecekler ve en sonunda, göl evini keşfedecekler... İşte o zaman çok kötü olacak, dostum! Günah benden gidecek!”

“Yine gürültülü bir nefes verdi.

“Günah benden gidecek! Eğer Erik’in sırları Erik’in sırları olarak kalmazsa, pek çok *insan evladının* vay haline! Sana söyleyeceklerim bu kadar. Eğer koca bir budala değilsen (metinde böyle) ve neyi ima ettiğimi anlıyorsan, bu kadarı senin için yeterli olacaktır.’

“Kayığının kıç tarafında oturuyordu ve ona yanıt vermemi beklerken kayığın tahtasına topuklarıyla vuruyordu. Ona sadece şunları söyledim.

“Buraya Erik’i aramak için gelmedim!”

“Neden geldin o halde?”

“Bunu iyi biliyorsun. Christine Daaé için geldim.’

“Bana şu karşılığı verdi:

“Ona evimde randevu verme hakkına sahibim. Olduğum halimle seviyor beni.’

“‘Bu doğru değil,’ dedim. ‘Onu kaçırdın ve hapis tutuyorsun!’

“‘Dinle beni,’ dedi, ‘eğer onun beni olduğum halimle sevdiğini sana ispatlarsam, bir daha işlerime karışmamaya söz verir misin?’

“‘Evet, söz veriyorum,’ dedim tereddüt etmeden çünkü böyle bir canavar için bile böyle bir kanıt sunmak imkânsız diye düşünüyordum.

“‘İşte bu kadar basit! Christine Daaé buradan canı ne zaman isterse çıkacak ve geri gelecek! Evet, buraya geri dönecek! Çünkü bu onun hoşuna gidecek... Kendi kendine dönecek çünkü beni olduğum gibi seviyor!’

“‘Ah! Onun geri döneceğinden şüpheliyim! Fakat gitmesine izin vermek senin görevin.’

“‘Görevim mi? Koca budala! (metinde bu şekilde) Bu benim arzum! Onun gitmesine izin vermeyi arzuluyorum ve o geri dönecek çünkü beni seviyor! Sana söylüyorum bak! Bütün bu işin sonu evlilikle bitecek... Güzel bir evlilikle, koca budala! (metinde bu şekilde). Bana inanıyor musun artık? Sana evlilik ilahimin yazıldığını söylüyorum, Kyrie İlahisi’ni duyacaksınız!’

“‘Kyrie İlahisi’ni alçak sesle söylerken, kayığın tahtasına topuklarıyla vurarak bir ritim tutturmuştu: ‘*Kyrie! Kyrie! Kyrie Elesion!*’ Bu ayini göreceksin!’

“‘Dinle, eğer Christine Daaé’nin göl evinden özgürce çıktığını ve oraya özgürce döndüğünü görürsem sana inanacağım!’

“‘Ve benim işlerimle artık ilgilenmeyeceksin, değil mi? Pekâlâ, bunu göreceksin. Maskeli baloya gel. Christine ve ben baloda kendimizi şöyle bir göstereceğiz. Git, ardiyede gizlen; Christine odasına geldikten sonra, kendi rızasıyla *Komüncülerin yolunu* tutacak yine, göreceksin bunu.’

“‘Anlaştık!’

“Eğer böyle bir şeye şahit olursam, bunu kabullenmekten başka çarem kalmayacaktı çünkü bu kadar güzel bir kadın, iğrenç bir canavarı sevme hakkına her zaman sahiptir; özellikle de bu kadın

eğer seçkin bir opera sanatçısıysa ve karşısına çıkan canavar, Erik gibi müzikle baştan çıkarma gücüne sahipse.

“‘Şimdi, git! Çünkü alışverişe gitmem gerekiyor!’

“Christine Daaé için endişelenmeye devam ederek oradan ayrıldım fakat özellikle, düşüncesizce davranışlarım hakkında söylediği sözler nedeniyle uyanan korkunç düşünce içimi kemiriyordu.

“Kendime, ‘Bütün bunlar nasıl sonlanacak?’ diye soruyordum. Kaderci biri olmama rağmen, bugün insan soyundan gelen pek çok kişiyi tehdit eden bu canavarın yaşamasına izin vererek, üzerime aldığım inanılmaz sorumluluğun bende yarattığı tarifi mümkün olmayan sıkıntıdan kendimi kurtaramıyordum.

“Olayların, onun bana söylediği şekilde gerçekleşmesi karşısında çok şaşırdım. Christine Daaé göl evinden çıktı ve görünürde onu buna zorlayan bir neden olmaksızın, oraya pek çok kez geri döndü. Zihnimi artık bu gizemli aşk hikâyesiyle yormak istemiyordum fakat Erik’i düşünmekten vazgeçmek –zihnimdeki korkutucu düşünce nedeniyle– benim için çok zordu. Son derece ihtiyatlı davranarak, ne gölün kıyısına dönmek ne de Komüncülerin kullanmış olduğu yoldan geçmek gibi bir hataya düştüm. Fakat yeraltında, üçüncü kattaki kapıyla ilgili takıntım yakamı bırakmadığı için, gün içinde genellikle ıssız olduğunu bildiğim bu yere birkaç kez gittim. Oraya bırakılmış olan *Lahor Kralı* dekorunun arkasına gizlenerek, hiçbir şey yapmadan uzun saatler geçiriyordum. Bu dekorun oraya neden bırakıldığını bilmiyordum çünkü *Lahor Kralı* sık oynanan bir oyun değildi. Bu kadar sabrın bir mükâfatı olmalıydı. Bir gün, canavarın dizlerinin üzerinde emekleyerek bana doğru geldiğini gördüm. Beni görmediğine emindim. Orada bulunan dekor ile bir dekor desteğinin arasından geçti, duvara kadar gitti ve uzaktan yerini tespit ettiğim bir yayı harekete geçirerek bir taşı yerinden oynattı ve böylece bir geçit açıldı. Bu geçitte kayboldu ve taş arkasından kapandı. Canavarın, zamanı geldiğinde beni göl evine götürecek olan sırrını öğrenmiştim.

“Emin olmak için yarım saat kadar bekledim ve sonra ben de yayı hareket ettirdim. Erik yaptığında olan her şey ben yapınca da oldu. Fakat Erik’in evinde olduğunu bildiğim için deliğin içine girmedim. Diğer yandan, Erik tarafından yakalanabilirim düşüncesi aklıma hemen Joseph Buquet’nin ölümünü getirdi ve *insan soyundan gelen* pek çok kişi için yararlı olabilecek böyle bir keşfi tehlikeye atmak istemediğim için, Persler zamanından beri değişmeden gelen bir sistemi tatbik ederek, taşı özenle yerine yerleştirdikten sonra tiyatronun alt katından ayrıldım.

“Haklı olarak hâlâ Erik ile Christine Daaé arasındaki gizli ilişkiyle ilgilendiğimi düşünüyorsunuzdur, içinde bulunduğumuz şartlarda hastalıklı bir meraka boyun eğecek değildim fakat daha önce de söylediğim gibi, zihnimdeki korkutucu düşünce yakamı bırakmıyordu: ‘Eğer Erik, olduğu haliyle sevilmediğini keşfederse, ondan her şeyi bekleyebiliriz,’ diye düşünüyordum. Operada —temkinlice— yaptığım gezintiler sonucunda canavarın hüznünlü aşkıyla ilgili gerçeği kısa sürede öğrendim. Erik, Christine’in zihnini korkuyla işgal etmişti fakat bu tatlı çocuğun kalbi tamamen Vikont Raoul de Chagny’ye aitti. Raoul ve Christine, operanın üst katlarında —canavardan kaçarak— iki masum nişanlı gibi oynarlarken, birinin onları izlediğinden şüphelenmiyorlardı. Her şeyi göze almıştım. Gerekirse canavarı öldürecek ve sonra da gidip adalete teslim olacaktım. Fakat Erik ortalarda görünmüyordu ve bu benim içimi hiç rahatlatmıyordu.

“Nasıl bir hesap yaptığımı söylemeliyim. Canavar kıskançlık nedeniyle evinden uzak olacaktı ve ben üçüncü alt kattan geçerek göl evine elimi kolumu sallayarak girecektim. Orada ne olduğunu öğrenmemin herkese yararı vardı. Bir fırsatın çıkmasını beklemekten yorulduğum bir gün, taşı yerinden oynatır oynatmaz harika bir müzik geldi kulağıma; canavar, evinin bütün kapılarını açmış, Muzaffer Don Juan eseri üzerinde çalışıyordu. Bunun, onun hayatının eseri olduğunu biliyordum. Hiç kıpırdamamaya özen

göstererek, karanlık delikte öylece kaldım. Erik, bir an çalmayı bıraktı ve evin içinde deli gibi yürümeye başladı. Çınlayan bir sesle, 'Bütün bunlar, öncesinde bitmiş olmalı! Tamamen bitmiş!' diye bağırmaya başladı. Bu sözler beni daha da rahatsız etti; müzik yeniden başlarken, taşı yavaşça kapattım. Taş kapalı olmasına rağmen, Siren'in suların altından çıkardığı ses gibi, yerin altından çıkıyormuş hissi yaratan müziğin sesi uzaklardan belli belirsizce kulağıma geliyordu. Joseph Buquet öldüğü zaman, kendileriyle dalga geçilen birkaç makinistin sözleri geldi aklıma: 'Asılı bulunan cesedin etrafında ölülerin şarkısına benzeyen bir ses vardı,' demişlerdi.

"Christine Daaé'nin kaçırıldığı gün tiyatroya oldukça geç bir saatte gelmiştim ve kötü haberleri duyunca bir titreme sarmıştı bedenimi. Korkunç bir gün geçirmiştim çünkü Christine ile Chagny Vikontu'nun evlilik haberini veren gazeteyi sabah okuduğumdan beri canavarı ihbar etsem mi, etmesem mi bunu düşünüp duruyordum. Fakat aklımı başıma topladım ve böyle bir davranışın muhtemel felaketin gelişini çabuklaştırmaktan başka bir işe yaramayacağına ikna oldum.

"Araba beni operanın önüne bıraktığında, binanın hâlâ ayakta olduğunu görünce çok şaşırmıştım.

"Fakat her doğulu gibi ben de biraz kaderciydim. Başımıza her şeyin gelmesini bekleyerek içeri girdim.

"Christine Daaé'nin hapishane sahnesinde kaçırılışı herkesi şaşırtırken, ben hazırlıklıydım. Onu el çabukluğuyla hokkabazlar kralı gibi ortadan yok eden hiç şüphesiz Erik'ti ve gerçekten de hokkabazlar kralıydı ol Bu sefer, hem Christine'in hem de belki diğer herkesin sonunun geldiğini düşünüyordum.

"Bir an, tiyatrodaki beklenen bu insanlara kaçıp canlarını kurtarmalarını söylesem mi acaba, diye düşündüm. Fakat beni kesin deli sanırlar diye bu uyarıyı yapmaktan vazgeçtim. Sonunda, örneğin, 'Yangın var!' diye bağırarak insanları çıkarsam ne olur,

diye düşündüm fakat insanların kaçarken birbirlerini ezmeleri ve cılgınca mücadele etmeleri sonucunda beklenen felaketten daha büyük bir felakete neden olabileceğimi düşündüm.

“Yine de, daha fazla gecikmeden kişisel olarak harekete geçmeye karar verdim. Üstelik zaman da çok uygun görünüyordu. Erik o anda sadece ele geçirdiği kişiyle ilgilendiği için şansım daha da yüksekti. Bu durumdan, onun evine üçüncü alt kattan girmek için yararlanmak lazımdı ve bu girişimimde bana yardım edecek kişi olarak umutsuzluk içinde kıvranan zavallı Vikont’u düşündüm; daha ağızımdan çıkan ilk sözde, beni çok duygulandıran bir güven sergileyerek teklifimi kabul etti. Hizmetkârımı tabancalarımı getirmesi için göndermiştim. Darius elindeki kutuyla, Christine’in soyunma odasına, yanımıza geldi. Vikont’a bir tabanca verdim ve ona bu tabancayı, benim yaptığım gibi ateş etmeye hazır bir halde tutmasını tavsiye ettim çünkü sonuçta Erik bizi duvarın arkasında bekliyor olabilirdi. Komüncülerin yolundan ve kapaktan geçmeliydik.

“Zavallı Vikont, tabancalarımı görünce, bana düello mu yapacağız diye sormuştu. Ona, elbette diye yanıt verdim; hem de ne düello olacaktı! Fakat ona bunları izah edecek zamanım yoktu. Vikont cesur biriydi ama rakibi hakkında neredeyse hiçbir şey bilmiyordu! Böyle olması çok daha iyiydi!

“Hokkabazların en zekisiyle yapılan bir düellonun yanında, kılıç ustalarının en korkuncuyla yapılan düellonun lafı bile edilmez! Aslında sadece istediğinde görünen ve üstelik siz zifiri karanlığın içindeyken etrafında olup biten her şeyi gören bir adama karşı mücadele etmek düşüncesine alışmakta ben bile zorluk çekiyordum. Bu öyle bir adamdı ki sahip olduğu tuhaf ilim, kurnazlığını, hayal gücünü ve yeteneğini, onun bütün doğal güçlerini gözlerinizde ya da kulaklarınızda, içinde kaybolacağınız bir yanılsama yaratmak amacıyla bir araya getirerek kullanmasına izin veriyordu ve bütün bunlar operanın altında, yani göz boyama oyunlarının tam mer-

kezinde gerçekleşiyordul Bütün bunları düşününce ürpermemek elde mi? Operanın –altta beş, üstte ise yirmi beş kattan oluşan– içine hem vahşi, hem de şakacı bir Robert Houdin’in kapatıldığını düşünün; kâh dalga geçiyor kâh nefret ediyor! Yeri geldiğinde ceplerinizi boşaltıyor, yeri geldiğinde öldürüyor! Ya da şunu düşünün: “Yerin altına inen dehlizlerin ustası olan birine karşı, bu tür dehlizlerin –Aman Tanrım! O benim ülkemde, İran’dayken, bütün saraylarımızda yerin altına açılan dehliz kapaklarının en şaşkınlık yaratanlarını inşa etmişti, bunlar eksenlerinde dönebi- len kapaklardı– bolca bulunduğu bir memlekette savaşıyorsunuz!

“Onun göl evine götürdüğü ve bir kez daha bayılmış olan Christine Daaé’yi terk etmemiş olmasını umut ediyordum; en büyük korkum ise, çoktan yakınımıza gelmiş ve Pencap kementini hazırlamış olmasıydı.

“Hiç kimse Pencap kemendini ondan daha iyi atamaz; o, boğarak öldüren katillerin prensidir. *Mazenderan’ın mutlu saatleri* zamanında küçük sultanı güldürmeyi bitirdikten sonra sultan ondan, kendisini şimdi de tüylerini diken diken edecek bir numarayla eğlendirmesini istemişti. Erik’in aklına Pencap kemendinden daha iyisi gelmemiştir. Bir süre Hindistan’da yaşayan Erik, oradan, boğma yöntemleri konusunda inanılmaz bir yetenek kazanarak dönmüştü. Kendisini bir avluya kapattırıyor ve oraya büyük bir kılıçla ya da uzun bir mızrakla mücadele edecek bir savaşçı –genellikle idama mahkûm edilmiş biri oluyordu bu savaşçı– getirmelerini istiyordu; Erik’in elinde ise bir tek kemendi bulunuyordu. Savaşçı onu ölümcül bir darbeye tam yendiğini düşünürken kemendin ıslık sesi duyuluyordu. Erik, bir bilek hareketiyle ince kemendi düşmanının boğazına geçiriyor ve onu sürükleyerek, bütün bu olanları pencereden alkışlayarak izleyen küçük sultanın ve nedimelerinin önüne getiriyordu. Küçük sultanın kendisi de Pencap kemendini atmayı öğrendi ve bu şekilde pek çok nedimesini ve hatta kendisini ziyarete gelmiş olan dostlarını öldürdü. Fakat *Mazenderan’nın*

mutlu saatleri gibi korkunç bir konu hakkında daha fazla konuşmak istemiyorum. Chagny Vikontu ile operanın alt katlarına indiğimiz için bu konudan bahsetmek zorunda kaldım çünkü arkadaşımı her zaman karşı karşıya kalabileceğimiz boğulma tehdidine karşı uyarmam gerekiyordu. Elbette, alt katlara adımımızı attığımız andan itibaren, tabancalarım artık hiçbir işe yaramayacaktı çünkü Komüncülerin yoluna girdiğimizde Erik bize ilk başta karşı çıkmazsa, kendisini artık göstermeyeceğinden emindim. Fakat bizi her an boğabilirdi. Bütün bunları Vikont'a izah edecek zamanım yoktu ama zamanım olsaydı bile bir yerlerde, karanlık bir köşede ısıklık olarak üzerimize gelmek için hazır bekleyen bir Pencap kemendi olduğunu ona izah etmek için kullanır mıydım bu zamanı, bilmiyorum. Durumu karmaşık hale getirmenin bir yararı yoktu ve bu yüzden Mösyö de Chagny'ye elini her zaman göz hizasında tutmasını, kolunu dirseğinden kırarak "ateş" emrini bekleyen tabancalı bir silahşorun pozisyonunu almasını tavsiye etmekle yetindim. Bu pozisyondayken en yetenekli kement atıcısı bile Pencap kemendini uygun bir şekilde atamazdı. Pencap kemendi, boynunuzla birlikte kolunuzu ve elinizi de içine alacağından, zaten kolayca çözülebilen bir kement olduğundan, etkisiz kalacaktı.

"Komiseri, birkaç kapı kapayıcısını ve ardından itfaiyecileri atlattıktan, ilk defa fare avcısına rastladıktan ve fötr şapkalı adama görünmeden geçtikten sonra, Vikont ve ben bir engelle karşılaşmaksızın üçüncü yeraltı katında *Lahor Kralı* dekoruyla dekor desteği arasında bulunan yere ulaştık. Taşı yerinden hareket ettirdim ve Erik'in operanın temellerinde yer alan iki duvarın arasına inşa edilmiş evinin içine atladık. (Erik, operanın mimarı olan Philippe Garnier'nin duvar işçiliğini üstlenen ilk müteahhitlerinden biri olduğu için ve ayrıca Paris kuşatması ile Komün dönemlerindeki savaş süresince operadaki çalışmalar resmi olarak askıya alındığında bile tek başına gizemli bir şekilde çalışmaya devam ettiği için, bu evi hiç zorlanmadan inşa etmişti.)

“Erik’i, bu zaman zarfında, kendi gururunu okşamak için bir sürü numara icat etmiş olabileceğini bilecek kadar iyi tanıyordum ve bu yüzden de evinin içine atlarken içim hiç rahat değildi. Mazenderan’daki saraylardan bazılarına neler yaptığını biliyordum. Dünyanın en düzgün yapılarından birini, çok kısa sürede, söylenen her sözün ispiyonlandığı ya da yankılandığı bir şeytan evi haline getirmişti. Bu canavar, hazırladığı dehlizlerle arkasında ne aile dramları, ne kanlı trajediler bırakmıştı! Çeşitli hileler kullanarak değişiklikler yaptığı sarayların içinde, nerede olduğunuzu bile anlayamazdınız! Şaşırtıcı icatları vardı. Ama hiç şüphesiz, işkence odası, bunların en ilginç, en korkuncu ve en tehlikelisiydi. Küçük sultanın şehir halkına eziyet etmekten zevk aldığı sıradışı durumlar dışında, oraya sadece idam mahkûmları konuluyordu. Bence burası, *Mazenderan’ın mutlu saatlerinin* en korkunç icatlarından birisiydi. İşkence odasına giren ziyaretçinin ‘canına tak ettiğinde’, demir ağacın dibine bırakılmış olan Pencap kemendiyi le kendi işini bitirmesine, her zaman izin verilmekteydi.

“Bu yüzden, canavarın evinin içine sızar sızmaz, Chagny Vi-kontu ile birlikte içine atladığımız odanın *Mazendera’nın mutlu saatlerindeki* işkence odasının tıpatıp aynısı olması karşısında, hiç şaşırmadım.

“Bütün gece boyunca çok korktuğum Pencap kemendinin, ayaklarımızın dibinde durduğunu gördüm. Bu ipin Joseph Buquet için kullanıldığına emindim. Baş makinist de bir gece, benim gibi Erik’i, yerin üç kat altındaki taşı yerinden oynatırken görmüş olmalıydı. Merakından dolayı, taş kapanmadan geçmeye çalışmış ve işkence odasına düşmüş olmalıydı, oradan ise asılarak ölmüş olarak çıkmıştı. Cesetten kurtulmak isteyen Erik’in, onu *Lahor Kralı* dekoru ile dekor desteği arasındaki yere taşımasını ve ibret olsun diye ya da yeraltında yaşamaya devam etmesini sağlayan batıl inançtan kaynaklanan korkuyu daha da büyütme amacıyla, oraya nasıl astığını gözümde canlandırabiliyordum.

“Fakat düşündükten sonra Erik, ilginç bir şekilde kedi bağırsağından yapılmış olan Pencap kemendini geri almak için dönmüştü çünkü bu durum savcının merakını uyandırabilirdi. Adamın asılı olduğu ipin ortadan kayboluşu da böylece açıklanmış oluyordu.

“İşte, şimdi, işkence odasında ayaklarımızın dibinde duruyordu Pencap kemendil Hiç korkuya kapılmadım ama sırtımdan soğuk bir ter boşaldı.

“Fenerin küçük kırmızı ışığını, bu meşhur odanın duvarlarında gezdirirken, feneri tutan elim titriyordu.

“Mösyö de Chagny bu durumu fark etti ve bana, ‘Neler oluyor, mösyö?’ diye sordu.

“Ona sert bir şekilde susmasını işaret ettim çünkü canavarın bizim işkence odasında olduğumuzu bilmediğini umut ediyordum hâlâ.

“Bu umut da bir rahatlama nedeni değildi çünkü işkence odasının yeraltındaki üçüncü kattan gelebilecek tehlikelere karşı göl evini korumakta kullanıldığını düşünüyordum ve bu koruma işini de belki kendiliğinden faaliyete geçerek gerçekleştiriyordu.

“Evet, belki de işkenceler otomatik olarak başlayacaklardı.

“Bunun başlaması için hangi hareketi yapmamız gerektiğini kim bilebilir?

“Arkadaşıma kesinlikle hareketsiz kalmasını tavsiye ettim.

“Ağır bir sessizlik hüküm sürüyordu.

“Fenerimin kırmızı ışığını işkence odasının içinde dolaştırmaya devam ettim... Bunu tanıyordum... Bunu tanıyordum...”

XXIII

İşkence Odasının İçinde

Acem'in Anlatısının Devamı

“Altıgen şekilli bir salonun tam ortasındaydık. Duvarlarının altısı da içeriden, baştan aşağıya aynayla kaplanmıştı. Köşelerde aynaların ek yerleri görülüyordu; silindirleri döndüren küçük alanlardı bunlar... Evet... Evet... Bunu tanıyordum. Ayrıca, bu küçük alanların birinin dibinde duran demir ağacı da tanıdım. İnsanların kendilerini asmaları için demir dalları olan ve gövdesi de demirden yapılmış olan bir ağaçtı bu.

“Arkadaşımın kolunu yakaladım. Chagny Vikontu, nişanlısına, ona yardım etmeye geldiğini haykırmak için sabırsızlıkla titriyordu. Kendisini tutamayacağından korkuyordum.

“Ansızın, sol tarafımızdan gelen bir gürültü duyduk.

“Önce yandaki odada sanki bir kapı açılıp kapandı, sonra boğuk bir inleme sesi geldi kulağımıza. Mösyö de Chagny'nin kolunu daha sıkı tuttum, sonra da kulağımıza net bir şekilde şu sözler geldi:

“‘Ya alacaksın ya da bırakacaksın! Ya evlilik töreni ya da cenaze töreni!’

“Canavarın sesini tanıdım.

“Yine bir inilti duyuldu.

“Bu durumu uzun bir sessizlik takip etti.

“Şimdi, canavarın onun evinde olduğumuzu bilmediğine ikna olmuşum çünkü aksi takdirde kendisini duymamamız için gerekli önlemleri alırdı. Bunu yapması için işkence izlemeye meraklı olanlar için yapılmış olan ve işkence odasının içine bakan görünmez küçük pencereyi sıkıca kapatması yeterli olurdu.

“Sonra, orada olduğumuzu bilse, işkencenin hemen başlayacağından emindim.

“O andan itibaren, Erik’e karşı büyük bir avantaj elde etmiş oluyorduk. Onun burnunun dibindeydik ve onun bundan haberi yoktu.

“Önemli olan şey, onu bundan haberdar etmemekti ve ara ara inlemelerini duyduğumuzu sandığımız Christine Daaé’ye ulaşmak için duvarlara atılmak isteyen Chagny Vikontu’nun harekete geçmesinden korkuyordum en çok.

“Cenaze töreni, bu hiç de neşeli değil’ dedi konuşmaya yeniden başlayan Erik, ‘Halbuki evlilik töreni... Bana bundan bahsedin! Muhteşem bir şey bul Bir karar alıp ne istediğini bilmeli insan! Benim için böyle yaşamaya devam etmek imkânsız; yerin dibinde, bir delikte, köstebek gibi! Muzaffer Don Juan bitti, şimdi ben de herkes gibi yaşamak istiyorum. Ben de herkes gibi pazar günleri koluma takıp gezmeye gideceğim bir karım olsun istiyorum. Yüzümü herhangi birinin yüzü gibi gösteren bir maske icat ettim. Dönüp bakmayacaklar bile. Kadınların en mutlusunu olacaksin. Üstelik bitip tükenene kadar, sadece kendimiz için şarkı söyleyeceğiz. Ağlıyorsun! Benden korkuyorsun! Aslında, kötü kalpli biri değilim. Beni sev, göreceksin! İyi biri olmam için sevilmem yeterli! Eğer beni seversen, kuzu gibi olurum ve bana istediğini yaparsın.’

“Bu aşk duasına benzeyen şeye eşlik eden inilti sesi, biraz sonra, yükseldikçe yükseldi. Bu kadar umutsuzca çıkan bir ses hiç duymamıştım; Mösyö de Chagny ve ben, bu korkunç iniltinin Erik’ten geldiğini anladık. Christine’e gelince, o bir yerlerde,

belki de önümüzdeki duvarın hemen arkasında, bağıracak gücü kalmamış ve korkudan dili tutulmuş bir halde, dizlerine kapanmış olan canavarı seyrederek duruyor olmalıydı.

“Bu inilti, okyanusun iniltisi gibi güçlü ve derinden geliyordu. Erik bu inilti sesini genzinin derinliklerinde, üç defa çıkardı.

“‘Beni sevmiyorsun! Beni sevmiyorsun! Beni sevmiyorsun!’

“Sonra yumuşadı:

“‘Neden ağlıyorsun? Bana acı verdiğini biliyorsun.’

“Sessizlik.

“Her sessizlik bizim için bir umuttu. ‘Duvarın gerisinde, Christine’in yanından ayrıldı belki de,’ diye geçiriyorduk aklımızdan.

“Christine Daaé’yi, canavar hiçbir şeyden şüphelenmeden, oradaki varlığımızdan haberdar etmenin bir yolunu düşünüyorduk sadece.

“İşkence odasından, Christine bize kapıyı açarsa çıkabilirdik ve ona yardım edebilmemizin ilk şartı buydu; çünkü kapının etrafımızı çeviren aynaların neresinde olduğunu bile bilmiyorduk.

“Yan taraftaki sessizlik, elektrikli bir zilin sesiyle bozuldu.

“Duvarın öte tarafından bir sıçrama sesi geldi ve Erik’in gök gürlemesi gibi çıkan sesi duyuldu:

“‘Kapı çalıyor! Zahmet edin de girin barıl’ dedi ölüm kokan alaycı bir gülüşle.

“‘Bizi yine rahatsız eden kim? Beni burada bekle biraz. *Gidip Siren’e kapıyı açmasını söyleyeyim.*’

“Bunun üzerine, uzaklaşan adımların sesi duyuldu, bir kapı kapandı. Hazırlanmakta olan yeni kötülüğün ne olduğunu düşünecek zamanım yoktu; belki de canavarın yeni bir suç işlemek için çıktığını unutmuştum. Anladığım tek bir şey vardı: Christine duvarın öteki tarafında yalnız kalmıştı!

“Chagny Vikontu çoktan bağırmaya başlamıştı: ‘Christinel Christinel’

“Biz yan odada konuşulanları duyduğumuza göre, Raoul’ün de sesini duyuramaması için hiçbir neden yoktu. Ama buna rağmen, Vikont pek çok kez seslenmek zorunda kaldı.

“Sonunda kulağımıza zayıf bir ses geldi.

“‘Rüya görüyorum,’ diyordu Christine.

“‘Christinel Christinel Benim, Raoul.’ Sessizlik.

“‘Bana yanıt verin, Christinel Eğer yalnızsanız, Tanrı aşkına, yanıt verin banal’

İşte o zaman, Christine’in Raoul’ün ismini mırıldandığı duyuldu.

“‘Evet! Evet! Benim! Bu bir rüya değil! Christine, güvenin banal Sizi kurtarmak için buradayız fakat ihtiyatsızlık etmeyin! Canavarı duyduğunuzda, bizi uyarın.’

“‘Raoul! Raoul!’

“Raoul, ona defalarca rüya görmediğini ve Erik’in evinin sırrını bilen güvenilir bir arkadaşının yolu göstermesi sayesinde onun yanına gelebildiğini tekrar etti.

“Fakat onda yarattığımız bu sevinç, yerini hemen, çok daha büyük bir korkuya bıraktı. Christine, Raoul’ün hemen uzaklaşmasını istiyordu. Erik’in onun saklandığı yeri bulmasından çok korkuyordu çünkü böyle bir durumda Erik, genç adamı öldürmekte tereddüt etmeyecekti. Birbirinin peşi sıraladığı birkaç sözcükle, bize Erik’in aşktan deliye dönmüş olduğunu ve eğer Christine, belediye başkanı ve papazın, Madeleine papazının önünde onun karısı olmayı kabul etmezse kendisiyle birlikte herkesi öldürmeye kararlı olduğunu anlattı. Bu Erik’in ona tanıdığı son süreydi. Söylediği gibi, Christine’in evlilik töreni ve cenaze töreni arasında bir seçim yapması gerekiyordu

“Üstelik Erik, Christine’in tam olarak anlayamadığı şu cümleyi de telaffuz etmişti: ‘Evet ya da hayır; eğer hayır olursa herkes ölecek ve gömülecek demektir!’

Fakat ben bu cümleyle ne demek istediğini tam olarak an-

lıyordum çünkü zihnimdeki korkutucu düşünceyle tam olarak örtüşüyordu.

“Bize Erik’in nerede olduğunu söyleyebilir misiniz?” diye sordum. Onun evden çıkmış olması gerektiği yanıtını verdi. ‘Bundan emin misiniz?’ diye sordum.

“Hayır! Bağlıyım... Hareket edemiyorum.’

“Bunun öğrenince hem Mösyö Chagny hem de ben öfkeyle bağırmamak için kendimizi zor tuttuk. Üçümüzün de kurtuluşu genç kadının serbestçe hareket edebilmesine bağlıdı.

“Ah! Oraya gidip onu kurtarmalıyım!’

“Fakat sizler neredesiniz?” diye sordu Christine yine... ‘Benim bulunduğum odada sadece iki kapı var. Raoul, size bahsettiğim Louis Philippe odasındayım! Erik’in girip çıkarken kullandığı kapı ile onun benim yanımdayken hiç açmadığı ve diğer tarafına geçmemi yasakladığı başka bir kapı var. O kapının, kapıların en tehlikelisi olduğunu söyledi! İşkence kapısıymış!’

“Christine, biz o kapının arkasındayız!’

“İşkence odasında mısınız?’

“Evet ama kapıyı göremiyoruz.’

“Ah! Keşke oraya kadar kendimi sürükleyebilseydim... Kapıya vururdum ve siz de kapının nerede olduğunu anlardınız.’

“Bu kilidi olan bir kapı mı?’ diye sordum.

“Evet, üzerinde bir kilit var.’

“Hemen aklımı çalıştırmaya başladım. Bu kapı diğer taraftan, bütün kapılar gibi kilitle açılıyordu fakat bizim bulunduğumuz taraftan, bir yay ve karşı ağırlık sayesinde açılıyordu ve bunun yerini de bulmak kolay olmayacaktı.

“Matmazell Mutlaka o kapıyı açmanız gerekiyor,’ dedim.

“Fakat nasıl?” diye yanıt verdi ağlamaklı bir sesle. Kıvranan bir bedenini duyduk; belli ki kendisini hapseden bağlardan kurtulmaya çalışıyordu.

“‘Buradan sadece kurnazlıkla kurtulabiliriz, bu kapının bir anahtarı olması lazım,’ dedim.

“‘Nerede olduğunu biliyorum,’ diye yanıt verdi Christine, çabalaması neticesinde yorgun düşmüş gibiydi. ‘Fakat elim kolum bağlı! Ne sefil biriymiş!’

Bir hıçkırık sesi duyuldu.

“‘Anahtar nerede?’ diye sordum ve Mösyö de Chagnyy’ye de susmasını ve bu işi halletmeme izin vermesini söyledim çünkü kaybedecek tek saniyemiz yoktu.

“‘Odada, orgun yanında, yine dokunmamı yasakladığı bronzdan yapılmış diğer küçük bir anahtar ile birlikte duruyor. Bu anahtarların ikisi de onun *küçük ölüm kalın çantası* diye adlandırdığı küçük deri çantanın içinde duruyorlar. Raoull Raoull Kaçın! Burada her şey gizemli ve korkunç... Erik tamamen çıldıracak ve siz işkence odasındasınız! Orayı, geldiğiniz yolu kullanarak, terk edin! O odaya böyle bir isim verilmesinin, bir nedeni olmalı!’

“‘Christinel’ dedi genç adam, ‘Buradan ya birlikte çıkacağız ya da birlikte öleceğiz!’

“‘Buradan sağ salım çıkmak bizim elimizde,’ diye fısıldadım, ‘fakat soğukkanlılığımızı korumalıyız. O, sizi neden bağladı, matmazel? Bağlamasaydı da evinden kaçamazdınız. Bunu iyi biliyor!’

“‘Kendimi öldürmek istedim. Canavar bu akşam, bana kloroform verip beni buraya yarı baygın halde getirdikten sonra ortadan kaybolmuştu. Öyle görünüyor ki bankacısının yanına gitmiş—bunu bana söyleyen oydu—geri döndüğünde, yüzüm gözüm kan içinde buldu beni... Kendimi öldürmek istemiş ve başımı duvarlara vurmuştum.’

“‘Christinel’ diye inledi Raoul ve sonra hıçkırarak ağlamaya başladı.

“‘O zaman, beni bağladı... Ölmek hakkına yarın akşam, saat on birde sahip olacağım!’

“Arada duvar olması nedeniyle bu sohbet kesik kesik duyulu-

yor ve o kadar temkinli bir şekilde gerçekleştiriliyordu ki yazarak o duyguyu size yaşatamam burada. Sık sık, bir cümlemin tam ortasında duruyorduk çünkü bir çatırtı, ayak sesi ya da tuhaf bir kıpırtı duyar gibi oluyorduk. Christine bize, 'Hayırlı Hayırlı Bu o değil Çıktı ol Gerçekten çıktı! Gölün duvarını kaparken çıkan sestən anladım bunu,' diyordu.

“‘Matmazell’ dedim, ‘sizi canavar bağladı... Çözecek olan da o olacak! Bunun gerçekleşmesi için rolünüzü oynamaya devam etmeniz gerekiyor. Onun sizi sevdiğini unutmayın.’

“‘Ne kadar talihsizim! Bunu unutmam mümkün mül’ dediğini duyduk onun.

“‘Bunu aklınızdan çıkarmadan, ona gülümseyin... Yalvarın... Bu bağların canınızı acıttığını söyleyin ona.’

“‘Şiştl Gölün duvarından gelen bir ses duyuyorum! Bu ol! Gidin hadil Gidin hadil Gidin!’ dedi fakat Christine Daaé bize.

“‘İstesek de gidemeyiz,’ dedim genç kadını etkileyecek bir şekilde. ‘Artık gidemeyiz! Üstelik işkence odasındaız.’

“‘Sessiz olun!’ diye fısıldadı Christine yine. ‘Üçümüz de kendimizi öldürteceğiz.’

“Duvarın gerisinden ağır adımların yavaşça yaklaştığı duyuluyordu. Duruyor, sonra yerin döşemesini ezmeye yeniden başlıyordu.

“Ardından, önce güçlü bir nefes sesi duyuldu ve bunu, Christine’in korku dolu çığığı takip etti. Erik’in sesini duyduk.

“‘Karşınıza böyle bir surat ile geldiğim için özür dilerim! Güzel görünüyorum, değil mi? Bu diğerinin hatası! Kapıyı çalacak ne vardı? Kapıdan geçenlere saatin kaç olduğunu mu soruyorum ben? Zaten, artık kimseye saatin kaç olduğunu soramayacak o da! Siren’in hatası bu...’

“Bu sefer, daha derin verilen bir nefes sesi duyuldu; sanki bir ruhun uçuğunun dibinden geliyordu.

“‘Neden ağladın, Christine?’

“‘Çünkü acı çekiyorum, Erik.’

“‘Seni korkuttuğumu sandım ben de.’

“‘Erik, bağlarımı çözün. Sizin esiriniz miyim ben?’

“‘Yine ölmeyi isteyecek misin?’

“‘Bana yarın akşam saat on bire kadar süre verdiniz, Erik.’

Yerde sürüklenen adım sesleri duyulmaya devam ediyordu.

“‘Sonuçta, madem birlikte ölmeliyiz... Madem ben de senin kadar acele ediyorum... Evet, benim de canıma tak etti bu hayat, anlıyorsun, değil mi? Bekle, kırırdama, seni çözeceğim... Tek bir söz demen... Hayır demen yeterli... Hayır dediğin an, bu iş çok çabuk sonlanacak, herkes için sonlanacak... Haklısın... Haklısın! Hem, neden yarın akşam saat on bire kadar bekleyelim? Ah! Evet, bu daha güzel olabilirdi! Her zaman tören takıntım olmuştur... Görkem takıntım... Çocukça bir şey bul İnsan bu hayatta sadece kendini düşünmeli! Sadece kendi ölümünü... Geriye kalan her şey teferruat... Görüyor musun nasıl ıslandım? Ah! Sevgilim, dışarı çıkmakla hata ettim... Köpeği bile dışarı salmaman gereken bir hava var! Bunun dışında, Christine, sanırım halüsinasyonlar görüyorum... Biliyorsun, az önce Siren’in kapısını çalan şu kişi işte... Çalarsa gölün dibine git, kendin bak... Pekâlâ, şeye benziyordu... Dön arkanı... Memnun musun? İşte serbest kaldın... Tanrım! Bileklerin, Christinel Onları acıttım mı? Söyle! Bu durum ölümü hak ettiriyor... Ölüm demişken, *onun cenaze ilahisini okumam lazım!*’

“Bu korkunç sözleri dinlerken, dehşetli bir hisse kapılmadan edemedim. Ben de bir keresinde canavarın kapısını çalmıştım; elbette, kapısını çaldığımın farkında değildim! Elektrikle çalışan bir alarmı harekete geçirmiş olmalıydım. Zifiri karanlık suyun içinden, iki kolun uzandığını hatırlıyorum. Bu kıyılarda yolunu şaşıran o zavallı, kimdi acaba?

“O zavallı ile ilgili düşüncem, Christine’in kurnazlığına sevinmememe engel oluyordu ve bu arada, Chagny Vikontu kulağıma şu sihirli sözü fısıldadı: O serbest kaldı!

“Kimdi? Diğeri kimdi? Şimdi cenaze ilahisini beklediğimiz kişi kimdi?

“Ahl Yüce ve acımasız ilahil Göl evinin her yeri bu ilahiyle gümbürdüyordu... Yerin derinlikleri bu ilahiyle ürperiyordu... Christine Daaé'nin oynadığı oyunu daha iyi duyabilmek için kulaklarımızı aynadan duvara dayamıştık; bu oyun, onun bizim kurtuluşumuz için oynadığı bir oyundu ama ölüm ilahisinden başka bir şey duyamıyorduk artık. Bu, daha çok, lanetlilerin ilahisiydi... Yerin altındaki şeytanlara halay çektirten bir ilahiye bu.

“Onun söylediği ‘Dies İrae’ bir fırtına gibi sardı etrafımızı. Evet, etrafımızda gök yarıyor, şimşekler çakıyordu... Elbette, onu bu ilahiye söylerken daha önce de duymuştum. Hatta Mazenderan sarayının duvarlarında yer alan insan başlı boğalarının taştan ağızlarına bu ilahiye söyletmeye kadar vardırırmıştı işi. Fakat böyle söylediğini hiç ama hiç duymamıştım! Sanki Yıldırımlar Tanrısı gibi söylüyordu.

“Kendimizi öyle bir kaptırmışız ki ilahiye söyleyen ses ile organ sesi bıçakla kesilmiş gibi susunca, Mösyö Chagny ve ben, duvarın gerisinde aniden geriye çekildik. Ses birden şekil değiştirdi ve bütün şu heceleri metalik bir sesle gıcırdar gibi vurgulayarak telaffuz etti:

“Çantama ne yaptın?”

XXIV

İşkence Başlıyor

Acem'in Anlatısı Devam Ediyor

“Ses öfkeyle tekrarladı:

“‘Çantama ne yaptın?’

“Biz, Christine Daaé'den daha çok titriyor olmalıydık.

“‘Çantamı almak için mi seni serbest bırakmamı istiyordun? Söyle!’

“Telaşlı adımların sesleri geldi kulağımıza, Louis Philippe odasına dönen Christine'in koşarken çıkardığı sesi bu; bulunduğumuz duvarın önünde kendisine bir sığınak arıyordu sanki.

“‘Neden kaçırıyorsun?’ diyen öfkeli ses devam etti... ‘Çantamı bana geri ver? Bunun ölüm kalım çantası olduğunu bilmiyor musun?’

“‘Beni dinleyin, Erik,’ dedi genç kadın derin bir nefes vererek... ‘Bundan böyle birlikte yaşamak konusunda anlaştığımıza göre, bunun ne önemi var? Size ait olan her şey bana da ait demektir!’

“Christine bu sözleri söylerken sesi öyle titriyordu ki içimiz acıdı. Zavallı kadın, yaşadığı dehşetin üstesinden gelmek için kalan bütün enerjisini kullanıyor olmalıydı. Fakat dişleri korkuyla birbirine çarparken, bir çocuk sevimliliğiyle söylediği bu sözlerle canavarı etkileyemezdi.

“‘Çantanın içinde iki anahtar bulunduğunu iyi biliyorsunuz... Ne yapmak istiyorsunuz?’ diye sordu Erik.

“Hiç girmediyim ve sizin benden hep sakladığınız o odayı ziyaret etmek isterdim... Kadınca bir merak iştel’ diye ekledi Christine sesine sevimli bir ton vermeye çalışarak ama bu ses tonu kulağa yapmacık geldiği için Erik’in şüphesini arttırmaktan başka bir işe yaramadı.

“‘Meraklı kadınları sevmem!’ diye yanıtladı Erik onu, ‘Mavi Sakal Masalı’nı* duysaydınız, böyle bir şey yapmaktan sakınırdınız. Haydi! Bana çantamı geri verin! Çantamı geri verin! Anahtarını bırakır mısın? Seni küçük meraklı!’

“Christine acıyla bir çığlık atarken, Erik alaycı bir şekilde güldü... Erik çantayı ondan almıştı.

“İşte o anda, Vikont kendisini daha fazla tutamayarak çaresizliğini ve öfkesini ifade eden bir çığlık atıyordu ki bu çığlığı, onun dudaklarının üzerine bastırarak zorlukla durdurabildim.

“‘Ah, fakat!’ dedi canavar... ‘Bu da ne böyle? Duymadın mı, Christine?’

“‘Hayır! Hayır!’ diye yanıtladı zavallı kadın; ‘Hiçbir şey duymadım!’

“‘Biri çığlık attı gibi geldi banal’

“‘Çığlık mı? Aklınızı mı kaçıırıyorsunuz, Erik? Bu evin en ücra yerinde kimin çığlık atmasını bekliyorsunuz? Çığlık atan bendim çünkü canımı yaktınız! Ben hiçbir şey duymadım!’

“‘Öyle mi diyorsun? Titriyorsun! Bak, çok heyecanlısın! Yalan söylüyorsun! Çığlık atıldı! Çığlık atıldı! İşkence odasında biri var! Ah! Şimdi anlıyorum!’

“‘Kimse yok, Erik!’

“‘Anlıyorum!’

“‘Kimsel’

“‘Nişanlıdır belki!’

“‘Ama benim nişanım yok. Bunu iyi biliyorsunuz.’

Zalim bir soylu ile meraklı karısını konu alan bir Avrupa masalı. Mavi Sakal’ın da bir yasaklı odası vardır. —çn

Yine alaycı bir kahkaha duyuldu.

“Üstelik bunu anlamak çok kolay... Küçük Christine'im, aşkım... İşkence odasının içinde neler olup bittiğini anlamak için kapıyı açmamıza gerek yok... Görmek istiyor musun? Görmek istiyor musun? İşte... Eğer biri varsa... Gerçekten biri varsa, yukarıda, tavana yakın duran görünmez pencerenin aydınlandığını göreceksin. Üzerindeki siyah perdeyi çekip buradaki ışıkları söndürmek yeterli... İşte oldu. Işıkları söndürelim! Sevgili kocan yanıdayken, karanlıktan korkmana gerek yok.’

“Christine'in canı çekilmiş gibi çıkan sesi duyuldu.

“Hayır! Korkuyorum! Size karanlıktan korktuğumu söylüyorum! O oda, beni hiç ilgilendirmiyor artık. Bu işkence odasıyla, bir çocuğu korkutur gibi beni her zaman korkutan sizsiniz. Evet, meraklı davrandım, bu doğru. Fakat o oda beni artık hiç ilgilendirmiyor... Hem de hiç!’

“Beni her şeyden çok korkutan olay, kendiliğinden başladı. Bir anda ışığa boğulduk. Evet, duvarın diğer tarafında sanki yangın çıkmıştı. Bunu hiç beklemeyen Chagny Vikontu o kadar şaşırdı ki ayakları üzerinde şöyle bir sallandı. Yan taraftaki ses öfkeyle patladı:

“Sana biri olduğunu söylemiştim! Pencereyi görüyorsun şimdi, değil mi? Işıklı pencereyi! Tam yukarıda! Duvarın arka tarafında olan kişi onu görmüyor. Şimdi, katlanır merdivene çıkacaksın. O bu iş için oradaydı. Bana sık sık onun ne işe yaradığını soruyordun. İşte, öğrendin şimdi. Pencereden işkence odasının içine bakmaya yarıyor. Seni küçük meraklı!’

“Ne tür işkenceler? Ne tür işkenceler var içeride? Erik! Erik! Beni korkutmak istediğinizi söyleyin banal! Eğer beni seviyorsa-nız, bana bunu söyleyin, Erik! İşkence falan yok, değil mi? Bütün bunlar çocukları korkutmak için uydurulmuş hikâyeler...’

“Küçük pencereye çıkıp kendiniz görün, sevgilim!’

“Yanımda bulunan Vikont, bir anda ortaya çıkan ve gözleri-

ni kamaştıran bu olağanüstü görüntüyle öyle meşguldü ki genç kadının bayılacakmış gibi çıkan sesini duyup duymadığını bilmiyorum. Bana gelince, *Mazenderan'ın mutlu saatlerinin* küçük penceresinden bu görüntüye daha önce pek çok kez şahit olduğum için yan tarafta konuşulanlarla ilgileniyor ve konuşulanlardan yola çıkarak bir hareket tarzı belirlemeye, bir karar almaya çalışıyordum.

“‘Hadi çıkın, küçük pencereden bakın. Baktıktan sonra... Baktıktan sonra, bana onun nasıl bir burnu olduğunu söyleyeceksiniz.’

Merdivenin açıldığını ve duvara dayandığını duyduk.

“‘Çıkın hadil Hayır! Hayır, ben kendim çıkacağım, sevgilim!’

“‘Pekâlâ, Evet... Ben bakacağım... Bırakın beni!’

“‘Ah! Küçük sevgilim! Küçük sevgilim! Ne kadar tatlısınız... Bu yaşımda beni böyle bir zahmetten kurtarmanız büyük incelik! Bana onun nasıl bir burnu olduğunu söyleyeceksiniz. Eğer insanlar bir burna sahip olmanın, kendilerine ait bir burna sahip olmanın değerini biliyorlarsa, işkence odasında gezinmeye asla gelmemelidirler.

“‘O anda, başlarımızın üst tarafından gelen şu sözleri net bir şekilde duyduk:

“‘Dostum, kimse yok!’

“‘Kimse mi? Kimse olmadığına emin misiniz?’

“‘Yemin ederim, yok... Kimse yok.’

“‘Pekâlâ, ne kadar iyil Neyiniz var, Christine? Eh, güzelli! Madem kimse yok, kendinizi kötü hissetmeyeceksiniz demektir. Peki, manzarayı nasıl buldunuz?’

“‘Ah! Çok güzelli!’

“‘Hadil! Daha iyi olacak! Daha iyi olacak, değil mi? Ne kadar iyi, daha da iyi olacak! Heyecanlanmayın! Ne kadar tuhaf bir ev, değil mi? Buna benzer bir manzara nerede görülebilir?’

“Evet, Grévin Müzesi’nde* sanır insan kendisini. Fakat söyleyin, Erik, içeride işkence yok, değil mi? Beni korkuttuğunuzu biliyor musunuz?”

“Madem kimse yok, neden korkuyorsunuz?”

“Bu odayı siz mi yaptınız, Erik? Biliyor musunuz? Çok güzelsiz kesinlikle büyük bir sanatçısınız, Erik.”

“Evet, *kendi tarzımda* büyük bir sanatçıyım.”

“Fakat söyleyin bana, Erik, bu odaya neden işkence odası ismini verdiniz!”

“Ahl Çok basit bir nedeni var. Önce, ne gördüğünüzü söyleyin.”

“Bir orman gördüm.”

“Peki, ormanda ne var?”

“Ağaçlar!”

“Peki, ağacın üzerinde ne olur?”

“Kuşlar...”

“Kuşları gördün mü?”

“Hayır, kuşları görmedim.”

“Peki, ne gördün? Ara bakalım biraz! Dalları gördün mü? Dalda ne var?” dedi korkunç ses... ‘*Darağacı var!* İşte ormanımı işkence odası diye adlandırmamın nedeni bul Görüyorsun, değil mi? Kendini ifade etme meselesi bul Bütün bunlar gülmek için. Ben kendimi başkaları gibi ifade etmiyorum. Hiçbir şeyi diğerleri gibi yapmıyorum! Fakat bundan çok yoruldum. Çok yoruldum! Evimde bir ormanımın ve işkence odasının olmasından bıktım, anlıyor musun? Ayrıca, çift duvarlı bir kutunun dibinde bir şarlatan gibi yaşamaktan da bıktım. Bıktıml Bıktıml Ben de herkes gibi normal kapıları ve pencereleri olan, içinde dürüst bir kadının yaşadığı sakın bir evim olsun istiyorum. Eğer bunu anlarsan

Paris’te bulunan balmumu heykel müzesinin ismidir. 1882 yılında Arthur Meyer tarafından kurulmuştur ve müzenin ilk sanat direktörü olan Alfred Grévin’in ismiyle anılmaktadır. —çn

Christine, ben de bunu iki de bir tekrar etmek zorunda kalmam! Herkesinki gibi bir karım olsun istiyorum! Seveceğim, pazarları birlikte gezeceğim ve bütün bir hafta boyunca güldüreceğim bir kadını! Ah! Benimle birlikteyken asla canın sıkılmazdı. Kart oyunlarını saymazsak, çantamda bir sürü oyun var benim. İşte! Sana kart oyunları yapayım mı? Yarın akşam saat on bire kadar birkaç dakika geçirtirdi bize. Küçük Christine'im! Benim küçük Christine'im! Beni dinliyor musun? Beni artık itmiyorsun! Söyle, beni seviyor musun? Hayır, beni sevmiyorsun! Fakat bunun zararı yok! Beni seveceksin! Eskiden, arkasında ne olduğunu bildiğin için maskeme bakamıyordun, oysa şimdi ona bakmayı istiyorsun ve arkasında ne olduğunu unutuyorsun; beni artık itmek istemiyorsun! Gerçekten istendiğinde, iyi niyetli olduğunda her şeye alışılıyor! Evlenmeden önce birbirlerini sevmeyip evlendikten sonra birbirlerine tapan ne kadar çok genç insan var. Ah! Artık ne dediğimi bilmiyorum... Fakat benimle çok eğleneceksin. Benim gibisi yoktur, örneğin... Sana, nikâhımızı kıyacak —eğer aklı başında davranırsan— güzel Tanrı'nın önünde yemin ederim ki benim gibi vantrilokluk yapan çıkmaz! Dünyanın ilk vantriloguyum! Gülüyorsun! Belki bana inanmıyorsun! Dinle!

“Bu sefil insan (aslında dünyanın ilk vantriloguydu) Christine'in dikkatini işkence odasından başka tarafa çekmek için aklını karıştırıyordu! Aptalca bir hesaptı bu. Christine'in aklında sadece biz vardık ve genç kadın, pek çok kez, elinden gelen en tatlı ses tonuyla ateşli yakarışlarda bulundu:

“Küçük penceredeki ışığı söndürün! Erik! Küçük penceredeki ışığı söndürün hadil’

“Çünkü Christine, küçük pencerede birden yanan ve canavarın çok tehditkâr bir şekilde bahsettiği bu ışığın korkunç bir nedenden ötürü orada olduğunu düşünüyordu. Onu geçici olarak sakinleştiren tek şey, bizim ikimizi, duvarın arkasında, o muhteşem ışığın tam ortasında gayet sağlıklı bir şekilde ayakta dikilir-

ken görmüş olmasıydı. Fakat ışık sönseydi, içi elbette daha rahat edecekti.

“Adam vantrilokluk yapmaya çoktan başlamıştı. Şöyle diyor-
du:

“Bak, maskemi biraz kaldırıyorum. Ah! Sadece birazcık... Duda-
klarımı görüyor musun? Yani dudağa benzer şeyleri? Kıpırda-
mıyorlar! Ağzım kapalı... Yani bir ağız yerine sahip olduğum şey...
Ama yine de sesimi duyuyorsun! Karnımdan konuşuyorum. Bu
çok doğal... Buna vantrilokluk diyorlar. Bu iyi bilinir: Sesimi din-
le... Sesimin nereye gitmesini istiyorsun? Sol kulağına mı? Sağ
kulağına mı? Masaya mı? Şöminenin küçük abanoz kasasına mı?
Ah! Bu seni şaşırtıyor... Sesim şimdi şöminenin küçük kasasının
içinde. Uzaklaşmasını mı istiyorsun? Yaklaşmasını mı istiyorsun?
Güçlü? Tiz? Genizden? Nasıl çıksın? Sesim her yerde dolaşıyor...
Her yerde... Dinle sevgilim... Şimdi şöminenin sağdaki küçük
kasasının içinde; ne dediğini dinle: *Akrebi mi çevirmek gereki-
yor?* Ve şimdi, krak! İşte şimdi de küçük deri çantanın içinde.
Ne diyor? *Ben küçük ölüm kalım çantasıyım!* ve şimdi, krak! İşte,
Carlotta'nın gırtlığının içinde, onun altın rengi, billur boğazının
en dibinde, yemin ederim! Peki, sesim ne diyor? 'Benim, kurba-
ğa beyl! Şarkı söyleyen benim: *Bu yalnız sesi, dinliyorum! Virak!*
Viraklayarak şarkı söylüyorum!' diyor ve şimdi, krak! Hayalet'in
locasındaki bir koltuğun üzerinde sesim ve şöyle diyor: 'Madam
Carlotta, bu akşam avizeyi yerinden koparacak şekilde söylüyor
şarkısını!' Ve şimdi, krak! Ah! Ah! Ah! Erik'in sesi nerede? Dinle,
Christine, sevgilim! Dinle... Sesim, şimdi, işkence odasının kapı-
sının arkasında! Dinle ben! İşkence odasında olan benim. Ne
diyorum? 'Bir burna sahip olma mutluluğuna sahip olanların vay
haline! Kendilerine ait gerçek bir burunları var ve işkence oda-
sında dolaşıyorlar! Vahl Vahl Vahl!'

“Korkunç vantriloğun lanetli sesi her yerde dolanıyordu. Her
yerdeydi, her yerde... Görünmeyen küçük pencereden geçiyor-

du... Duvarlardan geçiyordu... Etrafımızda koşuyordu... Aramızdaydı... Erik buradaydı! Bizimle konuşuyordun! Onun üzerine atılacakmış gibi bir harekette bulunduk fakat öyle hızlı, öyle ele geçmezdi ki duvarın diğer tarafına sıçradı.

“Kısa süre sonra, hiçbir şey duymaz olduk çünkü şöyle bir şey olmuştu:

“‘Erik! Erik! Sesinizle beni yoruyorsunuz,’ dedi Christine. ‘Susun, Erik! Burası sizce de sıcak olmaya başlamadı mı?’

“‘Ah! Evet!’ dedi Erik’in sesi. ‘Sıcak dayanılmaz hale geliyor!’

“Christine’in kaygılı sesi duyuldu yine:

“‘Bu da nedir böyle? Duvar çok sıcak! El yakıyor!’

“‘Size söyleyeyim, Christine, sevgilim... Yan taraftaki orman nedeniyle böyle.’

“‘Orman mı? Ne demek istiyorsunuz?’

“‘Onun Kongo ormanlarına benzediğini görmediniz mi?’

“Canavarın kahkaha sesleri öyle korkunç bir şekilde yükseldi ki Christine’in yalvaran bağırışlarını ayırt edemiyorduk artık. Chagny Vikontu haykırıyor ve deli gibi duvarlara vuruyordu. Artık onu zapt edemiyordum. Fakat canavarın kahkaha seslerinden başka bir şey duyulmuyordu ve canavar da kendi kahkaha seslerinden başkasını duymuyor olmalıydı. Sonra, hızlı bir boğuşma sesi duyduk. Yere düşen ve sürüklenen bir beden vardı. Ardından da hızla kapatılan bir kapının sesi duyuldu. Sonrasında etrafımızda, bizi saran öğle vaktinin kor gibi yakan sıcaklığı dışında hiçbir şey yoktu. Bir Afrika ormanının ortasındaydık.

XXV

“Fıçılar! Fıçılar! Satılık Fıcınız var mı?”

Acem'in Anlatısı Devam Ediyor

“Chagny Vikontu ve benim içinde bulunduğumuz bu odanın düzgün bir altıgen şeklinde olduğunu ve duvarlarının tamamen aynayla kaplı olduğunu söylemiştim. Böyle düzenlenen ve ‘se-raplar evi’ ya da ‘yanılsamalar sarayı’ olarak adlandırılan bu tür odalar, özellikle bazı sergilerde görülür. Fakat bu icat tamamen, ilk salonu *Mazenderan’ın mutlu saatleri*’ni vakti zamanında gö-zümün önünde inşa eden Erik’e aitti. Köşelere birkaç dekoratif eşya yerleştirmek böyle bir düzenleme için yeterliydi, örneğin, bir anda binlerce sütunu olan bir saray görüntüsü yaratmak için köşelerden birine bir sütun yerleştirilirdi çünkü aynaların etkisiyle, gerçek salon, her biri sonsuza kadar çoğalan altı adet altıgen salon şeklinde çoğalıyordu. Erik, eskiden küçük sultanı eğlendirmek için ‘sayısız tapınaklar’ halini alan bir dekor düzenlemişti fakat küçük sultan böyle çocukça bir yanılsamadan çabuk sıkıldı ve o zaman, Erik bu icadını işkence odasına dönüştürdü. Köşelere konulan mimari dekorlar yerine, ön plana demir bir ağaç yerleştirdi. Peki, renkli yapraklarıyla tamamen canlı görünen bu ağaç, neden demirden yapılmıştı?

“Çünkü işkence odasına kapatılarak işkence yapılan kişinin

her türlü saldırısına dayanacak kadar sağlam olmalıydı. Bu şekilde yapılan dekorun, köşelerde bulunan silindirlerin —bu silindirler de aynaların açılarını değiştirip sırasıyla ortaya çıkan her bir dekoru destekleyen parçalarla bölünmüştü— kendiliğinden dönmesiyle, arka arkaya gelen diğer iki dekora ânında nasıl dönüştüğünü göreceğiz.

“Bu tuhaf salonun duvarları tamamen aynayla kaplı olduğu için işkence gören kişinin tutunabileceği hiçbir şey bulunmuyordu; üstelik aynalar da üzerlerine atılan zavallının elleriyle ve ayaklarıyla zarar veremeyeceği kadar kalındı. İşkence görenin tutunabileceği tek şey, her türlü darbeye dayanacak kadar sağlam olan dekoratif ağaçtı.

“Hiçbir mobilya yoktu ve tavan ıslıl ıslıldı. Elektrikli ısıtma sisteminden esinlenilerek zekice yapılmış olan bir sistem, duvarların ısınısını keyfe göre artırmaya izin veriyor ve böylece salonda arzu edilen iklim yaratılmış oluyordu.

“Hiçbir şey, şu an sağlıklı olan zihnim hakkında şüphe yaratmasın; birileri kalkıp da, ‘Bu adam delirmiş,’ veya ‘Bu adam yalan söylüyor,’ ya da ‘Bu adam bizi aptal sanıyor,’ demesin diye, boyalı birkaç dal sayesinde, öğle sıcağında kavrulan bir ekvatorial ormanda bulunuluyormuşçasına doğaüstü bir yanılsamaya neden olan bu tamamen doğal icadın bütün belirgin detaylarını sıralamaya önem veriyorum.”

“Eğer olanları ‘bir mağaranın dibine indiğimizde, öğle sıcağıyla kavrulan ekvatorial bir ormanla karşılaştık’ şeklinde basitçe anlatsaydım, aptalca bir şaşkınlığın neden olduğu güzel bir etki yaratmış olacaktım; fakat ben, bir etki yaratmak peşinde değilim; bu satırları yazarkenki amacım, korkunç bir macera esnasında, Chagny Vikontu’nun ve benim başımıza gelen ve bu ülkenin

Acem’in bunları yazdığı dönemde, şüphe duyacak zihinlere karşı pek çok önlem aldığı anlaşılıyor; günümüzde herkes bu tür salonları görebildiği için, bu detaylar gereksiz olurdu. —G. L.

yargısını bir süre meşgul eden olayın ne olduğunu, tam olarak anlatmaktadır.

“Şimdi olaylara kaldığım yerden devam ediyorum.

“Tavan aydınlanıp da etrafımızdaki orman ışıklar içinde ortaya çıkınca, Vikont anlatılması imkânsız bir şaşkınlık yaşadı. Sayısız ağaç gövdesinin ve dalının bizi sonsuza kadar sardığı bu sık ormanın ortaya çıkışı, onu büyük bir moral çöküntüsüne sürükledi. Rüyasında gördüğü bir şeyi kovmak ister gibi elini alnına götürdü; gözlerini ise uyandığında gerçeklik dünyasını tekrar algılamaya başlarken ağrı hissediyormuş gibi sürekli kırpyordu. Beni dinlemeyi bir süreliğine unutmuştu.

“Ortaya çıkan bu ormanın beni hiç şaşırtmadığını söylemiştim. Yandaki salonda neler olup bittiğini dinlemeye devam ediyordum bu yüzden. Sonunda, düşüncelerim dekordan gittikçe uzaklaşarak, bu dekoru yaratan aynalarla meşgul olmaya başlamıştı. Aynaların üzerinde yer yer çatlaklar bulunuyordu.

“Evet, çatlaklar vardı üzerlerinde. Sağlamlığına rağmen aynaların üzerinde küçük çatlaklar oluşmuştu ve bu da, içinde bulunduğumuz işkence odasının şüpheye yer bırakmayacak şekilde önceden de kullanıldığını gösteriyordu.

“Elleri ve ayakları *Mazenderan’ın mutlu saatlerinin* mahkûmlarından daha çıplak olan talihsiz biri, hiç kuşku yok ki bu ‘ölümcül yanılmanın’ içine düşmüştü ve öfkeyle çılgına dönmüş bir halde, aldıkları hafif hasara rağmen, onun acılarını yansıtmaya devam eden bu aynalara vurmuştu. Acısına son verdiği ağacın dalı öyle bir yerleştirilmişti ki ölmeden önce ipin ucunda kendisiyle birlikte çırpınan binlerce kişiyi görebilmişti; ne büyük bir teselliydi bul

“Evet! Evet! Joseph Buquet buradan geçmişti. Biz de onun gibi ölecek miydik?

“Bunu sanmıyordum çünkü önümüzde birkaç saatimiz olduğunu biliyordum ve bu saatlerden yararlanamayan Joseph

Buquet'nin tersine ben, bu saatleri çok daha yararlı bir şekilde kullanabilirdim.

“Erik'in 'numaralarının' çoğu hakkında derin bir bilgiye sahip değil miydim? Bu bilgimi ya şimdi kullanacaktım ya da hiç kullanamayacaktım.

“Öncelikle, bizi bu lanetli odaya getiren geçitten geri dönmeyi artık düşünmüyordum; bu geçidi içeriden kapatan taşı yeniden yerinden oynatma imkânıyla hiç ilgilenmiyordum. Bunun basit bir nedeni vardı: Çünkü böyle bir imkâna sahip değildim! İşkence odasının içine çok yüksekte atlamıştık ve artık bu geçide tekrar ulaşmamıza yardım edecek hiçbir eşya yoktu içeride; ne demir ağacın dalları ne de ikimizden birinin omuzunu basamak olarak kullanmak bir işe yarardı.

“Buradan çıkmamızı mümkün kılacak tek bir yol vardı, o da, Erik ve Christine Daaé'nin bulunduğu Louis Philippe odasına açılan kapıydı. Fakat bu kapı Christine'in bulunduğu tarafta normal bir kapı gibi görünse de bizim, bulunduğumuz tarafta onu görmemiz imkânsızdı. Bu durumda, nerede bulunduğunu bile bilmeden, onu açmaya çalışmamız gerekecekti ve bu da öyle kolay bir iş değildi.

“Maruz kalacağımız işkenceye müdahale edip rahatsızlık yaratmasın diye canavarın Christine'i Louis Philippe odasının dışına çıkardığından, daha doğrusu sürüklediğinden emin olunca, genç kadının bize yardım etmesinden umudumu kestim ve hemen işe koyulmaya, yani kapının numarasını bulmaya karar verdim.

“Fakat önce, ormanın ortasında bulunan açıklık alanda deli gibi bağırarak sanrı gören biri gibi dolanan Mösyö de Chagny'yi sakinleştirmem gerekti. Heyecanına rağmen, canavar ve Christine arasındaki konuşmayı bölük pörçük duymak bile onun gözünün dönmesine yetmişti; bir de buna, şakaklarımızdan terlerin akmaya başlamasına neden olan ormanın büyüğü ve yakıcı

sıcağını eklerseniz, Mösyö de Chagny'nin taşkınlık sergilemeye başlamasını anlamakta zorluk çekmezsiniz. Bütün ikazlarıma rağmen, arkadaşım artık hiç temkinli davranmıyordu.

“Var olmayan bir alana doğru koşmak ya da önünde ufka doğru uzanan bir yol olduğunu sanıp o yolda yürümek için birkaç adım attıktan sonra, başını, aynadaki orman yanılısaması yaratan yansımaya çarpıyordu.

“Bunu yaparken de, ‘Christinel Christinel’ diyerek bağılıyor, ardından da, tabancasını sallayarak bütün gücüyle haykırıp Müzik Meleği’ni düelloya davet ederken bir yandan da var olmayan bu ormana küfürler yağıdırıyordu. Hazırlıksız olan zihinlerde etkisini gösteren bir işkenceydi bu. Zavallı Vikont’un parmaklarını aynalara, demir ağaca ve silindirlerin üzerindeki yapraklara dokundurarak içine düştüğümüz ve sıradan cahiller gibi kurbanı olamayacağımız bu ışıklı yanılısamayı optik kurallarına göre izah ederek onun sakın bir şekilde akıl yürütmesi için mücadele veriyordum.

“‘Bir odanın içindeyiz, küçük bir odanın... İşte, kendinize sürekli bunu tekrar etmelisiniz. Kapıyı bulduğumuzda bu odadan çıkacağız. Haydi, şimdi onu arayalım!’

“Eğer bağrıışlarıyla ve deli gibi ortalıkta dolaşmasıyla zihnimi karıştırmazsa, kapının numarasını bir saate kalmadan çözeceğime ona söz verdim.

“Bunun üzerine Vikont, ormanda yere uzanır gibi döşemenin üzerine uzandı ve yapacak daha iyi bir şey olmadığına göre, ben ormanın kapısını buluncaya kadar bekleyeceğini söyledi. Bulunduğu yerden baktığında ‘muhteşem bir görüntü’ olduğunu eklemekten de edemedi. (Ne söylersem söyleyeyim, işkence etkisini göstermeye başlamıştı.)

“Bana gelince, ormanı unutarak duvardaki aynalardan birinin karşısına geçtim ve Erik’in döner kapılar ile döşeme kapakları için icat ettiği sistem gereğince üzerine basıldığında kapıyı dön-

düren zayıf noktayı arayarak aynanın her tarafını elimle yoklamaya başladım. Bu zayıf nokta kimi zaman ayna üzerinde, altında harekete geçirici yay bulunan, bezelye büyüklüğündeki bir leke olabilirdi. Arıyordum! Arıyordum! Ellerimi uzatabildiğim kadar uzatıp yüksekteki yerleri yokluyordum. Erik hemen hemen benimle aynı boya sahipti ve onun yayı, boyunu aşan bir yere yerleştirmiş olabileceğini düşünmüyordum —sonuçta bu bir hipotezdi fakat tek umudumdu— ayna kaplı altı duvarı da bu şekilde, zayıflık göstermeden, titizlikle dolaşmaya ve sonra, yine çok dikkatli bir şekilde, yer döşemesini incelemeye karar vermiştim.

“Duvarları son derece özenli bir şekilde yoklarken bir yandan da tek bir dakikayı ziyan etmemeye çalışıyordum çünkü gittikçe hararetim artıyordu ve sıcaktan tutuşmuş olan bu ormanın içinde, kelimenin tam anlamıyla pişmeye başlamıştık.

“Yarım saattir böyle çalışıyordum ve yüzeylerden üçünü tamamlamıştım ki Vikont’un boğuk çıkan çığlığı üzerine kafamı çevirdim. Kötü talih yakamızı bırakmıyordu.

“‘Boğuluyorum!’ diyordu... ‘Bütün bu aynalardan cehennemi bir sıcak yansıyor! Şu yayı ne zaman bulacaksınız? Biraz daha gecikerseniz, burada kızaracağız!’

“Onun böyle konuştuğunu duymak içimi rahatlattı. Orman hakkında tek kelime etmemişti ve ben de arkadaşımın zihninin işkenceye daha uzun bir süre katlanabileceğini umdum. Fakat adından şunları ekledi:

“‘Tek tesellim, canavarın Christine’e yarın akşam, saat on bire kadar zaman tanımış olması. Eğer buradan çıkıp yardımına koşamazsak, en azından, ondan evvel ölmüş olacağız! Erik ayinini hepimiz için yapmış olacak!’

“Sıcak nefesini derin bir şekilde verince az daha bayılacaktı.

“Ölümü kabullenme konusunda Chagny Vikontu ile aynı kötümser nedenleri paylaşmadığım için, birkaç cesaret verici söz söyledikten sonra yeniden duvara döndüm fakat konuşurken

birkaç adım atmakla hata etmiştim çünkü bu sahte ormanın görülmemiş karmaşasının içinde, tam olarak hangi aynada kalmıştım bir türlü bulamıyordum! Rasgele bir ayna seçerek, her şeye baştan başlamam gerekiyordu. Üzüntümü belli edince, Vikont her şeyi baştan yapmam gerektiğini anladı ve bu, onun için yeni bir darbe oldu.

“‘Bu ormandan asla çıkamayacağız!’ diye inledi.

“Daha da büyük bir umutsuzluğa kapıldı. Umutsuzluğunun artması, ona meselenin aynalardan ibaret olduğunu unutturarak gerçek bir ormanın içinde kısıлып kaldığına inanmasına neden oluyordu.

“Ben yeniden aramaya koyulmuştum... Ellerimle yokluyordum. Zamanla, ben de telaşa kapılmaya başladım çünkü hiçbir şey bulamıyordum. Hiçbir şey yoktu... Yandaki odada, aynı sessizlik devam ediyordu. Ormanda kaybolmuştuk. Ne bir çıkış, ne bir pusula ne bir rehber vardı... Hiçbir şey yoktu. Ah! Eğer kimse yardımımıza gelmezse ya da yayı bulamazsam bizi neyin beklediğini biliyordum. Fakat yayı boşuna arıyordum, sadece dallar çıkıyordu karşıma... Tam önümde yükselen ya da başımın üzerinde muhteşem bir şekilde birleşerek büyüyen harika dallar... Fakat bu dallar hiç gölge yapmıyordu! Tepemizde güneş, ekvatorial bir ormanın içinde olduğumuz için, geriye kalan haliyle, her şey oldukça doğal görünüyordu... Kongo ormanıydı bu!

“Kimi zaman bizi daha fazla ısıttığını, kimi zaman da tam tersine, bizi sığağa karşı koruduğunu düşünerek Mösyö Chagny ve ben giysilerimizi pek çok defa çıkarıp yeniden giydik.

“Ben, içimdeki güçle hâlâ direniyordum fakat Mösyö Chagny bana tamamen ‘kendisini kaybetmiş’ gibi görünüyordu. Bu ormanın içinde, Christine Daaé’yi arayarak üç gün, üç gecedir durmaksızın yürüdüğünü iddia ediyordu. Zaman zaman, onu bir ağaç gövdesinin arkasında ya da dalların arasından geçip giderken gördüğüne inanıyor ve gözlerimde yaşların birikmesine

neden olan yakarışlarla ona sesleniyordu. 'Christinel Christinel Neden benden kaçıyorsun? Beni sevmiyor musun? Nişanlı değil miyiz biz? Christine, dur! Görüyorsun tükendim! Christine, merhamet et! Senden uzakta, ormanda öleceğim!' diyordu.

“‘Ahl Susadım!’ dedi en sonunda sayıklar gibi bir sesle. Ben de susamıştım. Boğazım alev alev yanıyordu.

“Bu arada, yere çömelmiştim ama bu durum aramama engel olmuyordu... Arıyordum... Görünmeyen kapının yayını arıyordum. Akşamın yaklaşmasıyla birlikte ormandaki durumumuz daha da tehlikeli bir hal alıyordu. Gecenin karanlığı bizi içine almaya çoktan başlamıştı. Ekvatorial ülkelerde gece, alacakaranlığa zaman tanımadan, aniden indiği için bu iş çok çabuk gerçekleşti.

“Ekvatorial ormanlarda gece her zaman tehlikelidir; özellikle de, şimdi başımıza geldiği gibi vahşi hayvanları uzak tutmak için ateş yakacak malzemeniz olmadığında. Yayı aramaya bir süreliğine ara verip fenerimi kullanarak tutuşturabilmek için dalları kırmayı denedim ama ben de meşhur aynalara çarptım ve bu durum bana sadece dalların görüntüleriyle karşı karşıya olduğumuzu tam zamanında hatırlattı.

“Gecenin çökmesiyle sıcak kaybolmamıştı; aksine, şimdi, ayın soluk mavi ışığının altında daha da sıcak bir hava vardı. Vikont’a silahlarımızı ateş etmeye hazır halde tutmamızı ve kamp yaptığımız yerden asla ayrılmamamızı söyledim; bu arada, yayı aramaya devam ediyordum.

“Bir anda, bizden birkaç adım ötede, bir aslanın kükrediğini duyduk. Kulaklarımızın zarı yırtıldı sanki.

“‘Ahl Uzakta değil Onu görmüyor musunuz? Orada... Ağaçların arasındal Çalılığın oradal Eğer bir daha kükrerse ateş edeceğim!’ dedi Vikont alçak bir sesle.

“Bunun üzerine, kükreme sesi daha güçlü bir şekilde yeniden duyulmaya başladı. Vikont ateş etti fakat onun aslanı vurduğunu düşünmüyordum; sadece aynalardan birini kırdığını ertesi sabah,

gün ağarırken fark ettim. Gece boyunca iyi bir yol katetmiş olmayıydık çünkü kendimizi, birden kumdan, taşlardan ve kayalardan oluşan kocaman bir çölün kıyısında bulduk. Ormandan çıkıp da çöle düşmenin gerçekten gereği yoktu. Savaşmaktan yorgun düşmüş olarak Vikont'un yanına uzanmıştım; bir türlü bulamadığım yayı aramak beni yormuştu.

“Gece boyunca başka kötü şeylerle karşılaşmamış olmamıza şaşırmıştım (bunu Vikont'a söyledim). Genellikle, aslandan sonra leopar çıkardı ve bazen de çeçe sineğinin vızıltıları duyulurdu. Bunlar oluşturulması çok kolay olan efektlerdi ve Mösyö de Chagny'ye, biz çölü geçmeden önce dinlenirken, Erik'in aslan sesi efektini, bir ucuna eşek derisi gerilmiş uzun bir davul sayesinde elde ettiğini söyledim. Bu derinin üzerine bağırsaktan yapılmış bir tel enlemesine bağlanmıştı ve bu tel de davulu tam ortasından boylamasına kateden, aynı türden başka bir tele bağlıdır. Erik, bu tele reçineye batırılmış bir eldivenle dokunduğunda, dokunuş şekline göre, aslan ya da leopar ve hatta çeçe sineği vızıltısına benzeyen sesleri, gerçeğinden ayırt edilmeyecek şekilde çıkarıyordu. Bu efektleri çıkarmakla meşgul olan Erik'in yan odada olabileceği düşüncesi, bir anda, onunla görüşme yapma kararı almama neden oldu çünkü öyle görünüyordu ki onu hazırlıksız yakalama düşüncemizden vazgeçmemiz gerekiyordu. Erik zaten şimdi işkence odasında bulunanların durumundan haberdar olmalıydı. 'Erik! Erik!' diye bağırdım... Çölün içinden bağırabileceğim kadar yüksek bir sesle bağınyordum fakat sesi kimse yanıt vermiyordu. Etrafımızda sessizlikten ve taşlarla kaplı bu çölden başka bir şey yoktu. Bu korkunç yalnızlığın ortasında halimiz ne olacaktı?

“Kelimenin tam anlamıyla sıcaktan, açlıktan ve susuzluktan ölecektik, özellikle de susuzluktan... Sonunda, Mösyö de Chagny'nin dirseğinin üzerinde doğrulduğunu ve bana ufukta bir noktayı işaret ettiğini gördüm. Vahayı keşfetmişti!

“Evet, orada, tam orada, çölde bir vaha bulunuyordu. Su olan bir vaha... Ayna gibi berrak bir su... Demir ağacı yansıtan bir sul Ahl Bu bir seraptı, bunu hemen anladım. Kimsenin dayanamayacağı korkunç bir seraptı bu. Zihnimi toparlamaya ve suyu arzulamamaya çalışıyordum çünkü biliyordum ki üzerinde demir ağacın yansıdığı suyu arzuladığınızda, aynaya çarpacaktınız ve sonra da geriye yapacak tek bir şey kalıyordu: kendinizi demir ağaca asmak!

“Bu yüzden, Mösyö de Chagny’ye bağırmaya başladım: ‘Bu bir serap! Bu bir serap! Su olduğuna inanmayın! Bu da aynanın yarattığı bir yanılsama!’ Bunun üzerine Mösyö de Chagny, bahsettiğim bu ayna numarasını, yayları, dönen kapıları ve seraplar sarayını alıp başından çekip gitmemi istedi benden! Büyük bir öfkeyle, orada bir sürü güzel ağacın arasından akan bu suyun gerçek olmadığını düşünecek kadar deli ya da kör olduğumu ifade etti. Üstelik çöl de gerçektil Orman da gerçektil Onu ‘kandırmanın’ gereği yoktu! Çünkü o pek çok ülkeye yeteri kadar yolculuk yapmıştı.

“‘Sul Sul’ diyerek sürünmeye başladı. Ağzını sanki su içiyormuş gibi açmıştı. Ben de ağzımı su içer gibi açmıştım.

“Çünkü suyu sadece görmekle kalmıyor, bir de sesini işitiyorduk! Aktığını, şıpırdadığını duyuyorduk! Bu şıpırdamak sözcüğünü anlıyorsunuz, değil mi? Dille duyulan bir sestir bu! Bu sesi daha iyi duyabilmek için dil ağızdan dışarı çıkar!

“En sonunda, işkencelerin en dayanılmazı başladı, yağmurun sesini duyuyorduk ama yağmur yağmıyordu! Şeytanca bir icattı bu. Erik’in bu sesi de nasıl yarattığını biliyordum! Belli aralıklarla tahtadan ya da metalden bölmelerle ayrılmış çok dar ve çok uzun bir kutuyu küçük taşlarla dolduruyordu. Küçük taşlar düşerken bu bölmelere rastlıyor ve birinden diğerine sıçırıyordu; sonunda da, kesik kesik çıkan bu sesler, fırtınada yağın yağmurun yere düştüğünde çıkardığı sesi hatırlatan bir yanılsama yaratıyordu.

“Şıyrıdayan kıyıya doğru sürünürken dillerimizin dışarıya nasıl sarktığını görmemiz gerekirdi. *Gözlerimiz ve kulaklarımız suyla doluydu fakat dilimiz kupkuru kalmaya devam ediyordu!*

“Aynaya ulaşınca Mösyö de Chagny aynayı yaladı... Tabii, ben de yaladım.

“Ayna yakıcıydı!

“İşte o zaman, korkunç hırıltılar çıkararak yerde yuvarlanmaya başladık. Mösyö de Chagny, dolu kalan son tabancayı şakağına yaklaştırdı; ben onu izlerken, Pencap kemendi ayaklarımın yanında duruyordu.

“Bu üçüncü dekorda, demir ağacın neden yeniden geldiğini biliyordum.

“Demir ağaç beni bekliyordu!

“Fakat Pencap kemendine bakarken gördüğüm şey yüreğimi öyle bir hoplattı ki Mösyö de Changy intihar etmek üzereyken durdu; oysa çoktan ‘Elveda Christinel’ diye mırıldanmaya başlamıştı.

“Vikont’un kolunu tuttum ve elindeki tabancayı aldım. Sonra da, gördüğüm şeyin yanına kadar dizlerimin üzerinde emekleyerek gittim.

“Pencap kemendinin yanında, döşeme tahtalarının birleştiği yerdeki yarığın içinde, ne işe yaradığını bilmediğim siyah başlı bir çivi gördüm.

“Sonunda yayı bulmuştum! Kapıyı yerinden oynatacak yay! Özgürlüğümüzü bize geri verecek olan yay! Erik’i bize teslim edecek olan yay!

“Çiviye elimle yokladım. Mösyö de Chagny’ye mutlu bir yüz ifadesiyle baktım. Siyah başlı çiviye bastırınca aşağıya doğru gidiyordu.

“Sonra...

Sonra kapı falan açılmadı fakat döşemede yer alan bir kapak harekete geçti.

“Bu siyah delikten çıkan temiz hava bir anda yüzümüze vurdu. Kare şeklindeki bu karanlığın üzerine, tertemiz bir pınarın üzerine eğilir gibi eğildik. Çenemizi serin karanlığın içine gömmüş, onu âdeta içiyorduk.

“Deliğin üzerinden eğildikçe eğiliyorduk. Bu deliğin içinde, döşemenin üzerindeki kapısı gizemli bir şekilde açılan bu mahzenin içinde ne vardı acaba?

“İçinde belki su vardı... İçecek su!

“Kolumu karanlığın içine uzattım ve elim bir taşa dokundu, sonra bir başkasına ve sonra, bir başkasına daha... Bir merdiven... Mahzene inen karanlık bir merdivendi bu.

“Vikont deliğin içine atlamaya çoktan hazırды.

“Deliğin içinde su bulunmasa bile, bu iğrenç aynaların ışıklar saçan tuzağından kaçabilecekdik.

“Fakat Vikont’u durdurdum çünkü canavarın yeni bir oyunundan korkuyordum. Fenerimi yaktım ve önden ben indim.

“Merdiven, kendi üzerine dönerek karanlığın derinliklerine dalıyordu. Ah! Merdivenin ve karanlığın harika serinliği...

“Bu serinlik, Erik tarafından kurulmuş olan havalandırma sisteminden değil de bulunduğumuz seviyede suya doyan topraktan gelen serinlik olmalıydı. O halde, göl uzakta olmamalıydı!

“Kısa sürede merdivenin aşağısına ulaştık. Gözlerimiz karanlığa alışmaya başlayınca, etrafımızdaki şekilleri de ayırt etmeye başladık. Bunlar yuvarlak şekillerdi; üzerlerine fenerimin ışığını yönelttim.

“Fıçılar!

“Erik’in mahzenindeydik!

“Şarabını ve belki de içecek suyunu burada bulunduruyor olmalıydı.

“Erik’in güzel şaraba meraklı olduğunu biliyordum. Ah! Burada içecek bir şeyler vardı.

“Mösyö de Chagny, bu yuvarlak şekilleri okşuyor ve yorulmaksızın şu sözleri tekrar ediyordu:

“‘Fıçılar! Fıçılar! Ne kadar da çok fıçı var!’

“Aslında, iki sıra halinde simetrik dizilmiş belli bir sayıda fıçı bulunuyordu ve biz de aralarında duruyorduk.

“Bunlar küçük fıçılardı ve göl evine taşınmaları kolay olsun diye Erik’in bu boyutta fıçıları seçtiğini düşünüyordum.

“İçlerinden birinin üzerinde, zaman zaman o fıçıdan şarap alındığına işaret edecek bir musluk var mıdır acaba, diye düşünerek fıçıları tek tek inceliyorduk.

“Fakat bütün fıçılar sıkıca kapatılmıştı.

“İçlerinden bir tanesini, dolu mu diye anlamak için yarı doğrultuktan sonra, dizlerimin üzerine çöktüm ve üzerimde bulunan çakının bıçağıyla tıpasını açmaya koyuldum.

“Tam o anda, kulağıma uzaklardan, monoton bir şarkıyı andıran bir ses gelir gibi oldu; bu ritmi tanıyordum çünkü Paris sokaklarında sık sık duymuştum:

“‘Fıçılar! Fıçılar! Satılık fıçıların var mı?’

“Elim tıpanın üzerinde hareketsiz kaldı... Mösyö de Chagny de duymuştu.

“‘Tuhaf! Sanki fıçı şarkı söylüyor!’ dedi.

“Şarkı, daha da uzaktan, yeniden duyulmaya başladı.

“‘Fıçılar! Fıçılar! Satılık fıçıların var mı?’

“‘Ah! Size yemin ederim ki şarkı fıçının içinde uzaklaşıyor!’ dedi Vikont.

Ayağa kalktık ve fıçının arkasına bakmaya gittik.

“‘Ses içindel’ dedi Mösyö de Chagny. ‘Ses içindel’

“Fakat artık bir şey duymuyorduk; bunun üzerine, kötü durumda olan ve suçu, gerçekliği algılamada sıkıntı yaşayan duyularımıza attık.

“Tekrar, tıpanın başına geçtik. Mösyö de Chagny fıçıyı iki eliyle alttan kavradı, son bir gayretle tıpayı çıkardım.

“‘Bu da nedir? Bu su değill’ diye bağırdı Vikont ânında.

“Vikont dolu avuçlarını fenerime yaklaştırdı. Vikont’un avuçlarının üzerine eğildim ve hemen, elimdeki feneri öyle bir uzağa fırlattım ki fener kırılıp söndü, ışığı kayboldu.

“Mösyö de Chagny’nin avuçlarının içinde gördüğüm şey baruttu!”

XXVI

Akrebi mi Yoksa Çekirgeyi mi Çevirmek Gerek?

Acem'in Anlatısının Sonu

“Böylece, mahzene indiğimde aklımdaki korkutucu düşüncenin doğrulandığını gördüm! Bu sefil, insan soyundan pek çok kişiye yönelttiği belirsiz tehditleri hakkında beni şaşırtmamıştı! İnsanlığın dışında, insanlardan uzakta, kendisine yeraltında bir in hazırlamıştı ve yerin üstünde yaşayanlar eğer onun izini, canavarca çirkinliğini gizlediği bu ine kadar sürerlerse, her şeyi kendisiyle birlikte havaya uçurup büyük bir felakete neden olacaktı.

“Bu keşfimiz bizde, bütün yaşadığımız sıkıntıları ve o anki acılarımızı unutturan büyük bir heyecana yol açtı. İçinde bulunduğumuz sıradışı durum, hatta az önce intiharın eşiğine gelmiş olmamız bile bizde bu kadar büyük ve belirgin bir korku uyan-dırmamıştı. Canavarın Christine Daaé’ye söylemek istediği ve söylediği her şeyi ve ayrıca, ‘*Evet ya da hayır! Eğer hayır olursa, herkes ölecek ve gömülecek,*’ şeklindeki iğrenç cümlelerin de ne anlama geldiğini şimdi anlıyorduk. Evet, büyük Paris Operası’nın yıkıntıları altına gömüleceklerdi! Bir insanın kendi hayatına son vermek için büyük bir dehşete yol açarak bundan daha iğrenç bir suç işlemesi tahayyül edilebilir mi?

“İnzivaya çekildiği yerde rahatsız edilmemek için hazırlamış

olduğu bu felaket senaryosunu, dünyanın bu en iğrenç canavarı, aşk intikamı için kullanacaktı! Yarın akşam, saat on birde süre bitiyordul Ahl Saati çok iyi seçmişti. Gösteride pek çok insan olacaktı. Pek çok insan orada, operanın ısıll ısıll aydınlatılmış üst katlarında olacaktı. Bundan daha güzel bir toplulukla birlikte ölmeyi hayal edebilir miydi? Yarın akşam saat on birde mezara, mücevherlerle süslenmiş, dünyanın en güzel omuzlarına sahip kadınlarıyla birlikte gidecekti! Eğer Christine hayır derse, gösterinin ortasında havaya uçacaktık. Yarın akşam saat on birdel Peki, Christine'in hayır dememesi mümkün müydü? Bu yaşayan kadavra ile evlenmektense, ölümün kendisiyle evlenmeyi tercih etmez miydi? İnsan soyundan gelen pek çok kişinin çarpıcı kaderlerinin, kendisinin itiraz edip etmemesine bağlı olduğunu biliyor muydu? Yarın akşam, saat on birdel!

“Karanlığın içinde dolanıp baruttan kaçarken, taş basamakları bulmaya çalışırken, yukarıdaki aynaların olduğu odaya açılan başımızın üzerindeki delik de kararmıştı, ‘Yarın akşam saat on birdel’ cümlesi dilimizden düşmüyordu.

“Sonunda merdiveni buldum fakat bir anda, ilk basamakta çakıldım kaldım çünkü aklımdan birden, korkunç bir düşünce geçmişti:

“‘Saat kaç?’

“Ahl Saat kaç? Saat kaç! Çünkü yarın akşam saat on bir, belki de bugündü; belki de saat on bir olmuştu şimdi! Saatin kaç olduğunu bize kim söyleyebilirdi? Bu cehennemde günlerden, yıllardan ve hatta dünyanın ilk gününden beri kapalı kalmışız gibi geliyordu bana ve belki de her şey şimdi havaya uçacaktı! Ahl Bir gürültü! Bir çıtırtı! Duydunuz mu, mösyö? Orada, şu köşede! Aman Tanrım! Mekanik bir ses gibi geldi. Yine! Ahl Işık! Belki de her şeyi havaya uçuracak olan mekanizma bu. Size, bir çıtırtı var diyorum! Sağır mısınız?

“Mösyö de Chagny ile birlikte deliller gibi bağırmaya başla-

dık. Korku hemen peşimizdeydi. Merdiveni uçarak çıktık. Yukarıdaki deliğin kapağı kapalıydı belki de bu karanlığın nedeni buydu! Ah! Karanlıktan çıkmalıydık! Çıkmalıydık bu karanlıktan! Aynaların olduğu odanın ölümcül aydınlığına yeniden kavuşmalıydık!

“Merdivenin başına ulaştık... Hayır, kapak kapalı değildi fakat aynalı odanın içi de, şimdi, geldiğimiz mahzen kadar karanlıktı. Mahzenden tamamen çıktık. İşkence odasının yer döşemesinin üzerinde sürünüyorduk; bizi baruttan ayıran bu yer döşemesinin üzerinde... Saat kaç? Bağırıyorduk, çağırıyorduk! Mösyö de Chagny, bütün gücünü toplayarak ‘Christinel Christinel’ diye haykırdı; ben de Erik’e seslendim. Ona, hayatını kurtarmış olduğumu hatırlattım. Fakat hiç yanıt yoktu! Kendi umutsuzluğumuzdan, kendi deliliğimizden başka hiçbir şey yoktu! Saat kaç? ‘Yarın akşam, saat on birdel’ tartışıyorduk, burada geçirdiğimiz zamanı hesaplamaya çalışıyorduk fakat tahmin edemiyorduk... Keşke bir saatin kadranını görebilseydik, dönen akrep ve yelkovanını! Saatim duralı çok olmuştu... Fakat Mösyö de Chagny’nin saati çalışıyordu hâlâ. Bana, saatini operaya gelmeden önce hazırlıklarını yaparken kurmuş olduğunu söyledi. Bu durumdan, kader ânına hâlâ ulaşmadığımızı umut ettirecek sonuçlar çıkarmaya çalışıyorduk.

“Bir türlü kapatmayı başaramadığım döşemenin üzerindeki delikten gelen en ufak gürültü bile bizi korkunç bir kaygının içine atıyordu. Saat kaçtı? Üzerimizde kibrit de kalmamıştı hiç! Ama yine de saati öğrenmemiz gerekiyordu. Mösyö de Chagny saatinin camını kırmayı, parmaklarıyla akrep ve yelkovanın yerlerini anlamayı düşündü. O parmaklarının uçlarıyla yoklarken devam eden sessizlik... Saatin kadranını referans alıyordu. Akrep ve yelkovanın arasındaki açıklıktan, saatin, belki de tam on bir olabileceğini tahmin etti.

“Fakat saatin gösterdiği on bir, belki de bizim korkuyla bek-

lediğimiz on bir değildi, olamaz mı? Şimdi, belki, saat on biri on geçiyordur ve böylece önümüzde, en az on iki saat daha var demektir.

“Birdenbire bağırdım:

“‘Sessizlik!’

“Yan taraftan, adım sesleri gelmişti kulağıma sanki.

“Yanılmamıştım! Önce bir kapı sesi, ardından da hızlı adım sesleri duydum. Duvara vuruldu. Christine Daaé’nin sesiydi bu:

“‘Raoull Raoull’

“Ahl Şimdi, duvarın hem bu tarafında hem de diğer tarafında hepimiz aynı anda bağıryorduk. Christine gözyaşlarına boğuldu çünkü Mösyö de Chagny’yi sağ olarak bulacağını düşünmemişti. Öyle görünüyor ki canavar çok kötü davranmıştı. Evet demek istemeyen Christine’in ağzından bu sözcüğün çıkmasını beklerken delirmişti. Bu arada, Christine ona, eğer kendisini işkence odasına götürürse evet deme sözü vermişti. Fakat Erik, insan soyundan gelen herkese vahşice tehditler savurarak, onun bu teklifine şiddetle karşı çıkmıştı. Saatler boyunca cehennemi yaşattıktan sonra, son bir kez düşünmesi için Christine’i yalnız bırakarak dışarı çıkmıştı.

“Saatler boyunca.. Saat kaç?.. Saat kaç, Christine?..

“‘On bir! On bire beş var!’

“‘Fakat hangi on bir?

“‘Yaşama ya da ölüme karar verecek olan on bir! ‘Christine, genzinden çıkan sesiyle yeniden konuşmaya başlamıştı. Erik, tam çıkarken, bana sürekli bunu tekrar etti. Korkunç biri ol Çıldırmış gibiydi; maskesini çıkardı, altın rengi gözlerinden ateşler çıkıyordu. Sadece gülüyordul Bana gülerek, sarhoş bir şeytan gibi şöyle dedi: ‘Beş dakikal Ne kadar utangaç olduğunu herkes gibi ben de bildiğim için seni yalnız bırakıyorum. Bana evet dediğinde, karşımda utangaç nişanlılar gibi yüzünün kızarmasını istemiyorum... Şeytanın hizmetkârlarının kim olduğu iyi bilinir!’ Size,

onun sarhoş bir şeytan gibi davrandığını söylemiştim. ‘İşte, (elini küçük ölüm kalım çantasının içine daldırdı) işte, Louis Philippe odasındaki şöminenin kasalarını açan küçük bronz anahtar! Bu kasalardan birinde bir akrep; diğerinde ise bir çekirge bulacaksınız. Bunlar, Japon bronzundan yapılmış çok güzel taklitler; evet ve hayır diyen hayvanlar bunlar! Akrebi bulunduğu konumun tersine çevirmen yeterli; bu durumda, Louis Philippe odasına, yani nişan odasına girdiğimde yanıtının evet olduğunu anlayacağım! Eğer çekirgeyi çevirmişsen, Louis Philippe odasına, yani ölüm odasına girdiğimde, yanıtının hayır olduğunu anlayacağım.’ Sarhoş bir şeytan gibi gülüyordun! Ben ise, dizlerimin üzerine çökmüş halde, eğer bana işkence odasının anahtarını verirse sonsuza kadar karısı olarak kalacağıma söz vererek anahtarı vermesi için ona yalvarıyordum. Fakat bana, artık bu anahtara ihtiyaç duyulmayacağını ve onu gölün dibine atacağını söyledi! Sonra, sarhoş bir şeytan gibi gülmeye devam ederek, beş dakika sonra geri geleceğini söyledi ve beni yalnız bıraktı çünkü bir centilmen olarak, her şeyin kadınların utanma duygusuna bağlı olduğunu biliyormuş. Ah! Evet, bana bir de, ‘Çekirge! Çekirgeden sakın! O sadece dönmüyor, uçuyor da! Uçuyor! Neşeli bir şekilde uçuyor!’ diye bağırdı.

“Burada, Christine’in ağzından sanki sayıklıyormuş gibi çıkan sözcüklerin anlamlarını, yarım kalmış sözcükler ve çeşitli ünlemler kullanarak yeniden oluşturmaya çalışıyorum çünkü o da bu yirmi dört saat boyunca, insanın yaşayabileceği acının en derinini yaşamıştı ve belki de bizden daha fazla acı çekmişti! ‘Raoul! Acı çekiyor musun?’ diye bağırarak sormak için dakika başı ya kendi sözlerine ara veriyor ya da bizim sözlerimizi kesiyordu. Şimdi soğumuş olan duvarları elleriyle yokluyor ve neden o kadar ısınmış olduklarını soruyordu. Beş dakika böylece akıp geçerken, akrep ile çekirge bütün güçleriyle zavallı beynimi tırmalayıp duruyordu.

“Bununla birlikte, ‘Eğer çekirge çevrilirse, çekirge uçar,’ sözünden onunla birlikte insan soyundan gelen pek çok kişinin de uçacağını anlayacak kadar bir zihin açıklığını koruyabilmişim. Hiç şüphe yok ki çekirge, baruthaneyi havaya uçurmak için hazırlanmış bir elektrik akımına kumanda ediyordu! Christine’in sesini yeniden duyduktan sonra, manevi gücünü toparlamış gibi görünen Mösyö de Chagny, genç kadına hem bizlerin hem de opera binasının nasıl korkunç bir durumla karşı karşıya olduğunu acele ederek izah ediyordu. Hemen akrebi çevirmek gerekiyordu.

“Erik’in çok arzu ettiği ‘evet’e karşılık gelen bu akrep, meydana gelecek felaketi önleyecek bir şey olmalıydı.

“‘Hadi yap! Hadi, Christine, taptığım kadın!’ diye seslendi Raoul.

“Bir sessizlik oldu.

“‘Christine, neredesiniz?’ diye bağırdım.

“‘Akrebin yanında!’

“‘Ona dokunmayın!’

Erik’in genç kadını yine yanıltmış olabileceği —çünkü Erik’i tanıyordum— düşüncesi geldi aklıma. Belki de her şeyi havaya uçuracak olan akrepti. Çünkü düşünürsek eğer, Erik neden burada değildi? Beş dakika geçeli çok olmuştu ve o geri dönmemişti. Hiç şüphesiz bir yere sığınmıştı! Belki de korkunç patlamayı bekliyordu. Beklediği tek şey buydu. Aslında, Christine’in gönüllü olarak onun kurbanı olmaya razı olmasını ummuyordu. Neden geri dönmemişti! Akrebe dokunmayın!

“‘Ol’ diye bağırdı Christine. ‘Onu duyuyorum! İştel..’

“Gerçekten de geliyordu. Louis Philippe odasından gelen ve gittikçe yaklaşan adım seslerini duyduk. Christine’in yanına geldi ve tek kelime etmedi.

“İşte o zaman, ben sesimi yükselttim:

“‘Erik! Benim! Tanıdın mı?’

“Ben böyle seslenince, ummadığım bir şekilde, barışçı bir ses tonuyla hemen yanıt verdi.

“Siz içeridekiler ölmediniz mi? O halde, sakın durmaya çalışın!”

“Sözünü kesmek istedim fakat, ‘Tek söz etme, Daroga, yoksa her şeyi havaya uçururum!’ sözlerini öyle soğukkanlılıkla söyledi ki duvarın arkasında dondum kaldım!”

“Hemen ardından ekledi:

“‘Bu onur matmazele aittir! Matmazel akrebe dokunmadı (nasılda sakince konuşuyordul), Matmazel çekirgeye de dokunmadı (nasıl korkunç bir soğukkanlılıkla konuşuyordul) fakat doğrusunu yapmak için geç kalınmış sayılmaz. İşte, her istediğimi, anah-tara ihtiyaç duymadan açıp kapatıyorum ben çünkü kapakların ustasıyım. Küçük abanoz kasaları açıyorum. Oraya bakın, mat-mazel, küçük abanoz kasaların içine... Sevimli küçük hayvancıklar... Ne kadar da güzel taklit edilmişler... Ve ne kadar da zararsız görünüyorlar, fakat cüppe giymekle papaz olunmaz! (bütün bun-ları düz ve çatallanmayan bir sesle söylüyordu.) Eğer çekirgeyi çevirirseniz, her şeyi uçuruyoruz, matmazel. Ayaklarımızın altın-da, Paris’in bir mahallesini havaya uçuracak kadar barut bulun-u-yor. Eğer akrebi çevirirseniz, bütün barut suyun altında kalacak! Matmazel, balayımızın anısına, şu anda Meyerbeer’in çok kötü bir eserini alkışlayan ve sayıları yüzü bulan Parisliye güzel bir he-diye vermiş olacaksınız. Onlara yaşamı hediye edeceksiniz çünkü o güzel ellerinizle –ne kadar da yorgun çıkıyordu sesi– akrebi çevireceksiniz, matmazel, ve neşe içinde evleneceğiz!”

“Bir sessizliğin ardından:

“‘Eğer akrebi iki dakika içerisinde çevirmezseniz, matmazel – tıkr tıkr çalışan bir saatim var,’ diye ekledi Erik, ‘ben çekirgeyi çevireceğim ve çekirge neşeyle uçacak!’

“Bütün korkunç sessizliklerden daha korkunç bir sessizliğin içine gömüldü. Erik böyle barışçı, sakın ve yorgun bir ses tonuyla

konuştuğunda onun her şeyi tükettiğini, en korkunç suçları işlemeye hazır olduğunu ya da delice bir adanmışlık duygusu yaşadığını iyi bilirdim ve fırtınanın zincirlerinden boşanması için kulağına, hoşuna gitmeyecek tek bir sözün gelmesi yeterliydi. Mösyö de Chagny, geriye artık bir tek dua etmek kaldığını anlamış ve diz çöküp duaya başlamıştı. Bana gelince, kanım öyle delice bir hızla akıyordu ki yerinden çıkacak korkusuyla elimi kalbimin üzerine götürdüm. Bu karar ânında, Christine'in çılgına dönmüş aklından geçen düşünceyi çok korkunç bir şekilde hissediyorduk, yani onun akrebi çevirme konusunda yaşadığı tereddüdü anlıyorduk. Bir kez daha, ya her şeyi havaya uçuracak olan akrepse! Ya Erik kendisiyle birlikte hepimizi yok etmeye kararlıysa, diye geçiyordu aklımızdan.

Sonunda, Erik'in bu sefer yumuşak çıkan, meleklerle özgü bir yumuşaklıkla çıkan, sesi duyuldu:

“İki dakika geçti... Elveda, matmazell Uç çekirgel’

“Erik,’ diye bağırdı Christine, canavarın elinin üzerine atmamış olmalıydı, ‘Çevirmem gerekenin akrep olduğuna dair bana ölümsüz aşkımızın üzerine yemin eder misin?’

“Evet, balayımıza uçmak için...”

“İşte, görüyorsun, değil mi? Havaya uçacağız!’

“Balayımıza uçacağız, saf çocuk! Akrep baloyu başlatıyor! Ama bu kadar yeter! Akrebi istemiyor musun? O zaman çekirgel’

“Erik!’

“Yeter!’

“Benim bağırsıklarım Christine’inkilere karışıyordu; Mösyö de Chagny, hâlâ dua etmeye devam ediyordu.

“Erik! Akrebi çevirdim!’

“Ahl Bekleyerek geçen o saniyel

“Patlamanın neticesinde, yıkıntıların arasında parçalanarak öleceğimiz o ânı bekleyerek geçen o saniyel

“Korkunun doruk noktasında her şeyin, ayaklarımızın altın-

da açılacak olan uçurumun içine göçmesini bekliyorduk çünkü döşemedeki karanlığa açılan delikten, zifiri karanlığın karanlık ağzından, endişe yaratan bir ıslık sesi –fırlatılan bir füzenin çıkardığı ilk ses gibi– duyuluyordu.

“Ses önce inceden duyuldu, sonra daha kalın ve ardından da çok güçlü...”

“Fakat dinleyin! Dinleyin! Sonra da insan soyundan gelenlerin çoğuyla birlikte havaya uçmaya hazır olan kalbinizi iki elinizle tutun.

“Ateşin çıkardığı ses değildi bu. Sanki fışkıran suyun sesi gibiydi. Döşeme kapağına! Kapağına!

“Dinleyin! Dinleyin!

“Şimdi de lıkır lıkır bir ses geliyordu.

“Kapağına! Döşeme kapağına! Kapağına!.. Ne kadar da serin!

“Serinliğin Serinliğin Korkunun etkisiyle unuttuğumuz susuzluğumuz, şimdi suyun sesiyle daha güçlü bir şekilde geri gelmişti.

“Su! Su! Su yükseliyor!

“Su mahzenin içinde, fıçıların, barut fıçılarının (Fıçılar! Fıçılar! Satılık fıçıların var mı?) üzerinden yükseliyordu. Boğazlarımız alev alev yanarken suya doğru iniyorduk. Su çenemize, ağzımıza kadar çıkıyor.

“O halde, içelim... Mahzenin dibinde, aynı mahzende, içiyoruz.

“Sonra merdiveni, suya ulaşmak için indiğimiz ve sonra da suyla birlikte yukarı çıktığımız merdiveni basamak basamak çıkarak, karanlık gecenin içine giriyoruz.

“Gerçekten de barut suyun altında kaldı! Büyük bir suyun! Ne güzel oldu bu iş! Göl kenarındaki evde suyun hesabı yapılmaz, bol bol su bulunur! Eğer böyle devam ederse, bütün göl mahzene dolacak.

“Aslında, suyun nerede duracağını bilmiyorduk.

“İşte, mahzenden çıktık ve su hâlâ yükseliyor.

“Su mahzenden de çıkıyor, döşemenin üzerinde yayılıyor... Eğer böyle devam ederse, bütün göl evi su altında kalacak. Aynalarla kaplı odanın tabanı, içinde ayaklarımızı zor hareket ettirdiğimiz, gerçek bir göl haline geldi. Bu kadar su yeter! Erik’in musluğu kapatması gerekiyordu: Erik! Erik! Barutu ıslatmaya yetecek kadar su var! Musluğu kapatın! Akrebi kapatın!

“Fakat Erik, yanıt vermiyordu. Yükselen sudan başka bir şey duyulmuyordu. Su şimdi dizlerimize geliyordu.

“‘Christine! Christine! Su yükseliyor! Dizlerimize kadar yükseldi,’ diye bağırdı Mösyö de Chagny.

“Fakat Christine yanıt vermiyordu. Yükselen sudan başka bir şey duyulmuyordu.

“Yan odadan hiçbir ses duyulmuyorduk! Kimse yoktu! Musluğu kapatacak kimse yoktu! Akrebi kapatacak kimse yoktu!

“Karanlığın içinde bizi sıkıştıran, bacaklarımıza tırmanan, bizi donduran suyla baş başa kalmıştık. Erik! Erik! Christine! Christine!

“Şimdi, ayaklarımız yerden kesilmiş halde suyun içinde dönüyorduk. Karşı konulmaz bir dönme hareketinin içine girmiştik çünkü su bizimle birlikte dönüyordu ve bizi iten aynalara çarpıyorduk. Girdabın üzerinde kalan boğazlarımızdan haykırışlar yükseliyordu.

“Burada ölecek miydik? İşkence odasında mı boğulacaktık? Buna hiç şahit olmamıştım. *Mazenderen’in mutlu saatleri* döneminde Erik, görünmez küçük pencereden bana böyle bir şeyi hiç göstermemişti. Erik! Erik! Senin hayatını kurtarmıştım ben! Hatırlıyor musun? Ölümüne mahkûm olmuşsun! Ölecektin! Sana yaşamın kapılarını ben açtım! Erik!

“Ahl Suyun içinde enkaz gibi dönüyoruz!

“Fakat ellerim birden demir ağaca tutundu ve Mösyö de Chagny’ye seslendim. İkimiz de demir ağacın dalına asılmıştık işte!

“Su yükselmeye devam ediyordul

“Ahl Ah! Aynalı odanın kubbe şeklindeki tavanıyla ağaç arasında ne kadar bir boşluk vardı? Hatırlıyor musunuz? Hatırlamaya çalışın! Su belki bir yerde durur. Kesinlikle bir seviyede duracaktır... İşte! Bana duruyor gibi geliyor! Hayır! Hayır! Korkunç! Kulaç atın! Kulaç atın! Kollarımız kulaç atarken birbirlerine dolanıyorlardı, boğuluyoruz! Siyah suyun içinde çırpınıyoruz... Simsiyah suyun üzerinde kalan karanlık havayı teneffüs etmekte şimdiden zorlanıyorduk. Nasıl bir havalandırma aleti sayesinde bilmiyorum ama hava dışarı çıkıyordu; başımızın üzerinde kalan havanın dışarı kaçarken çıkardığı sesi duyuyorduk. Ah! Dönelim! Dönelim! Havanın dışarı çıktığı yeri buluncaya kadar dönelim. Ağızlarımızı hava çıkış deliğine yapıştırıracaktık. Fakat gücüm tükeniyordu. Duvarlara tutunmaya çalışıyordum. Aynaların yüzeyi ne kadar da kaygandı; parmaklarım tutunacak bir yer bulamıyorlardı. Hâlâ dönüyorduk! Mücadele ediyorduk... Son bir çabal Son bir çığlık! Erik! Christine! Suyun lıkırtısı kulaklarımızda! Lıkır, lıkır, lıkır! Karanlık suyun altında kulaklarımızın içinde lıkırtı sesleri vardı ve bilincimi kaybetmeden önce, suyun lıkırtıları arasından hâlâ ‘Fıçılar! Fıçılar! Satılık fıçılarınız var mı?’ sesini duyar gibiydim.”

XXVII

Hayalef'in Aşkınin Sonu

Acem'in bana bıraktığı yazılı anlatı burada son buluyor.

Onları kesinlikle ölüme götürecektir gibi görünen bir durum yarattığı dehşete rağmen, Mösyö de Chagny ve arkadaşı, Christine Daaé'nin büyük fedakârlığı sayesinde kurtulmuştu. Hikâyenin geriye kalanının tamamını Daroga'nın kendi ağzından aktaracağım.

Onu görmeye gittiğim zamanlarda, hâlâ Tuileries'nin karşısında yer alan Rivoli Sokağı'ndaki küçük dairesinde yaşıyordu. Çok hastaydı ve onu, bu inanılmaz dramı benimle birlikte yeniden yaşamaya ikna etmek için, gerçeğin peşinde olan bir tarihçi – yazar olarak bütün enerjimi ortaya koymam gerekiyordu. Ona hâlâ hizmet etmekte olan yaşlı ve sadık hizmetkârı Darius, beni onun yanına götürüyordu. Daroga, bahçeye bakan pencerenin olduğu köşede, zamanında çok yakışıklı olduğu anlaşılan gövdesini dik tutmaya gayret ederek, geniş bir koltukta oturur halde kabul ediyordu beni. Bizim Acem'in gözleri hâlâ güzeldi, fakat zayıf yüzü yorgun görünüyordu. Genelde astragan bir başlık taktığı başını tamamen kazıtmıştı. Çok sade görünen geniş bir kaftanı vardı ve kaftanın yenlerinin içinde başparmaklarını bilinçsizce döndürerek kendini oyalıyordu fakat zihni çok berrak kalmıştı.

Geçmişteki olayları hatırladığında, belli bir heyecan duymadan edemiyordu. Bu tuhaf hikâyenin şaşkınlık yaratan sonunu

onun ağzından kırıntılar halinde aldım. Bazen, sorularıma bir yanıt alabilmem için ona uzun uzun rica etmem gerekiyordu ve bazen de anılarıyla coşarak, Erik'in korkutucu görüntüsünü ve Mösyö de Chagny ile birlikte göl evinde yaşadıkları korkunç saatleri, şaşırtıcı bir belirginlikle kendiliğinden hatırlıyordu.

Suyla ilgili hikâyeden sonra, Louis Philippe odasının endişe verici alacakaranlığında uyanışını bana anlatırken yaşadığı ürpertiği görmemiz gerekirdi. İşte, bana bıraktığı yazılı anlatıyı tamamlayacak şekilde, bu korkunç hikâyenin sonunu şu şekilde anlatmıştı:

Daroga, gözlerini açtığı anda, kendisini bir yatağın üzerinde uzanır halde bulmuş. Mösyö de Chagny de aynalı dolabın yanında bulunan bir kanepenin üzerinde yatmaktaymış. Başlarında bir melek ve bir de şeytan bekliyormuş.

İşkence odasının serapları ve yanılsamalarından sonra, bu küçük sakın odanın burjuva zevkine hitap eden detaylarındaki netlik, bu yaşayan kâbuslar evinin içerisinde kaybolmayı göze alacak kadar gözü kara fanilerin zihinlerini bulandırmak için icat edilmiş benzemektedir. Bu karyola, maun ağacından cilalı sandalyeler, şu komodin ve bakırlar, kenarları kalkık duran dantellerin koltuk sırtlarına yerleştirilmesinde gösterilen özen, duvar saati ve şöminenin her iki yanında duran ve çok zararsız bir görünüme sahip olan küçük kasalar... Son olarak da, deniz kabuklarıyla süslenmiş olan şu etajer, iğneleri tutturmaya yarayan kırmızı renkli yastıklar, sedef kakmalı gemiler ve büyük bir deve kuşu yumurtası... Tek ayaklı bir sehpanın üzerine konulmuş olan bir abajur tarafından loş bir ışıqla aydınlatılan bütün bu eşyalar, bir evin içinde olsa, çirkinlikleriyle insanın içini kaldırabileceklerken, operanın mahzenlerinin dibinde öyle sakın, öyle makul görünüyorlardı ki bütün bunlar hayal gücünü, geçmişte yaşanan fantastik olayların tümünden daha fazla şaşırtıyordu.

Ve maskeli adamın gölgesi, bu her şeyin yerli yerinde olduğu

temiz, fakat yaşlanmış gibi duran çerçevenin içinde daha da korkunç görünüyormuş. Bu gölge eğilip Acem'in kulağına şunları söylemiş: "İyi misin, Daroga? Eşyalarımı mı bakıyorsun? Fakir ve sefil annemden bana kalanlar bunlar..."

Adam, Acem'e, Acem'in hatırlamadığı daha pek çok şey söylemiş fakat —bu durum ona tuhaf görünüyordu— Acem, Louis Philippe odasının bu geçmişe ait görüntüsü içinde bir tek Erik'in konuştuğunu hatırlıyordu. Christine Daaé, tek bir söz etmeden, sessizlik yemini etmiş bir rahibe gibi sessizce hareket ediyormuş. Bir tas çorba ya da dumanı tüten çay getiriyormuş. Maskeli adam, bunları onun elinden alıp Acem'e uzatıyormuş.

Mösyö de Chagny ise uyuyormuş.

"Biz, sizin yaşayıp yaşamayacağınızdan henüz emin değilken, o çoktan kendine gelmişti, Daroga. O çok iyi... Uyuyor... Uyandırmamak lazım," demiş Erik, Daroga'nın tasına bir parça rom döküp uzanmış yatan Vikont'u göstererek.

Erik, bir anlığına odayı terk edince, Acem, dirseğinin üzerinde doğrulmuş ve etrafına bakınmış. Şöminenin köşesinde oturmuş olan Christine Daaé'nin beyaz silüetini fark etmiş. Ona birkaç şey söylemiş. Seslenmiş fakat gücünü henüz tam olarak toplayamadığı için yorulmuş ve yastığın üzerine bırakmış kendisini. Christine yanına gelmiş, elini onun alına koymuş sonra da uzaklaşmış. Acem, onun, uzaklaşırken yan tarafında sakince uyuyan Mösyö de Chagny'ye dönüp bakmadığını hatırlıyor. Christine dönüp şöminenin köşesinde duran koltuğuna oturmuş; sessizlik yemini etmiş bir rahibe kadar sessizmiş.

Erik, kapaklı küçük şişelerle geri dönmüş ve bunları şöminenin üzerine bırakmış. Acem'in yatağının başucuna oturup nabzını kontrol ettikten sonra, Mösyö de Chagny'yi uyandırmamak için çok alçak bir sesle, "Şimdi, ikiniz de kurtuldunuz. Sizleri az sonra, karımı memnun etmek için yeryüzüne çıkaracağım," demiş.

Bunları söyledikten sonra ayağa kalkmış ve başka bir açıklama yapmadan, yine ortadan kaybolmuş.

Acem şimdi, Christine Daaé'nin lambanın altında sakın görünen profiline bakıyormuş. Christine, dini kitaplarda rastlanan kenarları altın yaldızlı küçük bir kitaba dalmış, okuyormuş. O tür kitapların taklitlerine benzeyen bir kitapmış bu. Acem'in kulaklarında, hâlâ Erik'in çok doğal bir ses tonuyla söylediği, "karımı memnun etmek için" sözleri çınlıyormuş.

Daroga çok yumuşak bir ses tonuyla, bir kere daha ona seslenmiş fakat Christine, okumaya öyle bir dalmış olmalı ki onu duymamış.

Erik geri dönmüş ve Daroga'nın birileriyle konuşmasının herkesin selameti için tehlikeli olabileceğini belirttiikten sonra, karısına ya da bir başkasına bir daha seslenmemesini söyleyerek, Daroga'ya ilaçlı bir sıvı içirmiş.

O andan sonra Acem, Erik'in siyah gölgesini ve Christine'in odanın içinde hep sessizce, kayar gibi ilerleyen ve Mösyö de Chagny'nin üzerine eğilen beyaz silüetini hâlâ hatırlıyor. Acem, hâlâ o kadar güçsüzmüş ki en ufak bir gürültü, örneğin, aynalı dolabın gıcırdayarak açılan kapısının sesi, başını ağrıtıyormuş. Sonra, o da, Mösyö de Chagny gibi uykuya dalmış.

Bu defa gözlerini evinde açacak ve başucunda onunla ilgilenen sadık Darius'undan, onu geçen gece, evinin kapısının önünde bulduklarını öğrenecekti. Evinin kapısına kimliği bilinmeyen biri tarafından getirilmiş olmalıydı ve bu kişi uzaklaşıp gitmeden önce zili çalma zahmetinde bulunmuştu.

Daroga gücüne yeniden kavuşup işlerinin başına dönünce, Vikont'u sormak için Kont Philippe'in evine birini gönderdi.

Genç adamın bir daha görünmediği ve Kont'un da öldüğü yanıtı verilmişti. Cesedi operanın gölünün kıyısında, Scribe Sokağı tarafında bulunmuştu. Aynaların olduğu odanın duvarının ardında şahit olduğu cenaze törenini hatırladıktan sonra Acem'in bir

cinayet işlendiğine ve katilin kim olduğuna dair şüphesi kalmadı artık. Yaşanan dramı gözünde hiç zorluk çekmeden canlandırdı çünkü maalesef Erik'i tanıyordu. Kardeşinin Christine Daaé'yi kaçırdığına inandıktan sonra Philippe, böyle bir macera için kullanılacağını bildiği Brüksel yolunda onun peşine düşmüştü. Gençlere rastlamayınca, operaya geri dönmüş ve Raoul'un tuhaf rakibi hakkında kendisine söylediklerini hatırlamıştı. Philippe, Vikont'un tiyatronun alt katlarına sızmak için her şeyi denediğini öğrenmişti ve sonunda da kardeşi, şapkasını şarkıcının odasında, tabancaların kutusunun yanında bırakarak ortadan kaybolmuştu. Kardeşinin çılgınlığından artık şüphe duymayan Kont da yeraltındaki bu cehennemi labirente dalmıştı. Acem için Siren'in, Erik'in Siren'inin, bu ölümler gölünün kapıcısının şarkı söyleyerek beklediği gölün kıyısında, Kont'un cesedinin bulunduğunu öğrenmek yetmişti, daha fazlasını bilmesine gerek yoktu.

Bu yüzden Acem tereddüt etmiyordu artık. Bu yeni cinayet karşısında dehşete düşünce, Vikont'un ve Christine Daaé'nin hayatları hakkında duyduğu endişe nedeniyle daha fazla bekleme-yerek her şeyi yargıya anlatmaya karar verdi.

Olayın soruşturması Savcı Faure'a verilmişti ve Acem de gidip onun kapısını çalmıştı. Şüpheci, ayakları yere sağlam basan, yüzeysel (bunu inandığım için söylüyorum) ve böyle bir itirafa hiç hazır olmayan bir zihnin, Daroga'nın ifadesini nasıl karşılayacağı hakkında şüpheyeye yer yoktu. Acem'e deli muamelesi yapılmıştı.

Bildiklerini asla anlatamayacağına dair bir umutsuzluğa kapılan Acem, o zaman yazmaya koyulmuştu. Yargı onun tanıklığını istemediğine göre, basın bu tanıklığı belki sahiplenir diye düşünmüştü ve benim burada aslına sadık kalarak aktardığım anlatısının son satırını yazmayı henüz bitirdiği bir akşam, hizmetkârı Darius onun yanına gelerek, yüzü görünmeyen ve ismini de vermek istemeyen bir yabancıнын Daroga ile görüşmeden gitmeyeceğini söylediğini bildirmişti.

Bu tuhaf ziyaretçinin kim olduğunu ânında sezen Acem, onun hemen içeriye alınmasını emretmişti.

Daroga yanılmamıştı. Bu Hayalet'til Erik'til

Müthiş derecede hasta görünüyormuş ve düşmekten korkar gibi duvara tutunuyormuş. Şapkasını çıkarınca mum gibi beyaz alnı ortaya çıkmış. Yüzünün geri kalanı bir maskeyle örtülüyümüş.

Acem, onun önüne dikilmiş.

“Kont Philippe'in katilil Kardeşine ve Christine Daaé'ye ne yaptın?” diye sormuş.

Bu sert çıkış karşısında Erik şöyle bir sallanmış ve bir süre sessiz kalmış, sonra kendisini koltuğa kadar sürüklemiş, derin bir iç geçirerek kendisini oraya bırakmış. Oturduğu yerden, kısa cümleler kurarak tık nefes bir sesle şöyle demiş:

“Daroga, bana Kont Philippe'ten bahsetme... O ölmüştü... Ben evden çıktığımda... çoktan... ölmüştü... Siren şarkı söylediğinde... Bu, üzücü... bir kazaydı... Acı verici şekilde üzücü... Bir kazaydı... Göle talihsiz bir şekilde... düşmüş ve doğal bir şekilde bu olay... gerçekleşmiş.”

“Yalan söylüyorsun!” diye bağırmış Acem. Erik, o zaman başını eğmiş ve şöyle demiş:

“Buraya... Seninle Kont Philippe hakkında konuşmak için gelmedim... Sana... yakında öleceğimi... söylemek için... geldim.”

“Raoul de Chagny ve Christine Daaé neredeler?”

“Öleceğim.”

“Raoul de Chagny ve Christine Daaé neredeler?”

“Aşktan... Daroga... Aşktan öleceğim... Bu böyle... Onu çok seviyordum! Ve onu hâlâ seviyorum, Daroga, ölecek kadar çok... Ebedi kurtuluşu için, onu canlıyken öpmeme izin verdiğinde ne kadar güzeldi, bir bilsen... Hayatımda ilk defa... Daroga... Duyuyor musun? İlk defa... bir kadını öpüyordum... Evet, canlıyken... Onu canlıyken öptüm ve o bir ölü kadar güzeldi!”

Acem, ayağa kalkmış ve Erik'e dokunmaya cesaret etmiş. Onu kolundan tutup sarsarak:

"O sağ mı yoksa öldü mü? Söyle banal"

"Beni neden böyle sarsıyorsun?" diye yanıt vermiş Erik güçlkle... "Sana ölecek olanın ben olduğumu söylüyorum... Evet, onu canlıyken öptüm."

"Peki, o öldü mü?"

"Sana onu alnından böyle öptüğümü söylüyorum... Ve o alnını, ağzımdan kaçırmadıl Ah! Ne kadar dürüst bir kız! Ölüp ölmediğine gelince... Bunu düşünmüyorum, zaten beni artık ilgilendirmiyor... Hayırl Hayırl Ölmedil Onun saçının teline zarar geldiğini duymayayım! O, ölümüne karar verildiği bir anda, senin hayatını kurtaran, cesur ve dürüst bir kız Daroga; senin Acem postuna iki kuruş bile ödemezdim ben oysal Aslında, kimse seninle meşgul değildi. O genç adamla birlikte, niçin oradaydın? Zaten ölecektin! Yemin ederim, o, sevdiği genç adam için bana yalvarıyordu fakat ona, akrebi çevirmeyi seçtiği için kendi rızasıyla beni nişanlısı olarak kabul ettiğini ve iki nişanlıya birden ihtiyacı olmadığından diğerini öldürmenin yeteri kadar adil olacağını söyledim. Sana gelince, sen yoktun, sen zaten çoktan ölmüştün, sana bunu bir daha söylüyorum, diğer nişanlıyla birlikte ölecektin!

"Yalnız, iyi dinle Daroga, siz yükselen su yüzünden deliler gibi bağırırken, Christine yanıma geldi ve o güzel mavi gözlerini kocaman açarak bana, ebedi kurtuluşu üzerine yemin edip sağken karım olmayı kabul ettiğini söyledi! O âna kadar, onun gözlerinin içinde, Daroga, hep ölü karımı görmüştüm; o gözlerde canlı karımı ilk defa görüyordum. Ebedi kurtuluşu konusunda samimiydi. Kendi canına kıymayacaktı. Pazarlık tamamlanmıştı. Yarım dakika içinde, suyun tamamı göle geri dönmüştü ve seni oradan çıkaracaktım, Daroga; yemin ederim ki orada kalacağını

sanıyordum. Sonunda! İşte! Anlaşma gereği, seni yerüstüne çıkarıp evine ulaştırmak zorundaydım. Böylece, seni Louis Philippe odasından çıkardıktan sonra oraya tek başıma geri döndüm.”

“Chagny Vikontu’na ne yaptın?” diye sorarak sözünü kesmiş Acem.

“Ahl Anlaman gerekir, Daroga, onu yeryüzüne hemen öylece çıkarmayacaktım. O bir rehineydi. Christine nedeniyle onu göl evinde de tutamazdım; bu durumda onu beşinci alt katın da altında yer alan, kimsenin asla gitmediği ve sesini de kimseye duyuramayacağı, operanın en uzak ve ıssız mahzenine, Komünçülerin mahzenine, çok rahat edeceği bir şekilde kapattım. Olması gerektiği gibi de zincirledim (Mazenderan parfümü onu hamur gibi yumuşatmıştı). Çok sakindim ve Christine’in yanına döndüm. Beni bekliyordu.”

Anlatısının burasından anlaşıldığı üzere Hayalet oturduğu yerden öyle resmi bir tavırla ayağa kalkmış ki koltuğunda yerini almış olan Acem de, böyle ciddi bir anda oturmanın uygun olmayacağını hissederek (bunu bana Acem’in kendisi söyledi), bu harekete yanıt verir gibi, ayağa kalkmak zorunda kalmış ve başını kazıtmış olmasına rağmen astragan kalpağını çıkarmış.

“Evet! Beni bekliyordul!” diye devam etmiş derin bir heyecanla, yaprak gibi titremeye başlayan Erik... “O, dimdik, kanlı canlı, gerçek bir nişanlı gibi, ebedi kurtuluşu için beni bekliyordu. Ona doğru ilerlediğimde, küçük bir çocuktan daha utangaç olmasına rağmen kaçmadı. Hayır, hayır... Olduğu yerde kaldı. Beni bekledi. Daroga, hatta onun biraz... Çok fazla değil yani... biraz... canlı bir nişanlı olarak, alnını uzattığını sandım ve... ve ben onu öptüm. Ben öptüm! Ben! Ölmemiştin! Onu alnından böyle öptükten sonra da yanımda çok doğal bir şekilde durmaya devam etti. Ah! Birini öpmek ne kadar güzel bir şey, Daroga! Sen bunu bilemezsin! Ama ben! Ben! Annem, Daroga, benim zavallı, sefil annem, kendisini öpmemi hiç istemezdi. Maskemi bana fırlatarak kaçardı

benden. Başka hiçbir kadın da istemedi! Asla! Asla! Ah! Ah! Ah! İşte o an, öyle mutluydum ki ağladım! Ağlayarak onun ayaklarının dibine düştüm ve ayaklarını öptüm... O küçük ayaklarını... Ağlayarak... Sen de ağlıyorsun, Daroga, o da ağlıyordu... melek ağlıyordu...”

Erik, bunları anlatırken hıçkırıklara boğulmuştu ve Acem de, aslında omuzları sarsılan ama göğsünden kimi zaman acı yüzünden kimi zaman şefkat nedeniyle hırıltılar çıkan bu maskeli adamın önünde gözyaşlarına hâkim olamamıştı.

“Ah! Daroga, gözyaşlarının alınma aktığını hissettim. Benim alınma! Benim! O kadar sıcaktı ki... O kadar yumuşaktı ki! Gözyaşları, maskemin altında her yere yayılıyordu! Gözümdeki yaşlara karışıyordu! Ağzıma kadar akıyordu... Ah! O gözyaşları üzerime akıyordu! Dinle, Daroga, ne yaptığımı dinle... Gözyaşlarının bir damlasını bile ziyan etmemek için maskemi çıkardım ve o kaçmadı! Ölmemişti! Ağlamaya devam ederken canlıydı... Üzerime ağlıyordu, benimle birlikte ağlıyordu... Birlikte ağlıyorduk! Yüce Tanrım! Bana dünyanın bütün mutluluğunu bahşettin!”

Erik, göğsünden hırıltılar çıkararak koltuğa çökmüş.

“Ah! Öyle hemen ölmeyeceğim fakat ağlamama izin ver!” demiş Acem’e.

Bir süre sonra, maskeli adam yine konuşmaya başlamış:

“Dinle, Daroga, bunu iyi dinle... Ben onun ayaklarının dibindeyken, onun, ‘Zavallı, mutsuz Erik!’ dediğini duydum, elimi tuttu! Ben artık onun uğrunda ölmeye hazır küçük bir köpekten başka bir şey değildim, ne dediğimi anlıyor musun, Daroga?

“Düşünebiliyor musun? Avucumda bir yüzük vardı, benim ona verdiğim altın bir yüzük... O kaybetmişti... Ben bulmuştum... Bir nişan yüzüğü! Bunu onun küçücük elinin içine bıraktım ve ona, ‘İşte! Bunu al! Bunu kendin için ve onun için al. Bu, benim size nişan hediyem olacak. Zavallı Erik’in hediyesi. O genç adamı sevdiğini biliyorum. Artık ağlama!’ dedim. Bana, çok yumuşak

bir sesle, ne demek istediğimi sordu; o zaman, bunu anlamasını sağladım ve hemen, benim onun için ölmeye hazır, zavallı bir köpekten başka bir şey olmadığımı anladı... Ama genç adamla istediği zaman evlenebilecekti çünkü o, benimle birlikte ağlamıştı... Ah! Daroga... Bunu ona söylerken, kalbimi sanki ortadan dört parçaya ayırıyorlardı, fakat o benimle birlikte ağlamıştı ve bunun üzerine bana, 'Zavallı, mutsuz Erik!' dedi."

Erik öyle bir heyecanlanmış ki Acem'i kendisine bakmaması için uyarmak zorunda kalmış çünkü nefes alamıyormuş ve maskesini çıkarmak zorunda kalmış. Bu konuda Daroga bana, gidip pencereyi açtığını, o an yüreğinin acıyla kabardığını fakat canavarın yüzüyle karşılaşmamak için gözlerini Tuileries bahçesinin ağaçlarının tepesine diktiğini söyledi.

Erik, konuşmasına devam etmiş:

"Gidip genç adamı serbest bıraktım ve ona benimle birlikte Christine'in yanına gelmesini söyledim. Louis Philippe odasının içinde, benim önümde, birbirlerine sarıldılar... Yüzüğüm Christine'deydi... Öldüğümde, bir gece Scribe Sokağı tarafından gölü geçerek geleceğine ve o gece yarısına kadar parmağından çıkaramayacağı altın yüzükle birlikte, büyük bir gizlilik içerisinde beni gömeceğine dair Christine'e yemin ettirttim. Ona, cesedimi nasıl bulacağını ve ne yapılması gerektiğini söyledim. İşte o zaman, bu sefer de Christine, ilk defa beni alnımdan öptü... Tam buradan, alnımdan... Benim alnımdan (bakma Daroga!) ve ikisi birlikte gittiler. Christine artık ağlamıyordu... Tek ağlayan bendim... Daroga... Daroga... Eğer Christine yeminine sadık kalırsa, yakında geri dönecek!"

Bu sözlerden sonra, Erik susmuş. Acem, ona tek bir soru sormamış. Raoul de Chagny ve Christine Daaé'nin akıbetleri hakkında içi rahatlamış ve insan soyundan gelen hiç kimsenin, o gece Erik'in ağlayarak anlattıklarını dinledikten sonra, onun sözlerinden şüphe edemeyeceğine kanaat getirmiş.

Canavar maskesini takmış ve Daroga'nın yanından ayrılmak için gücünü toplamış. Daroga'ya, sonunun yaklaştığını hissettiğinde, geçmişte yaptığı iyiliğin karşılığı olarak, kendisi için bu dünyada en değerli şeyler olan, Christine Daaé'nin bütün belgelerini göndereceğini söylemiş. Christine bunları, Raoul için, bu macera yaşanırken yazmış ve Erik'e bırakmış; ayrıca ondan kalan bir iki parça eşya daha varmış; bunlar, iki mendil, bir çift eldiven ve bir ayakkabı bağcığıymış. Acem'in sorusu üzerine Erik ona, iki gencin serbest kalır kalmaz mutluluklarını gözlerden gizleyecekleri sessiz sakın bir yere gidip evlenmek için bir papaz bulmaya karar verdiklerini, bu amaçla Nord du Monde Garı'na gittiklerini söylemiş. Sonuçta Erik, söz verdiği belgeleri ve eşyaları Acem'e ulaştırdığında, onun da kendisinin ölüm haberini gençlere ulaştıracağına inanıyormuş. Bu iş için, Daroga'nın *L'Epoque* gazetesine tek satırlık bir ölüm ilanı vermesi gerekecekmış.

Hepsi bu kadarmış.

Acem, Erik'i evinin kapısına kadar geçirmiş ve Darius da onun koluna girerek kaldırıma kadar götürmüştü. Orada atlı bir araba bekliyormuş. Erik bu arabaya binmiş. Cama gelen Acem, onun arabacıya, "Operanın avlusuna" dediğini duymuş.

Daha sonra atlı araba, gecenin içine dalmış. Acem'in, zavallı mutsuz Erik'i bu son görüşüymüş.

Üç hafta sonra, *L'Epoque* gazetesinde şu ölüm ilanı yayınlanmış:

"ERİK ÖLDÜ."

SÖNÜSÖZ

Operanın Hayaleti'nin gerçeğe uygun hikâyesi böyledir. Bu eserin başında da belirttiğim gibi, Erik'in gerçekten yaşadığından artık şüphe duyulamaz. Erik'in varlığına işaret eden pek çok kanıt, Chagny'lerin yaşadıkları dram boyunca yaptığı şeyler ve sergilediği davranışlar, akla uygun bir şekilde izlenebilsin diye bugün herkesin erişimine açılmıştır.

Bu olayın başkentte ne kadar büyük bir ilgi uyandırdığını burada, artık tekrar etmenin gereği yok. Christine Daaé'nin kaçırılması, Chagny Kontu'nun çok olağanüstü şartlar altında ölümü, kardeşinin ortadan kaybolması ve elektrik tesisatından sorumlu üç memurun uyutulması! Ne dramlar, ne acılar, ne cinayetler yaşanmıştı Raoul ile tatlı ve çekici Christine'in aşkları etrafında! Bir daha kendisinden haber alınamayan o soylu ve gizemli ses sanatçısı kadının başına neler gelmişti? Onu iki kardeş arasındaki rekabetin kurbanı olarak sundular ve kimse ne olup bittiğini bilmedi; hem Raoul hem de Christine, ikisi birden ortadan kayboldukları için kimse bu iki nişanlının, Kont Philippe'in açıklanamayan ölümünden sonra, mutluluklarına şahit olunmasın diye gözlerden uzak bir yere çekilmiş olabileceklerini anlamadı. Bir gün Nord du Monde Garı'ndan bir trene bindiler... Ben de, belki bir gün, o gardan bir trene bineceğim ve Norveç'te, sessiz sakin İskandinavya'da, onların göllerinin civarında, belki hayatta olan Raoul ve Christine'in, aynı zamanlarda ortadan kaybolmuş olan Madam Valérius'un izlerini bulmaya gideceğim. Belki bir

gün, Nord du Mond Garı'nın kubbesinden Müzik Meleği'nin sürekli yankılanan şarkısı gelecek kulaklarıma.

Sorgu Savcısı Mösyö Faure'un aptalca kaygıları nedeniyle, olay kapatıldıktan çok sonra basın bu olayı zaman zaman deşmeye çalışıyor ve böyle görülmemiş bir felaketi hazırlayan ve gerçekleştiren o korkunç elin sahibinin nerede olduğunu sormaya devam ediyordu (işlediği suç yanına kar kalmıştı!).

Bir tek, kulislerde dönen bütün dedikodulardan haberdar olan bir bulvar gazetesi şunu yazmıştı:

“Bu el, Operanın Hayaleti'nin elidir.”

Ve bunu, doğal olarak, ironik bir tarzda yazmıştı.

Bütün gerçeği bilen tek kişi, tanık olarak dinlenmeye değer görülmeyen ve Erik, kendisini ziyaret ettikten sonra yargı nezdinde gerçekleştirdiği ilk girişimini bir daha tekrar etmek istemeyen Acem'di.

Hayalet ona, Christine'in birer kutsal emanet gibi geride bıraktığı yazıları ve eşyaları kendisine vereceğini söyledikten sonra, önemli kanıtlara sahip olmuştu.

Bana bu kanıtları, Daroga'nın yardımıyla tamamına erdirmek düşüyordu. Onu araştırmalarım hakkında günlük olarak bilgilendiriyordum ve o da bana bu çalışmalarımda yol göstericilik yapıyordu. Operaya, aradan geçen yıllar boyunca bir daha dönmemişti fakat binayı hafızasında çok net bir şekilde muhafaza etmişti; bu yüzden, en gizli köşeleri keşfetmemde, bana ondan daha iyi rehberlik edecek kimse yoktu. Yararlanabileceğim kaynakları, sorular sorabileceğim kişileri bana gösteren de yine oydu. Zavallı Mösyö Poligny neredeyse son nefesini vermek üzereyken, beni onun kapısını çalmam için teşvik eden de oydu. Mösyö Poligny'nin durumunun o kadar kötü olduğunu bilmiyordum ve benim Hayalet'le ilgili sorularımın onun üzerinde yarattığı etkiyi asla unutmayacağım. Bana, sanki şeytanı görüyormuş gibi baktı ve O. H.'nin, onun eskiden çok renkli olan yaşamına (Mösyö

Poligny bir zevk adamı olarak bilinirdi) o zamanlar, ne kadar büyük bir sıkıntı verdiğine işaret eden (bu önemliydi) ama devamı gelmeyen birkaç cümleyle yanıt verdi.

Acem'e, Mösyö Poligny'ye yaptığım ve pek bir sonuç elde edemediğim ziyaretimi anlatınca Daroga belli belirsiz gülümsedi ve bana, "Poligny, bu rezil Erik'in (Acem, Erik'ten kimi zaman bir Tanrı'dan, kimi zaman da alçak bir insandan bahseder gibi bahsediyordu) onu ne kadar çok istismar ettiğini hiç bilmedi. Mösyö Poligny batıl inançları olan biriydi ve Erik bunu biliyordu. Erik, operanın hem kamusal hem de özel işleri hakkında da çok şey biliyordu," dedi.

"Mösyö Poligny, 5 numaralı locada, ortağının çevirdiği işlerden ve güvenini nasıl suistimal ettiğinden bahseden gizemli bir ses duyduğunda, bu sözlerin geri kalanını duymak istemedi. Önce göklerden gelen bir ses duyduğunu sanıp lanetlenmiş olduğunu düşündü ve sonra, o ses ondan para isteyince, Debienné'in de tuzağına düştüğü bir şan hocası tarafından işletildiğini gördü. İkisi de, yönetim işlerinden, daha pek çok nedenden ötürü yorulmuş oldukları için kendilerine o ilginç yükümlülük defterini göndermiş olan bu tuhaf O. H.'nin aslında kim olduğunu anlamaya bile çalışmadan, bu gizemi çözme işini kendilerinden sonra gelen yönetime bırakarak çekip gittiler. Onları büyük bir şaşkınlığa sevk eden ve ikisi için de eğlenceli olmayan bir hikâyeden kurtulmuş olmanın verdiği memnuniyetle derin bir nefes aldılar."

Acem, Mösyö Debienné ve Mösyö Poligny hakkındaki düşüncelerini böyle ifade etti. Bu konu hakkında ona iki yöneticinin haleflerinden bahsettim ve Mösyö Moncharmin'in *Bir Yöneticinin Anıları* isimli kitabının ilk bölümünde O. H.'nin yaptıklarından ve davranışlarından detaylıca bahsedilmesine rağmen, ikinci bölümde onun hakkında neredeyse hiçbir şey söylenmediğine şaşırdığımı söyledim. Bu anıları sanki kendisi yazmış gibi bilen Acem, olayın detaylarıyla ilgili açıklamayı, Moncharmin'in anı-

larının ikinci bölümünde Hayalet'e ayırdığı birkaç satır üzerine düşünmek zahmetine katlanırsam bulacağımı söyledi. İşte bizi, özellikle de meşhur yirmi bin frank olayının aslında ne kadar basit bir şekilde sonuçlandığını anlattığı için ilgilendiren o satırlar:

“Anılarımın başında tuhaf fantezilerinin birkaçından bahsettiğim Operanın Hayaleti'ne gelince (burada konuşan Moncharmin'dir), sadece tek bir şey söylemek istiyorum; itiraf etmeliyim ki Operanın Hayaleti, meslektaşına verdiği bütün rahatsızlıkları, tek bir hareketiyle bağışlattı. Belli ki her şakanın bir sınırı olduğunu düşündü; özellikle de şaka bu kadar pahalıya mal olduğunda. Christine Daaé'nin kaybolmasından birkaç gün sonra, bütün olayı anlatıp bilgilendirmek amacıyla Mösyö Mifroid'ya ofisimizde randevu verdiğimiz anda, onun yönetimin kasasından oyun oynar gibi tırtıklamayı becerdiği oldukça yüklü miktarda parayı, Richard'ın masasının üzerinde güzel bir zarfa konulmuş olarak bulduk. Zarfın üzerinde kırmızı mürekkeple yazılmış şu yazı bulunmaktaydı: O. H. tarafından gönderilmiştir. Richard, hemen artık burada durmamız ve olayı daha ileri bir boyuta taşımamamız gerektiğini düşündü. Richard'ın bu önerisini kabul ettim. Sonuçta, iyi biten her şey iyidir derler. Öyle değil mi, O. H.?”

Bu iade olayından sonra da Moncharmin, Richard'ın, şakayı seven hayal gücünün, bir süre oyuncağı haline geldiğine inanmaya devam etti; diğer yandan, Richard da, Moncharmin'in intikam almak için şakaya başvurup bütün bu O. H. olayını icat ederek eğlendiğini düşünmeye devam etti.

Çengelli iğneye rağmen, Hayalet'in, Richard'ın cebindeki yirmi bin frankı nasıl bir hileyle aldığını anlatmasını Acem'den isteme zamanı gelmişti. Bu basit detayı hiç kurcalamadığı yanıtını verdi bana fakat eğer olayın geçtiği yerde bir inceleme yapmak istersem, Erik'in “kapak meraklısı” unvanını boşuna elde etmediğini bana hatırlatarak, bu bilmecenin anahtarını, kesinlikle yöne-

tim ofisinde bulacağımı söyledi. Ben de Acem'e, zamanım olur olmaz, o tarafta da işe yarar araştırmalar yapma sözünü verdim. Okurlara hemen belirtmeliyim ki bu araştırmaların son derece tatminkâr sonuçları oldu. Hayalet'e atfedilen olayların özgünlüğüne dair bu kadar çok çürütülemez kanıt elde edeceğimi aslında düşünmüyordum.

Acem'in belgelerinin, Christine Daaé'ninkilerin, eski yöneticiler Mösyö Richard ve Mösyö Moncharmin ile küçük Meg (mükemmel bir insan olan Madam Giry maalesef ölmüştü) ve emekli olduktan sonra Louveciennes'de yaşayan Sorelli tarafından bana yapılan açıklamaların Hayalet'in var olduğunu ortaya koyan belgeler olduklarının ve operanın arşivine bırakacağım bu belgelerin gurur duyabileceğim pek çok önemli bulguyla karşılaştırılarak doğrulandığının bilinmesi iyi olur diye düşünüyorum. Erik, bütün gizli geçitleri kesinlikle kullanılmaz hale getirdiği için göl evini bulamamış olsam da (eğer göl kurutulursa oraya ulaşmanın kolay olacağından hâlâ eminim ve bunun yapılmasını Güzel Sanatlar Yönetimi'nden pek çok defa istedim)* Komüncülerin, ahşap duvarları yer yer harabe haline gelmiş olan gizli koridorunu buldum. Aynı şekilde, Acem'in ve Raoul'ün tiyatronun alt katlarına inmelerini sağlayan kapağı da gün yüzüne çıkardım. Komüncülerin zindanlarında, oraya kapatılan zavallılar tarafından duvarlara kazınmış olan harfler gördüm; bunlar isimlerinin

Bu eserin yayınlanmasından daha kırk sekiz saat önce, biraz umutlanmama neden olacak şeyler söyleyen Güzel Sanatlar'ın sıcaıkanlı Sekreter Yardımcısı Mösyö Dujardin Beaumetz'e bu konudan bahsediyordum ve ona, tuhaf biri olan Erik'in tartışma kabul etmez hikâyesini sağlam temellere oturtup bu Hayalet hikâyesine bir son vermek devletin görevidir diyordum. Bunun gerçekleşmesi için de, müzik sanatı adına hazine değerinde olabilecek şeyleri belki de hâlâ içinde barındıran göl evini bulmak vazgeçilmezdir ve bu evin bulunması benim kişisel çalışmalarımı taçlandıracaktır. Erik'in eşsiz bir sanatçı olduğundan artık şüphe duyulmamaktadır. Meşhur Don Juan partiyonunu göl evinde bulmayacağımızı kim söyleyebilir. —G. L.

baş harfleri idi ve bunların arasında R ve C harfleri de bulunmaktaydı. R C? Bu hiç manidar gelmiyor mu? Raoul de Chagny! Harfler bugün hâlâ çok okunaklı. Elbette orada kalmadım. Birinci ve üçüncü alt katlarda, sadece yatay olarak kayan kapakları kullanan makinistlere tamamen yabancı ve bir eksen üzerinde dönen bir sistemin iki kapağını yerinden oynattım.

Sonuçta, işin iç yüzünü bilen biri olarak okuyucuya, “Bir gün operayı ziyaret edin ve yanınızda avanak bir rehber olmadan sakince dolaşın,” diyebilirim. 5 numaralı locaya girin ve bu locayı sahnenin ön tarafından ayıran büyük sütuna bastonunuzla ya da yumruğunuzla vurun ve sonra da dinleyin... Baş hizanıza kadar olan bölümden, sanki sütunun içi boşmuş gibi bir ses gelecektir, bundan sonra Hayalet’in sesinin bu sütunun içinden geldiğine şaşırmayacaksınız çünkü bu sütunun içinde iki adamın sığabileceği kadar bir boşluk bulunmaktadır. 5 numaralı locada olan olaylar esnasında, kimsenin aklına neden bu sütuna dönüp bakmak gelmediğine şaşıırırsanız, bu sütunun masif mermer görüntüsüne sahip olduğunu ve sesin ters taraftan geliyormuş gibi duyulduğunu (çünkü bir vantrilok olan Hayalet, sesini dilediği gibi yönlendirebiliyordu) hatırlayın. Sütun üzerinde çalışılmış, bir sanatçının spatulasıyla yontulmuş, kazılmış ve eşelenmiştir. Hayalet’in, Madam Giry ve onun cömertliğiyle rahatça buluşmasına izin veren gizemli geçidin ağzında yer alan ve istendiği zaman indirilip kaldırılan, yontularak hazırlanmış parçayı bir gün keşfetme umudumu hâlâ taşıyorum. Elbette gördüğüm, hissettiğim, elimle dokunduğum bu şeyler, Erik gibi büyük ve masalsı bir varlık tarafından Opera binasının gizemli yapısı içerisinde yaratılmış olduğunu düşündüğüm gerçekliğin yanında, aslında, hiçbir şeydi. Fakat yöneticinin ofisinde, onun koltuğundan birkaç santimetre uzaklıkta, bana keşfetmem gerektiği söylenen şeyi bulunca, onun önceden yaptığım bütün keşiflerden daha değerli olduğunu anladım. Orada, bir yer döşemesi kadar uzunlukta ve

kolun ön tarafı kadar genişlikte olan bir kapak vardı. Bir kasanın kapağı gibi kapanan bir kapaktı bu ve bu kapağın içinden maharetli bir elin çıkıp kuyruklu bir tören giysisinin etek kısmına doğru uzandığını görür gibi olmuştum.

Kırk bin frank buradan uçup gitmişti ve birkaç numara sayesinde, yine oradan geri gelmişti.

Acem'e bu durumdan oldukça anlaşılabilir heyecanla bahsederken, "Bu durumda, Erik kendi yükümlülükler defteriyle kafa bularak –kırk bin frank geri geldiğine göre– sadece eğleniyor muydu?" diye sordum.

"Buna inanmayın!" dedi bana. "Erik'in paraya ihtiyacı vardı. İnsanlığın dışında yaşadığını düşündüğü için utanmak ve sıkılmak gibi bir derdi de yoktu. Doğa ona verdiği korkunç çirkinliği tazmin etmek için onu görülmemiş yeteneklerle ve hayal gücüyle donatmıştı; o da bu yetenekleri ve hayal gücünü insanları işletmek için, bazen öyle sanatsal bir biçimde kullanıyordu ki yaptığı numaralar ağırlığınca altın edebiliyordu," yanıtını verdi. "Kırk bin frankı, Mösyö Richard ve Mösyö Moncharmin'e kendi isteğiyle iade ettiyse, bu durum, bu iadenin gerçekleştiği dönemde, onun artık paraya ihtiyacı olmadığı anlamına gelir. Demek ki Christine Daaé ile yapacağı evlilikten ve yerin altındaki bütün o şeylerden vazgeçtiği dönemdi bu."

Acem'e göre, Erik, Rouen yakınlarındaki küçük bir köyde doğmuştu. Bir duvar ustasının oğluydu. Çirkinliği nedeniyle kendisinden tiksinen ve korkan ailesiyle birlikte yaşadığı evinden küçük yaşta kaçmak zorunda kalmıştı. Menajerinin onu "yaşayan ölü" olarak takdim ettiği panayırlarda bir süre insanlara sergilenmişti. Avrupa'da bir panayırdan diğerine gezmek zorunda kalmış; sanat ve büyüyle ilgili tuhaf eğitimi, sanatın ve büyüünün kaynağında, yani Çingenelerin yanında tamamlamıştı. Erik'in hayatının bir bölümü, tamamen karanlıkta kalmıştır. Ona, bütün korkunç ününü sergilediği Nijniy Novgorod Panayırı'nda rastlarız.

Çoktan, dünyada kimsenin söyleyemeyeceği gibi şarkı söylemeye başlamıştır; vantrilokluğun yanında, Asya'ya dönen kervanların yol boyunca hâlâ konuştukları görülmemiş jonglörlük numaralarını da yapmaktadır. Böylece ünü, Şahların Şahı'nın en sevdiği kızı olan Küçük Sultan'ın can sıkıntısından patladığı Mazenderan Sarayı'nın duvarlarının içine kadar ulaşır. Nijniy Novgorod'dan Semerkant'a dönen bir kürk tüccarı, Erik'in çadırında gördüğü mucizeleri anlatır. Tüccar, saraya getirtilir ve Mazenderan'ın Daroga'sı onu sorgular. Daha sonra Daroga, Erik'i bulmakla görevlendirilir. Daroga, onu İran'a getirir ve Erik orada bir süre söz sahibi olur ve her istediğini yaptırır; böylece, pek çok iğrençliğe de neden olur; çünkü ne iyiyi ne de kötüyü ayırt eder gibi bir hali vardır. İmparatorlukla savaşan Afgan Emiri'yle, şeytani icatlarını kullanarak soğukkanlılıkla nasıl savaştıysa, aynı soğukkanlılıkla, dikkat çekici birkaç siyasi cinayete de karışır. Şahların Şahı, onu dostu olarak görür. Daroga'nın bize genel bir görüntüsünü verdiği *Mazenderan'ın mutlu saatleri* de bu döneme denk gelmektedir. Erik, mimarlık alanında tamamen kişisel düşüncelere sahip olduğu ve hünerli bir sihirbazın çok fonksiyonlu kutusunu tasarlamasına benzer şekilde, kafasında bir saray tasarladığı için, Şahların Şahı ona bu tür bir bina yapmasını emreder. Erik, bu işi öyle güzel yerine getirmiş ve anlaşılan sarayı o kadar dâhice inşa etmiştir ki Hükümdar sarayın her yerinde, kimseye fark edilmeden gezinmekte ve nasıl bir numarayla becerdiği anlaşılmadan aniden ortadan kaybolmaktadır. Şahların Şahı, böyle bir mücevherin sahibi olduktan sonra, çarlardan birinin Moskova'da Kızıl Meydan'daki kilisenin mimarlarından birine yaptığı gibi, Erik'in altın rengi gözlerinin çıkarılmasını emreder. Fakat kör olsa bile Erik'in başka bir hükümdar için yine böyle görülmemiş bir saray inşa edebileceğini ve Erik sağ olduğu sürece birilerinin bu harika sarayın sırrını öğrenebileceğini düşünen Şahların Şahı, Erik'in ve emrinde çalışan bütün işçilerin öldürülmelerine karar verir.

Mazenderan'ın Daroga'sı bu iğrenç insanı öldürmekle görevlendirilir. Erik, Daroga'ya, zamanında birkaç hizmette bulunduğu ve onu çok güldürdüğü için Daroga, ona kaçması için fırsat sunarak onu kurtarır fakat yüce gönüllüğünün eseri olarak sergilediği bu zayıflık nedeniyle kellesini kaybetme tehlikesi yaşar. Daroga'nın şansına, Hazar Denizi kıyısında, yarısı deniz kuşları tarafından yenmiş bir ceset bulunur ve Daroga'nın dostları bu cesede Erik'e ait olan giysileri giydirek onu Erik'in cesedi olarak gösterirler ama bu iş Daroga'ya pahalıya mal olur; itibarını, mallarını kaybeder ve sürgüne gönderilir. Daroga'nın Paris'e gelmesi böyle gerçekleşir. Bununla birlikte, Pers Devleti'nin hazinesi, ona her ay birkaç yüz franklık küçük bir ödeme yapmaya devam etmiştir çünkü Daroga, kraliyet soyundan gelmektedir.

Erik ise Anadolu'ya geçip İstanbul'a gelerek Sultan'ın hizmetine girmiştir. Gerçekleşen son Türk devriminden sonra, Yıldız Sarayı'nda bulunan ve yerin altına açılan bütün o meşhur kapakları, gizli odaları ve kasaları inşa edenin Erik olduğunu söylediğimde, onun her türlü korkunun pençesinde yaşayan bir hükümdara nasıl hizmetler sunmuş olabileceğini de anlaşılır kılmış olurum diye düşünüyorum. Sultan'ın giysilerine benzer giysiler giydirilen ve Sultan'ın kendisi sanılacak kadar ona benzeyen otomatlar yapma fikri de ondan çıkmıştı. Bu otomatlar sayesinde insanlar, sultan aslında başka bir yerde dinlenirken, onun uyanık bir halde işinin başında olduğunu sanıyorlardı.*

Erik, Pers ülkesinden hangi nedenlerden dolayı kaçmışsa, doğal olarak, Sultan'ın hizmetinden de aynı nedenlerden dolayı ayrılmak zorunda kalmıştır. O pek çok şey biliyordu. Maceralarla dolu, korkunç ve canavarca bir hayattan bıkmıştı, herkes

Selanik'ten gönderilen askeri birliklerin İstanbul'a girişinin ertesi günü Muhammed Ali Bey ile *Matin* gazetesi muhabirinin yaptığı görüşmeden alınmıştır. —G. L.

gibi biri olmak istiyordu artık. Müteahhitlik yapmaya başlayarak, bildiğimiz türden tuğlalarla herkes için sıradan evler inşa etmeye başladı.

Operanın inşasının bazı işlerinin ihalelerine girdi. Kendisini böyle büyük bir tiyatronun alt katlarında bulunca, içindeki doğuştan gelen sanatçılık, fantezilere ve sihre meraklı kişilik galip geldi. Hem sonra, zaten hâlâ çirkin biri değil miydi? Operanın altında, onu insanların bakışlarından sonsuza kadar saklayacak, kimsenin bilmeyeceği bir ev inşa etmeyi hayal etti.

Bundan sonrası bilinmekte ve tahmin edilmektedir. Bu inanılmaz fakat bir o kadar da gerçeğe uygun olan macera bize olanları anlatır. Zavallı mutsuz Erik! Ona acımak mı yoksa onu lanetlemek mi lazım? O sadece herkes gibi olmayı istiyordu. Fakat çok çirkindi! Normal görünen bir yüze sahip olsa, insanların en asillerinden biri olabileceksen, dehasını gizlemek ya da o dehayı, insanları oyuna düşürmek için kullanmak zorunda kaldı. Dünyayı içine alabilecek büyüklükte bir yüreğe sahipken, sonunda bir mahzenle yetinmek zorunda kaldı. Hiç kuşku yok ki Operanın Hayaleti'ne acımak lazım!

İşlediği cinayetlere rağmen, ruhu için dua ettim; Tanrı da ona merhamet etsin! Tanrı onu neden bu kadar çirkin biri olarak yaratmıştı?

Geçen gün, yaşayan seslerin gömüldüğü yerde, topraktan çıkarıldıktan sonra başında dua ettiğim cenazenin onun cenazesi olduğuna hiç kuşku yok; bu onun iskeletiydi. Onu yüzünün çirkinliğinden tanımadım çünkü ölümlerinin üzerinden uzun zaman geçtikten sonra, bütün insanlar çirkin görünürler; onu, parmağındaki altın yüzükten tanıdım. Christine Daaé, belli ki söz verdiği gibi gelip gömülmeden önce onun parmağına bu yüzüğü takmıştı.

İskelet, küçük pınarın yanında, Müzik Meleği, Christine

Daaé'yi tiyatronun alt katlarına ilk kez götürdüğünde, onu baygın halde titreyen kollarının arasına aldığı yerde bulunuyordu.

Peki, bu iskelete şimdi ne olacak? Toplu bir mezara mı atılacak? Ben, Operanın Hayaleti'nin iskeletinin yeri, Ulusal Müzik Akademisi'nin arşivleridir diyorum çünkü o sıradan bir iskelet değildir!

SON

"Yazılmış en güçlü gotik romanslardan biri."

—*NEW YORK TIMES*

Gaston Leroux'nun birçok defa beyaz perdeye uyarlanan, müzikaliyle yıllardır izleyicilerin hafızasına kazınan, okurlara Frankenstein'in canavarı ve Dracula gibi unutulmaz bir karakteri tanıtan *Operadaki Hayalet* gotik edebiyatın en önemli romanlarından biri.

Paris Operası'nın karanlık koridorlarında bir hayaletin dolaştığı dedikodusu herkesin kulağındadır. Kimse bu hayaleti görmemiştir, sadece güzel ve yetenekli bir şarkıcı olan Christine Daaé duyabilmiştir sesini. Hayalet, onun Müzik Meleği, öğretmenidir. Ancak Christine'e âşık olan, eski dostu Chagny Vikontu ona yakınlaşmaya başlayınca Hayalet'in kıskançlığı da tehlikeli boyutlara ulaşır.

Bir hayalet mi o? Yoksa hem gökyüzüne
hem de yeryüzüne ait biri mi?

Çeviren: Can Erhan Kızmaz

www.ithaki.com.tr

9 786257 650472

  /ithakiyayinlari